

ICPC-2

Perusterveydenhuollon kansainvälinen luokitus

Kuntaliiton
VERKKOJULKAISU

Mårten Kvist & Tuija Savolainen (toim.)

ICPC-2

Perusterveydenhuollon kansainvälinen luokitus

HELSINKI
2010

Kehitetty Woncan (Maailman yleislääkärijärjestön)
kansainvälisen luokituskomitean toimesta
Alkuperäisen teoksen nimi: International Classification of Primary Care ICPC-2 R
Revised Second Edition. WONCA International Classification Committee.
Oxford University Press Inc., New York
©Wonca, 2005
Kaikki oikeudet pidätetään.

Suomenkielisen version toimittaneet
Mårten Kvist
Tuija Savolainen
Käännetty ja julkaistu Woncan luvalla.

1. painos
ISBN 978-952-213-599-5 (painettu)
ISBN 978-952-213-607-7 (pdf)
Julkaisija: Suomen Kuntaliitto
Painopaikka: Kuntatalon paino
Helsinki 2010

Myynti:
Suomen Kuntaliiton julkaisumyynti
www.kunnat.net/kirjakauppa
Faksi (09) 771 2331
Tilausnumero 509306

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14
PL 200
00101 Helsinki
Puh. (09) 7711
Faksi (09) 771 2291
www.kunnat.net

Sisältö

Saatesanat suomenkieliseen käännökseen (2010)	4
Esipuhe englanninkieliseen alkuperäisteokseen (2005)	6
Woncan kansainvälinen luokituskomitea (1998)	8
1 Johdanto	10
2 ICPC:n rakenne	18
3 Hoitoepisodi: keskeinen käsite yleislääketieteessä	22
4 ICPC:n käyttö potilaan ilmoittamien tulosten rekisteröimisessä	31
5 ICPC:n käyttö terveysongelmien ja toimenpiteiden kirjaamisessa	38
6 Koodien valintakriteerit ICPC:ssä	44
7 Sairauden vaikeusasteen koodaaminen	49
8 Toimintakyvyn arviointi: COOP/Wonca-taulukot	54
9 Kirjallisuusviitteet	58
10 Perusterveydenhuollon kansainvälinen luokitus, ICPC-2: tarkistettu taulukkoluetelo	60
11 Konversiokoodit ICD-10:stä	194
12 Aakkosellinen luettelo	228

Saatesanat suomenkieliseen käännökseen (2010)

Suomessa on jo pidempään kaivattu perusterveydenhuollon toimintaympäristöön soveltuvaa vastaanottokäyntien syiden luokitusta. Tähän saakka useimmissa toimipisteissä on käytetty ICD 10-tautiluokitusta. ICPC-luokitus julkaistiin ensimmäisen kerran englannin kielellä vuonna 1987 ja suomen kielellä, Stakesin toimesta, vuonna 1993. Kun ICPC-2 sitten ilmestyi englanniksi vuonna 1998, syntyi tarve saada kirjasta myös suomenkielinen versio. ICPC-2:n lyhennettyä versiota, jossa mukana ovat vain uuden luokituksen otsikot, on kokeiltu monella paikkakunnalla ja käyttäjiltä saatu palaute on ollut pääosiltaan kiittävää. Uuden luokituksen luomia mahdollisuuksia ei ole kuitenkaan pystytty hyödyntämään täysimääräisesti, koska koodien valintaa ohjaavat kriteerit ja muut vihjetiedot eivät ole olleet otsikoiden rinnalla koodaajan käytettävissä.

Kuntaliitto kokosi erikoisasiantuntija Yrjö Lahtisen aloitteesta työryhmän vuonna 2003, jonka tarkoituksena oli saada luokituksen sähköinen versio, ICPC-2-E, käännetyksi suomen ja ruotsin kielelle. Työryhmään kuuluivat dosentti Mårten Kvist Turun yliopistosta, apulaisylilääkäri Kristian Ulfves Espoon terveyskeskuksesta sekä johtaja Martti Virtanen Terveystieteiden tutkimuskeskuksesta. Työ valmistui syksyllä 2005 ja valmis Excel-tiedosto siirrettiin Kuntaliiton sivustolle. Luku 10 tässä kirjassa perustuu edellä mainitun työryhmän tuotokseen.

ICPC:n laajempaa soveltamista Suomessa hidasti se tosiseikka, että luokituksen käyttö oli määräaikaisen kokeilulisenssin varassa. Tämä este poistui, kun Kuntaliitto hankki vuonna 2007 Maailman yleislääkäreiden järjestöltä, Woncalta pysyvän käyttölisenssin, joka mahdollistaa luokituksen vapaan käytön Suomessa. Luokitus on sittemmin siirretty Stakesin koodistopalvelimelle, mistä se on myös kiinnostuneiden vapaasti ladattavissa. On toivottavaa, että sähköisten ohjelmien kehittäjät integroivat ICPC-2:n sähköisiin potilastietojärjestelmiinsä.

Tämän suomenkielisen käännöksen pohjana on käytetty englanninkielistä kirjaa ICPC-2-R, joka julkaistiin vuonna 2005. Vuonna 1998 ilmestyneeseen ICPC-2:een nähden siihen oli tehty lukuisia, joskin vähäisiä, korjauksia. Käännöksessä on huomioitu myös muut, Woncan luokituskomiteassa tammikuuhun 2010 mennessä, hyväksytyt muutokset.

Käännöksessä on pyritty käyttämään oireista, vaivoista ja taudeista ensisijaisesti niiden suomenkielisiä ilmaisuja. Viitekirjallisuutena on soveltuvien osin käytetty suomalaista ICD-10 tautiluokituksen nimityksiä, WSOY:n vuonna 2004 julkaisemaa N.

Pesosen ja E. Pontevan Lääketieteen sanakirjaa (12. painos) sekä Duodecimin julkaisemaa Lääketieteen termit -kirjaa (4. painos) vuodelta 2006.

Kun Woncalta keväällä 2007 saatiin lupa myös kirjan kääntämiseen, tämä tehtävä annettiin allekirjoittaneelle. Työn valmistuttua minulla on ilo kiittää Kuntaliittoa sen antamasta tuesta. Kirja poistaa perusterveydenhuollossamme jo kauan koetun puutteen ja toivon, että se voisi soveltua kaikkien Suomessa toimivien yleislääkärien päivittäiseksi ja hyödylliseksi työvälineeksi.

Mårten Kvist

dosentti, LKT

Yleislääketieteen ja terveydenhuollon erikoislääkäri

WICC:in jäsen vuodesta 1989

Esipuhe englanninkieliseen alkuperäisteokseen (2005)

Terveystieteen lisääntyvät tietotarpeet on tunnustettu kaikkialla maailmassa. Terveystieteen ammattilaiset tarvitsevat tietoa vastuualueensa väestön sairastavuudesta, potilaan tulosyyn rekisteröintiin soveltuvia välineitä sekä tietoa potilaan ongelman käynnistä hoidosta. Tieto on määrältään valtava ja se pitää järjestää tavalla, joka mahdollistaa monipuolisen tiedonhaun.

Perusterveydenhuollon kansainvälinen luokitus (International Classification of Primary Care, ICPC) on kansainvälisesti laajimmalle levittäytynyt työväline, jota on käytetty perusterveydenhuollon ja yleislääketieteen kliinisen tiedon järjestämisessä. ICPC:n kehittämisestä ja ylläpidosta on vastannut Maailman yleislääkäreiden järjestön, Woncan, kansainvälinen luokituskomitea (WICC), jonka jäseninä on joukko käytännön työtä tekeviä yleislääkäreitä ja tutkijoita. Kliinisen kokemuksen ja tutkimuksen näkökulmien yhdistäminen, jäsenten aktiivisuus ja avoin suhtautuminen ovat paras tae ICPC:n kehittämistyön jatkamiselle.

Woncan ja Maailman terveysjärjestön (WHO) välisellä yhteistyöllä on pitkät perinteet. Vaikka luokitustyön juuret ovat alun perin yhteiset, Kansainvälisen tautiluokituksen 10. painos (ICD-10) ja ICPC:n 2. painos (ICPC-2) on päivitetty erikseen, omina kokonaisuuksinaan. Tämän takia oli valtava edistysaskel, kun WHO:n kansainvälisten luokitusten verkosto (WHO Family of International Classifications Network, WHO-FIC) lokakuussa 2003 hyväksyi ICPC-2:n WHO:n tuoteperheeseen kuuluvaksi. Verkosto päätti myös, että yhteistyön jatkaminen Woncan luokituskomitean (Wonca/WICC) ja WHO-FIC -verkoston välillä olisi välttämätöntä ja oleellinen osa ICD:n päivittämisprosessia kohti ICD-11:tä.

WHO on laajentanut WHO-FIC:in luokitustyötään. Terveystiedon ajatellaan tulevaisuudessa pohjautuvan kolmeen referenssiluokitukseen: terveysongelmien luokittelussa käytettyyn ICD:hen (International Classification of Diseases), terveyden ja toimintakyvyn osatekijöitä luokittelevaan ICF:ään (International Classification of Functioning, Disability and Health) sekä kansainväliseen terveydenhuollon toimenpideluokitukseen ICHI:hin (International Classification of Health Care Interventions).

ICPC kehitettiin alun perin potilaan tulosyiden luokitukseksi. Koska potilaan tulosyy voi olla tunnettu tauti, toiminnallinen häiriö tai toimenpidepyynnö, ICPC:n tulee, perusterveydenhuollon työntekijän näkökulmasta, kattaa kaikki kolme referenssiluokitusta. Tämän vuoksi ICPC sisältää koodeja myös toimenpiteiden kirjaa-

miseksi, vaikka sitä on käytetty pääasiallisesti diagnostisella alueella.

Terminologioiden kehittäjät ovat kyseenalaistaneet koodistojen tarpeen. Kansainvälisessä käytössä yksi niihin liittyvä pääongelma on kääntäminen. Kullakin kielellä on omat tarkoin määritellyt terminsä ja siksi seikkaperäisen luokituksen kääntäminen voi olla vaikeaa. Perusterveydenhuollossa ICPC, joka on käännetty yli 20 kielelle, kattaa keskeisimmät tiedon tarpeet, ja kansainvälinen viitekehys mahdollistaa tietojen kansainvälisen vaihdon.

Useimmat tietojärjestelmät on luotu kehittyneissä maissa ja niiden tarpeita ajatellen. Maailman terveydenhuollon liittyvästä tiedon paradoksista johtuen kehitysmaiden rooli prosessissa on kuitenkin tärkeä: maat, joilla on vähiten tietoa väestönsä terveydentilasta, kamppailevat maailman vaikeimpien terveysongelmien kanssa. Vaikka ICPC on kehitetty pääasiallisesti teollisuusmaissa, sen peruseriaate soveltuu mihin tahansa perusterveydenhuollon järjestelmään. Luokituksessa pitäydytään rajalliseen määrään ongelmia, joiden esiintymistiheys on korkea. Paikalliset muutokset saattavat kuitenkin olla tarpeen esimerkiksi trooppisten tilojen luokittelemiseksi.

Tämä ICPC-2:n uudistettu painos (ICPC-2-R) perustuu ICPC-2:n sähköiseen versioon (ICPC-2-E), jota on päivitetty jatkuvasti sitten vuonna 1998 julkaistun ensimmäisen ICPC-2-kirjan. Painos sisältää WICC:n tähän mennessä tekemät korjaukset ja luokituksen useimmat käännökset perustuvat samaiseen versioon. Päivitetyt painoksen saatavuus kirjana on siten tärkeä virstanpylväs.

Martti Virtanen

johtaja, luokitusasiantuntija, lastentautien erikoislääkäri

Terveydenhuollon pohjoismainen luokituskeskus

WHO-FIC verkoston yhteistyökeskus

WICC:in jäsen vuodesta 1998

Woncan kansainvälinen luokituskomitea (1998)

C. BRIDGES-WEBB, Puheenjohtaja, Sydney, Australia
B. BENTSEN, Oslo, Norja
N. BENTZEN, Odense, Tanska
R. BERNSTEIN, Ottawa, Kanada
N. BOOTH, Newcastle, Iso-Britannia
S. BRAGE, Oslo, Norja
H. BRITT, Sydney, Australia
L. CULPEPPER, Boston, Yhdysvallat
G. FISCHER, Hannover, Saksa
T. GARDNER, Dunedin, Uusi Seelanti
J. GERVAS, Madrid, Espanja
A. GRIMSMO, Surnadal, Norja
J. HUMBERT, Beauvoir sur Mer, Ranska
M. JAMOULLE, Jumet, Belgia
M. KLINKMAN, Michigan, Yhdysvallat
M. KVIST, Turku, Suomi
H. LAMBERTS, Amsterdam, Alankomaat
A. LEE, Hong Kong, Kiina
M. LIUKKO, Helsinki, Suomi
I. MARSHALL, Mallorca, Espanja
F. MENNERAT, Pariisi, Ranska
L. MICHENER, Durham, Yhdysvallat
G. MILLER, Sydney, Australia
M. MIRZA, Lahore, Pakistan
S. MOHAN, Vijayawada, Intia
J. NUNES, Mem Martins, Portugali
I. OKKES, Amsterdam, Alankomaat
G. PARKERSON, Durham, Yhdysvallat
W. PATTERSON, Edinburgh, Skotlanti
M. RAJAKUMAR, Kuala Lumpur, Malesia
D. SALTMAN, Sydney, Australia
P. SIVE, Herzlia, Israel
M. WOOD, Roseland, Yhdysvallat
T. YAMADA, Gifu, Japani
G. ZORZ, Ljubljana, Slovenia

Puheenjohtaja (2010):

Associate Professor Mike Klinkman
Department of Family Medicine
University of Michigan
Ann Arbor
Michigan 48109-0708
United States
Puh: +1 734 998 7120
Sähköposti: mklinkma@med.umich.edu

Suomalaisten jäsenten yhteystiedot (2010):

Dosentti Mårten Kvist
Puh: +358 44-55 29 334
Sähköposti: marten.kvist@pp.inet.fi

Johtaja Martti Virtanen
Puh: +358 50-667 28
Sähköposti: marttiv@kolumbus.fi

Luokituksen hallinnointi Suomessa:

Suomen Kuntaliitto
Sosiaali- ja terveysyksikkö
PL 200
00101 HELSINKI
Puh. +358 9 7711

1 Johdanto

Historiallinen tausta

Aina 1980-luvun puoliväliin saakka sairastavuustiedot luokiteltiin perusterveydenhuollon tutkimuksissa Kansainvälistä tautiluokitusta (ICD-10) käyttäen^{1,2}. ICD:n merkittävänä etuna oli sen kansainvälinen asema, joka mahdollisti tietojen vertailtavuuden eri maiden välillä. Hankaluutena olivat kuitenkin perusterveydenhuollossa yleisesti esiintyvien oiretasoisten ongelmien ja muiden kuin ”varsinaisten tautitilojen” kirjaaminen. ICD oli kehitetty kuolleisuustietojen rekisteröimiseen ja oli rakenteeltaan tautilähtöinen.

Seuraavat varhaisemmat kirjallisuusviitteet käsittelevät joitakin yleislääketieteen luokituksiin liittyviä aiheita ja ajatuksia sekä luokitusten kehittymistä ja ennen ja jälkeen Woncan luokituskomitean perustamisen vuonna 1972.

- Research Committee of Royal College of General Practitioners. A classification of disease. *J Royal Coll. Gen Pract.* 1959;2:140–59.
- Westbury R C, Tarrant M. Classification of disease in general practice: a comparative study. *Can Med Assoc J* 1969;101:82–7.
- Bentsen B G. Illness and general practice: a survey of medical care in an inland population in South-East Norway. Oslo: Scandinavian University Books, University Press 1979; 2. painos 1986.
- Hutchinson I M. The Australian morbidity survey 1969-70. *Annals of General Practice* 1971;16:68–72.
- Anderson J E, Leese R E M. Patient morbidity and some patterns of family practice in South-Eastern Ontario. *Can Med Assoc J* 1975;113:123–6.
- Kjaer P, Mabeck C E, Olsen O M, Pedersen P. Testing WONCA's classification of diseases for use in general practice (tanskaksi). Ugeskrift Laeger 1977;139:1614–16.

Todettuaan ICD:n käyttöön liittyvät ongelmat ja tarpeen kansainvälisesti tunnustetulle perusterveydenhuollon luokitukselle, Woncan luokituskomitea kehitti Kansainvälisen perusterveydenhuollon terveysongelmien luokituksen (International Classification of Health Problems in Primary Care, ICHPPC), joka julkaistiin vuonna 1975³. Sen ICD-9-luokitusta mukaileva toinen painos (ICHPPC-2) ilmestyi vuonna 1979⁴. Vaikka ICHPPC-2:een sisältyi osio, johon voitiin luokitella ilman lopullista

diagnoosia jääneet oireen luontoiset ongelmat, se perustui yhä ICD:n rakenteeseen ja oli edelleen riittämätön. Luokituksen kolmas painos (ICHPPC-2-Defined)⁵ ilmestyi vuonna 1983 ja siihen oli lisätty koodivalintaa ohjaavia kriteereitä. Tämä toikin lisää luotettavuutta version käyttöön. Luokituksen puutteita ei kuitenkaan kyetty korjaamaan perusterveydenhuollon tarpeita vastaavaksi. Tarvittiin uusi luokitus, jonka avulla voitaisiin dokumentoida sekä potilaan ilmoittamat tulokset että palveluntarjoajan tekemä arvio hoitoon hakeutumisen syistä ja potilaan terveysongelmista.

Maailman terveysjärjestön (WHO) järjestämässä perusterveydenhuollon konferenssissa Alma Atassa (1978)⁶ hyvä perusterveydenhuolto todettiin perusedellytykseksi ”Terveyttä kaikille vuoteen 2000 mennessä” -ohjelman tavoitteiden saavuttamiselle. Jälkeenpäin sekä WHO että Wonca totesivat, että asianmukaisten perusterveydenhuollon palvelujärjestelmien kehittäminen on mahdollista vain, mikäli terveydenhuoltojärjestelmien suunnittelijoille on tarjolla oikeaa tietoa. Vasta tämä mahdollistaisi toiminnan arvioinnin ja terveydenhuollon tavoitteiden saavuttamisen. Havainto johti uusien luokitusjärjestelmien kehittämiseen.

WHO nimesi työryhmän kehittämään Kansainvälistä luokitusta perusterveydenhuollon vastaanotolle hakeutumisen syistä (WHO Working Party for Development of an International Classification of Reasons for Encounter in Primary Care) myöhemmin vuonna 1978.⁷ Työryhmä, josta valtaosa oli myös Woncan luokituskomitean jäseniä, kehitti luokituksen (Reason for Encounter Classification, RFEC), jonka pohjalta ICPC sittemmin kehittyi.

Potilaan omat vastaanotolle tulon syyt (Reason for Encounter, RFE)^a edustavat potilaan kokemaa hoidontarvetta. Ne ovat potilaan ja lääkärin yhteisesti sopimia lausumia hoitoon hakeutumisen syistä ja voivat olla oireita tai vaivoja (päänsärkyä tai syövän pelkoa), tunnettuja tauteja (influenssaa tai diabetesta), hallinnollisia tarpeita (lääkärinlausunto) tai pyyntöjä ennaltaehkäisevien tai diagnostisten toimenpiteiden toteuttamiseksi (verenpaineen mittausta tai EKG), hoidon järjestämiseksi (lääkemääräys) tai koetulosten kuulemiseksi. Potilaan tulokset liittyvät tavallisesti yhteen tai useampaan taustalla olevaan terveysongelmaan, jotka lääkäri vastaanottotapahtuman lopussa määrittelee vastaanotolla hoidetuiksi ongelmiksi. Lääkärin määrittämät terveysongelmat voivat olla samoja kuin potilaan tulokset tai poiketa niistä.

Tautiluokitusten tarkoitus on antaa terveydenhuollon palveluiden tuottajalle^b mahdollisuus tulkita potilaan ongelmaa luokittelemalla se sairaudeksi, taudiksi tai vammaksi. Tulosten luokittelu sitä vastoin keskittyy potilaan näkökulmaan.^{7,10,11} Tulostulokset ovat siis pikemminkin potilas- kuin tautilähtöisiä tai palveluntuottajan näkökulmaa painottavia. Lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattilaisen on selvitettävä potilaan ilmaisema tulos tai hoidon tarve ennen kuin ryhtyy tulkitsemaan ja arvioimaan potilaan terveysongelmaa, asettamaan diagnoosia tai tekemään päätöksiä hoidon järjestämisestä ja hoitolinjauksista.

a jäljempänä tässä teoksessa: (potilaan) ”tulokset”, erotuksena terveydenhuollon ammattilaisen arvioon pohjautuvasta ”käytännöstä”

b jäljempänä tässä teoksessa: ”terveydenhuollon ammattilainen”

RFEC:tä kehittänyt työryhmä testasi luokituksen eri versioita kenttäkokeissa. Ensimmäinen luokituksen kattavuutta ja luotettavuutta selvitetty kenttäkoe toteutettiin pilottitutkimuksena Alankomaissa vuonna 1980.⁸ Tulokset kannustivat jatkamaan luokituksen käytettävyyden tutkimista ja jatkotutkimukset toteutettiin vuonna 1983 yhdeksässä maassa: Alankomaissa, Australiassa, Barbadosella, Brasiiliassa, Filippiineillä, Malesiassa, Norjassa, Unkarissa ja Yhdysvalloissa^{9,12,13}. Englanninkielinen luokitus käännettiin kokonaisuudessaan useille muille kielille, mukaan lukien ranska, unkari, norja, portugali ja venäjä. 75 000 potilaskäynnin yhteydessä kirjattujen yli 90 000 tuloksen arviointi, ja luokituksen käytöstä kertyneet kokemukset johtivat vieläkin kattavamman luokituksen kehittämiseen^{9,12,13}.

RFEC:n käytettävyyttä arvioitaessa todettiin, että potilaan ilmoittamien tulosten lisäksi luokitusta voitiin käyttää samanaikaisesti myös hoitoprosessiin liittyvien toimenpiteiden ja diagnosoitujen terveysongelmien luokitteluun. Tämä käsitteellinen viitekehys mahdollisti luokituksen jatkokehittelyn perusterveydenhuollon kansainväliseksi luokitukseksi.

Vaikka kehitysvaiheessa olleeseen ICD10:een liittyvät ongelmat estivät WHO:ta julkaisemasta käyntisyyluokitusta, Wonca pystyi kehittämään RFEC:n pohjalta ICPC-luokituksen ja julkaisemaan sen ensimmäisen painoksen vuonna 1987. ICPC-1 soveltuikin perusterveydenhuoltoon paremmin kuin aikaisemmat ICD:n viitekehukseen perustuneet luokitukset. Se ei kuitenkaan sisältänyt koodien käyttöä ohjaavia kriteereitä eikä ristiviitteitä. Vaikka kriteerien osalta saatettiin viitata ICHPPC-2-Defined-version hyödynnettävyyteen taustalähteenä, ICPC-1 ei tässä suhteessa ollut edeltäjänsä veroinen.

Vuonna 1985 useat Euroopan maat käynnistivät hankkeen, jonka tarkoituksena oli käyttää uutta luokitusjärjestelmää yleislääkärin vastaanotolla kertyvien sairastavuustietojen kokoamiseksi kansallisiin terveydenhuollon tietojärjestelmiin. Luokitus käännettiin tässä yhteydessä eri kielille, ja maiden välillä tehtiin vertailevia tutkimuksia. Tulokset julkaistiin vuonna 1993 ilmestyneessä kirjassa, joka sisälsi ICPC:n päivityksen.¹⁴

Vuonna 1980 Wonca solmi kansalaisjärjestönä (NGO) viralliset suhteet Maailman terveysjärjestöön. Tästä jatkunut yhteistyö on johtanut parempaan ymmärrykseen perusterveydenhuollon omien tietojärjestelmien ja luokitusten tarpeista osana kaikki terveydenhuoltopalvelut kattavaa viitekehystä.

Perusterveydenhuollon kansainvälinen luokitus

Perusterveydenhuollon kansainvälinen luokitus (The International Classification of Primary Care, ICPC)^c oli uraauurtava, kun Wonca (The World Organization of

c ICPC julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 1987. Tähän viitataan nykyisin käyttämällä akronyymiä ICPC-1 ja se sisältyi ICPC:n käytöstä Euroopassa, vuonna 1993, ilmestyneeseen julkaisuun. ICPC-2 on julkaistu vuonna 1998, jonka jälkeen siitä on julkaistu elektroninen versio, ICPC-2-E, vuosina 2000 ja 2002 sekä 2005, joista viimeisimmästä on käytetty myös lyhennettä ICPC-2-R. Muotoa ICPC käytetään viitattaessa geneeriseen luokitukseen.

National Colleges, Academies, and Academic Associations of General Practitioners/Family Physicians) julkaisi sen vuonna 1987¹⁵. Terveydenhuollon ammattilaiset pysyivät nyt ensimmäistä kertaa luokittelemaan vastaanottotapahtuman kaikki tärkeät osiot, hoitoon hakeutumisen syyt, terveysongelmat ja hoitotoimenpiteet, yhtä ainoaa luokitusta käyttäen. Osioden kytkeminen toisiinsa mahdollistaa luokittelun vastaanoton alusta ja potilaan tulostyystä alkaen aina hoitoepisodin päätökseen saakka.

Uusi luokitus (ICPC) erkani perinteisen Kansainvälisen tautiluokituksen (ICD) rakenteesta, jossa luvut on järjestetty joko elinjärjestelmän (luvut III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XIII ja XIV), etiologian (luvut I, II, XVII, XIX, XX) tai muun perusteen mukaan (luvut XV, XVI, XVIII, XXI). ICD:ssä diagnostiset kokonaisuudet voidaan, ajattelutavasta riippuen, luokitella samanaikaisesti useampaankin lukuun. Tämä aiheuttaa sekaannusta. Esimerkiksi influenssa voidaan luokitella joko tarttuvien tautien lukuun tai hengityselinten sairauksien lukuun tai molempiin. ICPC:ssä sen sijaan kukin luku kattaa tietyn elinjärjestelmän ja sijainti on ensisijainen etiologiaan nähden. Lukujen alaluokkia, komponentteja, käyttämällä vastaanottotapahtuman eri osiot voidaan luokitella kohtuullisen tarkasti. ICPC:n symmetrinen rakenne ja luvuissa käytetty mahdollisimman yhdenmukainen numerointi mahdollistavat myös luokituksen manuaalisen käytön. Rakenteen loogisuus ja kattavuus ovat varteenotettavia syitä pitää luokitusta mallina tulevillekin kansainvälisille luokituksille.

ICPC:n saama tunnustus on vähitellen lisääntynyt maailmalla ja sitä pidetään yleislääketieteeseen ja perusterveydenhuoltoon sopivana. Luokitusta on käytetty laajasti erityisesti Euroopassa¹⁴ ja Australiassa.¹⁶

Viime aikoina Woncan luokituskomitea on osallistunut muiden luokitusaloitteiden kansainväliseen kehittämiseen. Uusia avauksia ovat olleet toimintakykymittaukset, sairauden vaikeusasteen indikaattorit sekä yleislääketieteen kansainvälisen sanaston kehittäminen, joita esitellään jäljempänä tässä kirjassa.

Luokitus, nimikkeistö ja tesaurus

Potilaan tulostyiden ja terveysongelmien kaltaisten, yleislääketieteeseen liittyvien asioiden nimeämisessä tulisi käyttää termejä, jotka kuvaavat mahdollisimman hyvin yleislääketieteen ja perusterveydenhuollon aluetta ja ominaispiirteitä. Termit tulisi johtaa nimikkeistöstä tai tesauruksesta. Nimikkeistö sisältää kaikki terveydenhuollon termit ja ammattikielen slangisanaston. Tesaurus taas on tietosanakirjan tai sähköisen tietokannan kaltainen termien varasto, jossa on laaja hakemisto ja paljon synonyymejä.¹⁷

Luokitusjärjestelmät tarjoavat rakenteen, jonka avulla termejä voidaan järjestää luokkiin sovittujen kriteereiden mukaisesti. Luokitukset eivät välttämättä sisällä kaikkia termejä ja vaikeuksia syntyykin silloin, kun niitä käytetään nimikkeistönä. Luokituksen yhteen otsikkoon sisältyy monesti useita termejä, minkä vuoksi luokituksen avulla tapahtuva koodaus^d ei aina ole riittävän tarkkaa.¹⁷

d Koodaamisella viitataan tässä yhteydessä koodin valintaan ja merkintöjen tekemiseen luokituksen mukaisia koodiotsikoita käyttäen.

ICPC on luokitus, joka heijastaa perusterveydenhuollolle tyypillistä toiminnan sisältöä ja näkökulmaa. Se ei ole nimikkeistö. Lääketieteen koko kirjon kattaminen yksittäisen potilaan tasolla edellyttääkin huomattavasti laajemman nimikkeistön ja tesauksen käyttöä; etenkin, kun potilaskertomukseen tehdään tarkkoja yksityiskohtaisia merkintöjä. ICPC:n käyttö yhdessä ICD-10:n ja muiden luokitusjärjestelmien, kuten lääkkeiden anatomis-terapeuttis-kemiallisen lääkeluokituksen (Anatomical-Therapeutic-Chemical, ATC) kanssa, voi tarjota perustan riittävän laajalle nimikkeistölle ja tesaukselle. Täysin kattavaan koodaukseen päästään kuitenkin vain, jos näitä täydennetään vielä tarkemmilla järjestelmillä. Mikäli tällaiset koodausjärjestelmät eivät kuitenkaan perustu sen kaltaiseen luokitukseen kuin ICPC on yleislääketieteessä, yhtenäisen väestötason tiedon poiminta ei ole mahdollista vaan tieto jää lähinnä yksilötasoa koskevaksi.¹⁷

Perusterveydenhuollon luokitusten (ICHPPC ja ICPC) ja ICD:n suhteessa on vuosien varrella ollut jännitteitä käsitteellisten ja taksonomisten ongelmien vuoksi. ICD-10 sisältää nyt kuitenkin laajasti tunnustetun, tauteja ja terveysongelmia koskevan nimikkeistön, joka soveltuu perusterveydenhuoltoon. Vaikka se ei paras väline perusterveydenhuollon luokitustarpeisiin olekaan,¹⁸ sen käyttö yhdessä ICPC:n kanssa, ICPC:n jäsentävää periaatetta hyödyntäen, on tie hyvään sähköiseen potilaskertomusjärjestelmään ja mahdollistaa potilastiedon vaihtamisen erikoissairaanhoidon kanssa.¹⁷

ICPC-2

ICPC:stä on julkaistu 2. painos kahdesta tärkeästä syystä. ICPC on ensinnäkin haluttu sovittaa yhteen Maailman terveysjärjestön, WHO:n, vuonna 1992² julkaiseman ICD-10- luokituksen kanssa. Toiseksi, luokituksen otsikoihin on haluttu lisätä koodien valintaa tukevia kriteereitä ja ristiviittauksia. (Ristiviittauksista kerrotaan luvussa 6 ja ne on lueteltu yksityiskohtaisesti luvussa 10.) Vaikka ICPC:hen on ehdotettu lukuisia muutoksia ja Woncan luokituskomitea ottaa ehdotukset työssään huomioon, jatkuvuuden ja yhdenmukaisuuden takaamiseksi ICPC-2:een on tehty muutoksia vain rajoitetusti. Käyttäjiltä toivotaan palautetta luokituksen edelleen kehittämiseksi.

Kirja sisältää myös tietoa yleislääketieteen käsitteistön viimeaikaisesta kehityksestä, joka liittyy suurelta osin perusterveydenhuollon toimintaympäristöön soveltuvan luokituksen käyttöönottoon. (Käsitteistöä ja viitekehyksen kehittymistä käsitellään luvuissa 2–5.) Kirjan englanninkielinen toinen painos perustuu Woncan luokituskomitean vuonna 1995 julkaisemassa kansainvälisessä sanastossa (An International Glossary for General Practice / Family Medicine) määritellyn vakiosanaston käyttöön.¹⁹

Kirjassa esitellään myös luokitukseen liittyviä uusia aloitteita. DUSOI/Woncan sairauden vaikeusasteen tarkastuslistan avulla voidaan määrittää joko potilaan yksittäisiä terveysongelmia tai luokitella potilaan kaikki terveysongelmat niiden vaikeusasteen mukaan (luku 7). COOP/Woncan toimintakyvynarviointitaulukoiden avulla

potilaan yleinen toimintakyky voidaan määritellä viittaamatta erityisesti mihinkään käyntiin johtaneeseen syyhyn tai terveysongelmaan (luku 8).

Aakkosellisessa hakemistossa (luku 12) on luetteloitu koodien nimet ja otsikoihin liittyvät muut termit. Hakemistoa ei kuitenkaan ole tarkoitettu kattavaksi (ks. luku 2).

ICPC ja ICD

ICPC on aina ollut yhteensopiva laajasti tunnetun ja käytetyn WHO:n julkaiseman Kansainväliseen tautiluokituksen kanssa. ICPC-1 sisälsi luettelon ICD-9:ään sopivista muunnoskoodeista ja ICPC-2 on sovitettu yhteen nykyisin käytössä olevan ICD-10:en kanssa. ICPC-2:n ja ICD10:n välinen muunnostaulukko on esitelty luvussa 11. Käyttäjät, jotka tarvitsevat muunnostaulukon ICPC:stä ICD-9:ään, voivat pyytää sen tiedostona Woncan luokituskomitealta. Laaja empiirinen tutkimus on vahvistanut, että ICPC ja ICD ovat pikemminkin toisiaan täydentäviä kuin keskenään kilpailevia.

Käännökset

Wonca on kansainvälinen järjestö, ja se pyrkii edistämään ICPC:n käyttöä myös muilla kuin englannin kielellä, joka on luokituskomitean työkieli. ICPC on käännetty jo 19 kielelle (v. 2005) ja joillakin näistä kielistä se on ilmestynyt myös kirjana (taulukko 1).^{13,20,21} Monia ICPC-2:n käännöksiä on myös työn alla. Luokituskomitea toivoo yhteydenottoa niiltä, jotka haluavat edistää ICPC-2-luokituksen käännöstyötä, avustaa siinä tai toteuttaa uusia kieliversioita.

Taulukko 1. ICPC:n saatavuus eri kielillä.

baski	tanska*
italia	hollanti*
japani*	englanti*
norja*	suomi*
puola	ranska*
portugali*	saksa
venäjä	kreikka*
etelä-afrikka	heprea
espanja*	unkari
	ruotsi
* Erillispainos kirjasta on ilmestynyt näillä kielillä.	

Woncan ICPC-2:n käännöksiä koskevat toimintaperiaatteet ovat seuraavat:

- Wonca kannustaa luokituksen kääntämistä myös muille kuin englannin kielelle.
- Käännösten tulee käsittää kirja kokonaisuudessaan, ei ainoastaan (koodi)-otsikoita.
- Otsikoihin ei saa tehdä muutoksia. Kaikki lisäykset tulee merkitä selvästi sellaisenaan ja hyväksyttää Woncan luokituskomitealla ennen julkaisemista.
- Käännöksen voi tehdä vain nimetty kääntäjä tai nimetyt kääntäjät, jotka toimivat yhteistyössä Woncan luokituskomitean kanssa sen asettamia standardeja noudattaen. Tämä koskee erityisesti ns. takaisin kääntämistä, mikäli tarkistukset ovat tarpeen.
- Vaikka Wonca pidättää käännöksen oikeudet itsellään, se sallii käännöksestä vastaavien organisaatioiden tavallisesti pitää käännöksistä mahdollisesti kertyvät tuotot vastineetta. Tämä edellyttää virallista sopimusta Woncan ja asianomaisen järjestön tai julkaisijan välillä.

Omistus- ja lisenssioikeuksia koskevat toimintaperiaatteet

Wonca omistaa ICPC:n copyright® -oikeudet sekä painetussa että sähköisessä muodossa. Seuraavat toimintaperiaatteet ja tavoitteet koskevat luokituksen sähköistä muotoa.

Tavoitteena on

1. mahdollistaa Woncan luokituskomitean työ ICPC-2:n käytön edistämiseksi, tukemiseksi ja jakamiseksi sekä edelleen kehittämiseksi perusterveydenhuoltoon parhaiten sopivana luokituksena
2. ylläpitää ICPC-2:n versioiden välistä kansainvälistä vertailtavuutta
3. kerätä palautetta ja ylläpitää tietokeskusta ICPC-2:sta saadusta kansainvälisestä kokemuksesta
4. saada järjestönä tunnustusta aloitteellisuudesta ja asiantuntijuudesta luokituskysymyksissä
5. edistää ymmärrystä ICPC-2:n ja muiden luokitusjärjestelmien, erityisesti ICD-10:n, välisestä yhteensopivuudesta
6. edistää ICPC-2:n käyttöä estämättä sitä [tarpeettomilla] rajoituksilla
7. hankkia taloudellista tukea edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi sekä Woncan luokituskomitean työn jatkumiseksi ja laajentamiseksi.

Toimintaperiaatteet

1. ICPC-2:n sähköinen versio tulee saada käyttöön mahdollisimman monessa maassa.
2. Kaikki eri versioihin tehtävät lisäykset, käännökset ja muutokset tulee tehdä yhteistyössä Woncan luokituskomitean kanssa ja sen suostumuksella, mikäli

niitä aiotaan pitää Woncan virallisina versioina.

3. Woncan tulee myöntää lisenssi sopiville organisaatioille, jotta nämä voivat edistää ICPC-2:n sähköisten versioiden käyttöä ja levittää niitä eri maissa, alueilla ja kieliryhmien kesken.
4. Kyseiset organisaatiot voivat periä loppukäyttäjiltä lisenssimaksuja tai kerätä niitä Woncan puolesta. Maksuista sovitaan neuvottelemalla ja ne voidaan poistaa, mikäli Woncalle koituu näin hyötyä, kuten jos kysymyksessä on tutkimus- ja kehitystyö.

Lukijoita, jotka haluavat saada kirjan englanninkielisen alkuperäisversion sähköisessä muodossa^e tai kehittää ICPC:tä muulla tavalla, kehoitetaan ottamaan yhteyttä paikalliseen Woncan luokituskomitean jäseneseen (ks. s. vii) tai Woncaan.

Lyhenteet

Kirjassa on vältetty lyhenteiden käyttöä. Joissakin otsikoissa on käytetty lyhenteitä silloin, kuin lyhenne on yleisemmin käytetty kuin vastaava koko termi ja kun lyhenteen merkitys selviää asiayhteydestä. Suomenkielisessä kirjassa on käytetty seuraavia lyhenteitä:

NUD	non ultra descriptus
/	tai

Käyttäjien palaute

Woncan luokituskomitea toivoo saavansa palautetta mahdollisimman monelta käyttäjältä ICPC:n kehitystyön tukemiseksi. Ehdotuksia selvennyksiksi, muutoksiksi tai lisäyksiksi voi lähettää joko komitean jäsenille (ks. suomalaisjäsenet s. 7) tai sen puheenjohtajalle tai Woncan toiminnanjohtajalle: ceo@wonca.org.^f

^e Kirjan suomenkielinen painos on tilattavissa Kuntaliiton julkaisumyynnistä: Suomen Kuntaliitto, PL 200, 00101 Helsinki / julkaisumyynti@kuntaliitto.fi tai ladattavissa pdf-muodossa Kuntaliiton [www-sivuilta](http://www.kunnat.net/kirjakauppa), <http://www.kunnat.net/kirjakauppa>. Luokituksen suomen- ja ruotsinkielisen version (Excel) jakelu tapahtuu valtakunnallisen koodistopalvelimen, <http://194.89.160.67/code-server/TES/classification-action.do?action=find&key=295>, kautta.

^f Suomessa ICPC:n käyttöön ja kehittämiseen liittyvää palautetta voi lähettää myös Kuntaliitolle: Suomen Kuntaliitto, PL 200, 00101 Helsinki. Kuntaliitolla on lisenssisopimus Woncan kanssa luokituksen kääntämisestä ja hallinnoimisesta Suomessa, suomen ja ruotsin kielellä.

2 ICPC:n rakenne

ICPC perustuu kaksiakseliseen rakenteeseen. Toisella akselilla on 17 suuraakkosin (A–Z) merkittyä, elinjärjestelmiin pohjautuvaa lukua^g. Toisella on seitsemän (lukujen alla yhdenmukaisina kulkevaa) komponenttia^h kaksinumeroisine koodeineen. (Kuva 1 ja taulukko 2.)

ICPC:n rakenne helpottaa koodien muistamista, mikä auttaa luokituksen päivittäisessä käytössä ja yksinkertaistaa keskitettyä, toisaalla kerätyn tiedon manuaalista koodausta.

Luokitus on esitetty taulukkomaisena luettelona luvussa 10. Komponenttien 1 ja 7 otsikotⁱ on annettu kaikissa luvuissa (A–Z) täydellisinä. Komponenttien 2–6 otsikot esitetään vain kertaalleen, koska ne ovat yhdenmukaiset kaikissa luvuissa. Kukin otsikko sisältää kolminumeroisen alfanumeerisen koodin, pituudeltaan rajoitetun selitteen sekä ICPC-koodia vastaavat ICD-10-koodit. Useimpiin otsikoihin on liitetty myös lisätietoa, joka auttaa otsikon valinnassa (”mukaan lukien”, ”pois lukien”, ”kriteerit” ja ”harkitse”) (ks. luku 6). Lyhenteitä on käytetty säästeliäästi ja ne on lueteltu sivulla 15. Kun ICPC:ssä käytetään sanaa ”multippeli” se tarkoittaa kolmea tai useampaa.

Taulukkoluetteloon liittyvä aakkosellinen hakemisto (luku 12) sisältää termit kaikista otsikoista sekä niihin lukeutuvista muista nimikkeistä. Luetteloa ei ole tarkoitettu täysin kattavaksi, mutta se sisältää perusterveydenhuollon yleisimmät tai tärkeimmät termit ja nimikkeet.

	LUVUT																	
	A	B	C	D	F	H	K	L	N	P	R	S	T	U	W	X	Y	Z
Komponentit																		
1.																		
2.																		
3.																		
4.																		
5.																		
6.																		
7.																		

Kuva 1. ICPC:n rakenne: 17 lukua ja 7 komponenttia

^g Termiä ”luku” (*chapter*) käytetään viittaamaan luokituksen ”pääluokkiin”, A–Z.
^h Komponenteilla (*component*) viitataan lukujen/elinjärjestelmien/”pääluokkien” alle sijoittuviin ”alaluokkiin”.
ⁱ Otsikolla (*rubric*) viitataan kokonaisuuteen, joka muodostuu kooditunnuksesta, koodin selitteestä/nimikkeestä/nimestä sekä koodin valintakriteereistä ja muista vihjetiedoista.

Taulukko 2. ICPC-luokituksen luvut ja komponentit

- A Yleiset ja epämääräiset
- B Veri ja vertamuodostavat elimet sekä immuunijärjestelmä
- D Ruoansulatuselimet
- F Silmä
- H Korva
- K Verenkiertoelimet
- L Tuki- ja liikuntaelimet
- N Hermosto
- P Mielenterveys
- R Hengityselimet
- S Iho
- T Umpieritys, aineenvaihdunta ja ravitsemus
- U Virtsaelimet
- W Raskaus, synnytys ja perhesuunnittelu
- X Naisen sukuelimet sisältäen rinnan
- Y Miehen sukuelimet sisältäen rinnan
- Z Sosiaaliset ongelmat

Komponentit (vakiot jokaisessa luvussa)

- 1 Oireet ja vaivat
- 2 Diagnostiset ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet
- 3 Lääkitys ja hoitotoimenpiteet
- 4 Tulokset
- 5 Hallinnolliset syyt
- 6 Lähetteet ja muut syyt
- 7 Taudit/sairaudet:
 - infektiot
 - kasvaimet
 - vammat
 - synnynnäiset epämuodostumat
 - muut sairaudet

Luokituksessa on käytetty muistamista tukevaa aakkostamista aina, kun se on ollut mahdollista. Lukujen alkukirjain viittaa vastaavan englanninkieliseen elinjärjestelmän alkukirjaimeen.

Käyttäjät, jotka eivät löydä haluamaansa termiä luokituksesta voivat etsiä ensin vastaavan ICD10-otsikon ICD-10:n hakemistosta ja sitten vastaavan ICPC-otsikon muunnostaulukoiden (luku 11) avulla. Jotkut käyttäjät ovat kehittäneet täydellisemmän sähköisen tesauruksen, mutta yhtenäistä kansainvälistä versiota ei ole vielä hyväksytty.

Vaikka ICPC on riittävän kattava perusterveydenhuollon toimintaympäristössä tapahtuvaan luokitteluun, siinä on edelleen joitakin puutteita. Komponenttien 2–6 hoidon sisältöjä ja toimenpiteitä koskevat otsikot ovat laajoja ja yleisluontoisia. Lääkeluokitus kehitettiin ja esiteltiin eurooppalaisen tutkimuksen¹⁴ yhteydessä, mutta sitä ei ole vielä virallisesti liitetty ICPC:hen. ICPC ei liioin sisällä kliinisissä tai muissa tutkimuksissa todettuja objektiivisia löydöksiä. Nämä kaikki kaipaavat jatkokehittelyä.

Jäännösotsikot

Kunkin pääluokan ja/tai komponentin loppuun on koottu otsikoita, joiden selite sisältää sanan ”muu”. Määritteet kuten NUD (non ultra descriptus), NAS (non alterius specificatus) tai ”määrittämätön” soveltuvat kaikkiin näiden otsikoiden alla oleviin termeihin. Luokituksen optimaalinen hyödyntäminen edellyttää tarkempaa perehtyneisyyttä pääluokkien ja komponenttien välisiin rajapintoihin. Aakkosellista hakemistoa (luku 12) voi konsultoida tarvittaessa.

Sairastavuus-/tutkimustiedon hyödyntäminen käytännössä

Aina viime aikoihin asti luokituksia on käytetty pääasiallisesti terveystilastojen ja terveyspoliittisten toimintaohjelmien laadinnassa. Sähköisiin potilaskertomuksiin siirtyminen on johtanut luokitusten laajempaan käyttöön vastaanotoilla kertyvän tiedon järjestämisessä ja tallentamisessa. Tietoja tarvitaan potilaskertomuksessa ja tilastoseurannassa. Luokittelulle ja koodaamiselle asetettavat vaatimukset poikkeavat kuitenkin toisistaan suuresti näiden kahden käyttötarkoituksen välillä. Siinä missä potilaan sairauskertomukseen tarvitaan mahdollisimman paljon yksityiskohtaista tietoa, tilastoseurannassa tarvitaan tietoa, joka on ryhmitelty yleisyyden pohjalta tai sen mukaan, kuinka merkittävää tieto on toimintaohjelman kannalta. ICPC kehitettiin jälkimmäistä tarkoitusta varten ja sitä tulee muokata kliinisten tietojen kirjaamiseen ja potilaskertomusmerkintöihin soveltuvaksi.

Valinnainen hierarkkinen laajennus

Mikään yksittäinen kansainvälinen luokitus ei luonnollisestikaan pysty vastaamaan kaikkien käyttäjien tarpeisiin. On väistämätöntä, että käyttäjät haluavat joskus tarkastella erikseen yksittäiseen otsikkoon sisältyviä terveysongelmia. Tämä kuitenkin edellyttää tavallisesti laajennusosaa, jossa on huomioitu valinnaisen hierarkian periaate. Kliinisten tietojen kirjaaminen potilaskertomuksiin edellyttää yleensä koodiston huomattavaakin laajennusta.

Suosittelavaa onkin, että tällaiset laajennukset olisivat mahdollisimman yhteensovivia ICD-10:n kanssa tai että ICD-10:n koodeja käytettäisiin laajennusten koodeina¹. Näin varmistetaan, että tietojärjestelmät säilyvät mahdollisimman vertailu-

kelpoisina. Potilaskertomuksissa on kuitenkin myös tällöin säilytettävä mahdollisuus potilaskohtaisen tiedon lisäämiseen vapaamuotoisena tekstinä, jotta tiedot olisivat riittävän tarkkoja.¹⁷

Sairauden vaikeusaste ja toimintakyky

ICPC:n ohessa voidaan kirjata myös tietoa sairauden vaikeusasteesta ja potilaan toimintakyvyn arvioinnista. Tästä syystä kirjassa esitellään myös näiden luokitteluun sopivat menetelmät^k. Duke/Woncan sairauden vaikeusasteen tarkistuslista (DUSOI/Wonca) voidaan liittää ICPC:n otsikoihin ja sitä voidaan sekä soveltaa yksittäisiin terveysongelmiin että käyttää osoittamaan potilaan yhdistettyjen terveysongelmien vaikeusastetta (luku 7). COOP/Woncan toimintakykytaulukoiden avulla (luku 8) potilaan yleistä tilaa voidaan arvioida erillisenä hänen terveysongelmistaan.

j ICPC-koodien tarkentaminen ICD-koodeilla on mahdollista ns. konversiotaulukoiden avulla. Kullekin ICPC-koodille on määritelty yksi tai useampia ICD-vastineita. ICD-koodi voidaan vastaavasti muuntaa ICPC-koodiksi. Yhtä ICD-koodia vastaa useimmissa tapauksissa vain yksi ICPC-koodi.

k Kyseisiä menetelmiä ei ole käytetty aktiivisesti Suomessa.

3 Hoitoepisodi: keskeinen käsite yleislääketieteessä

Muutokset perusterveydenhuollon luokitustarpeissa ja luokitusten käytössä ovat jatkuneet senkin jälkeen, kun ICPC julkaistiin vuonna 1987. Kun ICPC:n käyttöön pääasiallisesti tarkoitukseksi nähtiin tuolloin tiedonkeruu tutkimuksen ja strategisen päätöksenteon tarpeisiin, käyttö on nyt laajentunut. Saatu tutkimustieto, käytännön kokemukset sekä perusterveydenhuollossa omaksutut uudet käsitteet ovat johtaneet uusiin sovelluksiin.

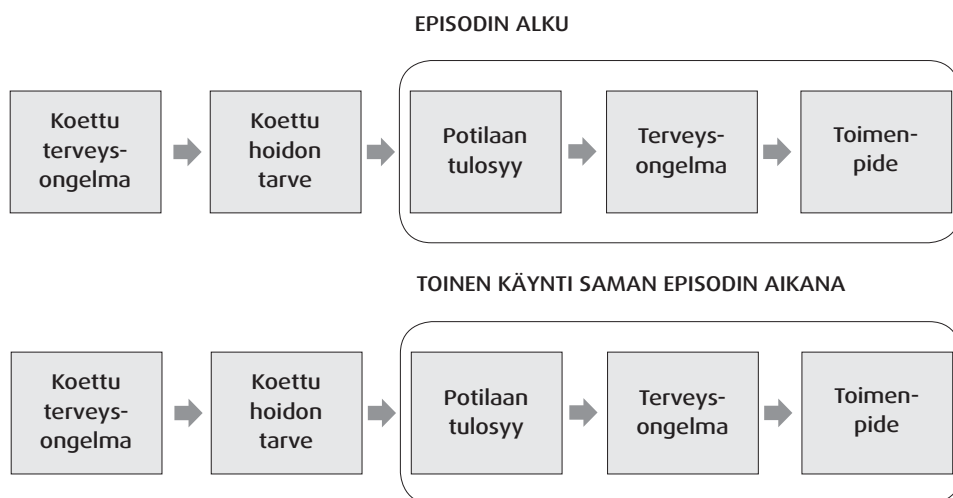
Tärkeimmät uudet sovellukset ICPC:n käytössä koskevat hoitoepisodin käsitteen kuvaamista ja sen soveltamista sähköisissä potilastietojärjestelmissä. Hoitoepisodin käsitteen hyödyntäminen perustuu siihen, että ICPC:tä käytetään perusterveydenhuollon potilastietojen järjestämisen perusteena.

Woncan yleislääketieteen määritelmässä viitataan ”lääkäriin, joka tuottaa henkilökohtaisia, ensikontaktiin perustuvia, pitkäkestoisia ja kokonaisvaltaisia terveyspalveluita yksilöille ja perheille”.¹⁹

Määritelmä on hyvin samanlainen kuin uusi IOM:n (Institute of Medicine) perusterveydenhuollon määritelmä: ”Perusterveydenhuollolla tarkoitetaan integroitua, helposti saavutettavia palveluita, joita tarjoavien lääkäreiden tehtävänä on vastata valtaosaan yksilöllisistä terveydenhuoltopalveluiden tarpeista, kehittää pitkäaikainen kumppanuussuhde potilaiden kanssa sekä huomioida toiminnassaan perhe ja yhteisö.”²²

Hoitoepisodi

Edellä esiteltyjä määritelmiä on sovellettu käytäntöön tarkastelemalla hoitoepisodia. Hoitoepisodit eroavat sairausepisodeista tai väestössä esiintyvistä sairauksista. Hoitoepisodilla viitataan tiettyyn terveysongelmaan tai sairauteen liittyvään ajanjaksoon, joka alkaa, kun potilas ensimmäisen kerran esittää ongelman terveydenhuollon ammattilaiselle, ja päättyy viimeiseen vastaanottokertaan, jolloin ongelmaa käsitellään (kuva 2).¹⁷

Kuva 2. Yksi hoitoepisodi

Tulosyyt, terveysongelmat ja hoitotoimenpiteet^l muodostavat hoitoepisodin ytimen, joka koostuu yhdestä tai useammasta tapaamisesta ja näiden välillä tapahtuvista siirtymistä ('transitions'). Hoitoepisodilla^m viitataan näin ollen kaikkeen hoitoon, jota tietylle potilaalle annetaan tietyn terveysongelman tai sairauden vuoksi. Valtaosa yksilöllisistä terveyspalveluiden tarpeista, palveluiden kattavuus, saumattomuus, saavutettavuus ja luotettavuus voidaan arvioida, kun hoitoepisodit luokitellaan ICPC:llä sähköisessä potilaskertomuksessa.

Hoitoepisodikäsitteen käyttöä havainnollistettiin eurooppalaisessa tutkimuksessa, jossa käytettiin ICPC:tä.¹⁴ Tutkimuskohteiden välillä todettiin tyypillisiä epidemiologisia ja klinisiä yhtäläisyyksiä ja eroja. Vastaanotolle tulon syy osoittautui myös uudeksi ja käytännölliseksi tavaksi selkeyttää potilaan näkökulmaa ja hoidon tarvetta. Tulossymerkintöjen validiteetti oli johdonmukaisesti korkea, kun yleislääkärin tekemiä merkintöjä potilaan tulossyistä verrattiin käynnin jälkeen potilaan omaan näkemykseen.²³

Uusi kansainvälinen perusterveydenhuollon sanasto (International Glossary of Primary Care) määrittelee yleislääketieteen sisällön ja antaa ohjeita, kuinka episodeja tulisi jäsentää ICPC:n avulla, jotta epidemiologisen tiedon haussa noudatettaisiin yhdenmukaisia sääntöjä ja tiedot olisivat vertailukelpoisia eri maiden välillä.¹⁹

^l Hoitotoimenpiteellä/toimenpiteellä (intervention) viitataan tässä yhteydessä myös sen kaltaisiin vastaanottokäynnin sisältöihin kuten neuvonta tai ohjaus.

^m Hoitoepisodin käsitteen sijasta/rinnalla on Suomessa käytetty myös hoito- ja sittemmin palvelukokonaisuuden käsitteitä. Sähköisen potilaskertomuksen uudistukseen ja kansalliseen terveysarkistoon liittyvissä asiayhteyksissä palvelukokonaisuuden käsite liitetään ensisijaisesti ns. potilaan suostumuksen hallintaan.

Potilaan tulosyy

Potilaan ilmoittama vastaanotolle tulon syy (Reason for Encounter, RFE) on osoittautunut käytännönläheiseksi tavaksi kerätä potilastietoa ja sitä voidaan käyttää myös tutkimuksessa ja opetuksessa. Esimerkiksi tästä soveltuu Hollannissa toteutettu *Transition*-projekti, jonka yhteydessä kerätty epidemiologinen tieto on esitetty vakio-muotoisina raportteina, kansainvälisen sanaston (ks. yllä) sääntöjä noudattaen.¹⁷ Kun hoitoepisodiin liittyvät merkinnät aloitetaan potilaan tulosyyn koodaamisesta, mille tahansa terveysongelmalle voidaan laskea todennäköisyys ikä- ja sukupuolivakioitua ryhmää kohti joko hoidon alussa tai hoitoepisodin edetessä. Täten 10 tavallisinta ongelmaa, jotka liittyvät yskään hoitoepisodin alussa eroavat kliinisesti merkittävällä tavalla 5–14-vuotiaiden lasten ja 65–74-vuotiaiden miesten ryhmissä (taulukko 3).

Vastakkaiseen suuntaan tapahtuva raportointi on yhtä lailla oleellista kliinisestä näkökulmasta: Mitä tulosyitä erityyppisten terveysongelmien ja episodien yhteydessä on esitetty episodin alussa ja seurantakäynneillä, kussakin ikä- ja sukupuoliryhmässä? Esimerkkinä tästä on esitetty äkillisten keuhkoputkentulehdusten taustalta löytyvät tulosyyt (taulukko 4). Taulukoissa kuvataan kliinisiä eroja paljon yksityiskohtaisemmin kuin tähän saakka on ollut mahdollista.

Taulukko 3. Kymmenen yleisintä hoitoepisodinimikettä, jotka alkavat tulosyylä yskä (R05) (ennakkotodennäköisyydet).

Tulosyy	R05 Yskä	
Lapset, 5–14 v. (N = 1267)	N	%
R74 Akuutti ylähengitystieinfektio	456	35,6
R78 Äkillinen keuhkoputkentulehdus / bronkioliitti	261	20,4
R05 Yskä	159	12,4
R77 Akuutti kurkunpääntulehdus / henkitorven tulehdus	110	8,6
A77 Muu virustauti NUD	54	4,2
R96 Astma	40	3,1
R81 Keuhkokuume	33	2,6
R75 Poskiontelontulehdus, akuutti / krooninen	30	2,3
R80 Influenssa keuhkokuumeen kanssa	24	1,9
R71 Hinkuyskä	22	1,7
Kymmenen yleisintä yhteensä	1189	92,8
Yhteensä	1281	100,0
■		
Miehet 65–74 v. (N = 646)	N	%
R74 Äkillinen keuhkoputkentulehdus / bronkioliitti	256	39,1
R78 Akuutti ylähengitystieinfektio	155	23,7
R05 Yskä	65	9,9
R77 Akuutti kurkunpääntulehdus / henkitorven tulehdus	45	6,9
A77 Poskiontelontulehdus, akuutti / krooninen	22	3,4
R96 Sydämen vajaatoiminta	15	2,3
R81 Astma	13	2,0
R75 Krooninen bronkiitti / bronkiektasiat	12	1,8
R80 Keuhkokuume	10	1,5
R71 Emfyseema / COPD	9	1,4
Kymmenen yleisintä yhteensä	602	92,0
Yhteensä	654	100,0

Lähde: Transition-projekti, raportoineet Hofmans-Okkes ja Lamberts.¹⁷

Terveysongelma/diagnoosi

Terveysongelma/diagnoosi on keskeinen osa hoitoepisodia, ja hoitoepisodi nimetään terveysongelman mukaisesti. Monet terveysongelmat ovat itse asiassa lääketieteellisiä diagnooseja, mutta perusterveydenhuollossa kyse voi olla myös muista tiloista tai tilanteista (kuten sairauden pelko, oireet, vaivat, toiminnanvajaukset tai hoitotoimenpiteen, esimerkiksi rokotuksen, tarve). ICPC kattaa nämä kaikki. Terveysongelmalle voidaan antaa myös laadullisia määreitä sen perusteella, millaiseksi tila osoittautuu vastaanotolla, miten varma terveydenhuollon ammattihenkilön antama diagnoosi on ja mikä on ongelman vaikeusaste.

Taulukko 4. Kymmenen yleisintä tulosityyttä äkilliseen keuhkoputkentulehdukseen/bronkioliittiin (R78) liittyvissä hoitoepisodeissa.

Lapset, 5–14 v. (N = 377)	N	%
R05 Yskä	321	46,1
A03 Kuume	98	14,1
R31 Lääketieteellinen tarkastus / osittainen	64	9,2
R02 Hengenahdistus / dyspnea	43	6,2
R74 Akuutti ylähengitystieinfektio	24	3,4
A04 Yleinen heikkous / väsymys	18	2,6
R04 Hengityksen vinkuminen	17	2,4
R64 Episodi alkanut ammattihenkilön aloitteesta, uusi / vanha	17	2,4
R78 Äkillinen keuhkoputkentulehdus / bronkioliitti	13	1,9
R21 Kurkkuaire / -komplikaatio	9	1,3
Kymmenen yleisintä yhteensä	624	89,5
Yhteensä	697	100,0
Miehet 65–74 v. (N = 422)	N	%
R05 Yskä	324	39,4
R02 Hengenahdistus / dyspnea	133	16,2
R78 Äkillinen keuhkoputkentulehdus bronkioliitti	100	12,2
R31 Lääketieteellinen tarkastus / osittainen	79	9,6
A03 Kuume	34	4,1
R25 Epänormaali yskös /märkäinen yskös	23	2,8
R64 Episodi alkanut ammattihenkilön aloitteesta, uusi / vanha	21	2,6
R74 Äkillinen Krooninen bronkiitti / bronkiektasiat	12	1,8
R80 Keuhkokuume	10	1,5
R71 Emfyseema / COPD	9	1,4
Kymmenen yleisintä yhteensä	602	92,0
Yhteensä	654	100,0

Lähde: Transition-projekti, raportoineet Hofmans-Okkes ja Lamberts.¹⁷

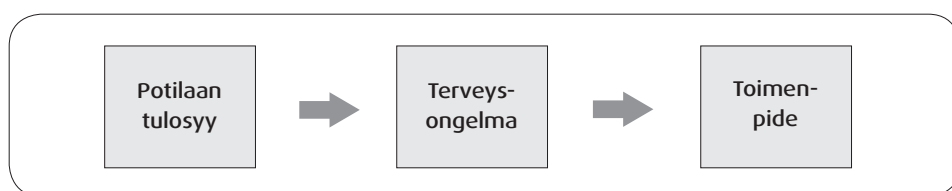
Episodin luonne voidaan käynnin aikana määritellä niin, että se on uusi sekä lääkäri-
le että potilaalle; tai että se on uusi lääkärille, mutta sitä on hoidettu aikaisemmin toi-
saalla; tai että kyseessä ei ole kumpikaan – kun kysymys on seurantakäynnistä (kuva
3D). Hyvä sähköinen potilaskertomusjärjestelmä varoittaa, mikäli seurantakäynniksi
yritetään koodata sellaista episodtia, jota ei ole perustettu tietokantaan; tai mikäli yri-
tetään aloittaa uutta episodtia, vaikka samanniminen episodi jo on olemassa. Tämä on
luonnollisestikin aivan välttämätöntä päivittäisen dokumentoinnin laadun varmista-
miseksi.

Diagnoosin varmuusaste on toinen keskeinen asia hoitoepisodin rekisteröinnis-
sä. Sitä voidaan luokitella asteikolla epävarma–varma, mutta tästä ei ole vielä yhtä
yleisesti hyväksyttyä standardiaⁿ. ICPC-2:n otsikoiden käyttöä ohjaavat kriteerit aut-
tavat kuitenkin varmistamaan, että hoitoepisodit nimetään yhdenmukaisesti. Näytöl-
le ponnahtavia ikkunoita ('pop-ups') voidaan käyttää tarjoamaan vaihtoehtoja koo-
dattaessa tietoja sähköiseen sairauskertomusjärjestelmään.

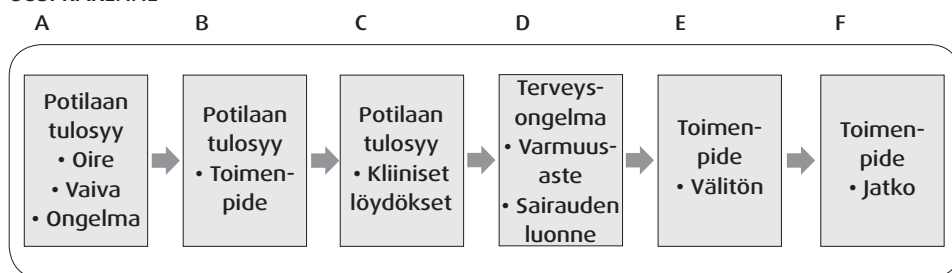
Kolmatta lisämääreiden käyttötapaa, vaikeusastetta, käsitellään luvussa 7.

Perusterveydenhuollossa on tavallista, että potilailla on useita terveysongelmia.
Hyvä tietojärjestelmä pystyy esittämään niiden keskinäiset riippuvuussuhteet ja tuot-
tamaan tietoa komorbiditeetista (taulukko 5).

VANHA RAKENNE

UUSI RAKENNE

Kuva 3. Uusi hoitoepisodeja kuvaava rakenne.¹⁷

n Suomessa diagnoosin varmuusastetta ilmaiseva luokitus on yksi kansalliseen sähköiseen poti-
laskertomukseen ja terveysarkiston käyttöönottoon liittyvistä yhdenmukaisista luokituksista,
ks. tarkemmin Koodistopalvelu, <http://194.89.160.67/codeserverTES/classification-action.do?action=find&key=121>

Hoitotoimenpiteet

Toimenpiteiden luokittelussa käytettävien kolmimerkkisten, komponentteihin 2–6 lukeutuvien ns. ICPC-prosessikoodien tarkkuus on rajallinen, joskin yleensä riittävä. Lääkkeitä määrättäessä tarvitaan kuitenkin lääkekoodia. Koska lääkityksiä on valtava määrä ja lääkkeiden saatavuus vaihtelee maittain, kansainvälisesti hyväksyttävää luokitusta ei ole vielä pystytty luomaan.

Euroopassa on menestyksellisesti käytetty ATC-luokituksen kanssa yhteensopivaa ICPC-lääkekoodia, jota voitaisiin soveltaa myös laajempaan käyttöön.¹³

Taulukko 5. Komorbiditeettiepisodit potilailla, joilla tulossyynä R78, äkillinen keuhkoputkentulehdus / bronkioliitti (R78).

Lapset, 5–14 v. (N = 329)	N	%	Prev.
R84 Ylähengitystieinfektio	90	9,6	274
H71 Akuutti välikorvantulehdus/tärykalvon tulehdus	57	6,1	173
R78 Akuutti keuhkoputkentulehdus/bronkioliitti	48	5,1	146
R96 Astma	37	3,9	112
R97 Ei sairautta	32	3,4	97
S03 Syylät	29	3,1	88
A77 Muu virustauti NUD	21	2,2	64
R76 Akuutti tonsilliitti	20	2,1	61
S18 Haava	20	2,1	61
D73 Oletettu GI-kanavan infektio	17	1,8	52
Kymmenen yleisintä yhteensä	371	39,6	1128
Yhteensä	938	100,0	2851
Episodit, joissa komorbiditeettia, keskimäärin = 2,9			
Miehet 65–74 v. (N = 350)	N	%	Prev.
R78 Akuutti keuhkoputkentulehdus	72	4,7	206
A97 Ei sairautta	56	3,7	160
R95 Emfyseema / COPD	47	3,1	134
K86 Verenpainetauti ilman komplikaatioita	46	3,0	131
R74 Ylähengitystieinfektio	46	3,0	131
K77 Sydämen vajaatoiminta	35	2,3	100
A85 Lääkkeen haittavaikutus, oikea annos	30	2,0	86
H81 Korvavahatulppa	30	2,0	86
K76 Muu / krooninen iskeeminen sydänsairaus	30	2,0	86
T90 Diabetes mellitus	25	1,6	71
Kymmenen yleisintä yhteensä	417	27,4	1191
Yhteensä	1521	100,0	4346
Episodit, joissa komorbiditeettia, keskiarvo = 4,3			
Prev. = Komorbiditeettiepisodit 1000 potilasta kohti, joilla R78.17			

Lähde: Transition-projekti, raportoineet Hofmans-Okkes ja Lamberts.¹⁷

Potilaskertomukset

Sähköisen potilaskertomuksen ytimen muodostavat tiedot, jotka on koodattu käytetystä kielestä riippumattomalla ICPC-luokitusta käyttäen. Tämä lisää potilaskertomusten vertailukelpoisuutta eri maiden välillä ja tukee yleislääketiedettä pitkälle kehittyneenä erikoisalana, jolla on tarkasti ja empiirisesti määritelty viitekehys. Koska ICPC on saatavana 30 kielellä (2010), ja ICD-10-luokituksen aakkosellisella hakemistolla varustettujen käännösten määrä vain kasvaa, yleislääkärit voivat monissa maissa lisätä tarkan kielikohtaisen tesauksen omiin järjestelmiinsä. ICPC:n avulla he voivat myös jäsentää potilaskertomustietoja ja yhdenmukaistaa tietokantoja.

Kehitysnäkymiä

ICPC-luokituksen avulla koodattavien vastaanottokäynnin peruselementtien (hoitoon hakeutumisen syy, terveysongelma ja interventiot) lukumäärää on lisätty alkuperäisestä kolmesta (kuva 2) kuuteen (kuva 3, A–F). Tämä on tehty sähköisten potilastietojärjestelmien käyttöönottoa ajatellen. Tulosity rekisteröidään kahdessa osassa: potilaan ilmoittamina oireina ja vaivoina sekä potilaan toimenpidepyyntöinä. Lisäksi koodataan lääkärin toteamat oireet ja vaivat. Hoitoprosessiin liittyvät toimenpiteet koodataan joko välittöminä, vastaanottokäynnin aikana tapahtuvina, tai myöhemmin, jälkepäin toteutuvina interventioina. Käynnin peruselementtien työstäminen, erityisesti Hollannissa, on osoittanut tulossyn käsitteen hyödyllisyyden ja auttanut tarkentamaan vastaanottokäyntiin liittyviä keskeisiä käsitteitä.

Potilaan ilmoittaman tulossyn käyttö ennakkotodennäköisyyksien arvioinnissa on ilmeisen hyödyllistä; varsinkin, jos potilaan ilmoittamat syyt, kuten yskä, hengenhädistys, kuume, poikkeava yskös tai vinkuna (kuva 3, A), erotetaan lääkärin tekemistä kliinisistä löydöksistä (kuva 3, C). ICPC käsittää runsaat 200 oiretta ja vaivaa, jotka sopivat yhtäläillä potilaan ilmoittamien tulossyiden kuin lääkärin tekemien havaintojen luokitteluun, joskin huomioitava on, että se ei vielä sisällä luokitusta objektiivisten löydösten koodaamiseksi.

Molemmat yllä kuvatut sovellukset ovat sisällytettävissä sähköisen potilaskertomuksen käynti- ja episodirakenteeseen (kuva 3, A ja C). Yhdessä ne mahdollistavat ennakkotodennäköisyyksien yksityiskohtaisen laskemisen, samalla kun potilaan tulonsa syynä ilmoittama oire ja lääkärin toteama hoitoon hakeutumisen syy kyetään erittelemään.

Oireina, vaivoina tai terveysongelmina ilmoitetut tulossyt tulee selvästi pitää erillään potilaiden toimenpidepyynnöistä, joita ovat esimerkiksi lääkemääräykset, röntgenkuvaukset, lähetteet tai neuvot. Tietyn toimenpiteen pyyntö johtaa usein siihen, että toimenpide myös toteutetaan. Jos potilaat pyytävät lääkemääräystä tai verikoetta, he usein saavat sen, mitä pyytävät. Koska potilaat näin vaikuttavat palveluiden tuottamiseen aktiivisesti, heidän pyyntöjensä selkeä dokumentointi on tärkeää ymmärtääksemme paremmin myös hoitomyöntyvyyttä.

Tietojärjestelmissä tulisi erotella myös välittömät diagnostiset ja hoidolliset toi-

menpiteet (kuva 3, E) niistä, jotka toteutetaan myöhemmin (kuva 3, F). On tärkeää erottaa, mitä yleislääkäri tekee vastaanoton aikana ja mitä jatkossa odotetaan tapahtuvaksi. Tämä helpottaa palveluiden käytöstä, lääkärien välisestä vaihtelusta ja hoito-myöntyvyydestä tehtävää analyysia. Näin voidaan ymmärtää paremmin myös ensimmäisen käyntikerran pohjalta määriteltävien ennakko todennäköisyyksien muutoksia suhteessa jatkokäyntien pohjalta määritettyihin.

Jälkikäteen toteutuvien interventioiden kirjaaminen edellyttää ICPC:tä tarkempaa luokitusta. Tällaisen kehittäminen on meneillään Woncan luokituskomiteassa.

4 ICPC:n käyttö potilaan ilmoittamien tulosten rekisteröimisessä

ICPC:n käyttötavat vaihtelevat sen mukaan, käytetäänkö sitä potilaan ilmoittamien tulosten, vastaanotolla todettavien terveysongelmien vai vastaanotolla toteutettavien toimenpiteiden kirjaamiseen. Wonca suosittelee seuraavien periaatteiden noudattamista yhdenmukaisen koodaamisen ja maiden välisen vertailtavuuden takaamiseksi.

Potilaan tulosy

Potilaan ilmoittama tulosy tulee kirjata siten kuin potilas on sen kuvaillut, ilman, että terveydenhuollon ammattilainen ottaa millään tavalla kantaa ilmoitetun syyn oikeellisuuteen tai paikkansapitävyyteen. Luokituksen käyttöä potilaan ilmoittamien tulosten kirjaamisessa ohjaa kolme periaatetta:

Kirjattavasta tulosyystä tulee valita yhteisymmärrys potilaan ja terveydenhuollon ammattilaisen kesken, ja potilaan tulee voida hyväksyä se kelvollisena kuvauksena hoitoon hakeutumisensa syystä.

Valitun ICPC-otsikon tulee olla mahdollisimman lähellä potilaan ilmoittamaa alkuperäistä tulosyystä, ja terveydenhuollon ammattilaisen tulee muokata sitä mahdollisimman vähän tai ei ollenkaan. Potilaan tulosyyn huolellinen selvittäminen on kuitenkin välttämätöntä, jotta luokituksen otsikoista voidaan valita sopivin.

Terveysongelmien/diagnoosien rekisteröinnin avuksi tarkoitettuja otsikoiden yhteydessä esitettyjä valintakriteereitä EI tule käyttää, koska tulosy pitää dokumentoida potilaan näkökulmasta ja perustuen yksinomaan potilaan toteamaan hoitoon hakeutumisen syyhyn.

Käytettävä luku (A–Z) ja komponentti (1.–7.) valitaan sen mukaan, miten potilas ilmoittaa tulonsa syy/syyt (kuva 1 ja taulukko 2). Potilaan tulosyyn kirjaamisessa käytetään luokituksen kaikkia koodeja / koko luokitusta, koska potilaat voivat esittää hoitoon hakeutumisensa syyksi joko oireen tai vaivan, hoito- tai muun toimenpiteen tarpeen tai terveysongelman/diagnoosin.

Luvun (A–Z) valitseminen^o

Tulositytä koodattaessa valitaan ensin syyhyn sopiva elinjärjestelmä tai luku (A–Z) ja sitten kaksinumeroinen koodi (01–99) sopivasta komponentista (esim. oire/vaiva, terveysongelma/diagnoosi tai toimenpide/interventio). Epäselvissä tapauksissa sopiva luku/komponentti on syytä tarkistaa aakkosellisesta hakemistosta. Lukua A käytetään, kun tulosityy liittyy tarkemmin määrittelemättömään tai useampaan elinjärjestelmään.

Kun ICPC:tä käytetään potilaan tulossyn rekisteröinnissä, lukujen käytössä sovelletaan neljää ja komponenttien käytössä kolmea sääntöä. Säännöt ja esimerkkejä niiden soveltamisesta on esitetty alla.

Sääntö 1

Potilaan ilmoittama tulosityy tulee koodata niin tarkasti kuin mahdollista ja terveydenhuollon ammattilainen saattaa joutua tarkentamaan sitä.

Esimerkki:

Rintakipua voidaan merkitä koodilla A11 (rintakipu, määrittämätön) tai koodilla K01 (sydänperäinen kipu) tai koodilla R01 (hengityselimistä johtuva kipu) tai koodilla L04 (rintakehän oire tai vaiva). Päätös siitä, mikä on oikea valinta, ei perustu terveydenhuollon ammattilaisen mielipiteeseen kivun luonteesta, vaan pikemminkin tapaan, jolla potilas ilmaisee tulonsa syyn tarkennusta pyydettyä.

”Se on koko rintakehäni alueella...”	A11
”Rintaani koskee, kun yskin”	R01
”Minulla on rintakipua... Luulen, että se on sydän”	K01
”Minulla on ollut rintakipua sen jälkeen, kun kaaduin portaissa”	L04

Sääntö 2

Aina, kun potilas käyttää tarkkaa ilmaisua, syyn kirjaamisessa tulee käyttää hänen terminologiaansa.

Esimerkki:

Keltaisuus löytyy deskriptiivisenä terminä luvusta D (Ruoansulatuselimet), mutta potilas voi esittää oireensa ihonvärin muutoksena kellertäväksi (luku S). Jos potilas esittää ongelmansa ”keltatautina”, ICPC-koodi on D13. Jos potilas sen sijaan toteaa, että ”ihonväriini on muuttunut keltaiseksi”, oikea koodi olisi S08 siitäkin huolimatta, että terveydenhuollon ammattilainen olisi vakuuttunut kyseessä olevan jonkinlainen maksatulehdus.

^o Luvun valitsemisella viitataan elinjärjestelmää kuvaavan pääluokan ja alfanumeerisen koodin alkuosan/kirjainosan, A–Z, valintaan.

Sääntö 3

Kun potilas ei itse pysty kertomaan vaivaansa, potilaan tulosityyksi voidaan hyväksyä saattajan ilmoittama syy (esim. kun äiti tuo lapsensa vastaanotolle tai omaiset ovat saattamassa tajutonta potilasta).

Sääntö 4

Mikä tahansa potilaan suullisesti esittämä ongelma tulisi tallentaa hoitoon tulon syynä. Useampia koodeja tarvitaan, jos potilas ilmoittaa useamman kuin yhden tulosityn. Potilaan ilmoittamat kaikki tulosityt koodataan, riippumatta siitä, missä vaiheessa käyntiä ne ilmoitetaan.

Esimerkki:

”Tarvitsen verenpainelääkitykseni. Myös rintani ovat arat ja kipeät” – K50, X18. Jos potilas myöhemmin kysyy ”Mikä tämä ihollani oleva kyhmy on?”, myös se koodataan tulositynä –S04.

Koodinumeron (01–99) valitseminen^p

1. Oireet ja vaivat

Potilaiden ilmoittamat hoitoon hakeutumisen syyt ovat tavallisimmin erilaisia oireita ja vaivoja. Siksi voidaan olettaa, että komponenttia 1 käytetään paljon potilaan tulosityden kirjaamisessa. Oireet ja vaivat on ryhmitelty sopivaan lukuun elinryhmän perusteella: pahoinvointi on Ruoansulatuselimet (D09), kun taas aivastelu (R07) si joittuu lukuun Hengityselimet. Vaikka useimmat tämän komponentin otsikot kuuluvat selkeästi tiettyyn lukuun, koodauksen helpottamiseksi on luotu joitakin standardikäytäntöjä.

Mielenterveydellisiä ja sosiaalisia syitä lukuun ottamatta ensimmäinen otsikko liittyy useimmissa luvuissa kipuun. Esimerkkejä tästä ovat korvasärky (H01) ja päänsärky (N01). Jokaisessa luvussa on myös neljä komponentti 1:n vakio-otsikkoa. Ne ovat:

26	Syövän pelko
27	Sairauden tai tilan pelko
28	Toiminnanvaja / vammaisuus
29	Muu oire / vaiva

^p Koodinumeron valitsemisella viitataan alfanumeerisen koodin loppuosan / numeerisen osan (01–99) valintaan. Numerot 01–29 liittyvät jokaisessa luvussa (A–Z) erilaisiin oireisiin ja vaivoihin, eli komponenttiin 1. Numerot 30–69 liittyvät säännönmukaisesti erilaisiin toimenpiteisiin ja jakautuvat komponentteihin 2–6. Numerot 70–99 liittyvät puolestaan aina tauteihin/sairauksiin/ diagnooseihin eli komponenttiin 7.

Koodeja –26 ja –27, ja joskus eräitä muitakin koodeja, käytetään silloin, kun potilas ilmaisee huolensa tai pelkonsa syövästä tai muusta taudeista. Esimerkiksi:

”Pelkään että minulla on tuberkuloosi.”	A27
”Olen huolestunut siitä, että minulla voi olla rintasyöpä.”	X26
”Pelkään sukupuolitautia.”	Y25

Vaikka palveluntarjoaja ajattelisi, että huoli on aiheeton tai järjenvastainen, ilmoitettu syy on potilaan tulosyy.

Otsikkoa –28 tulee käyttää, kun potilas esittää tulonsa syyn toiminnanvajauksen, joka vaikuttaa jokapäiväiseen elämään ja sosiaalisiin toimintoihin.

Esimerkkejä:

”En pysty nousemaan portaita, koska murtuneeseen jalkaani on laitettu lasta” –L28 (komponentti 1) ja L76 (komponentti 7).

”En pysty työskentelemään toimistossa, koska en voi istua pidempää aikaa peräpukamieni takia” –K28 (komponentti 1) ja K96 (komponentti 7).

Jokaisessa luvussa 1. komponentin koodi 29 on ns. jäännösotsikko erilaisille sekalaisille oireille/vaivoille. Se sisältää epätavallisia ja harvinaisia oireita ja vaivoja, joilla ei ole omaa otsikkoa, ja sitä voidaan käyttää myös epätarkasti määriteltyjen oireiden ja vaivojen koodaamiseen. Ennen otsikon käyttämistä tulisi tarkistaa hakemistosta, ettei termille löydy synonyymia muiden otsikoiden alta.

2. Diagnostiset ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet

Komponentin 2 (Diagnostiset ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet) alle kuuluvat syyt, joita käytetään, kun potilas on tullut pyytääkseen jonkinlaista toimenpidettä, esimerkiksi: ”Olen tullut tänne saadakseni verikokeen” (–34).

Potilas saattaa pyytää tiettyä toimenpidettä ilmoittamaansa terveysongelmaan liittyen tai yksittäisenä pyyntönä, esimerkiksi:

”Haluan, että lääkäri tutkii sydäntäni” K31, tai

”Haluan päästä virtsakokeeseen” (–35), tai

”Tulin saadakseni kuulla röntgentutkimukseni tulokset” (–60), tai

”Tarvitsen rokotuksen” (–44).

Voidakseen kirjata oikean alfanumeerisen koodin terveydenhuollon ammattilaisen tulee selvittää tarkemmin, miksi potilas tarvitsee virtsakokeen, Jos potilas epäilee virtsatietulehdusta, koodi on U35; jos kyse on diabeteksestä, koodi on T35. Jos potilaan tarkoituksena on saada tulos pyydetystä mahalaukun röntgentutkimuksesta, koodi on D60. Pyyntö vesirokkorokotuksen saamiseksi on A44.

3. Lääkitys ja hoitotoimenpiteet

Komponenttiin 3 (Lääkitys ja hoitotoimenpiteet) lukeutuvat toimenpiteet kirjataan tulosityksi, kun potilas pyytää hoito- tai muuta toimenpidettä tai kun tulossyynä on lääkärin kehoitus tulla uusintakäynnille tiettyä hoitoa, toimenpidettä tai lääkitystä varten. Sopivimman koodin löytämiseksi on usein välttämätöntä, että terveydenhuollon ammattilainen pyytää potilaalla lisäselvennystä tulon syystä.

Esimerkkejä:

”Tarvitsen lääkitykseni” (-50). Jos potilas ilmaisee syyn, minkä takia käyttää lääkitystään tai jos tarjoaja tietää syyn, valitaan sopiva alfanumeerinen koodi tältä pohjalta, esim. poskiontelontulehduksesta varten koodi olisi R50.

”Olen tullut poistattamaan kipsini” (-54). Jos on selvää, että potilaalla esimerkiksi oli vasemman yläraajan murtuma, oikea valittava kirjainkoodi olisi L.

”Minua pyydettiin tulemaan tänään ompeleiden poistoa varten” (-54). Vaikka ensiajattelemalla voisi olettaa, että kaikki ompeleiden poistot olisivat Iho-luvussa, potilaalla voi olla ompeleita silmäluomen leikkauksesta F54 tai fimoosileikkauksesta Y54.

4. Tulokset

Tätä komponenttia tulee käyttää silloin, kun potilas nimenomaisesti tiedustelee tuloksia aikaisemmin suoritetuista tutkimuksista. Tulosten mahdollisella negatiivisuudella ei ole vaikutusta komponentin käyttöön. Potilas tulee usein, paitsi tiedustelemaan koetulosta ja sen perusteella tehtävää johtopäätöstä, myös hakemaan lisää tietoa taustalla olevasta ongelmasta. Tällaisessa tapauksessa tulee harkita lisäkoodin -45 (seuranta, terveystseuranta, ruokavalioneuvonta) käyttöä.

Esimerkkejä:

”Tarvitsen verikokeeni tulokset”. Jos koe koski esim. anemiaa, koodi on B60, jos rasvoja T60, jos potilas ei osaa määritellä tarkemmin, koodi on A60.

”Haluan tietää, mitä viime viikolla suoritetussa mahalaukkuni kuvauksessa löytyi” (D60).

”Minun on määrä hakea virtsakokeeni tulokset ja viedä ne urologille. Haluaisin myös tietää, mitä hän aikoo tehdä ja mihin tutkimuksiin ja hoitotoimenpiteisiin saatan joutua” (U60, U45).

5. Hallinnolliset syyt

Hallinnollisia syitä yhteydenottoon ovat esimerkiksi ns. kolmannen osapuolen (jonkun muun kuin potilaan) pyytämät tutkimukset, täyttämistä vaativat vakuutuslomakkeet ja keskustelut potilaskertomusten siirrosta.

Esimerkkejä:

”Tämä sairausvakuutustodistus täytyy täyttää”.

”Murtumani on parantunut ja tarvitsen todistuksen työnantajalleni”.

6. Lähetteet ja muut syyt

Jos potilaan vastaanotolle hakeutumisen syynä on saada lähete toiselle palveluntarjoajalle, voidaan käyttää koodeja -66, -67 ja -68. Jos potilas ilmoittaa tulonsa syyksi ”lähete toiselta tarjoajalta”, käytetään -65.

Kun palveluntarjoaja aloittaa uuden episodin tai tekee aloitteen olemassa olevan episodin seurantaan, kuten esimerkiksi kohonneen verenpaineen, lihavuuden tai alkoholismin takia tai tupakasta vieroitusta varten, tulon syynä on suositeltavaa käyttää koodia -64.

Esimerkki:

Potilas tuli vastaanotolle korvan tukkoisuuden takia. Tukkoisuus johtui vahatulpasta, joka poistettiin. Potilaalta mitattiin myös verenpaine, joka todettiin kohonneeksi, ja hänelle annettiin terveysneuvontaa tupakanpolton haitallisuudesta.

Potilaan tulositynä ja niihin liittyvinä ongelmina ja hoitoina tulisi kirjata seuraavaa:

H13 (korvan tukkoisuus), H81 (korvavahatulppa), H51 (huuhtelu)

K64 (tarjoajan aloitteesta), K85 (kohonnut verenpaine), K31 (verenpaineen mittaust)

P64 (tarjoajan aloitteesta), P17 (tupakan haitallinen käyttö), P45 (kehotus lopettaa tupakointi).

7. Taudit ja sairaudet

Komponentin 7 (Taudit ja sairaudet) otsikoita voidaan käyttää tulossyn kirjaamisessa ainoastaan silloin, kun potilas ilmoittaa selkeän diagnoosin tai taudin tulonsa syyksi. Diabetesta sairastavan, heikkouden takia hoitoon hakeutuvan potilaan käyntisyytä ei pidä koodata diabetekseksi, vaan ilmaistuksi heikkouden tunteeksi (A04). Mutta jos potilas ilmoittaa tulewansa diabeteksensa takia, hänen tulossyykseen pitää koodata ”diabetes” (T90).

Jos potilas määrittelee vastaanotolle hakeutumisensa syyn sellaisen diagnoosin muodossa, jonka tarjoaja tietää vääräksi, tulossyyksi pitää kirjata potilaan ilmoittama ”väärä” syy eikä lääkärin käsityksen mukaista ”oikeaa syytä”. Potilas saattaa esimerkiksi ilmoittaa tulonsa syyksi migreenin, vaikka lääkäri tietää kyseessä olevan jännityspäänsärky; tai vaikka potilaalla tiedetään olevan nenäpolyyppeja, hän saattaa ilmoittaa tulewansa heinänuhan takia.

Esimerkkejä:

”Olen täällä verenpainetautini takia” (K86).

”Tulen joka kuukausi, koska minulla on lonkka-artroosi” (L89).

Komponenttien säännöt

Seuraavat komponenttien käyttöä koskevat säännöt tarkentavat yllä esitettyä.

Sääntö 1

Aina kun koodia edeltää väliviiva (-) [koodi esitetään muodossa -30, -31 jne.], valitse merkintää tehdessäsi elinjärjestelmää / lukua osoittava kirjainkoodi (A-Z). Käytä A:ta, jos mitään tiettyä lukua ei voi valita tai jos kyseessä on useampi luku. Kaikkien koodien tulee alkaa aakkosella, jotta koodi tulisi kirjatuksi täydellisessä muodossaan [A30, A31 jne.].

Esimerkki:

Koepalan ottoa kirjattaessa koodin numero-osa on -52; ruoansulatuselinten osalta D52, ihon osalta S52. Lääkitys koodataan -50 , jolloin astmalääkityksen pyyntö on R50.

Sääntö 2

Jos potilas ilmoittaa useamman kuin yhden syyn käynnilleen, samalla käynnillä voidaan käyttää otsikoita useammasta kuin yhdestä komponentista tai useampaa otsikkoa samasta komponentista.

Esimerkkejä:

”Minulla on ollut vatsakipua yöstä lähtien ja olen oksentanut useita kertoja” D01, D10.

”Minulla on lievää vatsakipua ja luulen, että minulla voisi olla umpilisäkkeen tulehdus” D06, D88.

5 ICPC:n käyttö terveysongelmien ja toimenpiteiden kirjaamisessa

Terveysongelmat

ICPC:n avulla voidaan kirjata terveydenhuollon ammattilaisen arvio potilaan terveysongelmista. Ongelmat voidaan kirjata komponentin 1 mukaisina oireina ja vaivoina tai komponentin 7 mukaisina tauteina ja sairauksina. Komponentti 7 perustuu kansainvälisen tautiluokituksen (International Classification of Diseases, ICD) luetteloon taudeista, vammoista ja muista vastaavista terveysongelmista. ICPC:n luettelo terveysongelmista sisältää kuitenkin erillisinä otsikoina vain perusterveydenhuollossa yleisimmät tai muulla tavoin tärkeät taudit ja sairaudet.

Monet perusterveydenhuollossa hoidetut terveysongelmat eivät varsinaisesti ole tauteja tai vammoja. Tällaisia ovat komponenttiin 1 lukeutuvat oireet ja vaivat. Joskus hoitopisodiin ei liity selkeää terveysongelmaa, kuten esimerkiksi rokotuksissa, tai mikäli kysymys on Papa-näytteen kontrollista tai neuvonnasta. Tällaiset episodit voidaan merkitä koodien A97 ”Ei sairautta” tai A98 ”Terveyden ylläpito / Sairauden ennaltaehkäisy” kaltaisten otsikoiden alle.

Jokaisen komponenttien 1 ja 7 otsikon kohdalla on lueteltu (luvussa 10) niitä vastaavat ICD-10-koodit. Joskus ICPC- ja ICD-koodit vastaavat toisiaan yksi yhteen (1:1), mutta yleensä yhtä ICPC-2-koodia kohti on olemassa useampia ICD-10-kodeja. ICPC- ja ICD-koodien vastaavuudet on kuvattu yksityiskohtaisesti luvussa 10.

ICPC-2-koodauksen luotettavuuden parantamiseksi moniin komponentin 7 otsikoihin on määritetty valintakriteerit. Niistä kerrotaan tarkemmin luvussa 6.

Komponenttien 1 ja 7 otsikoihin liittyy usein myös muuta niiden käyttöä ohjaavaa lisätietoa: luettelot synonyymeistä ja vaihtoehtoisista termeistä (”mukaan lukien”), luettelot vastaavan kaltaisista tiloista, jotka tulisi koodata muualle (”pois lukien”) sekä luettelot koodeista, joiden käyttöä voidaan harkita, jos potilaan tila ei vastaa valintakriteereissä kuvattua (”harkitse”). Komponenttien 2–6 otsikoille ei ole laadittu vastaavan kaltaisia ohjeita.

Yleisiä terveysongelmien koodausta koskevia sääntöjä

ICPC:n käyttäjiä kehoitetaan kirjaamaan kaikki kulloisenkin vastaanottotapahtuman yhteydessä hoidetut ongelmat hoitopisodeina. Ongelmat, myös elimelliset, psyykkiset ja sosiaaliset, tulisi kirjata mahdollisimman tarkasti ja luotettavasti, ja merkintöjen tulisi täyttää otsikolle määritellyt valintakriteerit.

Jokaisessa tietojärjestelmässä tulisi olla selkeät ja tarkat menettelytavat, joiden mukaan terveysongelmia tai episodeja kirjataan. Tämä koskee erityisesti primäärin tilan ja manifestaation, varsinaisen vaivan ja sen ilmenemismuodon välistä suhdetta silloin, kun molemmat ovat erillisinä otsikkoina luokituksessa. Esimerkiksi potilas, jolla on iskeeminen sydänsairaus, voi samalla sairastaa myös eteisvärinää ja siitä johtuvaa ahdistusta. Toimintakäytäntönä tulisi olla, että ongelman erilaista hoitoa vaativat eri ilmenemismuodot kirjataan erillisiksi hoitopisodeiksi. Edellä mainitussa esimerkissä myös eteisvärinä ja ahdistus kirjattaisiin näin omina episodeinaan.

Jotkut järjestelmät edellyttävät, että terveysongelmia koodataan vain käyttäen komponentteja 1 ja 7, kun jotkut taas sallivat myös muiden komponenttien käytön. Niinpä, jos potilas tulee vastaanotolle saadakseen esimerkiksi jäykkäkouristusrokotuksen ilman, että olisi varsinaisesti loukannut itsensä, terveysongelma voitaisiin jälkimmäisessä järjestelmässä kirjata koodilla N44^q.

ICPC:ssä terveysongelma kirjataan ensisijaisesti anatomisten rakenteiden ja elinjärjestelmien mukaan, etiologian jäädessä toissijaiseksi. Toisin sanoen, koodattaessa ongelmaa, joka etiologiansa puolesta voisi löytyä useammistakin eri luvuista (esimerkiksi vamma), koodin valinnan lähtökohdaksi tulee aina ottaa parhaiten soveltuva anatominen rakenne / elinjärjestelmä. Lukua A (Yleinen) tulee käyttää vain, jos anatominen sijainti on määrittelemätön/epäspesifi tai jos ongelma koskee useampaa kuin kahta elinjärjestelmää. Kaikkien lukujen alla on elinjärjestelmään tai elimeen liittyviä tautia tai sen etiologiaa kuvaavia spesifejä otsikoita.

Raskauteen tai lapsivuodeaikaan liittyvät tai siihen vaikuttavat tilat koodataan tavallisesti lukuun W. Tilaa ei kuitenkaan pitäisi koodata lukuun W vain siksi, että potilas on raskaana, vaan se pitäisi koodata soveltuvalla otsikolla siihen lukuun, josta potilaan ongelmassa on lähtökohtaisesti kysymys. Kaikki sosiaaliset ongelmat, riippumatta siitä onko kyseessä potilaan ilmoittama tulosyy vai todettu ongelma, on lueteltu Z-luvun 1. komponentissa.

Terveysongelmien koodausta ja valintakriteereitä koskevia erityissääntöjä (ks. myös luku 6)

1. Terveysongelmien/diagnoosien koodaamisen tulee tapahtua niin tarkasti kuin kulloinkin on mahdollista.
2. Valintakriteerit sisältävät vain välttämättömmän ohjeistuksen koodivalinnan tueksi.
3. Koodivalintaa ohjaavia kriteereitä tulee tarkastella vasta diagnoosin tekemisen jälkeen. Ne EIVÄT ole ohjeita diagnoosin asettamiseksi EIKÄ niitä ole tarkoitettu ohjeiksi hoitoon liittyvien päätösten teossa.
4. Mikäli kriteerit eivät täyty, koodaajan tulee harkita muita, yleisluontoisempia otsikoita, joihin on mahdollisesti viitattu koodiluettelon kohdassa ”harkitse”.

q Suomessa terveysongelmien kirjaamisessa käytetään ensisijaisesti komponenttien 1 (oireet ja vaivat) ja 7 (taudit ja sairaudet) mukaisia otsikoita.

5. Mikäli koodiluettelossa ei ole esitetty valintakriteereitä, tarkista otsikon yhteydessä luetellut muut termit (”mukaan lukien”, ”harkitse” ja ”pois lukien”).

Hoitotoimenpiteet/interventiot

ICPC:llä voidaan luokitella hoitoprosessiin liittyviä toimenpiteitä/interventioita komponentteihin 2, 3 ja 5 sekä osittain komponenttiin 6 kuuluvilla koodeilla. Komponentin 4 koodeja ja osaa komponentin 6 koodeista (-63, -64, -65 ja -69) ei ole ajateltu käytettävän tässä tarkoituksessa.

ICPC:n toimenpiteitä kuvaavat koodit ovat pikemminkin yleisiä kuin yksityiskohtaisia. Vaikka esimerkiksi verikoe (-34) liittyisi vain yhteen elinjärjestelmään (esim. verenkiertoelimistöön K34), se voi sisältää suuren määrän erilaisia kokeita, kuten entsyymimäärytyksiä, rasvakokeita tai elektrolyyttejä.

Komponenttien 2, 3 ja 5 toimenpidekoodit noudattavat Woncan luokituskomitean kehittämässä seikkaperäisemmässä, toimenpidekoodistoa esittelevässä kirjassa (IC-Process-PC) käytettävää pääotsikointia, joten ICPC ja IC-Process-PC ovat keskenään yhteensopivat. IC-Process-PC:n yksityiskohtaista tietoa voidaan sisällyttää ICPC:n kolmimerkkisiin koodeihin laajentamalla ne neljän tai viiden merkin pituiseksi.

Toimenpiteiden koodaamisessa käytettävät komponenttien 2, 3, 5 (sekä osin 6) koodit toistuvat lukujen A–Z läpi vakiona / merkitykseltään samansisältöisenä. Numeriseen osaan on lisättävä kyseessä olevan elinjärjestelmän mukainen kirjainkoodi. Muutamat komponenttien 1 ja 7 otsikot luvuissa W, X ja Y sisältävät synnytyksen, abortin ja ehkäisyneuvonnan kaltaisia toimenpiteitä.

Tärkein periaate koodimerkintöjen tekemisessä on kaikkien sellaisten toimenpiteiden koodaaminen, jotka suoritetaan kyseisen vastaanottotapahtuman aikana ja joilla on looginen yhteys hoitoepisodeihin. Kolme merkkiä (esim. A45) sisältävien toimenpiteitä kuvaavien koodien tarkentaminen neli- tai viisimerkkisiksi saattaa olla tarpeen. Tästä joitakin esimerkkejä seuraavassa:

Esimerkki 1

-54 Korjaus / kiinnitys / ompelu / lasta / proteesi
L54.1 Lastan sovittaminen
L54.2 Lastan poisto

Esimerkki 2

-40 Diagnostinen endoskopia
D40 Ruoansulatuselimistön diagnostinen endoskopia
D40.1 Gastroskopia

Kutakin käyntiä kohti voidaan käyttää useampaa kuin yhtä prosessikoodia, mutta merkintätavoissa on äärimmäisen tärkeää olla johdonmukainen. Niinpä verenpaineen mittausta, joka on katsottavissa rutiinitoimenpiteeksi verenpainetaudin hoidossa,

voidaan aina merkitä koodilla K31. Elinjärjestelmän mukaiseen tai epäspesifien terveysongelmien lukuun koodattavat rutiinitutkimukset, olivat ne sitten kattavampia tai osittaisia, tulee koodata johdonmukaisesti. Alla on annettu esimerkkejä kattavan ja osittaisen terveystarkastuksen määrittelystä yhdessä [toiminta]ympäristössä. On kuitenkin tärkeää, että jokainen maa kehittää oman määritelmänsä siitä, miten ”laaja-alainen tarkastus – yleinen” ja ”laaja-alainen tarkastus – elinjärjestelmä” kyseisessä toimintaympäristössä ymmärretään. Käytäntöjen tulee olla johdonmukaiset. Tämä takaa sen, että myös otsikoiden ”osittainen tarkastus – yleinen” tai ”osittainen tarkastus – elinjärjestelmä” sisältö ymmärretään yhdenmukaisesti.

Laaja terveydentilan arviointi/tarkastus

Termi ”laaja terveydentilan arviointi/tarkastus” viittaa tarkastukseen, joka vastaa yleisesti hyväksyttyjä hoitokäytäntöjä ja josta vallitsee ammattilaisten kesken (ko. ympäristössä) yksimielisyys. Useimmat käynnit sisältävät osittaisen tarkastuksen, koska ne liittyvät akuuttiin tai yksiselitteiseen sairauteen tai kyseessä on krooniseen sairauteen liittyvä seurantakäynti. Tarkastus on joko laaja-alainen suhteessa tiettyyn elinjärjestelmään (esim. silmä, luku F) tai laaja-alainen yleistarkastus (luku A).

Suppea terveydentilan arviointi/tarkastus

Termi ”suppea tarkastus” viittaa kussakin luvussa osittaiseen tarkastukseen, joka koskee määrättyä elintä tai sen toimintaa. Kun suppea/osittainen tarkastus koskee useampaa kuin kahta elinjärjestelmää, tarkastus kirjataan lukuun A (Yleiset ja epämääräiset). Useimmat akuuttien ja yksinkertaisten sairauksien tutkimiseksi toteutuvat tai kroonisiin sairauksiin liittyvät uusintakäynnit sisältävät osittaisen tarkastuksen. Seuraavassa annetaan esimerkkejä.

Laaja tarkastus – yleinen: yleinen terveystarkastus = A30

Laaja neurologinen tarkastus = N30

Suppea tarkastus – yleinen: rajattu tarkastus, joka koskee useita elinjärjestelmiä, esim. hengityselimiä ja verenkiertoelimiä = R31 ja K31; jos kyseessä on kolme elinjärjestelmää, koodi on A31.

Suppea tarkastus – elinjärjestelmäkohtainen: verenpaineen mittaaminen = K31

Woncan luokituskomitean mielestä seuraavat toimenpiteet tulisi rutiininomaisina toimenpiteinä koodata pikemminkin otsikoiden –30 ja –31 alle kuin erillisiksi, omiksi koodeikseen:

- inspektio, palpaatio, perkussio, auskultaatio
- näön tarkkuus ja silmänpohjan tutkiminen
- otoskopia
- vibraatiotunto (äänirautakoe)
- tasapainoelimen toiminnan testaaminen (pois lukien kalorimetriset kokeet)

- tuseeraus peräaukon tai emättimen kautta
- emättimen tähytys spekulaa käyttäen
- verenpaineen mittaus
- epäsuora laryngoskopia
- pituuden ja painon mittaaminen

Kaikki muut tutkimukset pitää sisällyttää muiden otsikoiden alle.

Komponentti 2 – Diagnostiset ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet

Diagnostiset ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet sisältävät laajan valikoiman erilaisia terveydenhuollon toimintoja, kuten rokotukset, seulonta, riskin arviointi, terveystarkastus ja neuvonta.

Komponentti 3 – Lääkitys ja hoitotoimenpiteet

Tähän komponenttiin luokitellaan ne toimenpiteet, jotka terveydenhuollon ammattilainen suorittaa vastaanottotapahtuman yhteydessä. Komponenttia ei ole tarkoitettu käytettäväksi niiden toimenpiteiden kirjaamiseen, joihin potilas on lähetetty, koska tätä varten tarvittaisiin laajempi toimenpideluettelo. Rokotukset koodataan komponenttiin 2.

Komponentti 4 – Tulokset

Komponentti 4 ei liity hoitotoimenpiteisiin / interventioihin.

Komponentti 5 – Hallinnolliset syyt

Tämä komponentti on tarkoitettu tilanteisiin, joissa voimassa olevat määräykset, lait tai toimintatavat edellyttävät, että terveydenhuollon ammattilainen toimittaa kirjallisen asiakirjan tai lomakkeen potilaalle tai muulle toimijalle. Läheteen kirjoittaminen on hallinnollinen palvelu vain, jos se on ainoa vastaanottotapahtuman aikana suoritettu toimitus. Muutoin läheteet luokitellaan komponenttiin 6.

Komponentti 6 – Läheteet ja muut syyt

Tähän komponenttiin tulee koodata muille terveydenhuollon ammattilaisille ja palveluntuottajille hoitoa tai konsultaatiota varten tehty läheteet. Läheteet röntgen- tai laboratoriotutkimuksiin koodataan komponenttiin 2.

Tarkempaa koodausta haluttaessa koodeihin voidaan lisätä neljäs merkki^r, esimerkiksi seuraavasti:

^r Mahdollisissa kooditason lisäyksiin liittyvissä tarpeissa käyttäjiä pyydetään Suomessa ottamaan yhteyttä Kuntaliittoon.

- 66 Lähete muulle perusterveydenhuollon ammattihenkilölle
- 66.1. Hoitaja
- 66.2. Fysioterapeutti
- 66.3. Sosiaalityöntekijä

- 67 Lähete erikoislääkärille/sairaalaan
- 67.1. Sisätaudit
- 67.2. Kardiologia
- 67.3. Kirurgia

6 Koodien valintakriteerit ICPC:ssä

Taustaa

On selvää, että kansainvälisellä tasolla laadittu otsikkoluettelo terveysongelmien luokitteluksi ei vielä sinällään ole tae parhaasta mahdollisesta tilastollisesta vertailtavuudesta. Koodauksen yhdenmukaisuuden parantamiseksi v. 1983 julkaistussa Kansainvälisessä perusterveydenhuollon terveysongelmien luokituksessa (ICHPPC-2-Defined) otettiin ensimmäisen kerran käyttöön otsikoiden käyttöä helpottavat valintakriteerit.

Koodien valintakriteerit eivät ole sama asia kuin tautien/sairauksien diagnostiset kriteerit. Valintakriteerit on laadittu yhdenmukaistamaan koodausta, ei niinkään kuvaamaan terveysongelmia. Siksi niitä tulee myös tarkastella tässä valossa. Wonca on kuitenkin pyrkinyt varmistamaan, että kriteerit ovat yhteensopivia yleisesti hyväksyttyjen, esim. kansainvälisessä tautinimistössä (International Nomenclature of Diseases (IND) käytettyjen määritelmien kanssa.

Monet alun perin ICHPPC-2 Defined-luokituksessa esiintyneistä valintakriteereistä on tässä julkaisussa päivitetty ja liitetty suoraan ICPC-otsikoihin. Joissakin tapauksissa on luotu uusia tai muokattu merkittävästi jo olemassa olevia kriteereitä seuraavassa esiteltävään teoreettiseen viitekehukseen perustuen. Vaikka tämä julkaisu on edistysaskel yleislääketieteen taksonomiassa, se ei ole vielä lopullinen. ICPC kehittyy jatkuvasti ja tästä julkaisusta saatujen kokemusten perusteella kriteereitä tul- laan epäilemättä tarkentamaan tulevaisuudessa edelleen. Wonca toivookin käyttäjiltä palautetta.

Teoreettinen viitekehys valintakriteerien asettamiselle

Teoreettinen viitekehys koodivalintaa ohjaavien kriteerien asettamiselle perustuu tässä luokituksessa perusterveydenhuollon neljään yleiseen diagnoosikategoriaan. Näitä ovat etiologiset ja patologiset sairauskokonaisuudet, patofysiologiset tilat, nosologiset diagnoosit (syndroomat) sekä oireet. Komitea päätti soveltaa kuhunkin kategoriaan eri periaatteita niiden ominaisuuksien perusteella:

- *Etiologinen ja patologinen:* diagnoosilla on todistettu patologia tai etiologia, valintakriteerit perustuvat vakiintuneisiin tautimäärittelyksiin, tarpeen mukaan perusterveydenhuoltoon sopivaksi muokattuina. Esimerkkejä: appendisiitti,

akuutti sydäninfarkti.

- *Patofysiologinen*: diagnoosilla on todistettu patofysiologinen alusta, valintakriteerit sisältävät oireita, vaivoja ja tyypillisiä objektiivisia löydöksiä. Esimerkkejä: ikähuonokuuloisuus, verenpainetauti.
- *Nosologinen*: diagnoosi perustuu yhteisesti sovittuun oirekokonaisuuteen ilman, että sillä on todistettua patologista tai patofysiologista perustaa tai etiologiaa ja kun sitä kutsutaan usein syndroomaksi, valintakriteerit sisältävät ainoastaan oireita ja vaivoja. Esimerkkejä: masennus, ärtynyt paksusuoli.
- *Oire*: oire tai vaiva on episodin paras lääketieteellinen nimi. Esimerkkejä: väsymys, silmäkipu.

Kriteerit

Periaatteena oli laatia MAHDOLLISIMMAN PELKISTETTY VALINTAKRITEERIT EPÄYHTENÄISEN KOODAUKSEN VÄHENTÄMISEKSI. Tätä periaatetta noudattaen kullekin otsikolle laadittiin pienin mahdollinen määrä kriteereitä.

Useimpiin komponentin 7 (tauteja ja sairauksia kuvaaviin) koodeihin on liitetty yksi tai useampi kriteeri, joiden tulee täytyä, jotta ongelma voidaan koodata ko. otsikon alle. Joskus kriteereissä on kuvattu vaihtoehtoja, joista jonkun tai joidenkin tulee täytyä, mutta muilta osin otsikon käyttö edellyttää kriteereiden täyttymistä. Kun luettelossa käytetään sanaa ”tai”, sillä on vaihtoehdot yhdistävä merkitys, mitä tarkoittaa samaa kuin ”ja/tai”. ”Multippeli” tarkoittaa tässä yhteydessä kolmea tai useampaa.

Pyrkimyksenä oli määritellä mahdollisimman pieni määrä kriteereitä niin, että koodaamisen monimutkaisuutta ja tätä kautta vääriä koodauksia voitaisiin vähentää. Mukaan on otettu vain ne kriteerit, joilla on riittävä erotteluarvo ja joiden avulla otsikko on mahdollista erottaa rinnakkaisista tai samankaltaisista otsikoista. Osassa otsikoita kriteereitä saattaa olla liian vähän, jotta kaikki virheelliset kirjausten kyettäisiin estämään. Tavallisimpien koodauksessa tapahtuvien virheiden välttämiseksi kriteereitä on kuitenkin riittävästi.

Mikäli mahdollista, valintakriteerit pohjautuvat ensisijaisesti kliinisiin kriteereihin niin, että laboratorio- ja muiden tutkimuksia ei tarvita soveltuvimman otsikon valitsemiseksi. Ne ovat myös mahdollisimman riippumattomia teknologiasta, joka vaihtelee paljonkin eri maiden välillä ja muuttuu nopeasti. Tämä tekee kriteereistä käyttökelpoisia perusterveydenhuollossa ympäri maailmaa.

Joskus otsikko itsessään on jo riittävän tarkka. Tällöin valintakriteereitä ei ole annettu. Virheiden välttämiseksi jokainen otsikko olisi luettava kokonaisuutena, johon kuuluvat niin koodin valintakriteerit kuin luettelot pois suljettavista ja mukaan otettavista termeistäkin.

Kaikille otsikoille ei ole edes pyritty luomaan kriteereitä. Tämä pätee erityisesti ns. jäännösotsikoihin, jotka sisältävät kriteereiden määrittämisen kannalta liian monta, toisistaan poikkeavaa diagnoosia. Näissä tapauksissa lukijan tulee tarkastella otsikoiden nimikkeitä ja niiden ohessa esitettyjä mukaanottotermejä tai hakea otsikkoa

täydellisemmästä luettelosta, jossa on viitattu vastaaviin ICD-10-luokituksen mukaisiin koodeihin.

Ristiinviittaukset

Koodivalintaa ohjaavien kriteerien lisäksi otsikoiden yhteydessä voidaan esittää myös seuraavaa tietoa:

- mukaanottotermit, ”mukaan lukien”: luettelo synonyymeistä ja vaihtoehtoisista kuvauksista, jotka sisältyvät otsikkoon.
- poissulkutermit, ”pois lukien”: luettelo samanlaisista tiloista, jotka tulisi koodata muualla sekä niihin liittyvä oikea koodi.
- ”harkitse”: luettelo koodeineen niistä tavallisesti epätarkemmista otsikoista, joita voi harkita, jos potilaan tila ei täytä valintakriteereitä.

Viitekehyksen edut

Käytetyn viitekehyksen avulla saadaan selvät ja yleisesti hyväksytyt kriteerit perusterveydenhuollossa esiintyville tavanomaisimmille terveysongelmille, joiden yhdenmukainen kirjaaminen edellyttää ohjeistusta.

Toinen suuri etu käytetystä viitekehyksestä on se, että koodaus on helppo oppia ja sitä on helppo soveltaa yleislääketieteen arjessa, kun käytössä on vain minimaalinen määrä kriteereitä. Näin koodaajien väliseen vaihteluun liittyvät ongelmat vähenevät.

Valintakriteereiden käyttö

Kriteereitä EI PIDÄ KÄYTTÄÄ potilaan ilmoittamaa tulossyytä kirjattaessa, koska tulosyy pitää koodata sen perusteella, mihin lääkäri ymmärtää potilaan viittaavan – riippumatta siitä, onko potilas oikeassa vai ei.

Valintakriteereitä TULEE sen sijaan KÄYTTÄÄ, kun koodataan lääkärin asettamia diagnooseja^s. Vaikka ongelma koodattaisiin vain oireena tai vaivana, jonkinlainen ohjeistus voi olla paikallaan sopivan koodin valinnassa. Esimerkiksi pyörtymisen tunnetta (N17) ei koodata saman otsikon alle kuin tosiasiallinen pyörtyminen (A06); vatsakipu voi olla yleinen (D01), ylävatsakipu (D02), tai paikallistunut muille alueille (D06). Vaihtoehtojen tulee olla selkeitä, jotta käyttäjät osaavat valita sopivan vaihtoehdon.

^s Suomessa saatujen kokemusten perusteella ICPC soveltuu myös muiden terveydenhuollon ammattilaisten kuin lääkäreiden käyttöön. Terveydenhuollon ammattilaiset kirjaavat potilaan terveysongelman koulutuksensa ja työkuvasa perusteella kulloiseenkin asiayhteyteen soveltuvalla, mahdollisimman suurella tarkkuudella. Esimerkiksi diabetesvastaanottoa pitävän hoitajan on suositeltavaa käyttää ICPC:n diabeteskoodeja, D89/D90/W85, kun potilaalla on diagnosoitu diabetes ja hän asioi tämän vuoksi hoitajan vastaanotolla.

Kriteerien soveltaminen hoitoprosessin eri vaiheissa

Kriteerit on luotu koodauksen tueksi ensisijaisesti hoitoprosessin / hoidon alkuvaiheita ajatellen. Mikäli ongelma pitää koodata uusintakäynnin yhteydessä, jolloin tilassa on mahdollisesti tapahtunut muutosta (ajan myötä tai hoidon johdosta), koodaajan tulee ottaa huomioon aikaisempi tieto. Esimerkiksi lääkitystä käyttävillä verenpainepotilaalla verenpaine saattaa seurantakäynnillä olla jo normaali, mutta tila tulisi edelleen koodata verenpainetautina.

Valintakriteerien käyttöön liittyvät haitat

On ilmeistä, että kriteereiden käytöllä on riskinsä. Yleislääketieteestä saatavan tilastotiedon tarkkuuden ja luotettavuuden parantamiseksi diagnostisissa käsitteissä on jouduttu tekemään karkeitakin linjanvetoja, joista monet näyttäisivät tosiasiallisesti hämärtäneen käsitteiden rajoja.

Vaikka käsitteiden tiukat rajaukset eivät ole aina hoidon tai terapian kannalta välttämättömiä, tutkimustyössä täsmällinen tieto on tarpeen. Tiukkojen valintakriteerien käyttö voi lisätä vähemmän tarkkojen jäännösotsikoiden käyttöä, mutta tämä on katsottu paremmaksi vaihtoehdoksi kuin se, että useimmista otsikoista tehtäisiin epätarkkoja. Mikäli koodattavaksi ajateltu ongelma ei täysin vastaa annettuja kriteerejä, kohdassa ”harkitse” on ehdotettu yleisluontoisempia vaihtoehtoja. Harkittavaksi esitettyjä vaihtoehtoisia koodeja voidaan käyttää poissulkuterminä (”pois lukien”) rinnalla apuna koodivalinnassa.

Väärinkäsitysten välttämiseksi

On tärkeää, että lukija selvästi ymmärtää millaiseen käyttöön kriteerejä EI ole tarkoitettu:

1. Ne eivät toimi ohjeina diagnoosin asettamiselle. Ensisijaisena tarkoituksena on vähentää väärinkoodauksen mahdollisuutta sen jälkeen, kun diagnoosi on tehty. Oletuksena on, että käyttäjä on ennen koodausta huomoinut erotusdiagnoosiikan. Hyvä hoitokäytäntö edellyttää tarkan diagnoosin tekemiseksi yleensä huomattavasti enemmän tietoa kuin mitä valintakriteerit tarjoavat.
2. Niillä ei aseteta hoidon laadun kriteereitä. Vaikka luokitusta käyttämällä saatu tieto saattaa muuttaa lääketieteellisiä käsitteitä ja viime kädessä vaikuttaa hoidon laatuun, valintakriteerit on tarkoitettu yksinomaan parantamaan tiedon tallentamisen laatua.
3. Ne eivät toimi hoito-ohjeina. Koodivalintaa ohjaavat kriteerit eivät välttämättä liity niihin kriteereihin, joita on annettu erilaisten hoitojen aloittamisesta. Lääkäri voi esimerkiksi päättää, että migreenin hoito on indisoitu sellaisella potilaalla, jonka kohdalla löydökset eivät täytä diagnostisen otsikon valintakriteereitä ja jonka tila on koodattu termillä ”päänsärky”.

Lähteet

Woncan luokituskomitea ei ole nähnyt tarvetta kehittää uusia määritelmiä, joten kriteerit ('mukaan lukien', 'poissulkien') pohjautuvat jo aiemmin voimassa olleisiin – edellyttäen, että ne ovat linjassa yllä mainittuihin tavoitteisiin nähden. Itse asiassa vain harvat aiemmin käytetyt määritelmät täyttivät esitetyt vaatimukset, koska useimmat oli suunniteltu tutkimusprojekteja, ei niinkään kliinistä käytäntöä varten. Tämän vuoksi ne olivat myös kohtalaisen vaikeaselkoisia. Nyt esitetyt kriteerit ovat kuitenkin yhdenmukaisia useimpien vakiintuneiden taudin määritelmien kanssa.

Luokituskomitea haluaa esittää anteeksipyyntönsä, mikäli on tullut käytäneeksi jonkun toisen tekemää työtä ilman asianmukaista viittausta lähteeseen.

7 Sairauden vaikeusasteen koodaaminen

Sairauden vaikeusasteen koodaamisen kehitys

Vuodesta 1993 lähtien Woncan luokituskomitea on ollut kehittämässä kansainväliseen käyttöön tarkoitettua DUSOI (the Duke Severity Of Illness) -tarkistuslistajärjestelmää. Järjestelmää testattiin 16:ssa eri maassa Woncan kenttäkokein (Severity of Illness Field Trial, Wonca-SIFT). Komitea totesi, että tarvitaan menetelmä, jonka avulla voidaan koodata terveysongelman lisäksi myös sen vaikeusaste. Järjestelmä soveltuu ongelmiin riippumatta siitä, ovatko ne osa hoitoepisodia vai vain yksittäisiä käyntejä (ks. kuva 2).

ICPC on nyt sikäli ainutlaatuinen kansainvälisten luokitusjärjestelmien joukossa siinä, että sitä voidaan käyttää terveysongelmien vaikeusasteen luokitteluun yksittäisellä potilaalla. Sairauden vaikeusasteen luokitusjärjestelmä (Duke/Wonca Severity of Illness Checklist DUSOI/Wonca) on lisäominaisuus, joka mahdollistaa, ei vain ammattilaisen määrittämän terveysongelman koodaamisen, vaan myös sairauden vaikeusasteen koodaamisen standardoidusti, ja ilmoittaa, keillä samasta terveysongelmasta kärsivillä potilailla ongelma on lievempi tai vaikeampi. Koska vaikeusasteeseen liittyvät parametrit ja kriteerit ovat yleispäteviä eivätkä terveysongelmakohtaisia, niitä voidaan soveltaa mihin tahansa terveysongelmaan. Tällainen geneerinen ominaisuus mahdollistaa vaikeusasteiden vertailun myös samoihin arviointikriteereihin perustuvien, erilaisten terveysongelmien välillä. Kuten Wonca-SIFT kenttäkoe osoitti, järjestelmä soveltuu kliiniseen käyttöön yleislääketieteessä.

Sairauden vaikeusasteen koodaaminen

DUSOI/Wonca sairauden vaikeusasteen koodausjärjestelmä mahdollistaa ICPC:n käytön terveysongelmien vaikeusasteen luokittelussa^t. Vaikeusasteen koodaamiseksi terveydenhuollon ammattilainen määrittelee vastaanottokäynnillä potilaan terveysongelman sekä sen, miten vaikea ongelma tälle nimenomaiselle potilaalle on kyseisellä hetkellä. Vaikeusaste perustuu seuraaviin neljään yleiseen parametriin:

^t DUSOI/Wonca sairauden vaikeusasteen koodausjärjestelmästä ei ole Suomessa kattavaa kokemusta.

1. Oireet kuluneen viikon aikana.
2. Komplikaatiot kuluneen viikon aikana.
3. Ennuste seuraavan 6 kuukauden aikana, mikäli ongelmaa ei hoidettaisi.
4. Hoidettavuus, tai hoidon tarve ja odotettu vaste hoidolle kyseisellä potilaalla.

Kuvassa 4 on esimerkki täytetystä lomakkeesta, jossa terveydenhuollon ammattilainen on luetellut ne ajankohtaiset terveysongelmat, joita on käsitelty esimerkkipotilaan vastaanottotapahtuman aikana 5.10.2007. Kaikissa lomakkeissa on esitetty pisteytyksen tueksi valmis esimerkki, 'kihti', mutta sillä ei viitata puheena olevaan potilaaseen. Mikäli esimerkkipotilaalla olisi ollut kihti, palveluntarjoaja olisi luetellut kihdin uudestaan ja pisteyttänyt ongelman vaikeusasteen sen mukaan, mitä erityisiä vaikutuksia sillä on kyseiseen potilaaseen. Tosiasiassa tällä potilaalla oli tällä vastaanottokäynnillä iskeeminen sydänsairaus ilman rintakipua, sokeritauti ja akuutti keuhkoputkentulehdus.

Pisteytys

Kullekin vaikeusasteen parametrille käytettävissä olevat pisteet (raw scores) on esitetty DUSOI/Wonca -lomakkeen oikeassa alakulmassa olevassa laatikossa (Kuva 4).

Kuvan 4 esimerkkipotilaan "iskeeminen sydänsairaus ilman rintakipua" (K76) oireiden vaikeusaste pisteytettiin arvolla "2" (asteikolla 0-4), koska potilaalla katsottiin arvioinnin hetkellä olevan lieviä oireita. Komplikaatiot pisteytettiin arvolla "0", koska kliinisesti ei ilmennyt mitään sepelvaltimotaudin komplikaatiota. DUSOI/Wonca sairauden vaikeusasteen pisteytyksessä komplikaatio määritellään "terveysongelmaksi, joka on sekundaarinen suhteessa johonkin toiseen terveysongelmaan, mutta jota ei ole luetteloitu tai pisteytetty omaksi ongelmakseen." Jos komplikaatio on kirjattu lomakkeessa erilliseksi terveysongelmaksi, kyseistä ongelmaa ei pitäisi tulkita alkuperäisen terveysongelman komplikaatioksi, koska muutoin sen painoarvo kaksinkertaistuu pisteytyksessä.

Ennuste "iskeemiselle sydänsairaudelle ilman rintakipua, K76" kuvassa 4. pisteytettiin arvolla "4". Tämä perustui lääkärin tekemään kliinisen arvioon siitä, että ilman asianmukaista hoitoa potilas todennäköisesti menehtyisi kuuden kuukauden sisällä. Mikäli hoitava lääkäri olisi arvioinut, että potilas ei menehtyisi ilman hoitoa, vaan seurauksena olisi pikemminkin vakava toiminnanvaja, oikea pisteytys ennusteelle olisi ollut "3".

Toiminnanvaja on tässä yhteydessä määritelty miksi tahansa toimintakyvyn rajoitukseksi yksilön jokapäiväisessä elämässä. Vaikea toiminnanvaja (3 pistettä) määritellään niin, että se on "tavanomaisten toimintojen huomattava rajoitus ja huomattava ulkopuolisen avun tarve". Lievä toiminnanvaja (1 piste) on määritelty "tavanomaisten toimintojen vähäiseksi rajoitukseksi", ja keskitasoinen toiminnanvaja (2 pistettä) on "tavanomaisten toimintojen huomattava rajoitus, mutta vähäinen toisten ihmisten avun tarve". Hoidettavuus pisteytettiin esimerkissä arvolla "2", koska kyseinen potilas tarvitsi terveydenhuollon ammattilaisen tekemän arvion perusteella hoitoa ja koska oli odotettavissa, että hoidolla olisi hyvä vaste.

Yksinumeroinen DUSOI/Wonca-vaikeusastekoodi (1–4) saadaan laskemalla kuhunkin terveysongelmaan liittyvät pisteet yhteen ja muuttamalla näin saatu summapistemäärä vaikeusastekoodiksi käyttäen lomakkeen alaosassa olevaa muunnostaulukkoa. Kuvan 4 esimerkissä, jossa potilaalla oli ”iskeeminen sydänsairaus ilman rintakipua”, eri osioiden pisteistä koostuva yhteispistemäärä oli 8 (2+0+4+2) ja vaikeusastekoodi =2. Muunnostaulukon mukaan summapistemäärä 5–8 = vaikeusastekoodi 2. Vaikeusastekoodi 2 osoittaa, että ”iskeeminen sydänsairaus ilman rintakipua” tällä nimenomaisella potilaalle tällä nimenomaisella vastaanottokäynnillä oli vaikeusasteeltaan kohtalainen asteikolla 0–4 (”ei lainkaan vaikeutta” – ”erittäin vaikea”).

Vaikeusastekoodi voidaan lisätä ongelmakoodiin laajennusosana käyttäen kaksoispistettä (merkintää ”:”). Tämä merkintätapa erottaa vaikeusastetta ilmaisevat laajennusosat muista mahdollisesti käytössä olevista laajennusosista. Näin ollen kuvassa 4 iskeeminen sydänsairaus ilman rintakipua koodataan K76:2

Tuloksia sairauden vaikeusaste -kenttäkokeesta (WOIMCA-SIFT)

Kansainvälinen tutkimus oli kaksivuotinen (1993–1995) ja sen tehtävänä oli testata DUSOI/Woncan luotettavuutta, toteuttamiskelpoisuutta ja mahdollista kliinistä käyttökelpoisuutta. Kokeeseen osallistui alun perin 47 yleislääkärää 16:sta eri maasta. Näistä 22 yleislääkärää 9 maasta (Alankomaat, Belgia, Espanja, Iso-Britannia, Hong Kong, Israel, Japani, Saksa ja Yhdysvallat) osallistui tiedonkeruuseen.

Yhteensä 22 yleislääkärää suoritti DUSOI/Wonca arviointeja 1191 potilaalle. Tutkimusryhmän keski-ikä oli 59,2 vuotta. Tutkittavista 59,6 % oli naisia ja heillä oli yhteensä 2488 terveysongelmaa. DUSOI/Woncan reliabiliteettia arvioitiin tutkimalla sarjaa yhdenmukaisia terveysongelmia ja niiden pisteytystä. Luokansisäinen korrelaatiokerroin (ICC) havainnoitsijoiden välisestä reliabiliteetista oli 0,45 ja havainnoitsijan sisäisen reliabiliteetin osalta ICC vaihteli alhaisesta 0,39:stä (sosiaalinen ongelma puolison ollessa sairas, ICPC-koodi Z14) aina 0,78:aan asti (lihavuus, ICPC-koodi T82) ja 0,68:aan (ahdistus, ICPC-koodi P74). Toteuttamiskelpoisuus vastaanotolla oli hyvä, koska kunkin potilaan DUSOI/Wonca-pisteytykseen kului keskimäärin vain 1,9 minuuttia (vaihteluväli 1–10 minuuttia). Lääkäreillä ei ollut vaikeuksia täyttää lomaketta 71,1 %:ssa potilastapauksista. Lääkärit kokivat pisteytyksen varsin hyödyllisenä 14,7 %:ssa potilastapauksista, jokseenkin hyödyllisenä 53,6 %:ssa tapauksista ja hyödyttömänä 31,7 %:ssa tapauksista. Hyöty oli sitä suurempi, mitä korkeammat sairauden vaikeusastepisteet potilaalla oli.

Laskettuna kaikista 2488 terveysongelmasta, keskimääräinen DUSOI/Wonca-vaikeusaste oli 39,1 (asteikko=0–100 alhaisimmasta korkeimpaan vaikeusasteeseen) ja ongelmat jakautuivat viiden vaikeusasteluokituskodein välillä seuraavasti: koodi 0 (ei vaikeutta) = 1,6 %, koodi 1 (lievä vaikeusaste) = 29,8 %, koodi 2 (keskivaikea vaikeusaste) = 45,9 %, koodi 3 (kohtalainen vaikeusaste) = 19,3 % ja koodi 4 (maksimaalinen vaikeusaste) = 3,3 %. Sairauden vaikeusasteissa esiintyi suuria vaihteluita sekä eri diagnoosien välillä että myös jokaisen diagnoosin sisällä. Niinpä esimerkiksi keski-

määräinen vaikeusaste hengitystieongelmien kohdalla vaihteli välillä 26,4 % ylähengitystieinfektioiden osalta (R74) ja 53,2 % kroonisen keuhkohtaumataudin osalta (COPD, ICPC-koodi R95). Ylähengitystieinfektioiden kohdalla vaikeusastekoodien käyttö vaihteli välillä 61,1 % (koodi 1) ja 0 % (koodi 4), kun taas COPD:n kohdalla koodien käyttö vaihteli 8,4 %:n (koodi 1) ja 10,6 %:n (koodi 4) välillä.

Kun kenttäkokeen lopussa selvitettiin vastaajien DUSOI/Woncan mahdollista omaa käyttöä tulevaisuudessa, 22:sta osanottajasta 41,2 %:a ilmoitti voivansa mahdollisesti käyttää pisteytystä potilaan hoidossa, 71,2 %:a tutkimuksessa, 43,8 %:a opetuksessa ja 52,9 %:a vastaanottotoiminnan johtamisessa.

Johtopäätöksenä oli, että DUSOI/Wonca on toteuttamiskelpoinen ja mahdollisesti hyödyllinen yleislääketieteen kliinisessä toiminnassa. Vaikka yleislääkäreiltä ei kysytty sairauden vaikeusasteluokitusjärjestelmän hyödyllisyydestä, kenttäkokeen empiiriset tulokset osoittivat, että se soveltuu hyvin tähän tarkoitukseen.

8 Toimintakyvyn arviointi: COOP/Wonca-taulukot

Vuonna 1987 Woncan luokituskomitea ryhtyi kehittämään tapaa, jolla voitaisiin luokitella ja rekisteröidä potilaan kokonaistoimintakykyä erillisenä potilaiden terveysongelmiensa vaikeusasteluokituksesta. Myöhemmässä vaiheessa työtä tehtiin yhteistyössä Woncan tutkimuskomitean kanssa, ja COOP/Wonca -toimintakyvyn arviointitaulukot valmistuivat vuosien työn tuloksena.

Toimintakyky on yksilön yleisen hyvinvoinnin mitta. Se on yksi kliinisen statusuksen ja elämänlaadun arvioinnin kaltaisista, kattavista terveydentilan mittareista. Kansainvälinen yleislääketieteen sanasto määrittelee toimintakyvyn ”yksilön kyvyksi suoriutua ja sopeutua ympäristöönsä, määritellyn ajanjakson kuluessa, sekä objektiivisesti että subjektiivisesti mitattuna”. Kaikissa toimintakyvyn määritelmässä korostuu epäsuorasti muiden tekijöiden kuin itse taudin merkitys potilaiden terveyden arvioinnissa. Lääketieteellisten ongelmien kroonistuessa ja muuttuessa yhä monimutkaisemmiksi, hoitotoimenpiteiden vaikutusten seurannassa ja terveystulosten mittaamisessa tarvitaan entistä useammin sekä toimintakykyä että taudin tilaa osoittavia mittareita. Toimintakyky määritetään pikemminkin suhteessa potilaaseen kuin suhteessa terveysongelmaan, tautiin tai hoitoepisodiin. Näin se liittyy ICPC-koodeihin epäsuoremmin kuin sairauden vaikeusaste. Toimintakyky-käsitteen tärkeys yleislääketieteessä oikeuttaa kuitenkin sen käsittelyn tässä kirjassa.

Jo jonkin aikaa yleislääkärit ovat oivaltaneet terveyden edistämisen ja toimintakyvyn mittauksen olennaisen merkityksen vastaanottotapahtumassa. Nämä mittaukset ovat erityisen tärkeitä ikääntyvien ja pitkäaikaisista ongelmista kärsivien potilaiden kohdalla. On looginen askel lisätä toimintakyvyn mittausta perusterveydenhuollon luokitusjärjestelmään, jossa jo ennestään rekisteröidään tulosyy, diagnoosi ja hoidolliset interventiot.

Toimintakyvyn mittarit

Yksi ensimmäisistä mittareista, jonka Wonca tunnusti luotettavaksi ja käytännölliseksi toimintakyvyn mittariksi yleislääkärin vastaanotolla, oli Dartmouth COOP-toimintakykytaulukosto. Luokituskomitea muokkasi näitä taulukoita ja tuki niiden käyttöä yhdessä ICPC:n kanssa^u. Nämä muokatut taulukot kulkevat nimellä COOP/Wonca-taulukot (COOP/WONCA charts).

^u Suomessa ei toistaiseksi ole kattavaa kokemusta COOP/Wonca-taulukoiden käytöstä.

Vaikka COOP/Wonca-taulukot oli alun perin kehitetty nimenomaan yleislääkärin työhön soveltuvaksi, ne eivät ole ainoita toimintakyvyn arvioimiseksi tarjolla olevia mittareita. Nykyään mittareita on runsaasti, ja niistä monia käytetään yleislääkärin praktiikassa. MOT-36 (Medical Outcomes Trust), eli 36:n kysymyksen testilomakkeisto muunnoksineen on laajasti käytetty perusterveydenhuollossa. Duken terveysprofiilia (Duke Health Profile) on käytetty menestyksekkäästi Pohjois-Amerikassa. Euroopassa on käytetty monia muita mittareita, joista SIP (Sickness Impact Profile) ja NHP (Nottingham Health Profile) ovat laajimmin käytettyjen joukossa. Osa näistä menetelmistä, kuten esimerkiksi SIP, on laadittu tutkimuksen tarpeita silmällä pitäen, ei niinkään kliinistä käyttöä varten.

Tähän mennessä COOP/Wonca-taulukkoja on testattu laajasti yleislääkärin vastaanotoilla. Ne on kansainvälisissä tutkimuksissa todettu toimiviksi ja kliinisesti käyttökelpoiseksi. Yleislääkärit ovat todenneet, että taulukkoja on helppo käyttää vastaanottotilanteessa ja että niistä on apua potilaan kokonaistilan ja hoidon tuloksen arvioinnissa.

Toimintakykyä mitattaessa on tärkeää selvittää kulttuuriin ja kokonaistilanteeseen liittyvät seikat. Joidenkin tutkimusten mukaan taulukot eivät ole vakaita kulttuurien välisissä tarkasteluissa. Testipysyvyyteen ('test-retest reliability') liittyy aina ongelmia, kun tutkimuksessa käytetään mittareita, jotka ovat kansainvälisiä ja joihin vaikuttavat lukuisat eri muuttujat. Tätä problematiikkaa on tutkittu monesti. Testiolosuhteiden vakioiminen ja mittaajan sisäisen toistettavuuden ('intra-rater reliability') arvioiminen voivat parantaa tutkimusprojektien tuloksia.

COOP/Wonca-taulukot

COOP/Wonca-taulukoiden nykyinen muoto määritettiin testaamalla niitä laajasti erilaisissa yleislääkärijärjestelmissä. Taulukoita on kuusi: fyysinen kunto, päivittäiset toiminnot, tunteet, sosiaaliset toiminnot, muutos terveydentilassa ja yleinen terveydentila.

Kuvassa 5 on esimerkki päivittäisiä toimintoja koskevasta taulukosta. Lisätaulukoita on kehitetty myös kipua ja unta varten.

Jokainen taulukko koostuu johtausesta ja siihen liittyvästä viidestä vastausvaihtoehdosta. Kuhunkin vastausvaihtoehtoon liittyy piirretty kuva. Nämä piirrokset ovat suuresti lisänneet taulukkojen käyttökelpoisuutta sellaisilla alueilla, joilla yleislääkärin vastuuväestön lukutaito vaihtelee.

Tähän mennessä taulukkoja on julkaistu seuraavilla kielillä: espanja (myös katalaani, kastilia ja galego), heprea, hollanti, italia, japani, kiina, korea, norja, portugali, ranska, ruotsi, saksa, slovakki, suomi, tanska ja urdu.

Taulukoiden käyttö

Taulukoita voidaan käyttää yksittäin tai ryhminä. Useampaa taulukkoa käytettäessä niiden käyttöjärjestykseksi suositellaan seuraavaa: fyysinen kunto, tunteet, päivittäiset toiminnot, sosiaaliset toiminnot, muutos terveydentilassa ja yleinen terveydentila.

Suosituinta on, että potilas itse täyttää lomakkeet. Itsearviointin ja terveydenhuollon ammattilaisen tekemän arvioinnin välillä on todettu korrelaatio. Kuuden lomakkeen täyttäminen kestää keskimäärin alle viisi minuuttia.

Kun taulukkoja käytetään uusissa kulttuuriympäristöissä, on tärkeää varmistua, että mitatut käsitteet ovat sopivia ja tarkkoja kussakin ympäristössä. Niiden asianmukainen kääntäminen on soveltamisen ensimmäinen askel.

Päivittäiset toiminnot

Viimeisen kahden viikon aikana...

Miten vaikeaa sinun on ollut suoriutua normaalista toiminnoistasi tai tehtävistä sekä kotona että kodin ulkopuolella fyysisen ja psyykkisen terveydentilasi takia?

Ei vaikeuksia	 1
Hieman vaikeuksia	 2
Jonkin verran vaikeuksia	 3
Paljon vaikeuksia	 4
En pystynyt suoriutumaan	 5

Kuva 5. COOP/WONCA-toimintakykytaulukko: päivittäiset toiminnot.

Englannin kielellä on saatavana käsikirja (Measuring functional health status with the COOP/WONCA charts), joka sisältää lisäinformaatiota taulukoiden kehityksestä ja niiden käytöstä, ohjeita niiden kääntämiseksi sekä yhteystiedot lisäapua tarvitsevalle, mm. luettelon eri kieliversioiden vastuuhenkilöistä.

ICPC ja COOP/Wonca-taulukot

COOP/Wonca-taulukoita voidaan käyttää yhdessä ICPC:n kanssa kuvaamaan toimintakyvyn ja terveysongelmien välistä suhdetta. Esimerkiksi komponentin 1 koodin numero 28 (oireet ja vaivat) viittaa kaikissa luvuissa (A–Z) alentuneeseen toimintaan ja vajauksiin. Toimintakyky voitaisiin luokitella tämän otsikon alle lisänumeroa käyttämällä. Koska toimintakyky kuitenkin viittaa potilaaseen kokonaisuutena eikä vain yhteen terveysongelmaan, toimintakyvyn ja terveysongelman suhteesta tulee hyvin vaikeasti tulkittava, kun potilaalla on useampia ajankohtaisia terveysongelmia ja komorbiditeetti vaikeuttaa tulkintaa. Tästä voisi olla esimerkkinä potilas, jolla on sekä verenpainetauti että diabetes, jotka molemmat voivat vaikuttaa potilaan toimintakykyyn, mutta joiden suhteellista merkitystä ja vaikutusta ei voida päätellä rutiininomaisesta kirjaamisesta. Jopa yhden ongelman kohdalla toimintakyvyn mittaaminen on enemmän kuin terveydellisen tilan arviointi ja siksi sen suhde tiettyyn ICPC-koodiin ei ole välttämättä niin yksioikoinen.

9 Kirjallisuusviitteet

1. Tautiluokitus 1987. Kansainvälinen tautiluokitus (9. painos). Helsinki: Lääkintöhallitus, 1986.
2. Tautiluokitus ICD 10. Rauma: Stakes, 1995.
3. International Classification of Health Problems in Primary Care (ICHPPC). Chicago: World Organization of National Colleges, Academies and Associations of General Practitioners/Family Physicians (WONCA/American Hospital Association (AHA), 1975.
4. ICHPPC-2 (International Classification of Health Problems in Primary Care). Oxford: Oxford University Press, 1979.
5. ICHPPC-2 Defined: International Classification of Health Problems in Primary care. 3.painos. Oxford: Oxford University Press, 1983.
6. Report of the International Conference on Primary Care, Alma Ata, USSR, 6-12 September 1978; WHO/Alma Ata/78.10.
7. Meads S. The WHO Reason for Encounter classification. WHO Chronicle 1983;37(5):159-162.
8. Lamberts H, Meads S ja Wood M. Classification of reasons why persons seek primary care: pilot study of a new system. Public Health Rep. 1984;99:597:605.
9. Lamberts H, Meads S ja Wood M. Results of the international field trial with the Reason for Encounter Classification (RFEC). Med Sociale Preventive. 1985;30:80-87.
10. Working Party to develop a classification of the 'Reasons for contact with Primary Health Care Services'. Report to the World Health Organization, Geneve, 1981.
11. Wood M. Family Medicine Classification systems in evolution. J Fam Pract 1981;12:199-200.
12. Lamberts H, Meads S ja Wood M. Results of the field trial with the Reason for Encounter Classification (RFEC). Teoksessa: Cote R A, Protti A J ja Schemer J R (toim.) Role of Informatics in Health Data Coding and Classification Systems. Amsterdam: Elsevier(JFIP-JMIA, 1985.
13. Bentsen B G. International Classification of Primary Care. Scand J Prim Health Care 1986;4:43-56.
14. Lamberts H, Wood M, Hofmans-Okkes I (toim.). The International Classification of Primary Care in the European Community: with Multi_language Layer. Oxford: Oxford University Press, 1993.
15. Lamberts H and Wood M (toim.). ICPC: International Classification of Primary Care. Oxford, Oxford University Press, 1987.
16. Bridges-Webb C, Britt H, Miles D A, Neary S, Charles J ja Traynor V. Morbidity and treatment in general practice in Australia 1990-1991. Med J Aust 1992;157, Suppl. 19 Oct: S1-S56.
17. Hofmans-Okkes I M ja Lamberts H. The International Classification of Primary Care (ICPC): new applications in research and computer based patient records in family practice. Fam. Pract 1996;13:294-302.
18. Wood M, Lamberts H, Meijer J S ja Hofmans-Okkes I M. The conversion between ICPC and ICD-10; requirements for a family of classification systems in the next decade. Teoksessa: Lamberts H, Wood M ja Hofmans-Okkes I (toim.) The International Clas-

- sification of Primary Care in the European Community: with Multi-Language Layer. Oxford: Oxford University Press, 1993:18-24.
19. Bentzen N (toim.). An international glossary for general/family practice. *Fam. Pract* 1995;12:341-369.
 20. Jamouille M ja Roland M. Classification Internationale des Soins Primaires (traduction francaise de l'ICPC). Edition Alexandre Lacassagne: Lyon, 1992.
 21. Jamouille M ja Roland M. Approaches taxonomiques en medecine de famille, assorties d'une terminologie medicale normalisee et classifiee a usage informatique en soins de sante primaires. CARE Editions: Bryssel, 2 Volume, 1996.
 22. Donaldson M S, Yordy K D, Lohr K N ja Vanselow N A (toim.). Primary Care: America's health in a new era. Washington DC: National Academy Press, 1996.
 23. Hofmans-Okkes I M. An international study into the concept and validity of the 'reason for encounter'. Teoksessa: Lamberts H, Wood M ja Hofmans-Okkes I M (toim.) The Internayional Classification of Primary Care in the European Community. Oxford: Oxford University Press, 1993:34-44.
 24. Nylenna M. Why do our patients see us? A study of reasons for encounter in general practice. *Scand J Prim Health Care* 1985;3:155-162.
 25. International Classification of Process in Primary Care (IC-Process-PC). Oxford: Oxford University Press, 1986.
 26. Parkerson G R jr, Broadhead W E ja Tse c-K J. The Duke Severity of Illness Checklist (DUSOI) for measurement of severity and comorbidity. *J Clin Epidemiol* 1993;46:379.393.
 27. Parkerson G R Jr, Bridges-Webb C, Gervas J, Hofmans-Okkes I, Lamberts H, Froom H, Fischer H, Meyboom de Jong B, Klinkman M ja Maeseneer J. Classification of severity of health problems in family/general practice: an international field trial. *Fam Pract* 1996;13:303-309.
 28. Shrout P E ja Fleiss J L. Intraclass correlations: uses in assessing rater reliability. *Psychol Bull* 1979;86:420-428.
 29. WONCA Classification Committee: Functional Status in Primary care. New York: Springer, 1990.
 30. Scholten J H G ja van Weel C. Functional Status Assessment in Family Practice. MED-Tekst CIP-Gegevens Koninklijke Bibliotheek: Haag, 1992.
 31. van Weel C, Konig-Zahn C, Touw-Otten F W M M, van Duijn N P ja Meybonn-de Jong B. Measuring functional health status with the COOP/WONCA Charts: a manual. CIP-Gegevens Koninklijke Bibliotheek, Haag, 1995.
 32. Nelson E C, Wasson J, Kirk J ym. Assessment of function in routine clinical practice. Description of the COOP Chart method and preliminary findings. *J Chron Dis* 1987;40 (Suppl 1);55s-64s.
 33. Parkerson G R Jr, Broadhead W E ja Tse C-K J. The duke Health Profile, a 17-item measure of health and dysfunction. *Med Care* 1990; 28:1056-1072.
 34. Bergner M, Bobbin R A, Carter W B ym. The Sickenss Impact Profile. Conceptual-formulation and methodology for the development of a health status measure. *Int J Health Serv* 1976;6:393.
 35. Hutchinson A, Bentzen N, Konig-Zahn C (toim.). Cross cultural health outcome assessment: a user's guide. European Research Group on Health Outcomes (ERGHO), 1997; 1-184.
 36. Bentsen B, Natvig B, Winnem M. Assessment of own functional capacity. COOP-WONCA charts in clinical work and research (Norjaksi, englanninkielinen yhteenveto). *Tidsskr. for Nor. Laegeforen* 1997;117:1790-93.

10 Perusterveydenhuollon kansainvälinen luokitus, ICPC-2: tarkistettu taulukkoluetelo

Tämä taulukkoluetelo sisältää yksityiskohdat kaikista tarkistetun ICPC-2:n otsikoista. Alkuperäinen, englanninkielinen versio oli v. 1998 julkaistun ICPC-2:n perustellinen tarkistus ja sisälsi v. 2000 ja 2002 tehdyt korjaukset ICPC-2-luokitukseen sekä tuoreempia julkaisemattomia korjauksia, joista on päätetty Woncan kansainvälisen luokitusryhmän (WICC) kokouksissa vuosina 2003 ja 2004. Kirjan englanninkielisen alkuperäisversion ovat toimittaneet Inge Okkes, Henk Becker, Sibo Oskam ja Henk Lamberts yleislääketieteen laitokselta Amsterdamin yliopistosta Alankomaissa.

ICPC-2:n suomen- ja ruotsinkielisen version ensimmäisestä käännöksestä (2005) on ollut vastuussa kolmen hengen työryhmä Märten Kvist, Kristian Ulfves ja Martti Virtanen. Tämän kirjan ovat toimittaneet Märten Kvist ja Tuija Savolainen. Nyt päivitetty suomenkielinen versio on ICPC-2e-v.4.0:n mukainen ja taulukkoluetelossa on huomioitu kaikki WICC:n tammikuuhun 2010 mennessä hyväksymät muutokset.

Luku 11 sisältää korjatun muunnoksen ICD-10 luokitukseen.

Prosessikomponentit 2–6, jotka ovat vakioita kaikissa luvuissa, on lueteltu ensin. Niitä seuraavat komponentit 1 ja 7, kukin luku erikseen otsikoituna..

1. WONCA International Classification Committee. International Classification for Primary Care. 2. painos. (ICPC-2). Oxford, Oxford University Press 1998.
2. Okkes I M, Jamoulle M, Lamberts H, Bentzen N. ICPC-2-E. The electronic version of ICPC-2. Differences with the printed version and the consequences. Fam. Pract. 2000; 17: 101-106.
3. Okkes I M, Becker H W, Bernstein R M, Lamberts H. The March 2002 update of the electronic version of ICPC-2. A step forward to the use of ICD-10 as a nomenclature and a terminology for ICPC-2. Fam. Pract. 2002; 19: 543-546.

ICPC:n vakioprosessikomponentit: Komponentit 2-6

Väliiviiva (–), joka esiintyy merkkirivin ensimmäisenä merkkinä tulee korvata kuhunkin lukuun sopivalla aakkosellisella koodilla.

Komponentti 2 – Diagnostiset ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet

- 30 Laaja terveydentilan arviointi/tarkastus
- 31 Suppea terveydentilan arviointi/tarkastus
- 32 Allergiakoe
- 33 Mikrobiologinen/immunologinen koe
- 34 Verikoe
- 35 Virtsakoe
- 36 Ulostekoe
- 37 Histologinen/sytologinen koe
- 38 Muu määrittämätön laboratoriokoe
- 39 Kliininen toimintakoe
- 40 Diagnostinen endoskopia
- 41 Diagnostinen radiologia / kuvantaminen
- 42 Elektrofysiologinen tutkimus
- 43 Muu tutkimustoimenpide
- 44 Rokotus / ennaltaehkäisevä lääkitys
- 45 Seuranta/terveysneuvonta/ruokavalioneuvonta
- 46 Perusterveydenhuollon asiantuntijan konsultaatio
- 47 Erikoislääkärin konsultaatio
- 48 Potilaan tarpeiden/tulossyn syyn selvittäminen
- 49 Muu ennaltaehkäisevä toimenpide

Komponentti 3 – Lääkitys ja hoitotoimenpiteet

- 50 Lääkitys/lääkemääräys/uusinta/injektio
- 51 Aukaisu/kanavointi/huuhtelu/imu/nesteenpoisto
- 52 Kudoksen poisto/tuhoaminen/poltto / koepalan otto / kudossjätteenpoisto
- 53 Instrumentaatio/katetrointi/intubointi/laajentaminen
- 54 Korjaus / kiinnitysompelu / kipsaus/ proteesin asennus (tai poisto)
- 55 Paikallinen lääkeaineinjektio
- 56 Sidos/kompressi/tamponointi
- 57 Fysikaalinen hoito / kuntoutus
- 58 Terapeuttinen neuvonta / kuuntelu
- 59 Muu hoitotoimenpide / muualla luokittelematon pikkukirurgia

Komponentti 4– Tulokset

- 60 Tutkimustulosten kuuleminen
- 61 Tutkimustulos/testitulos/potilaskertomus/kirje toiselta hoidonantajalta

Komponentti 5– Hallinnolliset syyt

- 62 Hallinnollinen toimenpide

Komponentti 6– Lähetteet ja muut syyt

- 63 Määrittämätön seurantakäynti
- 64 Hoidonantajan käynnistämä tapahtuma
- 65 Muun henkilön käynnistämä tapahtuma
- 66 Lähete muulle perusterveydenhuollon ammattihenkilölle
- 67 Lähete erikoislääkärille/sairaalaan
- 68 Muualla luokittelematon lähete
- 69 Muualla luokittelematon käynnin syy

Otsikot on esitetty seuraavassa muodossa:

Koodi	Otsikko	ICD-10-koodit
mukaan lukien:	termit, jotka sisältävät otsikon alle	
pois lukien:	termit, joita poissuljettu ICPC-koodeineen	
kriteerit:	kriteerit mukaan ottamiselle tämän otsikon alle	
harkitse:	otsikot, joita tulisi harkita, jos kriteerit eivät täyty	

Esimerkki:

A73	Malaria B50, B51, B52, B53, B54
mukaan lukien:	malarian komplikaatio
kriteerit:	jaksottainen kuume vilunväristyksellä ja kankeudella malaria-alueella asuvalla / käyneellä henkilöllä; tai malaria- parasiittejä veressä
harkitse:	kuume A03

Yhteenveto pääasiallisista muutoksista komponenteissa 1 ja 7 ICPC-1:n ja ICPC-2:n välillä

Seuraavassa on lueteltu ainoastaan luokituksessa tapahtuneet suuremmat muutokset: lisäykset, otsikoiden siirto tai poisto ja sisältömuutokset. Näiden lisäksi luokitukseen on tehty kuitenkin myös joukko pienempiä muutoksia, jotka eivät muuta niiden otsikoiden sisältöä. Näitä muutoksia ei tässä yhteydessä ole lueteltu.

KOODI	OTSIKKO ICPC-1	OTSIKKO ICPC-2
A05	YLEISKUNNON HEIKKENEMINEN	SAIRAUDEN TUNNE
A11	(vahingossa jäänyt pois ICPC:stä)	RINTAKIPU, MÄÄRITTÄMÄTÖN
A12	ALLERGIA / ALLERGINEN	
	REAKTIO NUD	(siirretty A92:een)
A13	HUOLI LÄÄKKEEN	HUOLI LÄÄKKEEN/HOIDON
	SIVUVAIKUTUKSESTA	SIVUVAIKUTUKSESTA
A14	VAUVAN VATSAKIVUT	(poistettu, sisällytetty D01:een)
A15	ITKUINEN VAUVA	(poistettu, sisällytetty A16:een)
A17	MUUT VAUVOJEN YLEISOIREET	(poistettu, sisällytetty A16:een)
A18	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	HUOLI ULKONÄÖSTÄ
A21	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	SYÖPÄSAIRAUDEN
		RISKITEKIJÄ
A23	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	MÄÄRITTÄMÄTÖN TER- VEYDELLINEN RISKITEKIJÄ
A92	TOKSOPLASMOOSI	ALLERGIA / ALLERGINEN
	(poistettu, sisällytetty A78:n kanssa)	REAKTIO, MÄÄRITTÄMÄTÖN
		(siirretty A12:sta)
A98	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	TERVEYDEN YLLÄPITO / SAI- RAUDEN ENNALTAEHKÄISY
B03	MUUT IMUSOLMUKKEIDEN	
	OIREET	(poistettu, sisällytetty B02:een)
B85	SELITTÄMÄTÖN POIKKEAVUUS	
	VERIKOKEESSA	(poistettu, sisällytetty A91:een)
B86	MUU HEMATOLOGINEN	
	POIKKEAVUUS	(poistettu, sisällytetty B99:ään)
D07	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	HAPPOVAIVA/ RUOANSULATUSHÄIRIÖ
D22	MADOT / KIHOMADOT /	
	MUUT LOISET	(siirretty D96:een)
D23	(siirretty D96:sta)	MAKSAN SUURENTUMA
D96	SUURENTUNUT MAKSA	(siirretty D23:een)
D96	(otsikko vaihtui ICPC-2:ssa)	MADOT JA MUUT LOISET
K22	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	SYDÄN- JA VERISUONI- SAIRAUDEN RISKITEKIJÄ
K74	RINTAKIPU / ANGINA PECTORIS	ISKEEMINEN SYDÄNSAIRAUS JA RINTAKIPU
K76	MUU / KROON ISKEEMINEN	ISKEEMINEN SYDÄNSAIRAUS
	SYDÄNSAIRAUS	ILMAN RINTAKIPUA
K80	LISÄLYÖNNIT, KAIKKI TYYPIT	RYTMIHÄIRIÖ, MÄÄRITTÄMÄTÖN
K81	SIVUÄÄNI SYDÄMESSÄ NUD	SIVUÄÄNI SYDÄMESSÄ, MÄÄRITTÄMÄTÖN

KOODI	OTSIKKO ICPC-1	OTSIKKO ICPC-2
K91	ATEROSKLER / VERISUONT KALKK (PL SYD/AIV)	(sisällytetty K92:n kanssa ICPC-2:ssa)
K91	(Muutettu otsikko ICPC-2:ssa)	AIVOVERISUONTEN SAIRAUS
K92	MUU VALTIMOTUKOS / PERIF VERISUONISAIRAUDET	VALTIMOKOVETTUMA- TAUTI / ÄÄREISVERI- SUONTEN SAIRAUS
L05	KYLJEN OIREET / VAIVAT	KYLJEN/KAINALON OIRE/ VAIVA
L06	KAINALON OIREET / VAIVAT	(poistettu, sisällytetty L05:een)
L71	TULE KASVAIMET	PAHANLAATUINEN KASVAIN, TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN
L83	KAULARANGAN OIREET	KAULARANKAOIREYHTYMÄ
L84	SELKÄRANGAN KULUMAT	SELKÄSAIRAUS ILMAN SÄTEILYKIPUA
L86	LANNERANGAN VÄLILEVY VAURIO / SÄTEILYOIRE	SELKÄSAIRAUS JA SÄTEILYKIPU
L87	NIVELLEN / JÄNTEEN GANGLIO	BURSIITTI/TENDINIITTI/ SYNOVIITTI, MUU
L97	KROONINEN POLVIVAURIO (sisällytetty L99:ään ICPC-2:ssa)	HYVÄNLAATUINEN/ MÄÄRITTÄMÄTÖN KASVAIN, TUKI- JA LIIKUNTAELIMEN (lohkaistu L71:stä ICPC-2:ssa)
N02	LIHASJÄNNITYSPÄÄNSÄRKY	(siirretty N95:een)
N08	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	POIKKEAVAT TAHATTOMAT LIIKKEET
N80	MUU AIVORUHJE ILMAN KALLONMURTUMAA	PÄÄN VAMMA, MUU
N95	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	JÄNNITYSPÄÄNSÄRKY (siirretty N02:sta)
P21	YLIAKTIIVINEN / HYPER- KINEETTINEN LAPSI	(siirretty P81:een)
P75	HYSTEERINEN / HYPOKONDRINEN OIRE	SOMATISAATIOHÄIRIÖ
P81	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	HYPERKINEETTINEN OIREYHTYMÄ (siirretty P21:stä)
P82	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	VAMMAN/TRAUMAN JÄLKEI- NEN RASITUSOIREYHTYMÄ (lohkaistu P02:sta)
P86	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	ANOREKSIA/BULIMIA (siirretty T06:sta)
R22	NIELURISOJEN OIRE / VAIVA	(poistettu, sisällytetty R21:een)
R70	HENGITYSELINTEN TUBERKULOOSI	(poistettu, sisällytetty A70:een)
R72	STREPTOKOKKITONSILLIITTI/ TULIROKKO	STREPTOKOKKITONSILLIITTI

KOODI	OTSIKKO ICPC-1	OTSIKKO ICPC-2
R79	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	KROONINEN KEUHKOPUTKENTULEHDUS
R80	VARMIST. INFLUENSSA ILMAN KEUHKOKUUMETTA.	INFLUENSSA
R82	KAIKKI PLEURIITIT / KEUHKO- PUSSITUL. (PL R70)	KEUHKOPUSSINTULEHDUS / NESTEKERTYMÄ KEUHKOPUSSISSA (sisältää keuhkopussin nestekertymän R93:sta)
R91	KROON. KEUHKOPUTKTUL / BRONKIEKTASIA	(siirretty R79:ään)
R92	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	HENGITYSELINTEN KASVAIN, MÄÄRITTÄMÄTÖN
R93	KEUHKOPUSSIN (PLEURAN) NESTEKERTYMÄ NUD	(poistettu, sisällytetty R82:een)
S11	MUU PAIKALLINEN IHOTULEHDUS	IHOTULEHDUS VAMMAN JÄLKEEN
S79	MUU IHON HYVÄNLAATUINEN KASVAIN	HYVÄNLAATUINEN/ MÄÄRITTÄMÄTÖN KASVAIN, IHON, MUU
S80	MUU / TARKEMMIN MÄÄRITT IHON KASVAIN	AURINGONPOLTTAMA / AURINGON AIHEUTTAMA SARVEISTUMA
T06	ANOREXIA NERVOSA / BULIMIA	(siirretty P82:een)
T15	KILPIRAUHASSEN KYHMY	(poistettu, sisällytetty T81:een)
T88	MUNUAISPER SOKERI- VIRTSAISUUS	(poistettu, sisällytetty T99:ään)
T89	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	DIABETES, TYYPPI 1
T90	SOKERITAUTI	DIABETES, TYYPPI 2
U08	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	VIRTSAUMPI
W20	MUU RINT OIRE / VAIVA RASK AIKANA	(poistettu, sisällytetty W19:ään)
W21	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	HUOLI RASKAUDEN- AIKAISESTA KEHONKUVASTA
W77	MUUT RASKAUT LIITTYMÄTTÖMÄT TILAT	(poistettu)
W85	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	RASKAUSDIABETES
X22	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	HUOLI RINTOJEN ULKONÄÖSTÄ, NAISEN
X92	(uusi otsikko ICPC-2:ssa)	SUKUELINKLAMYDIA, NAISEN

A Yleiset ja epämääräiset

Huom: Yleisellä ja usealla viitataan tässä luokituksessa tilaan, joka käsittää vähintään vähintään kolme kehonosaa tai elinjärjestelmää. Muut tilat kirjataan ko. asiayhteyteen soveltuviin luokkiin.

Komponentti 1 – Oireet ja vaivat

A01 Kipu, yleinen / monessa paikassa	R52
mukaan lukien: krooninen yleistynyt kipu; särky eri paikoissa	
A02 Vilunväristykset	R68.8
mukaan lukien: horkka, vilunväreet	
pois lukien: kuume A03	
A03 Kuume	R50
mukaan lukien: kuumeetila	
pois lukien: kuume ihottumalla A76; lämpöhalvaus A88	
A04 Heikkous/väsymys, yleinen	G93.3, R53
mukaan lukien: krooninen uupumusoireyhtymä, raukeus, uupumus, virustulehduksen jälkeinen heikkous, väsymys	
pois lukien: sairauden tunne A05; uneliaisuus A29; lämpöhalvaus A88; jet lag A88; unihäiriö P06	
A05 Sairauden tunne	R53
mukaan lukien: huonovointisuus	
pois lukien: vanhuuden tunne / seniliteetti P05; näivetys T08; ravitsemushäiriö T91	
A06 Pyörtyminen	R55
mukaan lukien: kollapsi, silmissä musteneminen, synkopee, vasovagaalireaktio	
pois lukien: kooma A07; pyörtymisen tunne / huimaus N17	

A07 Tajuttomuus	R40
mukaan lukien: horros, kooma pois lukien: pyörtyminen A06	
A08 Turvotus	R68.8
mukaan lukien: kohouma, patti pois lukien: suurentunut imusolmuke B02; turvotus K07, nivelturvotus I20; turvonnut rinta X19; Y16	
A09 Hikoiluongelma	R61
mukaan lukien: hikoilu, liikahikoilu, yöhikoilu pois lukien: hikirauhassairaus S92	
A10 Verenvuoto, määrittämätön	R58
A11 Rintakipu, määrittämätön	R07.4
pois lukien: sydänperäinen kipu K01; rintakehän seinämän kipu L04; hengityselimistöön liittyvä kipu R01	
A13 Huoli lääkkeen/hoidon sivuvaikutuksesta	Z71.1
mukaan lukien: huoli/pelko lääkkeen/hoidon seurauksista pois lukien: lääkkeen sivuvaikutus A85; lääkehoidon / kirurgisen hoidon komplikaatio A87	
A16 Ärtynyt vauva	R68.1
mukaan lukien: ylenmäärin itkevä/levoton vastasyntynyt pois lukien: vastasyntyneen koliikki D01; levoton lapsi/aikuinen P04	
A18 Huoli ulkonäöstä	R46.8
pois lukien: huoli korvien ulkonäöstä H15; ulkoneva nenä R08; huoli ulkonäöstä raskauden aikana W21; huoli rintojen ulkonäöstä X22	

A20	Pyyntö/keskustelu armokuolemasta/eutanasiasta	Z71.8
------------	--	--------------

A21	Syöpäsairauden riskitekijä	Z80, Z85
mukaan lukien:	hoidettu syöpä, itsellä tai suvussa esiintynyt syöpä, muu syövän riskitekijä	

A23	Sairauden riskitekijä, määrittämätön Z20, Z28, Z72.0 – Z72.5, Z73.2, Z81, Z82.0 – Z82.2, Z82.5 – Z82.8, Z83, Z84, Z86.0 – Z86.6, Z87, Z88, Z91, Z92	
mukaan lukien:	suvussa sama tauti tai tauti itsellä aiemmin, muu sairauden riskitekijä, tartuntatautikontakti	
pois lukien:	pahanlaatuisuuden riskitekijä A21; sydänverisuonisairauden riskitekijä K22	

A25	Kuolemanpelko	Z71.1
------------	----------------------	--------------

A26	Huoli/pelko syövästä, määrittämätön	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on syöpä, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko syövästä, ilman/ennen varmistettua diagnoosia, kun ongelma ei liity mihinkään yksittäiseen/tiettyyn lukuun	

A27	Huoli/pelko muusta sairaudesta, määrittämätön	Z71.1
pois lukien:	syövän pelko määrittämätön A26; jos potilaalla on sairaus, koodaa kyseinen sairaus	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko syövästä, ilman/ennen varmistettua diagnoosia, kun ongelma ei liity mihinkään yksittäiseen/tiettyyn lukuun	

A28 Toiminnanvaja, määrittämätön Z73.6, Z74, Z99.0, Z99.3, Z99.8, Z99.9	
pois lukien:	kaatuminen A29
kriteerit:	toiminnanvaja/vamma, kun ongelma ei liity mihinkään yksittäiseen/tiettyyn lukuun
Huom.: COOP/Wonca-taulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)	

A29 Muu yleisoire/vaiva	R26.8, R29.6, R68.0, R68.8
mukaan lukien:	kömpelyys, kaatuilu, uneliaisuus, tokkuraisuus

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

A70 Tuberkuloosi	A15–A19, B90, N74.0, N74.1
mukaan lukien:	tuberkuloosi missä tahansa, tuberkuloosin myöhäisvaikutus
kriteerit:	(1) tuberkuliinikokeen muuttuminen positiiviseksi tai (2) näyttö Mycobacterium tuberculosisista mikroskoipoituna/viljelyssä tai (3) tyypillinen keuhkokuvalöydös tai (4) tyypillinen histologia biopsiassa
harkitse:	kuume A03; yskä R05

A71 Tuhkarokko	B05
mukaan lukien:	tuhkarokon komplikaatio
kriteerit:	(1) esioireina verestävät sidekalvot, kuume ja yskä sekä (2) lisäksi posken limakalvolla, punottavalla pohjalla, valkoiset pilkut (Koplikin läiskät) / yhtyvä makulopapulaarinen ihottuma kasvoilla ja vartalolla / epätyypillinen ihottuma osittain immuunilla henkilöllä
harkitse:	kuume A03; muu virusihottuma A76; yleistynyt punoitus S07

A72 Vesirokko	B01
mukaan lukien:	vesirokon komplikaatio
pois lukien:	vyöruusu S70
kriteerit:	rakkulainen ihottuma, joka muuttuu nopeasti pinnallisista näpyistä, vesikelloiksi ja lopulta ruviksi
harkitse:	kuume A03; muu virusihottuma A76; yleistynyt punoitus S07

A73	Malaria	B50, B51, B52, B53, B54
mukaan lukien:	malarian komplikaatio	
kriteerit:	(1) jaksottainen/sahaava kuume, vilu ja vilunpuistatukset malaria-alueella asuvalla/käyneellä henkilöllä tai (2) veressä todetut malariaparasitiitit	
harkitse:	kuume A03	

A74	Vihurirokko	B06
mukaan lukien:	sikiöaikainen vihurirokko, vihurirokon komplikaatio	
pois lukien:	kolmen päivän kuume A76	
kriteerit:	(1) akuutti ihottuma ja suurentuneet imusolmukkeet, useimmiten ohimoiden alla ja korvan takana, sekä kasvoilta keholle ja raajoihin leviävä pilkullinen punoitus tai (2) vasta-aineilla todettu vihurirokko	
harkitse:	kuume A03; muu virusihottuma A76; yleistynyt punoitus S07	

A75	Mononukleoosi	B27
mukaan lukien:	rauhaskuume	
kriteerit:	(1) nielurisojen/nielun tulehdukseen liittyvä imusolmuke- tulehdus, joka ei ulotu kaulan etuosan imusolmukkeisiin, sekä joko epätyypillisiä lymfosyyttejä veressä tai suurentunut perna tai (2) epänormaali heterofilinen vasta-ainetiitteri / Epstein-Barr -tiitteri	
harkitse:	kuume A03; suurentunut imusolmuke B02; akuutti ylähengitystietulehdus R74	

A76	Virustauti, johon liittyy ihottuma, muu	A88.0, B03, B04, B08.0, B08.2 – B08.4, B08.4, B08.8, B09
mukaan lukien:	kuume ihottumaan yhdistyneenä, lehmärokko, pikkurokko, vauvarokko	
pois lukien:	tuhkarokko A71, vesirokko A72, vihurirokko A74, mononukleoosi A75	

A77	Virustauti, muu/määrittämätön	A82, A90–A96, A98, A99, B00.7, B25, B33.0, B33.1, B33.3, B33.4, B33.8, B34, B97
mukaan lukien:	adenovirus, coxsackie-virustaudit, denguekuume, suu- ja sorkkatauti	
pois lukien:	pikkurokko A76; muu virusihottuma A76; lehmärokko A77; influenssa R80	

A78	Tarttuva tauti, muu/määrittämätön	A20 – A28, A30 – A32, A39.1 – A39.9, A40 – A44, A48.0, A48.2 – A48.4, A48.8, A49, A59.8, A59.9, A64, A68, A69.2, A69.8, A69.9, A70, A74.8, A74.9, A75, A77 – A79, B37.7 – B37.9, B38 – B43, B45 – B49, B55 – B57, B58.8, B58.9, B59, B60, B64, B89, B92, B94.8, B94.9, B95, B96, B99
mukaan lukien:	borrelioosi, bruselloosi, luomatauti, Lymen tauti, maltankuume, muualla luokittelematon sukupuoliteitse leviävä tauti, mykoplasmainfektio, riketsioosi, Q-kuume, sammias, toksoplasmoosi, tulehdus määrittelemättömässä paikassa, tulirokko	
pois lukien:	meningokokokin aiheuttama aivokalvontulehdus N71	

A79	Syöpä, määrittämätön	C38.8, C45.9, C46.7 – C46.9, C76, C78 – C80, C97, D09.7, D09.9
mukaan lukien:	etäpesäke, karsinomatoosi	
kriteerit:	histologisesti todennettu pahanlaatuisuus	
harkitse:	sairaus / tila, määrittelemätön luonne / paikka A99	

A80	Vamma, määrittämätön	S11, S15, S21, S25, S26, S35, S37.9, S38.1, S38.3, S39.0, S39.8, S39.9, S45, S55, S65, S75, S85, S95, T11.4, T13.4, T14.5, T14.7 – T14.9, T28.4, T28.9
mukaan lukien:	liikenneonnettomuus	
pois lukien:	monivamma A81; vamman myöhäisseuraus A82	

A81	Monivamma	S17.8, S17.9, S18, S19, S28, S29, S31.7, S36.7, S37.7, S37.8, S39, T00 – T05, T06.5, T06.8, T07, T29
mukaan lukien:	useat sisäiset vammat	
huom.:	Yleisellä ja usealla viitataan tässä luokituksessa tilaan, joka käsittää vähintään vähintään kolme kehonosaa tai elinjärjestelmää. Muut tilat kirjataan ko. asiayhteyteen soveltuviin luokkiin.	

A82	Vamman myöhäisseuraus	T79.0 – T79.2, T79.4, T79.5, T79.7 – T79.9, T90 – T98
mukaan lukien:	aikaisempi amputaatio, epämuodostuma / arpi aikaisemmasta vammasta	
pois lukien:	luokittele tiettyyn elinjärjestelmään liittyvä seuraus kyseiseen elinjärjestelmään; vammasta johtuva psykologinen seuraus / akuutti stressireaktio P02; vammanjälkeinen stressi- häiriö P82; haavatulehdus S11; arpi S99	

A84	Lääkemyrkytys	T36 – T50
mukaan lukien:	yliannostuksen myrkkyyvaikutus	
pois lukien:	lääkkeen väärinkäyttö P18; itsemurhayritys P77; insuliinikooma T87	
kriteerit:	lääkkeenä käytetyn aineen vahingossa tai tietoisesti tapahtunut yliannostus ja siihen liittyvä toksikaatio/vamma	

A85	Lääkkeen haittavaikutus	D61.1, D64.2, G44.4, I95.2, L27.0, L27.1, T88.6, T88.7
mukaan lukien:	lääkkeen sivuvaikutus / allergia / anafylaksia, vaikka annostelu oikea	
pois lukien:	lääkkeen aiheuttama myrkytys A84; reaktio rokotukseen/ verensiirtoon A87; parkinsonismi N87; lääkkeen väärinkäyttö P18; kosketusihottuma S88; insuliniikooma T87; munuais- sairaus särkylääkkeistä U88	
kriteerit:	oire/vaiva, joka aiheutuu lääkkeen asianmukaisesta käytöstä eikä niinkään sairaudesta tai vammasta	

A86	Muiden aineiden myrkkyyvaikutus	D61.2, D64.2, T51 – T65
mukaan lukien:	yleinen/paikallinen myrkkyyvaikutus hiilimonoksidille, lyijylle, myrkyllisille eläimille/hyönteisille/kasveille/käärmeille, teollisille aineille	
pois lukien:	myrkytys / lääkeaineen aiheuttama sivuvaikutus A84, A85; krooninen/akuutti alkoholin väärinkäyttö P15, P16; tupakointi P17; lääkkeen väärinkäyttö P18; päihteen väärin- käyttö P19; hengityselimistön myrkkyyvaikutus R99; myrkytön purema S12, S13; ulkoisen kemikaalin aiheuttama palovamma S14; kosketus ihottuma S88	

A87 Kirurgisen tai muun hoidon komplikaatio E89, G97, H59, H95, I97, J95, K91.0, K91.3, M96, N99, O29, O74, O86.0, O89, O90.0 – O90.2, T80, T81, T86, T87, T88.0 – T88.5, T88.8, T88.9	
mukaan lukien:	anestesiashokki, immunisaatio/transfuusioreaktio, leikkauksen jälkeinen tulehdus tai haavan aukeaminen / tutkimuksen, hoidon ja hoitosäteilyn aiheuttamat ongelmat / lymfodeema/ tulehdus / verenvuoto
pois lukien:	lääkeainemyrkytys A84; lääkeaineen sivuvaikutus A85; muu vatsatyrä D91; alhainen verensokeri T87, dumping-oireyhtymä D99, mahalaukun poiston jälkeinen oireyhtymä D99; leikkauksen jälkeinen malabsorptio, joka ei muualla luokiteltavissa D99
kriteerit:	odottamaton haitta, joka aiheutuu leikkaus- /lääke- / sädehoidosta tai muusta lääkinällisestä toimenpiteestä

A88 Fysikaalisen tekijän haittavaikutus T33 – T35, T66 – T69, T70.2 – T70.4, T70.8, T70.9, T71, T73, T75, T78.8, T78.9	
mukaan lukien:	kuuman/kylmän/liikkeen/paineen/salaman/säteilyn aiheuttama haittavaikutus, hukkuminen, jet lag, kylmänyhmyt
pois lukien:	lääkinnällisen säteilyn seuraus A87; lumisokeus F79; alkoholin vaikutus P15, P16; tupakan vaikutus P17; säteilyn aiheuttama palovamma S14; auringonpolttama S80

A89 Proteesin haittavaikutus K91.4, T82 – T85, Z43 – Z45, Z46.1, Z46.2, Z46.4 – Z46.9, Z93 – Z97	
mukaan lukien:	vajavuuden korjaamiseen tarkoitettujen välineiden sovittamisen/käytön aiheuttama epämiellyttävyys/haitta/kipu/ toiminnanvajavuus: katetri, siirtoelin, suoliavanne, sydänläppä, tahdistin, tekonivel
pois lukien:	tekohampaiden vaikutus D19

A90 Synnynnäinen epämuodostuma, määrittämätön/ useat epämuodostumat Q85 – Q87, Q89.3, Q89.4, Q89.7, Q89.9, Q90 – Q93, Q95 – Q99	
mukaan lukien:	kromosomipoikkeavuus ja muu systeeminen synnynnäinen epämuodostuma, joka ei ole muualla luokiteltavissa
pois lukien:	luokittele tiettyyn elinjärjestelmään liittyvä seuraus kyseiseen elinjärjestelmään; synnynnäinen tuhkarakko A74

A91	Poikkeava tutkimustulos, määrittämätön	R73, R74, R76 – R79, R83 – R94
mukaan lukien:	hyperglykemia, selittämätön epänormaali patologia/ kuvantamislöydös, suolatasapainohäiriö	
pois lukien:	selittämättömät valkosolut B84; muu veripoikkeavuus B99; vitamiinin puutos / ravitsemuksellinen vajavuus T91; poikkeava virtsakoe U98; poikkeava irtosolunäyte X86	
kriteerit:	poikkeava tutkimustulos, joka ei kuitenkaan viittaa tunnettuun sairauteen	

A92	Allergia / allerginen reaktio, määrittämätön	T78.0 – T78.4
mukaan lukien:	allerginen turvotus, anafylaktinen shokki, angioneuroottinen ödeema, ruoka-aineallergia	
pois lukien:	allergia lääkityksestä / lääkeaineallergia A85; allerginen nuha R97; nokkosrokko S98	

A93	Ennenaikaisesti syntynyt lapsi	P07
kriteerit:	Ennen 37. raskausviikkoa elävänä syntynyt	

A94	Vastasyntyneen sairastavuus, muu	P00 – P05, P08, P10 – P15, P20 – P29, P35 – P39, P50 – P61, P70 – P72, P74 – P78, P80 – P81, P83, P90 – P94, P96
pois lukien:	synnynnäinen tila A90; ennenaikaisesti syntynyt lapsi A93; kasvuhäiriö T10	
kriteerit:	sairaus alkanut sikiöaikana tai 7 päivän sisällä syntymästä	

A95	Perinataalikuolema	P95, R95
kriteerit:	kuolema kohdussa tai 7 päivän sisällä syntymästä	

A96	Kuolema	R95, R96, R98, R99
pois lukien:	vastasyntyneen kuolema A95	

A97 Ei sairautta	Z00, Z02
mukaan lukien: mitään sairautta / tautia ei käsitelty kontaktin yhteydessä	
pois lukien: terveyden ylläpito / sairauden ennaltaehkäisy A98	
Huom.: Potilaan vastaanotolle hakeutumisen syy ei perusterveydenhuollon ympäristössä ole aina esitettävissä diagnoosin muodossa. Näissä tapauksissa käytetään koodia A97 osoittamaan sitä, että syy vastaanotolle tuloon on sellainen, mihin ei voida ammatillisesti vastata muutoin kuin toteamalla asian olevan näin.	

A98 Terveyden ylläpito / Sairauden ennaltaehkäisy	Z01, Z10 – Z13, Z23 – Z27, Z29, Z31.5, Z40, Z70
mukaan lukien: lääketieteellinen toimenpide/neuvottelu ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa, sisältäen perinnöllisyysneuvonnan	
pois lukien: ei sairautta A97	

A99 Sairaus/tila, määrittämätön luonne/paikka	D15.7,D15.9, D19.7, D19.9, D36.7, D36.9, R69, Z03, Z04, Z08, Z09, Z22, Z41.0, Z41.1, Z41.3, Z41.8, Z41.9, Z42, Z47 – Z54, Z71.0, Z71.2, Z71.3, Z71.4, Z71.5, Z71.6, Z71.7, Z71.8, Z71.9, Z76, Z90.0, Z90.8, Z94.8, Z94.9, Z98.8
mukaan lukien: taudinkantaja määrittelemätön, meneillään olevan muualla luokittelemattoman ongelman seuranta	

B Veri ja verta muodostavat elimet sekä immuunijärjestelmä

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

B02 Imusolmuke suurentunut/kivulias	R59
mukaan lukien: imusolmukkeen kipuun/arkuuteen yhdistyneenä/ilman, muu imusolmukkeen oire/vaiva	
pois lukien: akuutti imusolmuketulehdus B70; krooninen/ määrittelemätön imusolmuketulehdus B71	

B04 Vereen / lymfaattiseen kudokseen liittyvä oire/vaiva	R68.8
pois lukien: anemia B82; kalpeus S08	

B25 Huoli/pelko AIDS:sta/HIV:stä	Z71.1
pois lukien: jos potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit: Potilaan huoli/pelko AIDS:stä/HIV:stä ilman sairautta / ennen diagnoosin varmistumista	

B26 Huoli/pelko veren tai verta muodostavien elinten syövästä	Z71.1
pois lukien: jos potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit: potilaan huoli/pelko veren tai imusuoniston syövästä ilman sairautta / ennen diagnoosin varmistumista	

B27 Huoli/pelko veren tai verta muodostavien elinten muusta taudista	Z71.1
pois lukien: veri-/imukudoksen syövän pelko B26; jos potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit: potilaan huoli/pelko veren tai imusuoniston muusta taudista ilman sairautta / ennen diagnoosin varmistumista	

B28 Toiminnanvaja, veren / vertamuodostavien kudosten	Z73.6
mukaan lukien: verenvuotohäiriöiden aiheuttama vajavuus	
kriteerit: veren / vertamuodostavan elimen / immuunijärjestelmän toiminnanvaja tai vaurio	
Huom.: COOP/Wonca-aulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)	

B29 Muu imusuoni-/immuunijärjestelmän oire/vaiva	R68.8
pois lukien: suurentunut perna B87	

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

B70	Imusolmuketulehdus, akuutti	L04
mukaan lukien:	imusolmukkeen paise	
pois lukien:	krooninen/määrittelemätön imusolmuketulehdus B71; akuutti imusuonitulehdus S76	
kriteerit:	yksi tai useampi tulehtunut/suurentunut ja aristava/kipeä imusolmuke, joka ilmaantunut hiljattain (alle 6 viikkoa sitten) samalle anatomiselle alueelle; kun tulehduksen alkuperäinen aiheuttaja/lähde on tuntematon	
harkitse:	suurentunut imusolmuke B02	
B71	Imusolmuketulehdus, krooninen/määrittämätön	I88
mukaan lukien:	suoliliepeen imusolmuketulehdus	
pois lukien:	akuutti imusolmuketulehdus (paitsi suoliliepeen) B70; akuutti imusuonitulehdus S76	
kriteerit:	(1) yli 6 viikkoa suurentuneina ja aristavina olleet imusolmukkeet tai (2) suurentuneet tulehtuneet suoliliepeen imusolmukkeet, jotka todennettu leikkauksella/ultraäänellä/lymfografialla tai muulla tavalla	
harkitse:	suurentunut imusolmuke B02	
B72	Hodgkinin tauti / lymfooma	C81 – C85
kriteerit:	Tyypillinen histologia	
harkitse:	muu veren / imukudoksen pahanlaatuisuus B74; hyvänlaatuinen / määrittelemätön veren / imukudoksen kasvain B75	
B73	Leukemia	C91 – C95
mukaan lukien:	leukemia, kaikki muodot	
kriteerit:	Tyypillinen histologia	
harkitse:	hyvänlaatuinen / määrittelemätön veren / imukudoksen kasvain B75	

B74	Pahanlaatuinen veritauti, muu	C37, C46.3, C77, C88, C90, C96
mukaan lukien:	multippeli myelooma, myeloproliferatiiviset taudit	
pois lukien:	Hodgkinin tauti / lymfooma / imukudoskasvain B72	

B75	Hyvänlaatuinen/määrittämätön kasvain, vertamuodostavien elinten	D15.0, D36.0, D45, D47
mukaan lukien:	veren hyvänlaatuinen solumuutos, veren määrittelemätön solumuutos, polysyttemia	

B76	Pernarepeämä, vamman aiheuttama	S36.0
------------	--	--------------

B77	Vamma verta muodostavassa elimessä / imukudoksessa / pernassa, muu	T14.9
pois lukien:	vamman aiheuttama pernarepeämä B76	

B78	Perinnöllinen hemolyyttinen anemia	D56 – D58
mukaan lukien:	sferosytoosi/pallopunasoluisuus, sirppisoluanemia, sirppisoluisuus, synnynnäinen hemolyyttinen anemia, talassemia	
kriteerit:	tyypilliset löydökset hemoglobiinin elektroforeesissa tai veressä tai punasolujen suurentunut osmoottinen hauraus	
harkitse:	muu veren/imukudoksen synnynnäinen epämuodostuma B79	

B79	Synnynnäinen epämuodostuma, verta muodostavien elinten ja imusuoniston, muu	D61.0, D64.0, D64.4, Q89.0, Q89.8
mukaan lukien:	synnynnäinen anemia	
pois lukien:	perinnöllinen hemolyyttinen anemia B78; hemofilia/verenvuototauti B83; verisuonikasvain/imusuonikasvain S81	

B80	Raudanpuuteanemia	D50
mukaan lukien:	verenhukan aiheuttama anemia	
pois lukien:	raudanpuute ilman anemiaa T91	
kriteerit:	(1) hemoglobiinin tai hematokriitin lasku alle viitearvojen sekä (2) merkkejä verenhukasta, mikrosytaariset hypokromiset punasolut ilman talassemiaa, vähentynyt seerumin rauta ja suurentunut raudan sitomiskyky, vähentynyt seerumin ferritiini, vähentynyt luuytimen hemosideriini tai hyvä vaste rautalisälle	
harkitse:	muu / määrittelemätön anemia B82	

B81	Anemia, B12-vitamiinin/folaatin puute	D51, D52
mukaan lukien:	makrosyyttinen anemia, pernisiöösi anemia	
pois lukien:	B12-vitamiinin puute ilman anemiaa T91	
kriteerit:	makrosyyttinen anemia sivelyssä/laskennassa ja vähentynyt B12-vitamiinin / folaatin pitoisuus / positiivinen Schillingin testi	

B82	Anemia, muu/määrittämätön	D46, D53, D55, D59, D60, D61.3, D61.8, D61.9, D62, D63, D64.1, D64.3, D64.8, D64.9
mukaan lukien:	aplastinen anemia, hankittu hemolyyttinen anemia, megaloblastinen anemia, valkuaisainepuutos	
pois lukien:	raudanpuuteanemia B80; B12-vitamiininpuuteanemia B81; raskaudenaikainen anemia W84	

B83	Punatäplätauti/hyytymishäiriö	D65 – D69
mukaan lukien:	epänormaalit verihiutaleet, hemofiliat/verenvuototaudit, trombositopenia	

B84	Valkosolujen poikkeama, selittämätön	D70 – D72, R72
mukaan lukien:	selittämätön agranulosytoosi, eosinofilia, leukosytoosi, neutropenia	
pois lukien:	leukemia B73	

B87	Pernan suurentuma	R16.1, R16.2
mukaan lukien:	splenomegalia	
pois lukien:	pernan liikatoiminta B99	

B90 HIV/AIDS	B20 – B24, R75, Z21
kriteerit:	Vasta-ainetestillä todennettu HIV-tulehdus oireiden kanssa tai ilman

B99 Muu veren / verta muodostavan elimen / imukudoksen / pernan sairaus	D73 – D77, D80 – D84, D86, D89, I89.1-I89.9, R70, R71
mukaan lukien:	komplementin häiriö, immuunipuutoshäiriö, kohonnut lasko, muu / määrittelemätön verisolupoikkeavuus, pernan liika-toiminta, punasolupoikkeavuus, sarkoidoosi, sekundaarinen polysytemia, veren autoimmuunitauti
pois lukien:	imusolmuketulehdus B70, B71; primaari polysytemia B75; HIV/AIDS B90; imusuoniturvotus K99

D Ruoansulatuselimet

Komponentti 1 – Oireet ja vaivat

D01 Vatsakipu, yleinen	R10.0, R10.4
mukaan lukien:	koliikki, mahakipu, mahan epämukavuus / kipu/ kouristus/kramppi, vastasyntyneen koliikki, vatsakipu
pois lukien:	ylävatsakipu D02; närästys D03; muu paikallinen mahakipu D06; mahahappovaiva / ruoansulatushäiriö D07; ilmavaiva/ kaasunmuodostus/röyhtäys D08; sappikoliikki D98; munuaiskoliikki U14; kuukautiskipu X02

D02 Ylävatsakipu	R10.1
mukaan lukien:	ylämahakipu, ylävatsan epämukavuus, turvotus/täyteläisyys
pois lukien:	happovaiva/ruoansulatushäiriö D07; ilmavaiva/kaasunmuodostus/röyhtäily D08

D03 Närästys	R12
mukaan lukien:	happamat röyhtäisyt, happamen nousu nieluun
pois lukien:	ylävatsakipu D02; mahahappovaiva / ruoansulatushäiriö D07; ruokatorvitulehdus / refluksi D84

D04	Peräsuolen/peräaukon kipu	K59.4, K62.8, R10.2, R10.3
mukaan lukien:	anaalispasmi/peräsuolen spasmi/kramppi/kouristus, peräsuolikouristuskohtaus	
pois lukien:	kiilautunut ulostemöykky D12	

D05	Peräaukon kutina	L29.0, L29.3
pois lukien:	emättimen kutina X16	

D06	Vatsan alueen kipu, paikallinen, muu	R10.1 – R10.3
mukaan lukien:	paksusuolikipu	
pois lukien:	laaja-alainen mahakipu D01; ylävatsakipu D02; närästys D03; mahahappovaiva/ruoansulatushäiriö D07; ilmavaiva/kaasun- muodostus/röyhtäys D08; sappikoliikki D98; munuaiskoliikki U14; kuukautiskipu X02	

D07	Happovaiva/ruoansulatushäiriö	K30
pois lukien:	ylävatsakipu D02; närästys D03; ilmavaiva/ kaasunmuodostus/röyhtäys D08	

D08	Ilmavaivat/röyhtäily	R14
mukaan lukien:	piereskely	
pois lukien:	happovaiva/ruoansulatushäiriö D07; muutos mahan koossa D25	

D09 Pahoinvointi		R11
pois lukien:	ylensyöntitunteukset D02; oksentelu D10; alkoholin aiheuttama pahoinvointi P16; heikentynyt ruokahalu T03; raskauspahoinvointi W05	
Huom.: Mikäli potilaalla on yhtäaikaista sekä pahoinvointia että oksentelua, koodi on D10.		

D10	Oksentelu	F50.5, R11
mukaan lukien:	ylenanto	
pois lukien:	verioksennus D14; oksentaminen raskautteen liittyen W05	
huom.:	Mikäli potilaalla on yhtäaikaista sekä ripulia että oksentelua, koodi on D11.	

D11	Ripuli	K52.9, K59.1
mukaan lukien:	tihtentynyt suolen toiminta, vesiripuli, löysät ulosteet	
pois lukien:	meleena D15; muutos ulosteessa / suoliston toiminnassa D18	

D12	Ummetus	K56.4, K59.0
mukaan lukien:	ulosteen / suolen sisällön kiilautuminen	
pois lukien:	suolitukos D99	

D13	Keltaisuus	R17
mukaan lukien:	ikterus/keltatauti	

D14	Verioksennus/hematemeesi	K92.0
pois lukien:	veriysköös R24	

D15	Meleena	K92.1
mukaan lukien:	mustat / tervamaiset ulosteet	
pois lukien:	kirkas veri ulosteessa D16	

D16	Verenvuoto peräsuolesta	K62.5
mukaan lukien:	verta ulosteessa	
pois lukien:	meleena D15	

D17	Ulosteen pidätyskyvyttömyys	R15
mukaan lukien:	ulosteinkontinenssi	
pois lukien:	tuhriminen P13	

D18	Muutos ulosteessa / suolen toiminnassa	R19.4, R19.5
pois lukien:	ripuli D11; ummetus D12; ulosteen pidätyskyvyttömyys D17	

D19	Hampaiden/ikenien oire/vaiva	K00.7, K08.8, Z46.3
mukaan lukien:	hammaskipu, hammasongelma, hampaan puhkeaminen, ikenen tulehdus/verenvuoto	
pois lukien:	hammasmäätä D82	

D20	Suun/kielen/huulen oire/vaiva	K13.1, K13.7, K14.5 – K14.9, R19.6, R68.2
mukaan lukien:	arka suu, halitoosi, kuiva suu, kuolaaminen, pahanhajuinen hengitys, peitteinen kieli, rohtuneet huulet, turvonneet huulet	
pois lukien:	hampaiston/ikenen ongelma D19; huulien sierettyminen D83; makuhäiriö N16; dehydraatio T11	

D21	Nielemisongelma	R13
mukaan lukien:	kuristumisen/tukehtumisen tunne, nielemishäiriö	

D23	Maksan suurentuma	R16.0, R16.2
mukaan lukien:	hepatomegalia	

D24	Kyhmy/patti/muhkura mahassa, määrittämätön	R19.0
mukaan lukien:	patti mahassa	
pois lukien:	pernan suurentuma B87; maksan suurentuma D23; munuaistuumori U14	

D25	Vatsan turvotus	R19.0
mukaan lukien:	vatsan turvotus ilman kyhmyä	
pois lukien:	ilmavaiva/kaasunmuodostus/röyhtäily D08; tuumori mahassa D24; vesivatsa D29	

D26	Huoli/pelko ruuansulatuselimen syövästä	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko ruuansulatuselimistön syövästä ilman sairautta / ennen varmistettua diagnoosia	

D27	Huoli/pelko ruuansulatuselimen muusta sairaudesta	Z71.1
pois lukien:	ruuansulatuselimistön syövän pelko D26; jos potilaalla on syöpä, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko ruuansulatuselimistön muusta sairaudesta ilman sairautta / ennen varmistettua diagnoosia	

D28 Toiminnanvaja		us, ruoansulatuselimen	Z73.6
pois lukien:	paksusuoli-/mahalaukkuavanne A89; leikkauksenjälkeinen häiriö D99; mahalaukunpoiston jälkioireisto D99		
kriteerit:	ruoansulatuselimen ongelman aiheuttama toiminnanvaja / vaurio		
Huom.: COOP/Wonca-taulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)			

D29 Muu ruoansulatuselimen oire/vaiva	K03.8, R11, R18, R19.1 – R19.3, R19.8
mukaan lukien:	askites, hampaiden narskuttelu, vesivatsa

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

D70 Ruoansulatuskanavan infektio	A00 – A08
mukaan lukien:	infektoripuli/punatauti, jonka aiheuttaa tietty organismi mukaan lukien giardia, kampylobakteeri, kolera, lavantauti, salmonella, shigella
pois lukien:	kontakti tulehduksellista/loiseläintautia sairastavan tartunnan-kantajan/parasiitin kanssa A99; tarttuvaksi oletettu maha-suolitulehdus D73
kriteerit:	oireinen potilas, jolla osoitettu taudinaiheuttajabakteeri, -virus tai -alkueläin eristämällä/vasta-aineilla ulosteesta tai ruoasta
harkitse:	tarttuvaksi oletettu maha-suolitulehdus D73

D71 Sikotauti	B26
mukaan lukien:	sikotaudin aiheuttama aivokalvontulehdus/haimatulehdus/kivestulehdus
kriteerit:	(1) akuutti ei-märkäinen, ei-punoittava, epämääräinen arka yhden tai useamman sylkirauhasen tulehdus tai (2) viljelyllä/vasta-ainein todennettu akuutti sikotauti tai (3) kivestulehdus sikotaudille altistuneella potilaalla
harkitse:	turvotus A08

D72	Virushepatiitti	B15 – B19
mukaan lukien:	kaikki oletettavasti viruksen aiheuttamat hepatiitit, krooniset aktiivit hepatiitit	
pois lukien:	maksatulehdus määrittämätön D97	
kriteerit:	(1) virustulehdus ja maksan tulehdus keltaisuudella tai ilman tai (2) vasta-ainein todennettu virushepatiitti	
harkitse:	keltaisuus D13; maksan suurentuma D23	

D73	Maha-suolitulehdus, tarttuvaksi oletettu	A09
mukaan lukien:	gastroenteriitti, mahaflunssa, punatauti määrittämätön, ruokamyrkytys, tarttuvaksi oletettu ripuli/oksentelu	
pois lukien:	ärtnyt paksusuoli -oireyhtymä D93; tarttumaton suoli- ja maha-suolitulehdus D94, D99	

D74	Pahanlaatuinen kasvain, mahalaukun	C16
mukaan lukien:	mahalaukun syöpä, mahasyöpä	
kriteerit:	tyypillinen histologia	
harkitse:	muu pahanlaatuinen ruoansulatuskanavan kasvain (kun alkuperä on epäselvä) D77; hyvänlaatuinen / määrittelemätön ruoansulatuskanavan kasvain D78	

D75	Pahanlaatuinen kasvain, paksusuolen/peräsuolen	C18 – C21
kriteerit:	tyypillinen histologia	
harkitse:	muu pahanlaatuinen ruoansulatuskanavan kasvain (kun alkuperä on epäselvä) D77; hyvänlaatuinen / määrittelemätön ruoansulatuskanavan kasvain D78	

D76	Pahanlaatuinen kasvain, haiman	C25
mukaan lukien:	haimasyöpä	
kriteerit:	tyypillinen histologia	
harkitse:	muu pahanlaatuinen ruoansulatuskanavan kasvain (kun alkuperä on epäselvä) D77; hyvänlaatuinen / määrittelemätön ruoansulatuskanavan kasvain D78	

D77	Pahanlaatuinen kasvain, ruoansulatuselinten, muu/määrittämätön	C00 – C08, C14.8, C15, C17, C22 – C 24, C26, C45.1, C45.7, C46.2, C48
mukaan lukien:	kaikki muut ruoansulatuskanavan primaarisyövät, maksasyöpä, sappirakkosyöpä	
pois lukien:	mahalaukun, paksusuolen/peräsuolen, haiman pahanlaatuisuus D74-76; tietyn paikan (luokittele paikan mukaan) sekundaarinen pahanlaatuinen kasvain; tuntematonta alkuperää oleva sekundaarinen pahanlaatuinen kasvain A79	
harkitse:	hyvänlaatuinen/määrittelemätön ruoansulatuskanavan kasvain D78	

D78	Hyvänlaatuinen/määrittelemätön kasvain, ruoansulatuskanavan	D00, D01, D10 – D13, D19.1, D20, D37, D48.3, D48.4, K31.7, K62.0, K62.1, K63.5
mukaan lukien:	hyvänlaatuinen/määrittelemätön ruoansulatuskanavan kasvain tai mahalaukun/pohjukaissuolen/paksusuolen/peräsuolen polyyppi, kun solunäytettä ei ole käytettävissä	

D79	Vierasesine ruoansulatuskanavassa	T18
mukaan lukien:	vierasesine nielaistu / esine ruoansulatuskanavassa (mukaan lukien suu, ruokatorvi, peräsuoli)	
pois lukien:	vierasesine nielussa / sisään hengitettynä R87	

D80	Ruoansulatuselinten vamma, muu	S00.5, S01.5, S02.5, S03.2, S09.9, S10.0, S36.1 to S36.6, S36.8, S36.9, T28.0 – T28.2, T28.5 – T28.7
mukaan lukien:	hampaan/kielen tai mahaontelon elimen vamma	
pois lukien:	monielinvamma A81; lantionpohjan elinten vamma X82, Y80	

D81	Synnyynnäinen epämuodostuma, ruoansulatuselimen	Q18, Q35 – Q45
mukaan lukien:	huuli-kitalakihalkio, Hirschsprungin tauti, jättipaksusuoli, kielijänne, mahaportinahtaus, Meckelin divertikkeli / ohutsuolen umpipussi, pylorystenoosi, ruokatorviumpeuma, sappitiehyiden epämuodostuma	
pois lukien:	verisuonikasvain/imusuonikasvain S81; synnyynnäinen aineenvaihduntahäiriö T80	

D82 Hampaiden/ikenien sairaus	K00.0 – K00.6, K00.8, K00.9, K01- K10
mukaan lukien:	hammasmäätä, hammas-/ienpaise, ientulehdus, karies, leukanivelen häiriö, purentavika
pois lukien:	hampaiden tulon / purennan ongelma D19; hampaiden/ikenen vamma D80; Vincentin angiina D83

D83 Suun/kielen/huulen sairaus	A69.0, A69.1, B37.0, K11, K12, K13.0, K13.2 – K13.7, K14.0 – K14.4, K14.8, K14.9
mukaan lukien:	huulien syöpymä, kielitulehdus, korvasylkirauhastulehdus, limarakkula, sammus, suun limakalvohaavauma, suutulehdus, sylkirauhaskivi, Vincentin angiina
pois lukien:	sikotauti D71; muu ruoansulatuskanavan vamma D80; ihorokahtuma S71

D84 Ruokatorven sairaus	K20 – K23
mukaan lukien:	mahansuun kouristus, Mallory-Weissin syndrooma, refluksitauti ruokatorvidivertikkeli / pullistuma, ruokatorvitulehdus, ruokatorvihaavauma
pois lukien:	ruokatorvisyöpä D77; palleet D90; ruokatorven suonikohjut K99

D85 Pohjukaissuolen haava	K26
mukaan lukien:	puhjennut/tukkiva/vuotava haavauma
kriteerit:	tyypilliset kuvantamisöydökset/tähystyslöydökset tai oireiden paheneminen potilaalla, jolla aiemmin todettu pohjukaissuolen haava
harkitse:	närästys D03; happovaiva/ruoansulatushäiriö D07

D86 Peptinen haava, muu	E16.4, K25, K27, K28
mukaan lukien:	gastrojejunaalinen/mahalaukun/välimaaston haavauma, syöpymä
pois lukien:	ruokatorvihaava D84; pohjukaissuolen haava D85
kriteerit:	tyypilliset kuvantamisöydökset/tähystyslöydökset tai oireiden paheneminen potilaalla, jolla aiemmin todettu mahalaukun haava
harkitse:	närästys D03; happovaiva/ruoansulatushäiriö D07

D87 Mahalaukun toimintahäiriö	K29, K31.0 – K31.6, K31.8, K31.9
mukaan lukien:	mahalaukun akuutti laajentuminen, mahalaukuntulehdus, pohjukaissuolitulehdus
pois lukien:	ruoansulatuskanavan infektio D70; tarttuvaksi oletettu maha-suolitulehdus D73
kriteerit:	tutkimuksella todettu mahalaukun toimintahäiriö
harkitse:	mahakipu D01, D06; ylävatsakipu D02; närästys D03; ruoansulatushäiriö/happovaiva D07; ilmavaivat D08; pahoinvointi D09; oksentelu D10; ruokatorvitulehdus D84

D88 Umpilisäkkeen tulehdus	K35 – K37
mukaan lukien:	appendisiitti, umpilisäkkeen paise/puhkeaminen
kriteerit:	objektiivisesti, esim. leikkauksessa tai kudosuutosten perusteella todettu umpilisäkkeen tulehdus
harkitse:	mahakipu D01, D06; oksentelu D10

D89 Nivustyrä	K40
pois lukien:	reisityrä D91
kriteerit:	yskäistäessä kovettuva, pinnistäessä suureneva tai paineltaessa vähenevä pullotus nivusseudussa / suolen tukos
harkitse:	patti mahassa D24

D90 Palleatyrä	K44
pois lukien:	refluksitauti/ruokatorvitulehdus D84
kriteerit:	tyypilliset löydökset kuvantamisessa/tähystyksessä/painemittauksessa/kirurgiassa
harkitse:	ylävatsakipu d02; närästys D03; happovaiva/ruoansulatushäiriö D07

D91 Vatsan alueen tyrä, muu	K41 – K43, K45, K46
mukaan lukien:	leikkaushaavatyrä, napatyrä, reisityrä, vatsatyrä
pois lukien:	nivustyrä D89; palleatyrä D90
kriteerit:	(1) tyrä todettu leikkauksessa tai (2) tarkasteltavalla alueella yskäistäessä kovettuva, pinnistäessä suureneva tai paineltaessa vähenevä pullotus / suolen tukos
harkitse:	patti mahassa D24

D92	Suolen umpipussitauti	K57
mukaan lukien:	divertikuliitti, divertikuloosi, umpipussintulehdus, umpipussitauti	
pois lukien:	Meckelin divertikkeli D81; ruokatorven umpipussitauti D84	
kriteerit:	(1) kuvantamisella/leikkauksessa todettu divertikkeli/umpipussi tai (2) akuutti mahakipu, kuume ja kosketusarkuus laskevassa paksusuolessa/vemmelsuolessa	

D93	Ärtynyt paksusuoli	K58
mukaan lukien:	limainen paksusuolentulehdus, paksusuolen krampit	
pois lukien:	ruoansulatuskanavan infektio D70; tarttuvaksi oletettu maha-suolitulehdus D73; paikallinen suolitulehdus D94; suoliston verisuonien vajaatoiminta, allerginen/ruokavalioperäinen tai toksinen maha-suolitulehdus/paksusuolitulehdus D99; henkisistä syistä johtuva ripuli P75	
kriteerit:	(1) jatkuva/jaksottainen mahakipu ja vatsan epäsäännöllinen toiminta sekä (2) lisääntynyt suolikaasu, arka ja tunnusteltavissa oleva paksusuoli tai ulosteessa aikaisemmin limaa ilman verta	
harkitse:	mahakipu D01, D06; ilmavaivat D08; ripuli D11; ummetus D12	

D94	Krooninen suolistotulehdus / haavainen paksusuolitulehdus	K50, K51, K52.0
mukaan lukien:	Crohnin tauti, haavainen paksusuolen tulehdus, paikallinen suolitulehdus	
kriteerit:	tyypillinen histologinen/kuvantamis- /tähystyslöydös	
harkitse:	mahakipu D01, D06; ilmavaivat D08; ripuli D11; limainen paksusuolitulehdus D93	

D95	Peräaukon haavauma/paise	K60, K61
mukaan lukien:	perianaaliabskessi, peräsuoliavanne, peräsuolentakainen paise	
pois lukien:	pilonidaalipaise S85	

D96	Madot ja muut loiset	B65 – B83
mukaan lukien:	ekinokokki, heisimato, kaivertajatoukka, koukkumato, määrittämättömät suoliston parasiitit, trikiini, sukkulamato, suolinkainen	
kriteerit:	(1) matojen löytyminen aikuismuodossa, toukkana tai munana tai (2) positiivinen ihokoe tai (3) positiivinen vasta-ainetestti	

D97	Maksasairaus, määrittämätön	B58.1, B94.2, K70 – K77
mukaan lukien:	alkoholimaksatulehdus, kirroosi, määrittämätön maksatulehdus, rasvamaksa	
pois lukien:	virusmaksatulehdus D72; ekinokokkitauti D96	

D98	Sappirakon tulehdus/sappikivitauti	K80 – K83, K87.0
mukaan lukien:	sappikivet, sappitiekoliikki, sappitietulehdus	
kriteerit:	Sappirakkotulehdus: (1) ultraäänellä/leikkauksessa todettu tyypillinen taudinkuva tai (2) ylävatsan arkuus oikeassa yläneljänneksessä ja keltaisuus/kuume / aikaisemmin todettu sappikivi Sappikivi: kuvantaen/leikkauksessa todettu sappikivi Akuutti sappikoliikki: (1) akuutti koliikkikipukohtaus oikealla ylävatsalla, ilman kuumetta sekä (2) keltaisuutta tai arkuutta oikeassa yläneljänneksessä tai aikaisemmin todettu sappikivi	
harkitse:	paikallinen mahakipu D06	

D99	Muu ruuansulatuselinten tauti	K38, K52.1, K52.2, K52.8, K52.9, K55, K56.0 – K56.3, K56.5 – K56.7, K59.2, K59.3, K59.8, K59.9, K62.2 – K62.4, K62.6 – K62.9, K63.0, K63.1, K63.2, K63.3, K63.4, K63.8, K63.9, K65 – K67, K85, K86, K87.1, K90, K91.1, K91.2, K91.5 – K91.9, K92.2, K92.8, K92.8, K92.9, K93, Z90.3, Z90.4, Z98.0
mukaan lukien:	haimasairaus, ileus, imeytymishäiriö, keliakia, kiinnikkeitä vatsaontelossa, laktoosi-intoleranssi, mahanpoiston jälki-oireisto, peritoniitti, rasvaripuli, ruokayliherkkyys, allerginen / toksinen / ruokavaliosta johtuva mahasuolisairaus, sekundaarinen laajentunut paksusuoli, suolentukkeumaoireisto, suolen tukkeutuminen/tuppeuma, suolilievesuonen sairaus, vatsakalvontulehdus	
pois lukien:	antibioottiin liittyvä paksusuolitulehdus A85; ruuansulatuselimistön pahanlaatuinen kasvain D74-D77	

F Silmä

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

F01 Kipu silmässä	H57.1
pois lukien: epänormaali silmätuntemus F13	
F02 Punainen silmä	H57.8
mukaan lukien: verestävä silmä	
F03 Rähmivä/vuotava silmä	H04.2
mukaan lukien: lacrimaatio, vetinen silmä, vetistävä silmä	
F04 Pilkut näkökentässä	H53.1
mukaan lukien: kiinteät/liikkuvat täplät näkökentässä	
pois lukien: muu näköhäiriö F05	
F05 Näkökyvyn häiriö, muu	H53.1 – H53.3, H53.8, H53.9, H54.7
mukaan lukien: kaksoiskuvat, määrittelemätön tilapäinen sokeus, näkökenttäpuutos, näköväsytys, sokaistuminen oireiden liittyessä silmään, sumentunut näkö, valonarkuuspälvisokeus, vaikeus lukea, väsyneet silmät	
pois lukien: yhden silmän sokeus F28; lumisokeus F79; taittovika F91; pysyvä sokeus F94; väri-/hämäräsokeus F99	
F13 Rikan tunne silmässä	H57.8
mukaan lukien: kuiva/kutiseva/poltteleva silmä	
pois lukien: silmäkipu F01	
F14 Poikkeavat silmän liikkeet	H55
mukaan lukien: nystagmus, silmävärve	
pois lukien: karsastus F95; nykyä N08; silmän nykyä P10	

F15 Silmien poikkeava ulkonäkö	H57.8
mukaan lukien: silmän värin muutos, turvonnut silmä	
pois lukien: punainen silmä F02	

F16 Luomien oireet/vaivat	H02.2 – H02.9
mukaan lukien: epänormaali räpyttely, riippuluomi	
pois lukien: tulehtunut luomi F72	

F17 Silmälaseihin liittyvät oireet/vaivat	Z46.0
mukaan lukien: silmän/silmien rakenteeseen, toimintaan tai tuntemuksiin vaikuttavat silmälasiongelmät	
pois lukien: piilolinssistä johtuva oire/vaiva F18	

F18 Piilolaseihin liittyvät oireet/vaivat	Z46.0
mukaan lukien: silmän/silmien rakenteeseen, toimintaan tai tuntemuksiin vaikuttavat piilolinssiongelmät	

F27 Huoli/pelko silmäsaudesta	Z71.1
mukaan lukien: sokeuden pelko	
pois lukien: jos potilaalla on sairaus, luokittele se	
kriteerit: potilaan huoli/pelko silmätaudista ilman diagnoosia tai kunnes diagnoosi on tehty	

F28 Toiminnanvaja, silmän	H54.4 – H54.6, Z73.6
mukaan lukien: yhden silmän sokeus	
pois lukien: sokeus F94	
Huom.: COOP/Wonca-tilat soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)	

F29 Muu silmän oire/vaiva	H57.8, H57.9
----------------------------------	---------------------

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

F70	Sidekalvotulehdus, tarttuva	A74.0, B30, H10.0, H10.2 – H10.5, H10.8, H10.9, H13
mukaan lukien:	bakteerin/viruksen aiheuttama / määrittelemätön sidekalvontulehdus, konjunktiviitti	
pois lukien:	allerginen sidekalvontulehdus nukan kanssa/ilman F71; hitsaajan silmä F79; trakooma F86	
kriteerit:	sidekalvon oletettu tai osoitettu tulehdus	

F71	Sidekalvotulehdus, allerginen	H10.1
mukaan lukien:	allerginen konjunktiviitti, allerginen sidekalvontulehdus nuhan kanssa/ilman	
pois lukien:	bakteerin/viruksen aiheuttama sidekalvontulehdus F70; hitsaajan silmä F79; trakooma F86	
kriteerit:	sidekalvon oletettu tai todistettu allerginen verekkyyys, ylenmääräinen silmien vetistys, sidekalvon turvotus/kutina	

F72	Luomitulehdus/näärännäppy/luomirakkula	H00, H01
mukaan lukien:	luomen ihosairaus/ihotulehdus, luomirakkula, luomirauhasen rakkula, luomitukirauhasen rakkula, luomitulehdus, näärännäppy	
pois lukien:	kyynelpussin tulehdus F73	
kriteerit:	yleistynyt/paikallinen silmäluomen tai luomitukirauhasen tulehdus/turvotus	

F73	Silmätulehdus, muu	B00.5, B58.0, H03, H04.3, H04.4, H05.0, H05.1, H16.1 – H16.4, H16.8, H16.9, H20 – H22, H30, H32, H44.0, H44.1
mukaan lukien:	kyynelrauhasen/kyynelpussin tulehdus, silmän herpes simplex ilman sarveiskalvohaavaumaa, silmäkuopan tulehdus, värikalvontulehdus, värikalvon ja sädekehän tulehdus, sarveiskalvon tulehdus	
pois lukien:	tuhkarokon aiheuttama sarveiskalvontulehdus A71; sarveiskalvohaavauma (herpes) F85, trakooma; vyöruusu S70	

F74	Kasvain, silmän / silmän seudun	C69, D09.2, D31, D48.7
mukaan lukien:	silmän / silmän ympäristön hyvän- tai pahanlaatuinen kasvain	

F75	Ruhje/verenvuoto, silmän	H11.3, H57.8, S00.1, S05.1
mukaan lukien:	musta silmä, etukammion verenvuoto, sidekalvonalainen verenvuoto	
pois lukien:	sarveiskalvohaavauma F85	

F76	Vierasesine silmässä	T15
pois lukien:	sarveiskalvoraapima F79	

F79	Silmävamma, muu	H16.1, H44.6, H44.7, S00.2, S01.1, S05.0, S05.2 – S05.9, S09.9, T26
mukaan lukien:	sarveiskalvon kuoriutuma, hitsaajan silmä, lumisokeus	
pois lukien:	silmän ruhje/verenvuoto F75; vierasesine silmässä F76	

F80	Vauvan kyyneltietukos	Q10.5
pois lukien:	kyynelpussitulehdus F73; kyyneltietukos vanhemmalla kuin vastasyntyneellä F99	
kriteerit:	silmiä vuotaminen itkemättä, ennen kolmen kuukauden ikää alkaneena	

F81	Synnyinnäinen epämuodostuma, silmän, muu	Q10.0 – Q10.4, Q10.6, Q10.7, Q11 – Q15
------------	---	---

F82	Verkkokalvon irtoaminen	H33
------------	--------------------------------	------------

F83	Retinopatia, verkkokalvon rappeuma	H35.0 – H35.2, H35.4, H36
mukaan lukien: diabeettinen / verenpainetautiin liittyvä verkkokalvosairaus		
Huom.: Koodaa myös taustalla vaikuttava sairaus, esim. diabetes T89, T90 tai verenpainetauti K87		

F84	Makuladegeneraatio, tarkan näön alueen rappeuma	H35.3
pois lukien:	retinopatia F83	

F85	Sarveiskalvon haavauma	H16.0, H19
mukaan lukien:	herpeksen aiheuttama dendriittinen sarveiskalvohaavauma, viruksen aiheuttama sarveiskalvontulehdus	
pois lukien:	sarveiskalvon kuoriutuma / muu silmän vamma F79	

F86	Trakooma	A71, B94.0
kriteerit:	(1) osoitettu chlamydia trachomatis-infektio tai (2) tyypillinen kliininen kuva sisältäen sidekalvon kroonisen tulehduksen ja liikakasvun sekä keltaisten/harmahtavien jyvästen muodostumisen	
harkitse:	punainen silmä F02; vuotava silmä F03	

F91	Taittovirhe	H44.2, H52
mukaan lukien:	ikänäkö, kaukotaitteisuus, likinäköisyys, likitaitteisuus, taittovika	
pois lukien:	osittainen/täydellinen sokeus F94	
kriteerit:	asianmukaisella linssillä korjautuva heikentynyt näkö	

F92	Harmaakaihi	H25, H26, H28
pois lukien:	synnynnäinen harmaakaihi F81	
kriteerit:	linssin osittainen/täydellinen samentuma, joka heikentää näköä	

F93	Glaukooma	H40, H42
mukaan lukien:	kohonnut silmänpaine, viherkaihi	
pois lukien:	synnynnäinen silmänpainetauti F81	

F94	Sokeus	H54.0 – H54.3
mukaan lukien:	osittainen/täydellinen molempien silmien sokeus	
pois lukien:	sumentunut näkö / tilapäinen sokeus F05; yhden silmän sokeus F28; lumisokeus F79; taittoviati F91; värisokeus/hämärsokeus F99	

F95 Karsastus	H49 – H51
kriteerit:	kliinisessä tutkimuksessa esiin tuleva näköakselien epäyhdensuuntaisuus
harkitse:	epänormaali silmän liike F14

F99 Muu silmäsairaus	H02.0, H02.1, H02.8, H02.9, H04.0, H04.1, H04.5 – H04.9, H05.2 – H05.5, H05.8, H05.9, H06, H11.0 – H11.2, H11.4, H11.8, H11.9, H15, H17, H18, H27, H31, H34, H35.5 – H35.9, H43, H44.3 – H44.9, H45 – H48, H53.0, H53.4 – H53.6, H53.8, H57.0, H57.8, H58
mukaan lukien:	amblyopia, vanhuudenkaari, värisokeus, värinäön heikkous, sarveiskalvon samentuma, silmäkuopan poikkeavuus, silmäluomen uloskääntyminen, silmäluomen sisään kääntyminen, kovakalvon pintatulehdus, sisään kasvava silmäripsi, hämäräsokeus, näköhermon nystyn turvotus, siipikalvo, kovakalvon tulehdus

H Korva

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

H01 Korvan kipu/särky	H92.0
------------------------------	--------------

H02 Kuulo-oire	H91.9, H93.2
mukaan lukien:	kahtena kuuleminen, kuulon erottamishäiriö, liihakherkkä-kuuloisuus, tunne kuulon alenemasta
pois lukien:	yhden korvan kuurous H28; molempien korvien kuurous H29

H03 Korvien soiminen/tinnitus	H93.1
mukaan lukien:	korvien kaikuminen
pois lukien:	korvien ritinä H29

H04 Erite korvasta	H92.1
pois lukien:	verta korvassa/korvasta H05

H05 Verenvuoto korvassa/korvasta	H92.2
mukaan lukien: verta korvassa/korvasta	

H13 Korvan tukkoisuus	H93.8
mukaan lukien: korvan lukkoisuus	
pois lukien: ylimääräinen korvavaikku H81	

H15 Huoli korvien ulkonäöstä	R46.8
pois lukien: hörökorvat / synnyntäminen korvan epämuodostuma H80	

H27 Huoli/pelko korvataudista	Z71.1
mukaan lukien: kuuroutumisen pelko	
pois lukien: jos potilaalla on sairaus, luokittele se	
kriteerit: potilaan huoli/pelko korvan sairaudesta tai kuuroudesta ilman sairautta / ennen diagnoosia	

H28 Toiminnanvaja, korvan	Z73.6
mukaan lukien: tilapäinen kuurous, yhden korvan kuurous	
pois lukien: ikähuonokuuloisuus H84; meluvamma H85; kuurous H86; huimaus N17	
kriteerit: korvan/kuulon ongelmasta johtuva toiminnanvaja	
Huom.: COOP/Wonca-tilat soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)	

H29 Muu korvan oire/vaiva	H93.8, H93.9
mukaan lukien: korvien kutina/poksahtelu/rasahtelu, paineen tunne korvissa	
pois lukien: huimaus/tasapainohäiriö N17	

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

H70 Korvakäytävän tulehdus	H60, H62
mukaan lukien:	korvakäytävän paise/ihottuma/äkämä, uimarin korva
kriteerit:	korvakäytävän tulehdus / hilseily

H71 Välikorvatulehdus/tärykalvotulehdus, akuutti	H66.0, H66.4, H66.9, H67, H70.0, H73.0, H73.8
mukaan lukien:	akuutti märkäinen välikorvatulehdus, akuutti tärykalvo-
pois lukien:	tulehdus, myringiitti, määrittämätön välikorvatulehdus
kriteerit:	seroosi välikorvatulehdus H72; krooninen välikorvatulehdus H74
harkitse:	(1) vastikään puhjennut tärykalvo ja siihen liittyvä märkäinen erite tai (2) tulehtunut ja pullottava tärykalvo tai (3) toinen tärykalvo punaisempi kuin toinen tai (4) punainen tärykalvo ja korvakipu tai (5) rakkuloita tärykalvolla
	korvakipu H01; erite korvasta H04

H72 Välikorvantulehdus, seroosi	H65
mukaan lukien:	liimakorva, eritteinen välikorvantulehdus
pois lukien:	akuutti välikorvantulehdus H71; krooninen välikorvan-
kriteerit:	tulehdus H74
harkitse:	(1) näkyvä neste tärykalvon takana ilman tulehdusta tai (2) tärykalvon liikkeen heikentyminen ja siihen liittyvä sisään-
	vetäytynyt/pullottava tärykalvo tai kuulonalenema
	korvan lukkoisuus H13; korvatorven tulehdus / korvatorven tukkeutuneisuus H73

H73 Korvatorven tulehdus	H68, H69
mukaan lukien:	korvatorven toimintahäiriö/tukkeutuneisuus
pois lukien:	seroosi välikorvatulehdus H72
harkitse:	korvan lukkoisuus H13

H74 Välikorvatulehdus, krooninen	H66.1 – H66.3, H66.9, H70.1 – H70.9, H71, H73.1, H75
mukaan lukien:	helmiäiskasvain, kartiolisäkkeentulehdus, krooninen märkäinen välikorvan tulehdus
pois lukien:	seroosi välikorvatulehdus H72

H75 Kasvain, korvan	C30.1, C44.2, C49.0, C78.3, D02.3, D04.2, D14.0, D21.0, D23.2, D38.5, D48.1, D48.5
mukaan lukien:	korvan hyvän-/pahanlaatuinen kasvain
pois lukien:	korvan polyyppi H99; akustikusneurinooma N75

H76 Vierasesine korvassa	T16
---------------------------------	------------

H77 Reikä tärykalvossa	H72
pois lukien:	tärykalvon puhkeama ja tulehdus H71, H74; vamman/paineen aiheuttama tärykalvon puhkeama H79

H78 Korvan vamma, pinnallinen	S00.4
mukaan lukien:	korvakäytävän suun / korvalehden vamma
pois lukien:	tärykalvon vamma H79

H79 Korvan vamma, muu	S01.3, S07.0, S08.1, S09.2, S09.8, S09.9, T70.0
mukaan lukien:	paineen aiheuttama / traumaattinen tärykalvovamma

H80 Synnynnäinen epämuodostuma, korvan	Q16, Q17
mukaan lukien:	hörökorva, ylilukuinen korvalehti
pois lukien:	synnynnäinen kuurous H86

H81 Korvavahatulppa	H61.2
kriteerit:	korvavaikusta johtuva oire/vaiva

H82 Huimausoireyhtymä	A88.1, H81, H82, H83.0, H83.1, H83.2
mukaan lukien:	hyvänlaatuinen ohimenevä asento huimaus, Ménière'n tauti, sisäkorvatulehdus
kriteerit:	kiertohuimaus
harkitse:	huimaus N17

H83 Otoskleroosi	H80
-------------------------	------------

H84 Ikähuonokuuloisuus	H91.1
pois lukien:	kuurous H86
kriteerit:	iän mukaan vähitellen lisääntyvä symmetrinen, molemminpuoleinen kuulonalenema, johon liittyy erityisesti korkeiden äänien heikentynyt kuulo
harkitse:	huonokuuloisuus H28; kuurous H86

H85 Meluvamma	H83.3
mukaan lukien:	melukuurous
pois lukien:	tärykalvon puhkeama H77
kriteerit:	kovista äänistä johtuva kuulon alenema / kuurous korkeiden äänien alueella
harkitse:	huonokuuloisuus H28; kuurous H86

H86 Kuurous	H90, H91.0, H91.2, H91.3, H91.8, H91.9
mukaan lukien:	osittainen/täydellinen molempien korvien kuurous, synnynnäinen kuurous
pois lukien:	tilapäinen kuurous / yhden korvan kuurous H28; otoskleroosi H83; ikähuonokuuloisuus H84; meluvamman aiheuttama kuurous H85

H99 Muu korvan/kartiolisäkkeen sairaus	H61.0, H61.1, H61.3 – H61.9, H73.8, H73.9, H74, H83.8, H83.9, H93.0, H93.3, H93.8, H93.9, H94
mukaan lukien:	keskikorvan polyyppi, kutistunut ja ahdas korvakäytävä
pois lukien:	kartiolisäkkeen tulehdus H74

K Verenkiertoelimet

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

K01	Sydänperäinen kipu	R07.2
mukaan lukien:	sydänkipu	
pois lukien:	rintakipu määrittelemätön A11; sydänkohtauksen pelko K24; rintakipu K74; rinnan kireys R29	

K02	Painon/puristuksen tunne sydänelässa	R07.2
mukaan lukien:	painon tunne rinnassa	
pois lukien:	rintakipu määrittelemätön A11; sydänkohtauksen pelko K24; rintakipu K74; hapenloppumisen tunne / hengenahdistus R02	

K03	Verenkiertoperäinen kipu, muu	R09.8
pois lukien:	sydämeen liittyvä kipu K01; katkokävely K92; migreeni N89	

K04	Sydämentykytys / sydämen lyöntien tuntuminen	R00.0 – R00.2
mukaan lukien:	tiheälyöntisyys, harvallyöntisyys	
pois lukien:	kohtausittainen tiheälyöntisyys K79	

K05	Poikkeava/epäsäännöllinen pulssi, muu	R00.8
pois lukien:	sydämentykytys K04	

K06	Korostuneet laskimot	I78.1, I87.8
mukaan lukien:	epätavallisen ulkonevat laskimot, hämähäkkiluomi	
pois lukien:	suonikohjut K95; verisuoniluomi S81	

K07	Nilkkaturvotus	R60
mukaan lukien:	nestekertymä, turvonneet jalat, vesipöhö	
pois lukien:	nilkkaoire L16; paikallinen turvotus S04	

K22	Sydän- ja verisuonisairauden riskitekijä	Z82.3, Z82.4, Z86.7
mukaan lukien:	sydän- ja verisuonisairaus aikaisemmin / suvussa tai muu riskitekijä	

K24	Huoli/pelko sydänsairaudesta	Z71.1
mukaan lukien:	sydänkohtauksen pelko	
pois lukien:	jos potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko sydänkohtauksesta tai muusta sydänsairaudesta ilman sairautta / ennen diagnoosia	

K25	Huoli/pelko kohonneesta verenpaineesta / verenpainetaudista	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko verenpainetaudista ilman sairautta / ennen diagnoosia	

K27	Huoli/pelko verenkiertoelimistön muusta sairaudesta	Z71.1
pois lukien:	verenkiertoelimistön sairauden pelko K24; verenpainetaudin pelko K25; jos potilaalla on sairaus, luokittele se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko verenkiertoelimistön muusta sairaudesta ilman sairautta / ennen diagnoosia	

K28	Toiminnanvaja, verenkierron	Z73.6
kriteerit:	sydän- ja verenkiertoelimistön ongelmasta johtuva toiminnanvaja	
Huom.: COOP/Wonca-tilat soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)		

K29	Muu oire/vaiva, verenkiertoelimistön	R03.1, R09.8
mukaan lukien:	alhainen verenpaine, heikko sydän, hypotonia, sydänongelma	
pois lukien:	nestettä rintaontelossa R82; sinertävyys S08	

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

K70	Verenkiertoelinten tartuntatauti	A39.5 B33.2, B37.6, I30, I32, I33, I38 – I41
mukaan lukien:	akuutti/subakuutti/bakteerin aiheuttama sydämen sisäkalvon tulehdus, sydänlihastulehdus, sydänpussintulehdus (muu kuin reumaattinen)	
pois lukien:	reumaattinen sydänsairaus K71; laskimotulehdus/laskimon-tukkotulehdus K84; valtimotulehdus K99	

K71	Reumakuume / reumaattinen sydäntauti	I00 – I02, I05 – I09
mukaan lukien:	hiippaläpänahauma, mitraalistennoosi, tanssitauti	
kriteerit:	Akuutti reumakuume: (1) kaksi pääilmentymää tai (2) yksi pääilmentymä ja kaksi sivuilmentymää sekä todistettu aikaisempi streptokokkitulehdus. Pääilmentymät: usean nivelen vaeltavat tulehdukset, sydänlihastulehdus, tanssitauti, reuna-punoittuma, vastikään ilmaantuneet ihonalaishyphmyt Sivuilmentymät: kuume, nivelsärky, kohonnut lasko tai CRP, pidentynyt P-R-aika EKG:ssä. Krooninen reumaattinen sairaus: (1) kliinisiä löydöksiä ja sydämen läppävika potilaalla, jolla aikaisemmin reumakuume tai (2) kliinisiä löydöksiä ja hiippaläpän ahtauma, vaikkei aikaisempaa reumakuumetta eikä muutakaan syytä	
harkitse:	sydänlän sairaus K83; muu sydänsairaus K84	

K72	Kasvain, verenkiertoelinten	C38.0, C45.2, D15.1, D15.2, D48.7
mukaan lukien:	hyvän-/pahanlaatuinen verenkiertoelimistön kasvain	
pois lukien:	verisuoniluomi S81	

K73	Synnyynnäinen epämuodostuma, verenkiertoelinten	I42.4, Q20 – Q28
mukaan lukien:	avoin valtimokäytävä, eteisten/kammioiden väliseinän puutos, Fallotin tetralogia	
pois lukien:	verisuoniluomi S81	

K74	Iskeeminen sydänsairaus ja rintakipu	I20, I24.0, I24.8, I24.9
mukaan lukien:	epästabiili/instabiili angina pectoris, iskeeminen rintakipu, raskitusrintakipu, rintakipu, sepelvaltimospasmi	
pois lukien:	iskeeminen sydänsairaus ilman rintakipua K76	
kriteerit:	(1) aiempi historia ja EKG-löydökset vanhasta sydäninfarktista tai viitteet tai (2) sydänlihaksen hapenpuutteesta lepo- tai raskitus-EKG:ssa tai (3) tutkimuslöydöksiä sepelvaltimoahtaumasta tai sydämen kammion aneurysmasta sepelvaltimoahtaumasta tai sydämen kammion aneurysmasta	
harkitse:	sydänkipu K01	

K75	Sydäninfarkti, akuutti	I21 – I23, I24.1
mukaan lukien:	sydäninfarkti akuutti tai alle 4 viikon ikäinen	
pois lukien:	vanha/parantunut sydäninfarkti K74, K76	
kriteerit:	(1) sydänlihaksen hapenpuutteelle tyypillinen rintakipu, joka kestää pidempään kuin 15 min ja/tai (2) epänormaalit ST-T-muutokset tai uusi Q-aalto EKG:ssa tai sydänlihasentsyymien nousu	
harkitse:	sydänkipu K01; rintakipu K74; krooninen iskeeminen sydänsairaus K76	
Huom.: Koodaa lisäksi K74 tai K76.		

K76	Iskeeminen sydänsairaus ilman rintakipua	I25
mukaan lukien:	hapenpuutteesta johtuva sydänlihassairaus, hiljainen sydänlihaksen hapenpuute, sepelvaltimotauti, sydämen valtimopullistuma, valtimokovettumataudista johtuva sydäntauti, vanha sydäninfarkti	
pois lukien:	iskeeminen sydänsairaus ja rintakipu K74	
kriteerit:	(1) aikaisempi historia ja EKG-löydökset EKG-löydökset vanhasta sydäninfarktista tai (2) sydänlihaksen hapenpuute lepo- tai raskitus-EKG:ssa tai (3) tutkimuslöydöksiä sepelvaltimoahtaumasta tai (4) sydämen kammion aneurysma	

K77	Sydämen vajaatoiminta	I50
mukaan lukien:	keuhkojen verentungos, oikean kammion vajaatoiminta, sydämen vajaatoiminta, sydänastma, vasemman kammion vajaatoiminta, sydänsairaus / sydämen vajaatoiminta, johon liittyy keuhkoödeema	
pois lukien:	keuhkoperäinen sydänsairaus K82; keuhkoödeema ilman sydänsairautta K99	
kriteerit:	useita löydöksiä, sisältäen turvotuksen, kohonneen kaulalaskimopaineen, suurentuneen maksan ilman maksasairautta, keuhkojen verentungoksen, keuhkopussin nesteily, suurentunut sydän	

K78	Eteisvärinä/eteislepatus	I48
pois lukien:	kohtauksittainen tiheälyöntisyys K79	
kriteerit:	tyypilliset EKG-löydökset tai täysin epäsäännöllinen rytmi pulssivajeella	
harkitse:	sydämentykytys K04; epänormaali epäsäännöllinen pulssi K05	

K79	Kohtauksittainen tiheälyöntisyys	I47
mukaan lukien:	kammio-/ supraventrikulaarinen tiheälyöntisyys	
pois lukien:	tiheälyöntisyys määrittämätön K04; eteisvärinä K78	
kriteerit:	aikaisempi historia toistuvista äkillisesti alkavista ja loppuvista, ohimenevistä sydämen tiheälyöntisyyskohtauksista (yli 140 / min)	
harkitse:	sydämentykytys K04; epänormaali epäsäännöllinen pulssi K05	

K80	Rytmihäiriö, määrittämätön	I49
mukaan lukien:	bigemina, ennenaikainen sydämenlyönti, eteis-/solmuke-/kammioperäiset lisälyönnit, kaksittaissykintä, kammiolepatus, kammiovärinä, lisälyönti, sairas sinus -oireyhtymä / sick sinus -syndrooma	
pois lukien:	kohtauksittainen tiheälyöntisyys K79	
kriteerit:	yksi tai useampi sydämen lisälyönti sydämentykytys K04; epänormaali epäsäännöllinen pulssi K05	

K81	Sivuääni sydämessä, määrittämätön	R01, R09.8
mukaan lukien:	lapsuudenaikainen viaton sivuääni, sivuääni kaulavaltimosta/munuaisvaltimosta/sydäimestä	
pois lukien:	reumaattinen sydänsairaus K71; sydänlähän sairaus K83; aivoverisuonisairaus K90	

K82	Keuhkoperäinen sydäntauti	I27, I28
mukaan lukien:	keuhkoverisuonien sairaus, krooninen keuhkoperäinen sydänvika, primaari keuhkoverenkierron kohonnut paine	
pois lukien:	keuhkoembolia K93	
kriteerit:	krooninen keuhkojen tai keuhkoverisuonien sairaus / kaasujen-vaihtohäiriö ja lisäksi oikean kammion suureneminen / oikean-puoleinen vajaatoiminta	
harkitse:	oikeanpuoleinen sydänvika K77	

K83	Sydänlähpien ei-reumaattinen tauti, määrittämätön	I34 – I37
mukaan lukien:	ei-reumaattinen aortta- /hiippa-/keuhkovaltimo-/kolmiliuska-/valtasuonilähpien vika, hiippalähpien kääntyminen/prolapsi/vuoto, krooninen sydämen sisäkalvon tulehdus	
pois lukien:	reumaattinen lähpiäsairaus K71	
kriteerit:	(1) reumaattisen sydänsairauden K71 kriteerien puuttuminen ja lisäksi (2) lähpien toimintahäiriö, josta osoituksena sydämen sivuääni / kuvantaen todettu epänormaali lähpiä	
harkitse:	hypertensiivinen sydänsairaus K87; sivuääni sydämessä K81	

K84	Sydäntauti, muu	I31, I42.0 – I42.3, I42.5 – I42.9, I43 – I46, I51, I52, O90.3
mukaan lukien:	haarakatkos, kardiomyopatia, sydänkatkos, sydänlaajentuma, sydänpussin sairaus, sydänpysähdys, vasen haarakatkos, muut johtumishäiriöt	
pois lukien:	sydämen rytmihäiriö K80	

K85	Kohonnut verenpaine	R03.0
mukaan lukien:	kohonnut verenpaine, joka ei täytä K86 ja K87 kriteerejä, ohimenevä/labiili kohonnut verenpaine	

K86	Verenpainetauti, komplisoitumaton	I10
mukaan lukien:	essentielli / itsenäinen kohonnut verenpaine, määrittelemätön kohonnut verenpaine, omasyntyinen kohonnut verenpaine	
pois lukien:	komplisoitunut verenpainetauti K87; raskaudenaikainen kohonnut verenpaine W81	
kriteerit:	(1) toistetusti kriittisen korkea verenpaine tai diastolinen keskiarvo aikuisilla ≥ 90 mmHg ja/tai systolinen ≥ 140 mmHg vähintään neljänä eri päivänä tehdyissä kaksoismittauksissa, (2) kun potilaalla ei ole sekundaarista sydän-, munuais-, silmä- tai aivosairautta	
harkitse:	kohonnut verenpaine K85	
Huom.: (1) Kun kyseessä on lapsi, tarkista viitearvot asianmukaisesta verenpainetaulukosta. (2) Koodaa sekundaarisessa verenpainetaudissa myös taustalla vaikuttava syy / perussairaus.		

K87	Verenpainetauti, komplisoitunut	I11 – I13, I15, I67.4
mukaan lukien:	maligni/pahanlaatuinen kohonnut verenpaine	
pois lukien:	komplisoitumaton verenpainetauti K86	
kriteerit:	(1) toistetusti kriittisen korkea verenpaine tai diastolinen keskiarvo aikuisilla ≥ 90 mmHg ja/tai systolinen ≥ 140 mmHg vähintään neljänä eri päivänä tehdyissä kaksoismittauksissa, (2) kun potilaalla on diabetes, munuaissairaus, merkkejä kohde-elinvaurioista tai kliinisesti merkittävä sydän- ja verisuonisairaus	
Huom.: (1) Kun kyseessä on lapsi, tarkista viitearvot asianmukaisesta verenpainetaulukosta. (2) Koodaa sekundaarisessa verenpainetaudissa myös taustalla vaikuttava syy / perussairaus.		

K88	Asentoon liittyvä matala verenpaine	I95.0, I95.1, I95.8, I95.9
mukaan lukien:	asentoriippuvainen/itsesyntyinen/ortostaattinen matala verenpaine	
pois lukien:	lääkkeistä johtuva matala verenpaine A85	
kriteerit:	(1) aivoverenkierron häiriöön liittyvät merkit ja oireet (huimaus, pyörtyminen) makuulta pystyyn noustessa ja (2) keskiverenpaineen lasku 15 mmHg kahdesti tai useammin selinmakuulta seisomaan noustessa	
harkitse:	alhainen verenpaine K29	

K89	TIA / ohimenevä aivoverenkiertohäiriö	G45
mukaan lukien:	basilaarivaltimon vajaatoiminta, ohimenevä aivojen hapenpuute/ verenkiertohäiriö (TIA), ohimenevä muistinmenetys, äkilliset tajunnanmenetykset	
pois lukien:	kaulavaltimon suhina K81; aivohalvaus K90; migreeni N89	
kriteerit:	(1) aivojen ohimenevästä (< 24 tuntia) toimintahäiriöstä johtuvat oireet, joilla äkillinen alkua ja jotka oletettavasti verisuoniperäisiä, eivätkä jätä jälkeä/jälkioireita (2) edellyttäen, että migreeni ja epilepsia ovat poissuljettu	
harkitse:	pyörtyminen / syncope A06	
Huom.: Koodaa lisäksi K91.		

K90	Aivohalvaus	G46, I60 – I64
mukaan lukien:	aivoverenkierron häiriön aiheuttama vaurio, aivoembolia/-infarkti/-tromboosi/-veritulppa/-verenvuoto, aivoverisuonitapahtuma (CVA), aivoverisuonitukos, lukinkalvonalainen verenvuoto/ subaraknoidaalivuoto (SAV)	
pois lukien:	TIA / ohimenevä aivoverenkiertohäiriö K89; vamman aiheuttama kallonsisäinen verenvuoto N80	
kriteerit:	(1) oletettavasti verisuoniperäisestä aivojen toimintahäiriöstä johtuvat, yhtäkkisesti alkaneet oireet, jotka kestävät pidempään kuin 24 tuntia tai aiheuttavat kuoleman ja (2) jotka eivät ole kestäneet yli neljää viikkoa (28 vrk)	
Huom.: Koodaa lisäksi K91.		

K91	Aivoverisuonten sairaus	I65, I66, I67.0 – I67.3, I67.5 – I67.9, I68, I69
mukaan lukien:	aivoverisuonten pullistuma, aivohalvauksen jälkitila	
kriteerit:	(1) aikaisempi ohimennyt aivojen hapenpuute tai -halvaus tai (2) tutkimuksilla havaittu aivoverisuonten sairaus	

K92 Valtimokovettumatauti / ääreisverisuonten sairaus		I70, I73, I74, R02
mukaan lukien:	arterioskleroosi, embolia, katkokävely, kuolio, raajan hapenpuute, Raynaudin syndrooma, valtimoveritulppa/-tromboosi, valtimotukos/-haurastuma, valtimon sisäkalvon tulehdus, vasospasmi, verisuonen kouristus	
pois lukien:	suoliliepeen valtimokovettumatauti D99; silmän/verkkokalvon valtimokovettumatauti F99; sepelvaltimotauti K74 tai K76; keuhkovaltimokovettumatauti K82; aivoverisuonen valtimokovettumatauti K89, K90; valtimon pullistuma K99; munuaisvaltimokovettumatauti U99	

K93 Keuhkoembolia		I26
mukaan lukien:	keuhkoinfarkti (laskimo/valtimo), keuhkoveritulppa, keuhkoverisuonitukos	
kriteerit:	(1) yhtäkkinen hengenahdistus tai tiheähengitys ja (2) joko kliinisesti tai kuvantamisella todettu keuhkoinfarkti tai EKG:ssa todettava akuutti oikean kammion rasitus	
harkitse:	hengenahdistus R02	

K94 Laskimotulehdus / laskimontukkotulehdus		I80 – I82, I87.0, I87.8
mukaan lukien:	flebiitti, pinnallinen/syvä laskimotukos, porttilaskimon tukos, tromboflebiitti	
pois lukien:	aivoverisuonitukos K89, K90	

K95 Suonikohjut, alaraajojen		I83.1, I83.9, I87.2
mukaan lukien:	laskimoihottuma, laskimoiden vajaatoiminta, laskimosalpaus	
pois lukien:	suonikohjuhaavauma S97	
kriteerit:	(1) alaraajojen laajentuneet laskimot tai (2) laskimoiden läppien vajaatoiminta	
harkitse:	korostuneet laskimot K06	

K96	Peräpukamat	I84
mukaan lukien:	peräaukon/peräsuolen suonikohjut, peräaukon ympäristön verenpurkauma, peräpukamien jälkeinen ihohetula, sisäiset peräpukamat komplikaatioiden kanssa/ilman, tukkeutunut ulkoinen peräpukama	
kriteerit:	(1) peräaukon tai peräsuolen laskimoiden näkyvät pullistumat tai (2) äkillisesti alkava kipeä, sinertävä turvotus peräaukossa ja sen ympäristössä tai (3) peräaukon alueen ihohetulat	
harkitse:	peräaukon kipu D04; verenvuoto peräsuolesta D16; peräaukon kyhmy D29	

K99	Verenkiertoelimistön muu sairaus	B33.4, I71, I72, I77, I78.0, I78.8, I78.9, I79, I85, I86, I87.1, I87.9, I89.0, I98, I99, M30, M31, R57, T06.3
mukaan lukien:	aorta-aneurysma, imusuoniturvotus, muu valtimopullistuma, suonikohju muualla kuin alaraajoissa, ruokatorven suonikohjut, suonitulehdus, valtasuonen pullistuma, valtimo-laskimoavanne, valtimotulehdus, valtimoiden kyhmytulehdus, vaskuliitti	
pois lukien:	krooninen/epämääräinen imusolmuketulehdus B71; aivoverisuonen pullistuma K91; ateroskleroottinen valtimokutistuma/-ahtaus K92; kuolio K92	

L Tuki- ja liikuntaelimet

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

L01	Niskan oire/vaiva	M54.0, M54.2
mukaan lukien:	niskakipu lihaksissa/rangassa/tukirakenteissa	
pois lukien:	päänsärky N01; kasvokipu N03	

L02	Yläselän oire/vaiva	M54.0, M54.6, M54.8, M54.9
mukaan lukien:	määrittelemätön selkäkipu, rintarankakipu	
pois lukien:	alaselkäkipu L03	

L03	Alaselän oire/vaiva	M54.0, M54.5
mukaan lukien:	alaselkäkipu, alaselän/ristiselän kipu, häntäluukipu lanneselkäkipu, noidannuoli, ristiselkäkipu	
pois lukien:	yläselkäkipu L02; iskias L86	
L04	Rintakehän oire/vaiva	R29.8
mukaan lukien:	rintakehäkipu, tukirankaperäinen rintakipu	
pois lukien:	rintakipu määrittelemätön A11; sydänkipu K01; kivulias hengitys / keuhkopussikipu R01	
L05	Kyljen/kainalon oire/vaiva	R29.8
mukaan lukien:	kylkikipu, lannekipu, vyötärökipu	
pois lukien:	munuaisoireet U14	
L07	Leuan oire/vaiva	K10.8, M25.5, R29.8
mukaan lukien:	leukaniveloireet	
pois lukien:	hampaan/ikenen oire/vaiva D19	
L08	Olkapään oire/vaiva	M25.4, M25.5, M25.6
L09	Käsivarren oire/vaiva	M79.6, R29.8
mukaan lukien:	kynnärvarren oire/vaiva, olkavarren oire/vaiva	
pois lukien:	lihaskipu L18	
L10	Kyynärpään oire/vaiva	M25.4, M25.5, M25.6
L11	Ranteen oire/vaiva	M25.4, M25.5, M25.6
L12	Käden/sormen oire/vaiva	M25.4, M25.5, M25.6, M79.6, R25.2, R29.8
L13	Lonkan oire/vaiva	M25.4, M25.5, M25.6, R29.4

L14	Säären/reiden oire/vaiva	M79.6, R25.2, R29.8
mukaan lukien:	alaraajakrampit, suonenveto	
pois lukien:	lihaskipu L18; levottomat jalat N04	

L15	Polven oire/vaiva	M25.4, M25.5, M25.6
------------	--------------------------	----------------------------

L16	Nilkan oire/vaiva	M25.4, M25.5, M25.6
------------	--------------------------	----------------------------

L17	Jalan/varpaan oire/vaiva	M25.4, M25.5, M25.6, M77.4, M79.6, R25.2, R29.8
mukaan lukien:	jalkapöytäkipu	

L18	Lihaskipu	M60.1, M60.2, M60.8, M60.9, M79.0, M79.1, M79.3, M79.6, M79.7, R25.2
mukaan lukien:	fibromyalgia, lihaskipu, reumatismi, sidekudostulehdus	
pois lukien:	kipu rangassa L01, L02, L03; alaraajojen lihaskrampit L14	

L19	Lihasoire/-vaiva, määrittämätön	M62.5, M62.6, M79.9
mukaan lukien:	lihaksen heikkous/riutuminen/surkastuma, lihasjäykkyys, lihaskireys	
pois lukien:	kipu rangassa L01, L02, L03; alaraajojen lihaskrampit L14; lapsen kasvukipu L29; levottomat jalat N04	

L20	Niveleoire/-vaiva, määrittämätön	M25.4, M25.5, M25.6, M25.8, M25.9
mukaan lukien:	nivelen heikkous/jäykkyys/kipu, nivelkipu, nivelturvotus	
pois lukien:	oireet/vaivat, jotka määritelty kohdissa L07, L08, L10-13, L15-17	

L26	Huoli/pelko tuki- ja liikuntaelinten syövästä	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on sairaus, koodaa sairaus	
kriteerit:	tuki- ja liikuntaelimistön syövän pelko / huoli potilaalla, jolla ei ole syöpää / kunnes diagnoosi on varmistettu	

L27	Huoli/pelko tuki- ja liikuntaelinten muusta sairaudesta	Z71.1
pois lukien:	tuki- ja liikuntaelimistön syövän pelko L26; jos potilaalla on sairaus, luokittele se	
kriteerit:	tuki- ja liikuntaelimistön sairauden pelko / huoli potilaalla, jolla ei ole syöpää / kunnes diagnoosi on varmistettu	

L28	Toiminnanvaja, tuki- ja liikuntaelinten	Z73.6
pois lukien:	kaatuminen A29; kävelyvaikeudet/ontuminen, asennon hallinnan ongelmat N29	
kriteerit:	tuki- ja liikuntaelimistön ongelmasta johtuva toiminnanvaja	
Huom.: COOP/Wonca-työkalut soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)		

L29	Muu oire/vaiva, tuki- ja liikuntaelinten	R26.8, R29.3, R29.8
mukaan lukien:	kasvukipu lapsella	
pois lukien:	kellolasikynnet S22	

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

L70	Tuki- ja liikuntaelinten infektio	M00, M01, M46.2, M46.3, M46.4, M46.5, M60.0, M65.0, M65.1, M71.0, M71.1, M86
mukaan lukien:	luumätä, luuydintulehdus, märkäinen jännetulehdus, märkäinen niveltulehdus	
pois lukien:	Reiterin tauti L99; polion myöhäisvaikutus N70	
kriteerit:	tuki- ja liikuntaelimistön infektiot/tulehdukset	

L71	Pahanlaatuinen kasvain, tuki- ja liikuntaelinten	C40, C41, C49
mukaan lukien:	luusarkooma, sidekudossarkooma	
pois lukien:	sekundaarinen kasvain (luokittele alkuperän mukaan); hyvänlaatuinen/määrittämätön tuki- ja liikuntaelimistön kasvain L97	
kriteerit:	tyypillinen histologinen löydös	

L72	Kyynärluun/värttinäluun murtuma	S52
mukaan lukien:	Collesin murtuma, radiuksen tyyppimurtuma, ulnan murtuma	
pois lukien:	patologinen murtuma L95, L99; luutumaton murtuma L99	
kriteerit:	(1) kuvantamisella todettu murtuma tai (2) vamma ja luun näkyvä/tunnusteltavissa oleva epämuotoisuus tai ritinä	
harkitse:	käsivarren oireet L09; määrittämätön tuki- ja liikuntaelimistön vamma L81	

L73	Sääriluun/pohjeluun murtuma	S82.1, S82.2, S82.3, S82.4, S82.5, S82.6, S82.7, S82.8, S82.9
mukaan lukien:	nilkkamurtuma, Pottin murtuma, tibian murtuma, fibulan murtuma	
pois lukien:	polvilumpion murtuma L76; patologinen murtuma L95, L99; luutumaton murtuma L99	
kriteerit:	(1) kuvantamisella todettu murtuma tai (2) vamma ja luun näkyvä/tunnusteltavissa oleva epämuotoisuus tai ritinä	
harkitse:	säären oire L14; nilkan oire L16; määrittämätön tuki- ja liikuntaelimistön vamma L81	

L74	Käden/jalkaterän luiden murtuma	S62, S92
mukaan lukien:	jalkaterän luun/nilkkaluun murtuma, kämmenluun/ranneluun murtuma, sormimurtuma, varvasmurtuma	
pois lukien:	patologinen murtuma L95, L99; luutumaton murtuma L99	
kriteerit:	(1) kuvantamisella todettu murtuma tai (2) vamma ja luun näkyvä/tunnusteltavissa oleva epämuotoisuus tai ritinä	
harkitse:	käsivarren oire L09; säären oire L14; määrittämätön tuki- ja liikuntaelimistön vamma L81	

L75	Reisiluun murtuma	S72
mukaan lukien:	reisiluunkaulan murtuma	
pois lukien:	patologinen murtuma L95, L99; luutumaton murtuma L99	
kriteerit:	(1) kuvantamisella todettu murtuma tai (2) vamma ja luun näkyvä/tunnusteltavissa oleva epämuotoisuus tai ritinä	
harkitse:	säären oire L14; määrittämätön tuki- ja liikuntaelimistön vamma L81	

L76	Muu murtuma	S02.2, S02.3, S02.4, S02.6, S02.7, S02.8, S02.9, S12, S22, S32, S42, S82.0, T08, T10, T12, T14.2
pois lukien:	murtumat, jotka luokiteltu kohtiin L72, L73, L74 ja L75; patologinen murtuma L95, L99; luutumaton murtuma L99	
kriteerit:	(1) kuvantamisella todettu murtuma tai (2) vamma ja luun näkyvä/tunnusteltavissa oleva luun pinnan epätasaisuus	
harkitse:	oireet komponentissa 1	

L77	Nilkan nyrjähdys/venähdys	S93.4
kriteerit:	venähdysvamma ja kipu niveltä venyttäessä	
harkitse:	nilkan oire L16	

L78	Polven nyrjähdys/venähdys	S83.4, S83.6
pois lukien:	akuutti nivelkierukan/sisätukisiteen vamma L96	
kriteerit:	venähdysvamma ja kipu niveltä venyttäessä	

L79	Nivelen nyrjähdys/venähdys, määrittämätön	S03.4, S03.5, S13.4, S13.5, S13.6, S23.3, S23.4, S23.5, S33.6, S43.4, S43.5, S43.6, S43.7, S53.2, S53.3, S53.4, S63.3, S63.4, S63.5, S63.6, S63.7, S73.1, S93.2, S93.5, S93.6, T14.3
mukaan lukien:	muun nivelen/jänteen venähdys/nyrjähdys, piiskaniskuvamma	
pois lukien:	nilkan nyrjähdys/venähdys L77; polven nyrjähdys/venähdys L78; selän venähdys L84	
kriteerit:	venähdysvamma ja kipu niveltä venyttäessä	
harkitse:	oireet komponentissa 1	

L80	Sijoiltaanmeno
	M22.0, M22.1, S03.0, S03.3, S13.0, S13.1, S13.2, S13.3, S23.1, S23.2, S33.1, S33.2, S33.3, S43.0, S43.1, S43.2, S43.3, S53.0, S53.1, S63.0, S63.1, S63.2, S73.0, S83.0, S83.1, S93.0, S93.1, S93.3, T14.3
mukaan lukien:	mikä tahansa sijoiltaanmeno/subluksaatio, ranka mukaan lukien
kriteerit:	(1) nivelen vamma ja (2) joko kuvantamalla todettu sijoiltaanmeno tai näkyvä / tunnusteltavissa oleva sijoiltaanmeno tai virheasento
harkitse:	oireet komponentissa 1
Huom.:	Luokittele murtumaan liittyvät dislokaatiot murtumaksi.

L81	Tuki- ja liikuntaelinten vamma, muu	M79.5, S09.1, S16.9, S20.2, S30.0, S30.1, S33.4, S39.0, S39.8, S39.9, S40.0, S46, S47, S48, S49, S50.0, S50.1, S56, S57, S58, S59, S60.0, S60.1, S60.2, S66, S67, S68, S69, S70.0, S70.1, S76, S77, S78, S79, S80.0, S80.1, S86, S87, S88, S89, S90.0, S90.1, S90.2, S90.3, S96, S97, S98, S99, T06.4, T09.0, T09.5, T09.6, T09.8, T09.9, T11.0, T11.5, T11.6, T11.8, T11.9, T13.0, T13.5, T13.6, T13.7, T13.8, T13.9, T14.3, T14.6, T14.7
mukaan lukien:	traumaattinen verinivel, vamman aiheuttama amputaatio/ katkeaminen, vierasesine syvällä	
pois lukien:	rintaontelon/vatsaontelon/lantion sisäinen vamma, monivamma A81; vamman/rakennepoikkeavuuden/toiminnanvajausten/arpeutumisen myöhäisvaikutus A82; hampaan vamma D80; tärykalvon vamma H77; vamman aiheuttama nivelsairaus L91; murtuman luutumattomuus / epämuodostuminen L99; pään vamma/tärähdys/sisäinen vamma, kallonmurtuma N80; muu hermon vamma N81; hyönteisen purema / pisto S12; eläimen purema S13; ruhje S16, viilto/ haava/avohaava S18	

L82	Synnyynnäinen epämuodostuma, tuki- ja liikuntaelinten	Q65, Q66, Q67, Q68, Q69, Q70, Q71, Q72, Q73, Q74, Q75, Q76, Q77, Q78, Q79
mukaan lukien:	kaarijalka, kampurajalka, synnyynnäinen lonkkaluksaatio, netkapolvi, synnyynnäinen jalan muu epämuodostuma, kallon ja kasvojen epämuotoisuus	
pois lukien:	kieroselkäisyys L85; latuskajalka (hankittu) L98; selkärankahalkio, hankappi N85	

L83	Kaularankaoireyhtymä	M43.0, M43.1, M43.3, M43.4, M43.5, M43.6, M46.0, M47.1, M47.2, M47.8, M47.9, M48, M50, M53.0, M53.1, M53.8, M53.9
mukaan lukien:	kaularankaperäinen päänsärky, kaularankakuluma, kierokaula, nikaman höltyminen, niska-hartiakipu, oireyhtymät säteilykivun kanssa/ilman: kaularangan nikamavälilevyvaurio, niska-olkavarsioireyhtymä, yläraajojen juurioireyhtymä	

L84	Selkäsairaus ilman säteilykipua	M43.0, M43.1, M43.5, M46.0, M46.1, M46.8, M46.9, M47.0, M47.8, M47.9, M48, M51.2, M51.3, M51.4, M51.8, M53.2, M53.3, M53.8, M53.9, S33.5, S33.7
mukaan lukien:	määrittämätön nikamahölytymä, nikamaluhiutuma, nikaman pikkunivelrappeuma, nikamasiirtymä, rangan nivelrikko, selän venähdys	
pois lukien:	häntäluukipu L03; niskaoireyhtymä L83; iskias / noidannuoli / selkäkipu, joka säteilee L86; psyykinen selkäkipu P75	
kriteerit:	selkäkipu ilman säteilyä ja todennettavissa oleva liikunta-rajoitteisuus	

L85	Selkärangan rakenteellinen poikkeavuus, ei-synnynäinen	M40, M41, M43.8, M43.9
mukaan lukien:	kierokyttyräselkäisyys, kioreselkäisyys, kyttyräselkäisyys, notkoselkä	
pois lukien:	synnynäinen epämuodostuma L82; jäykistävä selkärangan niveltulehdus L88; nikamasiirtymä L84	

L86	Selkäsairaus ja säteilykipu	G55, M47.1, M47.2, M51, M54.3, M54.4
mukaan lukien:	diskusprolapsi, iskias, lonkkahermosärky, nikamavälilevy-luiskahdus / rappeuma	
pois lukien:	kaularangan välilevyvaurio L83; nikamasiirtymä L84; tuore selän venähdys L84	
kriteerit:	(1) lanne- tai rintarangan kipu, jossa asiankuuluvan alueen säteilykipu tai neurologinen puutos tai (2) reiden taakse säteilevä kipu / lonkkahermosärky, joka pahenee yskiessä, liikkuessa tai asennonmuutoksesta tai (3) kuvantaen todettu lanne- tai rintanikamavälilevyn luiskahdus	
harkitse:	selkäkipu L02; alaselän kipu L03	
Huom.: Poissulje epämääräinen säteilykipu		

L87	Bursiitti/tendiniitti/synoviitti, muu	M65.2, M65.3, M65.4, M65.8, M65.9, M67.3, M67.4, M70, M71.2, M71.3, M71.4, M71.5, M71.8, M71.9, M72, M76, M77.0, M77.2, M77.3, M77.5, M77.8, M77.9
mukaan lukien:	Dupuytrenin kontraktuura, ganglion, jännerakkula, jännetupentulehdus, kalkkiutunut jänne, kalvotulehdus, luupiikit, napsusormi	
pois lukien:	olkapään limapussitulehdus / jännetulehdus / niveltulehdus L92; tenniskyynärpää / lateraali epikondyliitti L93	

L88	Reumaattinen/seropositiivinen niveltulehdus	M05, M06, M08, M45
mukaan lukien:	reuman liitännäistilat: jäykistävä selkärangan niveltulehdus, nuoruusiän niveltulehdus, selkärankareuma	
pois lukien:	psoriasiksen aiheuttama nivelsairaus L99	

L89	Lonkan nivelrikko	M16
mukaan lukien:	lonkan nivelrikko sekundaarisesti kasvuhäiriön tai vamman seurauksena	
kriteerit:	(1) tyypillinen kuvantamislöydös tai (2) vähintään 3 kk kestänyt nivelen toimintahäiriö ilman rakenteellisia oireita sekä kolme tai useampia oireita seuraavista: toistuva turvotus, ritinä, jäykkyys/liikerajoitus, normaali lasko, reumatekijä, uraatti, yli 40 vuoden ikä	
harkitse:	niveleire L20; niveltulehdus määrittämätön L91	

L90	Polven nivelrikko	M17
mukaan lukien:	polven nivelrikko sekundaarisesti kasvuhäiriön tai vamman seurauksena	
kriteerit:	(1) tyypillinen kuvantamislöydös tai (2) vähintään 3 kk kestänyt nivelen toimintahäiriö ilman rakenteellisia oireita sekä kolme tai useampia oireita seuraavista: toistuva turvotus, ritinä, jäykkyys/liikerajoitus, normaali lasko, reumatekijä, uraatti, yli 40 vuoden ikä	
harkitse:	niveleire L20; niveltulehdus määrittämätön L91	

L91	Nivelrikko, muu	M13, M15, M18, M19
mukaan lukien:	Heberdenin kyhmyt, muu niveltulehdus/nivelrikko, vamman aiheuttama nivelsairaus	
pois lukien:	kaularangan nivelrikko L83; selkärangan nivelrikko L84; lonkan nivelrikko L89; polven nivelrikko L90; olkanivelen nivelrikko L92	
kriteerit:	(1) tyypillinen kuvantamislöydös tai (2) Heberdenin kyhmyjä tai (3) vähintään 3 kk kestänyt nivelen toimintahäiriö ilman rakenteellisia oireita sekä kolme tai useampia oireita seuraavista: toistuva turvotus, ritinä, jäykkyys/liikerajoitus, normaali lasko, reumatekijä, uraatti, yli 40 vuoden ikä	
harkitse:	niveleire L20	

L92	Olkapään oireyhtymä	M75
mukaan lukien:	jäätynyt olkapää, kiertäjäkalvosinoireyhtymä, olkanivelen limapussitulehdus, olkanivelen nivelrikko/niveltulehdus, olkapään jännetulehdus	
kriteerit:	(1) olkakipuun liittyvä liikerajoitus / paikallinen arkuus / ritinä tai (2) nivelen kalkkeutuminen kuvantamisessa	

L93	Tenniskyynärpää	M77.1
mukaan lukien:	lateraali epikondyliitti, ulomman sivunastan tulehdus	
pois lukien:	muu jännetulehdus L87	

L94	Luu-rustokasvuhäiriö	M42, M91, M92, M93
mukaan lukien:	Legg-Calve-Perthes'in tauti, Osgood-Schlatterin tauti, osteokondroosi, Perthesin tauti, reisiluun pään irtauma, rustokappaleita irrottava niveltauti, Scheuermannin tauti	

L95	Osteoporoosi	M80, M81, M82
mukaan lukien:	luukato, luukadosta johtuvat murtumat	
kriteerit:	tyypillinen kuvantamislöydös	

L96	Polven nivelkierukan/ristisiteiden vamma, akuutti S83.2, S83.3, S83.5, S83.7
mukaan lukien:	akuutti nivelkierukan/ristisiteiden vaurio
pois lukien:	akuutti kollateraaliligamenttien vamma L78; polvilumpion sijoiltaanmeno L80; krooninen polvensisäinen vamma L99
kriteerit:	kuukauden sisällä vammasta, leikkauksella / niveltähystyksellä / kuvantamisella todettu nivelsiteen / nivelkierukan repeämä tai polven lukko-oire / pettämisen tunne, kipu ja turvotus
harkitse:	polven oire L15; polven nyrjähdys L78

L97	Hyvänlaatuinen/määrittämätön kasvain, tuki- ja liikuntaelinten D16, D21, D48.0, D48.1
mukaan lukien:	hyvänlaatuinen tukirangan kasvain, tukirangan määrittelemätön kasvain tai kun kudoksenäytettä ei käytettävissä
pois lukien:	pahanlaatuinen tuki- ja liikuntaelimen kasvain L71

L98	Raajan epämuotoisuus, ei synnynnäinen M20, M21
mukaan lukien:	latuskajalka, limapussiturpoama, länkisääri, lättäjalka, pihtipolvi, vaivaisenluu, vasarasormi
pois lukien:	yleiset synnynnäiset epämuotoisuudet A90; tuki- ja liikuntaelinten synnynnäiset epämuodostumat L82

L99	Muu tuki- ja liikuntaelinten sairaus M02, M03, M07, M09, M12, M14, M22.2, M22.3, M22.4, M22.8, M22.9, M23, M24, M25.0, M25.1, M25.2, M25.3, M25.7, M25.8, M25.9, M32, M33, M34, M35, M36, M43.2, M49, M54.1, M61, M62.0, M62.1, M62.2, M62.3, M62.4, M62.8, M62.9, M63, M66, M67.0, M67.1, M67.2, M67.8, M67.9, M68, M73, M79.4, M79.8, M84, M85, M87, M88, M89, M90, M94, M95, M99, T79.6, Z89, Z94.6, Z98.1
mukaan lukien:	dermatomyosiitti, ihonalaisrasvakerroksen tulehdus, ihonkovettumatauti, itsestään revähtänyt jänne, janteen kutistuma, krooninen polven sisäinen vika, kylkiluuruustontulehdus, lihas-tulehdus, luun Pagetin tauti / osteitis deformans, monilihaskipu, määrittelemätön patologinen murtuma, niveljäykistymä, polvilumpiovika, psoriniveltulehdus (luokitellaan myös S91), Reiterin tauti, Sjögrenin oireyhtymä, SLE/LED, virheellisesti luutunut / luutumaton murtuma
pois lukien:	hyperurikemia T99; luukadon aiheuttama patologinen murtuma L95; poliohalvaus N70; aivoinfarktin jälkeinen halvaus N81; kihti T92; valekihti/kristalliaartropatia, osteomalasia T99

N Hermosto

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

N01 Päänsärky	G44.3, G44.8, R51
mukaan lukien: vammanjälkeinen päänsärky pois lukien: kaularankaperäinen päänsärky L83; kasvokipu N03; sarjoittainen päänsärky N90; jännityspäänsärky N95; epätypillinen kasvojen hermokipu N99; sivuontelokipu R09; herpeksenjälkeinen kipu S70	
N03 Kasvokipu	G44.3, G44.8, R51
pois lukien: kaularankaperäinen päänsärky L83; kasvokipu N03; sarjoittainen päänsärky N90; jännityspäänsärky N95; epätypillinen kasvojen hermokipu N99; sivuontelokipu R09; herpeksenjälkeinen kipu S70	
N04 Levottomat jalat	G25.8
pois lukien: jalkakrampit L14; katkokävely K92	
N05 Sormien/jalkaterien/varpaiden pistely	R20.2
mukaan lukien: raajojen harhatuntemus, polton tunne, tikustaminen pois lukien: ihon kipu/arkuus S01	
N06 Tuntohäiriö, muu	R20.0, R20.1, R20.3, R20.8
mukaan lukien: kohmettuneisuus, puutuneisuus, tunnottomuus, turtuneisuus pois lukien: sormien/jalkojen/varpaiden pistely N05; ihon kipu/arkuus S01	
N07 Kouristelu/kouristuskohtaus	R56
mukaan lukien: kouristus, kuumeikouristus pois lukien: pyörtäminen A06; TIA K89	

N08 Poikkeavat tahattomat liikkeet	G25.0, G25.1, G25.2, G25.3, G25.4, G25.5, G25.6, G25.8, G25.9, R25.0, R25.1, R25.3, R25.8, R29.0
mukaan lukien:	lihasjänteyshäiriö, lihasnykimätauti, nykinä, nykimäkouristus, nykäys, vapina, vavistus
pois lukien:	tanssitauti K71; krampit L12, L14, L17, L18; levottomat jalat N04; kouristus N07; tic douloureux N92; elimellinen tic N99; henkinen tic P10

N16 Hajun/maun häiriö	R43
mukaan lukien:	haistamiskyvyttömyys
pois lukien:	pahanhajuinen hengitys D20

N17 Huimaus/pyörrytys	R42
mukaan lukien:	pyörtymisen tunne, tasapainohäiriö, tokkuraisuus
pois lukien:	pyörtyminen A06; matkapahoinvointi A88; tyypillinen huimausoireyhtymä H82

N18 Halvaus/heikkous	G81, G82, G83, G98
mukaan lukien:	paraplegia, pareesi, tetraplegia
pois lukien:	yleinen heikkous A04

N19 Puhehäiriö	R47
mukaan lukien:	epäselvä puhe, puhekyvyttömyys, puhehäiriö, ääntöhäiriö
pois lukien:	änkytys P10; puheenkehityksen viivästyminen P22; käheys R23

N26 Huoli/pelko hermoston syövästä	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on tauti, luokittele se
kriteerit:	potilaan huoli/pelko hermoston alueen syövästä, kun tautia ei ole / diagnoosia ei ole varmistettu

N27 Huoli/pelko muusta neurologisesta sairaudesta	Z71.1
pois lukien:	hermoston alueen syövän pelko N26; jos potilaalla on tauti, luokittele se
kriteerit:	potilaan huoli/pelko hermoston alueen muusta taudista, kun tautia ei ole / diagnoosia ei ole varmistettu

N28	Toiminnanvaja	us, hermoston	Z73.6
kriteerit:	hermoston ongelmasta johtuva toiminnanvaja		
Huom.: COOP/Wonca-taulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)			

N29 Muu hermostoon liittyvä oire/vaiva	M79.2, R26, R27, R29.0, R29.1, R29.2, R29.8
mukaan lukien: aivokalvo-oireyhtymä, epänormaali kävely, haparointi, hapuilu, meningismi, ontuminen	

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

N70 Polio / muu enterovirus	A80, A85.0, B91
mukaan lukien: polion myöhäisvaikutus, polionjälkeinen oireyhtymä, muu enterovirusinfektio	

N71 Aivokalvontulehdus/aivotulehdus	A32.1, A39.0, A83, A84, A85.1, A85.2, A85.8, A86, A87, B00.3, B00.4, B37.5, B58.2, B94.1, G00, G01, G02, G03, G04, G05
kriteerit:	akuutti kuumetauti, jossa epänormaali löydös aivoselkäydinnesteessä
harkitse:	kuume A03; meningismi N29

N72 Jäykkäkouristus	A33, A34, A35
mukaan lukien:	etanus
pois lukien:	tetania N08
kriteerit:	kankeus, liikkajännitteinen lihassupistelu tai tetaaninen jähkyys liittyen edeltävään vammaan

N73 Hermoston infekti	o, muu	A81, A88.8, A89, G06, G07, G08, G09
mukaan lukien:	aivopaise, hidas virustulehdus	
pois lukien:	polio N70; aivokalvontulehdus/aivotulehdus N71; akuutti monihermotulehdus N94	

N74	Pahanlaatuinen kasvain, hermoston	C47, C70, C71, C72
kriteerit:	tyypillinen löydös kudoksenäytteessä	
harkitse:	määrittelemätön hermoston kasvain N76	

N75	Hyvänlaatuinen kasvain, hermoston	D32, D33, D36.1
mukaan lukien:	aivokalvokasvain, akustikusneurinooma, kuulohermokasvain	

N76	Kasvain, hermoston, määrittämätön	D42, D43, D48.2
mukaan lukien:	hermoston kasvaimet, joita ei kyetä määrittämään benigniksi tai maligniksi tai joista kudoksenäytettä ei ole käytettävissä	
pois lukien:	neurofibromatoosi A90	

N79	Aivotärähdys	S06.0
mukaan lukien:	aivotärähdyksen myöhäisseuraus	
pois lukien:	aivotärähdyksen henkinen seuraus P02	
kriteerit:	pään vamma, johon liittyen tilapäinen tajuttomuus ja/tai neurologinen seuraus	
harkitse:	muu pään vamma N80	

N80	Pään vamma, muu	S02.0, S02.1, S02.8, S06.1, S06.2, S06.3, S06.4, S06.5, S06.6, S06.7, S06.8, S06.9, S07, S08, S09.0, S09.7, S09.8
mukaan lukien:	aivoruhje, aiovamma kallovamman kanssa/ilman, lukinkalvonalainen verenvuoto, lukinkalvonulkoinen verenvuoto, vammasta johtuva aivoverenvuoto	
pois lukien:	aivotärähdys N79	
kriteerit:	päähän kohdistunut vamma, jossa aivojen vaurio	

N81	Hermoston vamma, muu	S04, S09.9, S14, S24, S34, S44, S54, S64, S74, S84, S94, T06.0, T06.1, T06.2, T09.3, T09.4, T11.3, T13.3, T14.4
mukaan lukien:	hermovamma, selkäydinvamma	

N85	Synnyinnäinen epämuodostuma, hermoston	Q00, Q01, Q02, Q03, Q04, Q05, Q06, Q07
mukaan lukien:	hankapii, selkärankahalkio, vesipää	

N86 Multippeliskleroosi		G35
mukaan lukien:	hajapesäkekovettuma, keskushermoston pesäkekovettumatauti, MS-tauti	
kriteerit:	monimuotoisten hermostollisten manifestaatioiden pahenemista ja paranemisivaiheet, jotka liittyvät sekä ajallisesti että sijaintinsa puolesta laajalle levittäytyneisiin puutoksiin ja häiriöihin (mikä tahansa hermostollisten ilmentymien ja oireiden yhdistelmä on mahdollinen)	
harkitse:	muut hermostolliset oireet N29	

N87 Parkinsonismi		G20, G21, G22
mukaan lukien:	lääkkeen aiheuttama parkinsonismi, Parkinsonin tauti, täristyshalvaus	
kriteerit:	tahdonalaisten liikkeiden heikkous ja hitaus, aktiivisessa liikkeessä helpottava lepovapina sekä lihasjäykkyys/rigiditeetti	
harkitse:	epänormaalit tahattomat liikkeet N08; puheen häiriöt N19	

N88 Epilepsia		G40, G41
mukaan lukien:	kaikki epilepsian muodot: grand mal / petit mal, jatkuva kaatumakouristustila, kaatumatauti, paikalliset kohtaukset, yleistyneet kohtaukset	
kriteerit:	(1) toistuvat yhtäkkiset tajunnantason muutokset yhdistyneenä jäykkiin tai nykiviin liikkeisiin tai kouristuksiin tai ilman niitä sekä (2) ulkopuolisen/silminnäkijän todistama kohtausta tai tilalle ominainen aivosähkökäyrä (EEG)	
harkitse:	kouristus N07; muu hermoston oire N29	

N89 Migreeni		G43, G44.1
mukaan lukien:	verisuoniperäinen päänsärky esioireen kanssa/ilman	
pois lukien:	kaularankaperäinen päänsärky L83; sarjoittainen päänsärky N90; jännityspäänsärky N95	
kriteerit:	toistuvat päänsärkykohtaukset, joiden yhteydessä ainakin kolme seuraavista: toispuoleinen päänsärky, pahoinvointi/oksentelu, esioire, muu hermostollinen oire, suvussa migreeniä	
harkitse:	päänsärky N01	

N90 Sarjoittainen päänsärky	G44.0
mukaan lukien:	cluster-päänsärky, Hortonin oireyhtymä
pois lukien:	migreeni N89
kriteerit:	(1) vaikeat, jopa 8 kertaa päivässä esiintyvät päänsärky-kohtaukset, joissa kiduttava toispuoleinen kipu silmän ympärillä ja/tai ohimolla ja jotka (2) joskus yhdistyneenä silmän verestämiseen, vetistämiseen, nenän tukkoisuuteen, nuhaan, hikoiluun, pienimyköisyyteen, riippuluomeen tai silmäluomen turvotukseen (kohtaukset esiintyvät sarjoittain viikkojen/kuukausien ajan, välillä kuukausien/vuosien taukoja)

N91 Kasvohermohalvaus / Bellin pareesi	G51, G53
kriteerit:	äkillisesti alkava toispuoleinen kasvolihasten halvaus ilman tuntopuutosta
harkitse:	halvaus / heikkous N18

N92 Kolmoishermostosärky	G50.0, G50.8, G50.9
mukaan lukien:	tic douloureux, trigeminusneuralgia
pois lukien:	herpeksen jälkeinen hermosärky S70
kriteerit:	toispuoleinen polttava kasvokipu, joka pahenee herätepisteiden/triggerpisteiden kosketuksesta, nenään puhaltamisesta tai haukottelusta ja johon ei liity tunnon alenemaa tai halvausta
harkitse:	hermosärky määrittelemätön N99

N93 Rannekanavaoireyhtymä	G56.0
kriteerit:	(1) peukalon, etusormen ja keskisormen pinnallisen tunnon alenema/puute, joka ulottuu tai ei ulotu nimettömän puoleen väliin; (2) tunnon alenema ja kipu yleensä yöllä pahenevia ja voivat säteillä käsivarteen.
harkitse:	tuntohäiriö N06

N94 Ääreishermotulehdus/-sairaus	G54, G55, G56.1, G56.2, G56.3, G56.4, G56.8, G56.9, G57, G58, G59, G60, G61, G62, G63, G64
mukaan lukien:	aaveraaja, akuutti reaktiivinen monihermosairaus, diabeettinen hermosairaus (kaksoisluokittele T89, T90:lla), Guillan-Barren oireyhtymä, hermovaurio, neuropatia
pois lukien:	herpeksen jälkeinen neuropatia S70
kriteerit:	hermotusalueisiin tai yksittäisiin hermoihin liittyvät tunto-, heijaste- ja liikemuutokset, jotka saattavat esiintyä ilman ilmeistä syytä tai tiettyyn tautiin (esim. diabetes) liittyen

N95 Jännityspäänsärky	G44.2
pois lukien:	migreeni N89; sarjoittainen päänsärky N90
kriteerit:	puristava, yleistynyt päänsärky, joka liittyy stressiin ja lihasjännitykseen ja jonka yhteydessä mahdollisesti päähän kiinnittyvien lihasten aristusta
harkitse:	päänsärky N01

N99 Muu hermoston sairaus	E51.2, G10, G11, G12, G13, G23, G24, G26, G31.0, G31.1, G31.8, G31.9, G32, G36, G37, G52, G70, G71, G72, G73, G80, G81, G82, G83, G90, G91, G92, G93.0, G93.1, G93.2, G93.4, G93.5, G93.6, G93.7, G93.8, G93.9, G94, G95, G96, G98, G99, M79.2, Z98.2
mukaan lukien:	CP-aivovaurio, liikehermosairaus, myastenia, määrittelemätön hermosärky
pois lukien:	uneliaisuus A29; uniapnea P06

P Mielenterveys

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

P01	Ahdistuneisuuden/hermostuneisuuden/ jännittyneisyyden tunne	R45.0
mukaan lukien:	määrittämätön ahdistus, pelko	
pois lukien:	ahdistushäiriö P74	
kriteerit:	potilaan ilmoittama tunne tai psykososiaalinen kokemus, johon ei liity psyykkinen häiriö; tunnetilat vaihtelevat ei-toivotuista mutta normaaleista tunteista huolestuttaviin niin, että tilanteeseen haetaan ammattiapua	

P02	Akuutti stressireaktio	F43.0, F43.2, F43.8, F43.9
mukaan lukien:	kriisi, kulttuurishokki, murheen/koti-ikävän/stressin/surun tunne, psyykkinen shokki, sopeutumishäiriö, välitön järkytyksen jälkeinen stressi	
pois lukien:	masennuksen tunne P03; masennustila P76; vammanjälkeinen rasisustila P82	
kriteerit:	stressaavaan elämäntapahtumaan tai suurta sopeutumista vaati-vaan elämänmuutokseen liittyvä, odotettavissa oleva tai epätar-koituksen mukainen reaktio, joka johtaa päivittäisen selviytymisen ja sosiaalisen toimintakyvyn ja on kestoltaan rajattu	

P03	Masennuksen tunne	R45.2, R45.3
mukaan lukien:	huolestuneisuus, onneton olo, riittämättömyyden tunne	
pois lukien:	huono itsetunto P28; masennustila P76	
kriteerit:	potilaan ilmoittama tunne tai psykososiaalinen kokemus, johon ei liity psyykkinen häiriö; tunnetilat vaihtelevat ei-toivotuista mutta normaaleista tunteista huolestuttaviin niin, että tilanteeseen haetaan ammattiapua	

P04	Ärtyneisyys	R45.1, R45.4, R45.5, R45.6
mukaan lukien:	määrittämätön kiihko, määrittämätön levottomuus	
pois lukien:	ylivilkas lapsi P22; kumppanin ärtyneisyys Z13	
kriteerit:	potilaan ilmoittama tunne tai psykososiaalinen kokemus, johon ei liity psyykkinen häiriö; tunnetilat vaihtelevat ei-toivotuista mutta normaaleista tunteista huolestuttaviin niin, että tilanteeseen haetaan ammattiapua	

P05	Vanhuuden tunne / vanhusmaisuuus / seniliteetti	R54
mukaan lukien:	huoli vanhenemisesta, vanhuus, senesenssi	
pois lukien:	muistihäiriö P70	
kriteerit:	potilaan ilmoittama tunne tai psykososiaalinen kokemus, johon ei liity psyykkinen häiriö; tunnetilat vaihtelevat ei-toivotuista mutta normaaleista tunteista huolestuttaviin niin, että tilanteeseen haetaan ammattiapua	

P06	Unihäiriö	F51, G47
mukaan lukien:	painajainen, unenaikainen hengittämättömyys, unettomuus, uniapnea, unissakävely	
pois lukien:	uneliaisuus A29; jet lag A88	
harkitse:	unihäiriö diagnoosina edellyttää, että se on pääasiallinen ja itsenäinen/itsellinen vaiva, joka ei aiheudu muusta ongelmasta/häiriötilasta. Unettomuus edellyttää unen määrällistä tai laadullista ja pitkäaikaista puutetta potilaan omaan näkemykseen perustuen. Liikaunisuuudessa esiintyy ylenmääräistä päiväaikaista uneliaisuutta ja nukahtelua, mikä rajoittaa potilaan suorituskykyä.	

P07	Vähentynyt sukupuolinen halu	F52.0
mukaan lukien:	seksuaalinen haluttomuus, libidon heikentyminen	
pois lukien:	ei-elimellinen sukupuolinen kyvyttömyys / tyydyttymättömyys P08; huoli sukupuolisesta suuntautuneisuudesta P09	
kriteerit:	seksuaaliseen haluun liittyvät ongelmat, jotka eivät aiheudu elimellisestä viasta tai sairaudesta, vaan heijastavat potilaan kyvyttömyyttä osallistua haluamaansa sukupuolisuhteeseen halun puutteesta / epäonnistuneesta sukupuolielinten vasteesta tai toiminnasta	

P08	Vähentynyt sukupuoli-halu	F52.1, F52.2, F52.3, F52.4, F52.5, F52.6, F52.7, F52.8, F52.9
mukaan lukien:	henkisistä syistä johtuva emätinkipu, henkinen orgasmikyvyttömyys, ei-elimellinen impotenssi tai kivulias yhdyntä, ennenaikainen siemensyöksy	
pois lukien:	sukupuoli-halun ongelmat P07; huoli sukupuolisesta suuntautuneisuudesta P09; emätinkipu määrittelemätön X04; elimellinen sukupuoli-halu kyvyttömyys / ongelma Y07	
kriteerit:	seksuaaliseen haluun liittyvät ongelmat, jotka eivät aiheudu elimellisestä viasta tai sairaudesta, vaan heijastavat potilaan kyvyttömyyttä osallistua haluamaansa sukupuolisuhteeseen halun puutteesta / epäonnistuneesta sukupuoli-elinten vasteesta tai toiminnasta / sukupuolisen kehityksen häiriöistä	

P09	Huoli seksuaalisesta suuntautumisesta	F64, F65, F66
pois lukien:	vähentynyt sukupuoli-halu P07; sukupuoli-halun tyydyttymisen heikentyminen P08	
kriteerit:	seksuaaliseen identiteettiin liittyvät ongelmat, jotka eivät aiheudu elimellisestä viasta tai sairaudesta, vaan heijastavat potilaan kyvyttömyyttä osallistua haluamaansa sukupuoli-suhteeseen seksuaalisen identiteetin / sukupuoli-halun mieltymyksen / suuntautumisen ongelmasta	

P10	Änkytys / tic-oireyhtymä	F95, F98.4, F98.5, F98.6
pois lukien:	puhehäiriö N19; tic douloureux N92	
kriteerit:	Änkytys: puheen häiriö, jolle ominaista äänteiden jatkuva toistaminen/pitkittäminen tai puheen tauottuminen/pysähtyminen usein	

P11	Lapsen syömishäiriö	F98.2, F98.3
mukaan lukien:	lapsen syömiskäyttäytymiseen liittyvä ongelma, syöttämishäiriö	
pois lukien:	laihuushäiriö P86; aikuisen syömishäiriö T05	
Huom.: Lapsen käyttäytymiseen liittyviä ongelmia on erityisen vaikea luokitella, kuten niiden jakaminen ICPC:ssä neljän eri pääluokan alle osoittaa. Puhuvatko vanhemmat lääkärille näistä ongelmista vai eivät, riippuu heidän käsityksestään siitä, mikä on normaalia (vaikkakin kiusallista) käyttäytymistä ja mikä huolestuttavaa tai sairaalloista.		

P12	Yökastelu	F98.0
pois lukien:	elimellisestä syystä johtuva yökastelu U04	
kriteerit:	tahaton virtsankarkailu päivällä/yöllä, kun ongelman ei katsota liittyvän elimelliseen häiriöön	
Huom.: Lapsen käyttäytymiseen liittyviä ongelmia on erityisen vaikea luokitella, kuten niiden jakaminen ICPC:ssä neljän eri pääluokan alle osoittaa. Puhuvatko vanhemmat lääkärille näistä ongelmista vai eivät, riippuu heidän käsityksestään siitä, mikä on normaalia (vaikkakin kiusallista) käyttäytymistä ja mikä huolestuttavaa tai sairaalloista.		

P13	Tuhriminen	F98.1
kriteerit:	ulosteen joutumista ikään nähden sopimattomiin paikkoihin toistuvasti, kun kyseessä ei ummetus / viallinen sulkihalihaksen säätely / muu sairaus	

P15	Alkoholin väärinkäyttö, krooninen	F10.1, F10.2, F10.3, F10.4, F10.5, F10.6, F10.7, F10.8, F10.9, G31.2
mukaan lukien:	alkoholiaivo-oireyhtymä, alkoholipsykoosi, alkoholismi, juoppohulluus	
kriteerit:	alkoholin käytöstä johtuva häiriö, joka johtaa yhteen tai useampaan seuraavista: käyttöön liittyvä kliinisesti merkittävä terveyshaitta, riippuvuusoireyhtymä, vieroitusoireet, krapula, psykoottistasoinen häiriö	
Huom.: Päihteiden ja huumaavien aineiden käyttöön liittyvissä tilanteissa tulee ottaa huomioon ongelmien määrittelyn erot maiden ja kulttuurien välillä. Lääkäri/terveysalan ammattihenkilö voi päättää tilanteen nimeämisestä/luokittelemisesta alkoholin pitkäaikaiseksi käytöksi ilman potilaan suostumusta; myös silloin, kun potilas ei ole halukas hoitoon.		

P16	Alkoholin väärinkäyttö, akuutti	F10.0
mukaan lukien:	juopumus	
kriteerit:	alkoholinkäytöstä johtuva häiriö, joka johtaa akuuttiin myrkytystilaan ja johon liittyy / ei liity aiempaa pitkälistä väärinkäyttöä	
Huom.: Lääkäri / terveysalan ammattihenkilö voi päättää tilanteen nimeämisestä/luokittelemisesta alkoholin akuutiksi väärinkäytöksi ilman potilaan suostumusta; myös silloin, kun potilas ei ole halukas hoitoon.		

P17	Tupakointi	F17
mukaan lukien:	tupakointiongelma	
kriteerit:	tupakointi, joka johtaa yhteen tai useampaan haittaan seuraavista: akuutti myrkytystila, käyttöön liittyvä kliinisesti merkittävä terveyshaitta, riippuvuusoireyhtymä, vieroitusoireet	
harkitse:	määrittelemätön riskitekijä A23	
Huom.: Päihteiden ja huumaavien aineiden käyttöön liittyvissä tilanteissa tulee ottaa huomioon ongelmien määrittelyn erot maiden ja kulttuurien välillä. Alkoholi- ja heroiiniriippuvainen potilas tarvitsee hoitoa, mutta tupakointiin liittyvät kysymykset ovat monimutkaisempia. Lääkäri / terveysalan ammattihenkilö voi päättää tupakointiin liittyvän haitan nimeämisestä/luokittelemisesta potilaan terveysongelmaksi ilman potilaan suostumusta; myös silloin, kun potilas ei ole halukas hoitoon.		

P18	Lääkkeen väärinkäyttö	F13, F19, F55
mukaan lukien:	minkä tahansa määrätyn/kirjoitetun lääkkeen väärinkäyttö	
Huom.: Päihteiden ja huumaavien aineiden käyttöön liittyvissä tilanteissa tulee ottaa huomioon ongelmien määrittelyn erot maiden ja kulttuurien välillä. Jotkut potilaat vaativat ja käyttävät rauhoittavia lääkkeitä, unilääkkeitä, laihdutuslääkkeitä tai ulostuslääkkeitä epätarkoituksenmukaisesti. Näissä tapauksissa lääkäri / terveysalan ammattihenkilö voi päättää ongelman nimeämisestä/luokittelemisesta lääkkeen väärinkäytöksi ilman potilaan suostumusta; myös silloin, kun potilas ei ole halukas hoitoon.		

P19	Huumeiden käyttö	F11, F12, F13, F14, F15, F16, F18, F19
mukaan lukien:	huumeriippuvaisuus, huumeiden vieroitusoireet	
kriteerit:	riippuvuutta aiheuttavan psykoaktiivisen aineen käytöstä aiheutuva häiriö, joka johtaa yhteen tai useampaan seuraavista: akuutti myrkytystila, käyttöön liittyvä kliinisesti merkittävä terveyshaitta, riippuvuusoireyhtymä, vieroitusoireet, psykoottiset tilat	
Huom.: huumaavien aineiden käyttöön liittyvissä tilanteissa tulee ottaa huomioon ongelmien määrittelyn erot maiden ja kulttuurien välillä. Alkoholi- ja heroiiniriippuvainen potilas tarvitsee hoitoa, mutta hasiksen käytön määritelmä on ristiriitainen. Lääkäri/terveysalan ammattihenkilö voi päättää tilanteen nimeämisestä/luokittelemisesta lääkkeen väärinkäytöksi / huumaavan aineen käytöksi ilman potilaan suostumusta; myös silloin, kun potilas ei ole halukas hoitoon.		

P20 Muistihäiriö	R41
mukaan lukien:	ajan/paikan/henkilöllisyyden tajun hämärtyminen, keskittymishäiriö, muistinmenetykset

P22 Lapsen käytösoire/-vaiva	F91, F92, F93, F94, F98.8, F98.9, R62.0
mukaan lukien:	kateellisuus, lapsen raivokohtaus, puheenkehityksen viivästyminen, viivästynyt kehitys, lapsen ylivilkkaus
pois lukien:	aikuisen tai nuoren käytösoire/-vaiva P23, P80; huoli fyysisestä kehityksestä / kasvun viivästyisestä T10

P23 Nuoren käytösoire/-vaiva	F91, F92, F94, F98.8, F98.9
mukaan lukien:	laiminlyönti
pois lukien:	lapsen tai aikuisen käytösoire/-vaiva P22, P80, P81

P24 Erityinen oppimishäiriö	F80, F81, F82, F83, R48
mukaan lukien:	lukihäiriö
pois lukien:	tarkkaavaisuushäiriö P81; henkinen jälkeenjääneisyys P85
kriteerit:	erityiset kielen ja oppimisen häiriöt, jotka alkaneet lapsuudessa ja jotka yhdessä keskushermoston biologiseen kypsymiseen liittyvien häiriöiden kanssa ja jotka ajan myötä vakaita - ilman spontaaneja paranemisia tai pahenemisia - joskin lapsen kehityksen ja kasvun myötä heikkeneviä

P25 Aikuisen elämänvaihekräisi	Z60.0
mukaan lukien:	eläköitymiskräisi, keski-ikänen kräisi, tyhjän pesän syndrooma
pois lukien:	vanhuudentunne, vanhusmaisuuks, seniliteetti P05; vaihdevuodet X11

P27 Huoli/pelko mielenterveyden häiriöstä	Z71.1
mukaan lukien:	huoli mielisairaudesta, pelko itsemurhan yrittämisestä
kriteerit:	potilaan huoli/pelko mielenterveyden sairaudesta, kun tautia ei ole/ diagnoosia ei ole varmistettu
Huom.: Jos potilaalla on sairaus, luokittele se	

P28	Toiminnanvajausta/vamma, psyykkinen	Z73.6
mukaan lukien:	heikko itsetunto, heikko itseluottamus	
kriteerit:	henkisen ongelman aiheuttama toiminnanvajausta	
Huom.: COOP/Wonca-tilat soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)		

P29	Muu psyykkinen oire/taiva	F50.8, F50.9, F63.3, F98.8, F98.9, R44, R45.7, R45.8, R46.0, R46.1, R46.2, R46.3, R46.4, R46.5, R46.6, R46.7, Z64.2, Z64.3, Z73.0, Z73.1, Z73.3
mukaan lukien:	epäileväisyys, erilaiset yhtäaikaiset henkiset oireet/taivat, harha-aistimukset, huono puhtaus, määrittämättömät hallusinaatiot, outo käytös, syömishäiriöt	
pois lukien:	jännityspäänsärky N95	

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

Huom.: Mielenterveyshäiriö on kliinisesti merkitsevä psyykkinen oireyhtymä tai kuvio, jolla on tai ei ole yhteyttä stressitekijöihin (kuten toiminnanvajausta, kohonnut riski tai merkittävä menetys), mitä ei voida pitää odotettuna vasteena erityiseen tapahtumaan, mutta paremminkin käytöksen, psyykkisen tai biologisen toimintahäiriön ilmentymänä.

P70	Dementia	F00, F01, F02, F03, G30
mukaan lukien:	Alzheimerin tauti, vanhuuden tylsistyminen	
kriteerit:	aivojen sairaudesta johtuva oireyhtymä, joka on yleensä krooninen ja/tai etenevä ja johon liittyy kliinisesti merkitsevä monimuotoinen aivokuoren toiminnan häiriö (muisti, ajattelu, ajan- ja paikantaju, oppiminen), ilman poikkeavaa tajuntaa	
harkitse:	vanhuus P05; muut henkiset oireet	

P71	Orgaaninen psykoosi, muu	F04, F05, F06, F07, F09
mukaan lukien:	delirium, houretila, sekavuustila	
pois lukien:	alkoholin aiheuttama psykoosi P15; määrittämätön psykoosi P98	
kriteerit:	elimellisestä sairaudesta johtuvat psyykkiset oireyhtymät ja käyttäytyminen	

P72	Skitsofrenia	F20, F21, F22, F24, F25, F28, F29
mukaan lukien:	skitsofrenian kaikki muodot, vainoharha	
pois lukien:	akuutti/ohimenevä psykoosi P98	
kriteerit:	vaikeat ja tyypilliset ajattelun, havaitsemisen ja mielentilan häiriöt (esim. ajatusten kaikuminen, lähettäminen, siirto tai riisto, aistiharha, ääniharha, ohjatuksi tulemiseen liittyvä harhaluulo), kun tajunnan ja älykkyyden taso normaaleja	

P73	Affektiivinen psykoosi	F30, F31, F34.0
mukaan lukien:	kaksisuuntainen mielialahäiriö, mania	
pois lukien:	masennus P76	
kriteerit:	vaikea tunne- ja mielialahäiriö, jossa vaihdellen masennusta ja maniaa (ahdistuneisuuteen liittyen/ilman) Mania: mieliala nousee ja tarmokkuus sekä toimeliaisuus lisääntyvät yhtaikaa Kaksisuuntainen mielialahäiriö: Ainakin kaksi havaittavaa häiriöjaksoa mielialan vaihtuessa nousseesta madaltuneeseen	
harkitse:	psykoosi, määrittelemätön P98	

P74	Ahdistushäiriö/-tila	F41.0, F41.1, F41.3, F41.8, F41.9
mukaan lukien:	ahdistusneuroosi, paniikkihäiriö	
pois lukien:	ahdistuneisuus ja masennus P76; ahdistuneisuus, määrittämätön P01	
kriteerit:	(1) kliinisesti merkittävä ahdistuneisuus, joka riippumaton ympäristöolosuhteista ja (2) joka ilmenee paniikkihäiriönä (toistuvina tilanteista riippumattomina vakavina ahdistuneisuuskohtauksina elimellisiin oireisiin liittyen / ilman) tai esiintyy yleistyneenä tai pysyvänä ahdistuneisuutena, vaihteleviin fyysisiin oireisiin liittyneenä	
harkitse:	ahdistuneisuuden / hermostuneisuuden / jännittyneisyyden tunne P01	

P75	Somatisaatiohäiriö	F44, F45.0, F45.1, F45.2
mukaan lukien:	dissosiaatiohäiriö, hypokondria, hysteria, konversiohäiriö, luulohäiriö, luulosairaus, luulotauti, valeraskaus	
kriteerit:	(1) jatkuva keskittyminen ruumiillisiin oireisiin ja vaivoihin ja niiden toistuva esiintuominen sekä tähän liittyvät toistuvat vaatimukset lääketieteellisten tutkimusten suorittamiseksi – huolimatta toistuvista normaaleista löydöksistä ja lääkärin vakuuttelusta; edellyttäen, että (2) potilas valittanut lääkärilleen vähintään vuoden ajan useita, toistuvia ja tiheään vaihtuvia / muuttuvia oireita. Hypokondria: Pysyvä keskittyminen joko ulkonäköön tai vakavan sairauden mahdollisuuteen yhdistyneenä itsepintaisiin yli vuoden kestäviin vaivoihin vaivat – riippumatta toistuvista normaaleista löydöksistä ja lääkärin vakuuttelusta	
Huom.:	Somatisaatioissa potilas valittaa toistuvasti ruumiillisia oireita ja vaivoja, jotka viittaavat elimillisiin häiriöihin ilman osoitettavaa elimellistä löydöstä tai fysiologista mekanismia. Tilanteessa on osoitettavissa yhteys henkisiin tekijöihin, mutta potilas ei kykene kontrolloimaan näihin liittyvien oireiden kehittymistä/syntä. Elimellisinä oireina ja vaivoina, autonomisen hermoston elimellisten oireiden kaltaisina tai fysiologisesti selittämättömänä pitkittyneinä/vakavina/häiritsevinä kipuina ilmenevät tilat luokitellaan kyseiseen elimelliseen oireeseen tai vaivaan liittyvällä koodilla - ja mikäli mahdollista - soveltuvalla henkiseen tai psykososiaaliseen ongelmaan liittyvällä koodilla. ICD10:n mukainen somatisaation määritelmä (vähintään 2 vuotta jatkunut ongelma) on liian tiukka perusterveydenhuollon ympäristössä käytettäväksi.	

P76	Masennustila	F32, F33, F34.1, F34.8, F34.9, F38, F39, F41.2, F53.0
mukaan lukien:	depressiivinen neuroosi/psykoosi, sekamuotoinen ahdistuneisuus ja masennus, synnytyksenjälkeinen masennus	
pois lukien:	akuutti stressireaktio P02	
kriteerit:	(1) vaikea depressiivinen tunne- ja mielialahäiriö, jonka yhteydessä (2) mieliala, tarmokkuus ja toimeliaisuus alentuneet samanaikaisesti nautinnontunteen, kiinnostuneisuuden ja keskittymiskyvyn alentumisen kanssa ja (3) uni ja ruokahalu usein häiriintyneet, itsetunto ja -luottamus heikentyneet	
harkitse:	masennuksen tunne P03	

P77	Itsemurha/itsemurhayritys	F99
mukaan lukien:	onnistunut yritys	
pois lukien:	itsemurhan pelko P27	

P78	Neurastenia/ylirasittuneisuus	F48.0
kriteerit:	(1) lisääntynyt uupuneisuus, johon liittyy epämielilyttäviä miellehtymiä, keskittymisvaikeuksia ja pysyvä toiminta- ja selviytymiskyvyn lasku (2) fyysinen heikkouden tunne ja ekshaustio henkisen suorituksen tai vähäisen ruumiillisen ponnistelun jälkeen, johon liittyy usein lihaskipu ja kyvyttömyys rentoutua	
harkitse:	väsyneisyys / virustulehduksenjälkeinen väsyneisyys / krooninen väsyneisyysoireyhtymä A04	

P79	Pelkotila / pakko-oireinen häiriö	F40, F42
kriteerit:	edellyttää potilaan ilmaisemaa, vain tiettyihin, yleisesti vaarattomina pidettyihin tilanteisiin liittyvää ahdistusta; potilas välttelee kyseisiä tilanteita tai sietää ne vain vaivoin Pakko-oireinen häiriö: häiritsevät ja toistuvat pakkomielteet tai -toiminnot, jotka potilas kuitenkin tunnistaa omikseen. Pakkotoiminnot toistuvat kaavamaisina uudelleen ja uudelleen. Niiden tarkoituksena on ehkäistä tosiasiallisesti epätodennäköinen tapahtuma ja potilas itsekin tunnistaa ne tarkoituksettomiksi ja tehottomiksi.	

P80	Persoonallisuuden häiriö	F60, F61, F62, F63.0, F63.1, F63.2, F63.8, F63.9, F68, F69
mukaan lukien:	aikuisen käytöshäiriö, korvausneuroosi, Münchhausenin oireyhtymä, persoonallisuushäiriö, psykopatia	
kriteerit:	(1) pysyvä ja kliinisesti merkittävä tila ja käyttäytymismallit omassa elämässä ja suhteessa itsen ja toisiin, joka kuvastaa merkittävää / äärimmäistä poikkeamaa siitä, kuinka keskiverto ihminen kokee, tuntee ja käyttäytyy; (2) poikkeava käytös on syvälle juurtunutta ja pitkäaikaista	

P81	Hyperkineettinen oireyhtymä	F90
mukaan lukien:	tarkkaavaisuushäiriö (ADD), ylivilkkaus	
pois lukien:	nuorena alkanut hyperkineettinen häiriö P23; oppimishäiriö P24	
kriteerit:	(1) varhain alkanut sitkeyden/sinnikkyyden puuttuminen toiminnoissa, jotka vaativat kognitiivisia taitoja; (2) käyttäytymisen epäjärjestelmällisyys, heikko säätely ja yliaktiivisuus sekä taipumus siirtyä toiminnosta/aktiviteetista/tehtävästä toiseen siirtyminen ilman, että edellinen on saatettu loppuun	
harkitse:	ylivilkas lapsi P22	

P82	Vamman / trauman jälkeinen rasitusoireyhtymä	F43.1
mukaan lukien:	krooninen post-traumaattinen stressioireyhtymä	
pois lukien:	akuutti stressireaktio P02	
kriteerit:	henkisesti kuormittavaa tapahtumaa seuraava pitkäkestoinen rasitus- ja häiriötila, johon liittyvät (1) sosiaaliseen kanssakäymiseen ja suoriutumiseen vaikuttava normaalin reaktion viivästyminen tai pitkittyminen, takauamat, painajaisunet, tunteettomuus ja kyvyttömyys nauttia sekä (2) pitkittynyt masentuneisuus, ahdistuneisuus, huolestuneisuus ja tunne siitä, ettei selviydy	
harkitse:	ahdistuneisuuden tunne P01; akuutti stressireaktio P02; masennuksen tunne P03; pitkäaikainen persoonallisuuden muutos katastrofikkokemuksen jälkeen	

P85	Kehitysvammaisuus	F70, F71, F72, F73, F78, F79
pois lukien:	synnynnäisestä epämuodostuneisuudesta johtuva kehitysvammaisuus A90	
kriteerit:	rajoittunut/puutteellinen aivotoiminnan kehitys, kehitykselliset häiriöt sekä alentunut älykkyystaso, ilman käytöksen häiriöitä tai niihin liittyen	

P86	Anoreksia/bulimia	F50.0, F50.1, F50.2, F50.3, F50.4
kriteerit:	Anoreksia (nervosa): Tietoisesti aiheutettu ja ylläpidetty laihtuminen ja siihen liittyvä intensiivinen ja ylitse käypä lihavuuden ja kehon/lihasten velttouden pelko Bulimia: Toistuvat ylensyömisjaksot ja liiallinen huomion kiinnittäminen painoon siten, että se johtaa ylensyömiseen ja sitä seuraavaan itse aiheutettuun oksentamiseen / ulostusaineen käyttöön	
harkitse:	syömishäiriö, ruoasta kieltäytyminen P11, P29; syöttämisongelma T04, T05	

P98	Psykoosi, määrittämätön / muu	F23, F53.1
mukaan lukien:	akuutti/ohimenevä/reaktiivinen/synnytyksenjälkeinen psykoosi	

P99	Muu mielenterveyden häiriö	F48.1, F48.8, F48.9, F53.8, F53.9, F54, F59, F84, F88, F89, F99
mukaan lukien:	määrittämätön autismi, määrittämätön neuroosi	

R Hengityselimet

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

R01	Hengityselimiin liittyvä kipu	R07.1
mukaan lukien:	keuhkopussin kipu, kivulias hengitys, pleurodynia	
pois lukien:	rintakipu A11; tuki- ja liikuntaelimistä johtuva rintakipu L04; nenän kipu R08; sivuontelokipu R09; arka kurkku R21; hengitysvaikeus R29; keuhkopussintulehdus R82	

R02	Hengenahdistus/dyspnea	R06.0
mukaan lukien:	hengenahdistuksen helpottuminen pystyasennossa, ortopnea	
pois lukien:	hengityksen vinkuna R03; vinkuva sisäänhengitys R04; liikahengitys R98	

R03	Hengityksen vinkuna	R06.2
mukaan lukien:	rahinat	
pois lukien:	hengenahdistus R02; vinkuva sisäänhengitys R04; liikahengitys R98	

R04	Hengityksen häiriö, muu	R06.1, R06.3, R06.5, R06.8
mukaan lukien:	apnea, epänormaali hengitys, hengityksen pidättäminen, hengitystauko, hengitysvaikeus, kuorsaus, sisäänhengitysvaikeus, tihentynyt hengitys, vinkuva sisäänhengitys	
pois lukien:	uniapnea P06; hengityselimistä johtuva kipu R01; hengenahdistus R02; hengityksen vinkuminen R03; yskä R05; ylihengitys R98	

R05	Yskä	R05
mukaan lukien:	yskä (kuiva tai eritteinen)	
pois lukien:	epänormaali yskös R25	

R06	Nenäverenvuoto	R04.0
mukaan lukien:	epistaxis	

R07	Aivastelu / nenän tukkoisuus	R06.7
mukaan lukien:	nenän tukkoisuus, nenävuoto, vuotava nenä	

R08	Nenän oire/vaiva, muu	J34.8
mukaan lukien:	nenäkipu, nenänielun erite, punainen nenä, ulkoneva nenä	
pois lukien:	haistamiskyvyttömyys N16; nenäverenvuoto R06; nenän tukkoisuus/aivastelu R07; sivuontelo-oire R09; möhkönenä S99	

R09	Sivuontelon oire/vaiva	J34.8
mukaan lukien:	kipu/paine nenäontelossa, limakalvoturvotus, tukkeutunut nenäontelo	
pois lukien:	päänsärky N01; kasvokipu N03; nenän limakalvon turvotus R07	

R21	Kurkun/nielun oire/vaiva	R07.0, R09.8
mukaan lukien:	arka/kuiva/punoittava/tulehtunut kurkku, kurkkukipu, pala kurkussa, risakipu, suurentuneet risat	
pois lukien:	äänioireet R23; nielurisojen liikakasvu R90	

R23	Äänen oire/vaiva	R49
mukaan lukien:	käheys, äänen puutos, äänenkato	
pois lukien:	puheen neurologinen häiriö N19; änkytys/tic P10; arka kurkku R21	

R24	Veriyskä	R04.2
mukaan lukien:	veren yskiminen, veriyskö	

R25	Epänormaali yskös	R09.3
pois lukien:	yskä ja yskös R05; veriyskö R24	

R26	Huoli/pelko hengityselinten syövästä	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on sairaus, luokittele se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko hengityselimistön syövästä ilman sairautta / kunnes diagnoosi on varmistettu	

R27	Huoli/pelko hengityselinten muusta sairaudesta	Z71.1
pois lukien:	hengityselinten syövän pelko R26; jos potilaalla on sairaus, luokittele se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko muusta hengityselinsairaudesta ilman sairautta / kunnes diagnoosi on varmistettu	

R28	Toiminnanvaja	Z73.6, Z93.0, Z99.1
mukaan lukien:	happivajauksesta, hiilidioksidiyliäämästä, keuhkojen/hengitysteiden sairaudesta, nenän/nielun/kurkun sairaudesta johtuva toiminnanvaja	
pois lukien:	hengenahdistus R02; hengityksen vinkuminen R03	
kriteerit:	hengityselimistä johtuva / hengitykseen liittyvä toiminnanvaja	
Huom.: COOP/Wonca-taulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)		

R29	Muu hengityselinten oire/vaiva R04.1, R04.8, R04.9, R06.6, R09.0, R09.2, R09.8
mukaan lukien:	hengitysvaikeus, hikka, keuhkokongestio, nestettä keuhkoissa

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

R71	Hinkuyskä	A37
mukaan lukien:	parapertussis, pertussis	
pois lukien:	kurkunpään tulehdus R77	
kriteerit:	(1) hengitystietulehdus, jolle tyypillistä hakkaava kohtauksittain esiintyvä yskä ja joka päättyy korkeaan sisäänhengitysvingahdukseen tai (2) hengitystietulehdus, joka kestänyt yli 3 viikkoa ja johon liittyy kontakti tunnettuun hinkuyskäpotilaaseen tai (3) osoitettu Bordetella pertussis/parapertussis	
harkitse:	yskä R05; ylähengitystietulehdus R74	

R72	Streptokokkitonsilliitti	J02.0, J03.0
mukaan lukien:	osoitettu streptokokkinielu-/nielurisatulehdus	
pois lukien:	tuliroske A78; ruusu/streptokokin aiheuttama ihotulehdus S76	
kriteerit:	akuutti nielutulehdus sekä näyttö beettahemolyyttisestä streptokokista	
harkitse:	nielurisatulehdus R76	

R73	Nenän äkämä/paise	J34.0
mukaan lukien:	paikallinen nenäontelon tulehdus	
pois lukien:	akuutti nenän sivuontelotulehdus R75	

R74	Ylähengitystieinfektio, akuutti B00.2, B08.5, J00, J02.8, J02.9, J06
mukaan lukien:	akuutti nuha, flunssa, vilustuminen, nenä-kurkkutulehdus, nielutulehdus, ylähengitystietulehdus
pois lukien:	tuhkarokko A71; mononukleoosi A75; tarttuva sidekalvontulehdus F70; nenän sivuontelotulehdus R75; nielurisatulehdus/nielupaise R76; kurkunpääntulehdus R77; influenssa R80; krooninen nielutulehdus R83; allerginen nuha R97
kriteerit:	akuutti nenän tai nielun limakalvon tulehdus ilman tarkemmin määritellyn akuutin hengitystietulehdusten merkkejä

R75	Nenän sivuontelotulehdus, akuutti/krooninen	J01, J32
mukaan lukien:	minkä tahansa nenän sivuontelon tulehdus	
kriteerit:	(1) märkäinen erite nenästä/nenänielusta tai (2) aikaisempia lääkkeellä hoidettuja sivuontelotulehduksia ja arkuus yhdessä tai useammassa sivuontelossa tai (3) voimakas pään asentoon liittyvä särky kasvoissa tai (4) läpikuultavuus valokokeessa tai (5) kuvantamisella todettu sivuontelotulehdus / märkää sivuontelosta	
harkitse:	päänsärky N01; kasvojen kipu N03; akuutti ylähengitystieinfektio R74	

R76	Nielurisatulehdus, akuutti	J03.8, J03.9, J36
mukaan lukien:	akuutti tonsilliitti, nielupaise/peritonsillaariabskessi	
pois lukien:	mononukleoosi/rauhaskuume A75; streptokokkinielutulehdus R72; kurkkumätä R83; nielurisojen liikakasvu / krooninen tulehdus R90	
kriteerit:	kurkkukipu tai kuume yhdistyneenä punoittaviin nielurisoihin ja joko katetta suurentuneiden nielurisojen päällä tai suurentuneet arat paikalliset imusolmukkeet	
harkitse:	ylähengitystietulehdus R74	

R77	Kurkunpään/henkitorven tulehdus, akuutti	J04, J05.0, J38.5
mukaan lukien:	pseudokruppi, valekuristustauti	
pois lukien:	kurkunpää-henkitorvi-keuhkoputkitulehdus R78; kurkunkannentulehdus R83	
kriteerit:	(1) äänen käheys / hengityksen vinkuminen joko ilman hengitysvaikeutta tai siihen liittyen tai (2) syvä, kuiva ja kivulias (lapsilla haukkuva) yskä ja normaalit keuhkolöydökset	
harkitse:	hengityksen vinkuminen R03; yskä R05; akuutti ylähengitystieinfektio R74	

R78	Keuhkoputkentulehdus/bronkioliitti, akuutti	J20, J21, J22, J40
mukaan lukien:	akuutti tarkemmin määrittelemätön alahengitystietulehdus, akuutti bronkiitti, määrittelemätön keuhkoputkentulehdus, määrittelemätön keuhko-ontelontulehdus, nielu-henkitorvitulehdus	
pois lukien:	influenssa R80; krooninen keuhkoputkentulehdus R91; allerginen keuhkoputkentulehdus R96	
kriteerit:	Lapsilla ja aikuisilla: Yskä ja kuume, johon liittyvät hajanaiset tai yleistyneet löydökset kuten vinkuva hengitys, rohina, rahinat tai kosteat hengityssänet Vastasyntyneillä (bronkioliitti): hengenahdistus ja keuhkojen ylitäyttö	
harkitse:	hengityksen vinkuminen R03; yskä R05; akuutti ylähengitystieinfektio R74	

R79	Keuhkoputkentulehdus, krooninen	J41, J42
pois lukien:	emfyseema/ilmapöhö/keuhkohtaumatauti R95; keuhkoputkenlaajentuma R99	
kriteerit:	(1) yskää sekä päivittäisiä tai lähes päivittäisiä ysköksiä vähintään 3 kuukautta / vuosi, vähintään 2 vuoden aikana ja (2) hajanaisia rahinoita/rohinaa keuhkojen auskultaatiossa näiden jaksojen aikana	
harkitse:	yskä R05; epänormaali yskös R25; keuhkoputkentulehdus määrittelemätön R78	

R80	Influenssa	J10.1, J10.8, J11.1, J11.8
mukaan lukien:	influenssan kaltainen sairaus, parainfluenssa	
pois lukien:	mahafunssa D70; influenssakeuhkokuume R81	
kriteerit:	(1) lihaskipu ja yskä ilman epänormaaleja löydöksiä hengitysteissä – lukuun ottamatta nenän ja nielun limakalvon tulehdusta sekä (2) vähintään kolme seuraavista: yhtäkkinen alku (alle 12 tunnissa), vilunväristyksiä/-puistatuksia tai kuumetta, voimattomuutta ja heikkouden tunnetta, influenssakontakti, influenssaepidemia tai (3) virusviljelmällä tai serologisesti osoitettu influenssa	
harkitse:	kuume A03; virustulehdus määrittelemätön A77; ylähengitystietulehdus R74	

R81	Keuhkokuume	A48.1, J10.0, J11.0, J12, J13, J14, J15, J16, J17, J18
mukaan lukien:	bakteeri-/viruskeuhkokuume, influenssakeuhkokuume, legionella, pneumonitis	
pois lukien:	aspiraatiokeuhkokuume R99	
kriteerit:	todennettu keuhkovarjostuma	
harkitse:	yskä R05; akuutti keuhkokuume R78	

R82 Keuhkopussintulehdus / nestekertymä keuhkopussissa		J90, J91, J94, R09.1
mukaan lukien:	keuhkopussin tulehduksellinen erite, keuhkopussintulehdus	
pois lukien:	tuberkuloosi A70; keuhkokuume R81	
kriteerit:	todennettu keuhkopussin nestekertymä tai keuhkopussin kipu liittyneenä keuhkopussin ritinään tai tutkimuksilla osoitettu keuhkopussin tulehduksellinen nestekertymä	
harkitse:	keuhkopussikipu R01	
Huom.: Pahanlaatuinen solulöydös luokitellaan syövän alkuperän mukaan.		

R83	Hengitystieinfektio, muu	A36, B37.1, B44, B58.3, J05.1, J31, J37, J85, J86
mukaan lukien:	alkueläimen aiheuttama tulehdus (ilman keuhkokuumetta), keuhkopaise, keuhkopussin märkäkertymä, kurkkumätä, kurkunkannentulehdus, pitkälinen nenä-nielutulehdus, pitkälinen nielutulehdus, pitkälinen määrittelemätön nuha, sienen aiheuttama hengitystietulehdus	
pois lukien:	kystinen fibroosi T99	

R84	Pahanlaatuinen kasvain, keuhkojen/keuhkoputken	C33, C34, C45.7
mukaan lukien:	henkitorven/keuhkojen/keuhkoputkien pahanlaatuinen kasvain	
pois lukien:	alkuperältään tuntematon pahanlaatuisuus A79; sekundaarinen pahanlaatuisuus tiedetystä paikasta luokitellaan paikan mukaan	
kriteerit:	tyypillinen histologia	

R85	Pahanlaatuinen kasvain, hengityselinten, muu C09, C10, C11, C12, C13, C14.0, C14.2, C30.0, C31, C32, C38.1, C38.2, C38.3, C38.4, C39, C45.0, C45.7
mukaan lukien:	keuhkopussin/kurkunpään/nenän/nielun/sivuontelon välikarsinan pahanlaatuinen kasvain, mesotelioma
pois lukien:	Hodgkinin tauti B72, henkitorven/keuhkoputken/keuhkon pahanlaatuisuus R84
kriteerit:	tyypillinen histologia
harkitse:	määrittelemätön hengityselinten kasvain R92

R86	Hyvänlaatuinen kasvain, hengityselinten	D14, D19.0, D19.8
pois lukien:	määrittämätön hengityselinten kasvain R92; nenäpolyyppi R99	
kriteerit:	tyypillinen kliininen löydös tai histologia	
harkitse:	määrittelemätön hengityselinten kasvain R92	

R87	Vierasesine nenässä/kurkunpäässä/ keuhkoputkissa	T17
mukaan lukien:	vierasesine keuhkoissa	
pois lukien:	hukkuminen A88; vierasesine ruokatorvessa D79; vierasesine korvakäytävässä H76; aspiraatiokeuhkokuume R99	
kriteerit:	suoraan/tähystämällä/kuvantamisella nähty vierasesine	
harkitse:	muu hengityselinten vaiva R29	

R88	Hengityselinten vamma, muu	S00.3, S03.1, S27, T27, T70.1
mukaan lukien:	hengityselimistön/nenän vamma	
pois lukien:	hukkuminen A88; nenämurtuma L76; vierasesine hengityselimistössä R87	

R89 Synnynnäinen epämuodostuma, hengityselinten Q30, Q31, Q32, Q33, Q34	
mukaan lukien:	synnynnäinen epämuodostuma nenässä/henkitorvessa/ keuhkoissa/keuhkopussissa/keuhkoputkessa/kurkussa/nielussa
pois lukien:	huuli-/suulakihalkio D81; kystinen fibroosi T99

R90	Nielurisojen/kitarisojen liikakasvu	J35
mukaan lukien:	krooninen nielurisatulehdus	
pois lukien:	akuutti nielurisatulehdus R76; allerginen nuha R97	

R92	Hengityselinten kasvain, määrittämätön	D02, D38
mukaan lukien:	hengityselinten määrittämätön hyvän- /pahanlaatuinen kasvain, kun histologiaa ei ole käytettävissä	
pois lukien:	sekundaarinen kasvain tietämättömästä paikasta A79; pahanlaatuinen hengityselimistön kasvain R84, R85; hyvänlaatuinen hengityselimistön kasvain R86	

R95	Keuhkoahtaumatauti	J43, J44
mukaan lukien:	COPD, emfyseema, keuhkolaajentuma, pitkäaikainen ahtauttava keuhkoputkitulehdus	
pois lukien:	krooninen bronkiitti R79; astma R96; keuhkoputkilaajentuma R99; kystinen fibroosi T99	
kriteerit:	Todennettu ilmateiden ahtauma, joka ei helpotu / helpottuu vain osittain keuhkoputkia laajentavilla lääkkeillä	

R96	Astma	J45, J46
mukaan lukien:	vinkuva keuhkoputkentulehdus	
pois lukien:	bronkioliitti R78; krooninen bronkiitti R79; keuhkolaajentuma/ emfyseema R95	
kriteerit:	(1) keuhkoputkien toistuva, kohtauksettainen ja reversiibeli ahtautuminen sekä hengityksen vinkuna / kuiva yskä tai (2) astmalle asetetut ajanmukaiset/yleiset diagnostiset kriteerit täyttyvät tutkimuksissa	
harkitse:	vinkuna R03; yskä R05	

R97	Allerginen nuha	J30
mukaan lukien:	heinänuha, nenäoireinen allergia, vasomotorinen nuha	
pois lukien:	ylähengitystietulehdus R74; krooninen määrittelemätön nuha R83	

R98	Hyperventilaatio	R06.4
kriteerit:	hyperventilaatioon/ylihengittämiseen liittyvät oireet, joita voidaan helpottaa käytetyn ilman uudelleenhengittämällä (pussiin hengittämällä)	
harkitse:	muu hengitysongelma R04	

R99	Muu hengityselinten sairaus	B33.4, J33, J34.1, J34.2, J34.3, J34.8, J38, J39, J47, J60, J61, J62, J63, J64, J65, J66, J67, J68, J69, J70, J80, J81, J82, J84, J92, J93, J96, J98, J99, Z90.2, Z94.2, Z94.3
mukaan lukien:	allergiasta/kemikaaleista/pölystä/kaasuista/homeesta johtuva pneumoniitti, aspiraatiopneumonia, aspiraatiokeuhkokuume, bronkiektasia, hengitysvajaus, ilmaa keuhkopussissa, keuhkojen kasaanpainuminen, keuhkoödeema ilman sydänsairautta / sydämen vajaatoimintaa, nenän väliseinän siirtymä, muun sairauden aiheuttama keuhkokomplikaatio, välikarsinan tauti, muu nielun tauti, nenäpolyypit, nenän limakalvoulkonemat, pneumokonioosi, pneumothorax	

S Iho

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

S01	Ihon kipu/arkuus	R20.8, R52
mukaan lukien:	arkuus, kivulias muutos tai punoitus, polttava tunne	
pois lukien:	pistely sormissa/jaloissa/varpaissa N05; muu tuntohäiriö N06	

S02	Kutina	L29.8, L29.9
mukaan lukien:	pruritus, ärsyyntynyt iho	
pois lukien:	peräaukon-sukuelinten kutina D05; tekoihottuma S99; emättimen kutina X16; nännin kutina X20	

S03	Syyliät	B07
mukaan lukien:	verruca	
pois lukien:	ontelosyyliä S95; sukuelinten syyliä X91, Y96	

S04	Kyhmy/patti, paikallinen	R22
mukaan lukien:	näppylä, papula	
pois lukien:	hyönteisen purema S12; rintakyhmy X19, Y16	

S05 Kyhmyt/patit, yleistyneet	R21
mukaan lukien:	kyhmyt/näppylät/papulat/turvotukset useissa paikoissa
pois lukien:	turvonneet nilkat / ödeema K07

S06 Punoitus, paikallinen	L53.9, R21
mukaan lukien:	eryteema, punainen laikku/läikkä
pois lukien:	paikallinen kyhmy / turvotus S04

S07 Punoitus, yleinen	L53.9, R21
mukaan lukien:	eryteema/punoitus useissa paikoissa
pois lukien:	muu viruspunoitus A76; ihon yleistyneet kyhmyt/turvotus S05

S08 Ihon värin muutos, muu	L81.0, L81.1, L81.2, L81.3, R23.0, R23.1, R23.2
mukaan lukien:	kalpeus, pigmentaatio, pisamat, punastuminen, sinertävyys, syanoosi, tummat silmäanaluset,
pois lukien:	mustelma S16; valkopälvä S99

S09 Tulehtunut sormi/varvas	L03.0
mukaan lukien:	kynsivallintulehdus
pois lukien:	vammanjälkeinen sormen/varpaan tulehdus S11; ihon sienitulehdus S74; ihon hiivatulehdus S75

S10 Paise	L02
mukaan lukien:	ajos, karvatupentulehdus, märkäpesäke, äkämä
pois lukien:	imusolmuketulehdus B70; peräaukon paise D95; ulkoisen korvakäytävän paise H70; nenän paise R73; tulehtunut sormi/varvas S09; haavatulehdus S11; ruusu S76; pilonidaalipaise S85; hikirauhastulehdus S92; ulkosynnyttimien paise X99; miehen sukuelinten paise Y99

S11 Ihotulehdus vamman jälkeen	T79.3
mukaan lukien:	vamman aiheuttaman haavan tai pureman jälkeinen ihotulehdus
pois lukien:	leikkaushaavatulehdus A87; ruusu, märkäinen ihotulehdus S76; märkärupi S84

S12	Hyönteisen purema/pisto	T14.0
pois lukien:	ei-lääkkeellisen aineen myrkkövaikutus A86; tulehtunut purema S11; syyhy S72; täit S73	

S13	Eläimen/ihmisen purema	T14.1
pois lukien:	ei-lääkkeellisen aineen myrkkövaikutus A86; tulehtunut purema S11	

S14	Palovamma	T20, T21, T22, T23, T24, T25, T30, T31, T32
mukaan lukien:	kaikenasteiset palovammat, ulkoisen kemikaalin aiheuttama palovamma	
pois lukien:	auringonpolttama S80	

S15	Vierasesine ihossa	T14.0, T14.1
mukaan lukien:	vierasesine kynnen alla	

S16	Mustelma/ruhje	S00.0, S00.7, S00.8, S00.9, S10, S20, S30.0, S30.1, S40, S50, S60, S70, S80, S90, T14.0
mukaan lukien:	hematooma	
pois lukien:	mustelma ja iho rikkoutunut S17	
kriteerit:	mustelma/ruhje ilman ihorikkoa	

S17	Hiertymä/naarmu/rakkula	S00.0, S00.7, S00.8, S00.9, S10, S20, S30.7, S30.8, S30.9, S40, S50, S60, S70, S80, S90, T14.0
mukaan lukien:	ihorikko, raapima	

S18	Haava/laseraatio	S00.0, S00.7, S00.8, S00.9, S01.0, S01.2, S01.4, S01.7, S01.8, S01.9, S11, S21, S31.0, S31.1, S31.8, S41, S51, S61, S71, S81, S91, T14.1
mukaan lukien:	ihon/ihonalaiskudoksen haava/viilto, repaleinen haava	
pois lukien:	purema S13	

S19 Ihon vamma, muu	S00.0, S00.7, S00.8, S00.9, S10, S20, S30.7, S30.8, S30.9, S40, S50, S60, S70, S80, S90, T14.0
mukaan lukien:	kynnen irtoaminen, neulanpisto, pistohaava, puhkeaminen
pois lukien:	purema S13

S20 Sarveistuma/kovettuma	L84
pois lukien:	liikasarveistuminen S80

S21 Ihon rakenteen oire/vaiva	R23.4
mukaan lukien:	hilseily, ihon kuoriutuminen, kuiva iho, rypyt
pois lukien:	hikoiluongelma A09; päänahan oire/vaiva S24; suomutauti S83; hikirauhasen sairaus S92; emättimen oire/vaiva X10

S22 Kynnen oire/vaiva	L60.1, L60.4, L60.5, L60.9, L62, R68.3
mukaan lukien:	rumpupalikkasormet
pois lukien:	kynsivallintulehdus S09; sisäänkasvava kynsi S94

S23 Kaljuus / hiustenlähtö	L63, L64, L65, L66
mukaan lukien:	kaljuuntuminen, pälvikalju

S24 Päänahan/hiusten oire/vaiva, muu	L67, L68
mukaan lukien:	hirsutismi, kuiva päänahka, liikakarvoitus
pois lukien:	karvojen repimishimo P29; karvatupentulehdus S10; hiusten irtoaminen/kaljuus S23; hilseily S86

S26 Huoli/pelko ihosyövästä	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on sairaus, luokittele se
harkitse:	potilaan huoli/pelko ihosyövästä ilman sairautta / kunnes diagnoosi on varmistettu

S27 Huoli/pelko muusta ihosairaudesta	Z71.1
pois lukien:	ihosyövän pelko S26; jos potilaalla on sairaus, luokittele se
harkitse:	potilaan huoli/pelko muusta ihosairaudesta (kuin syövästä) ilman sairautta / kunnes diagnoosi on varmistettu

S28	Toiminnanvaja, ihon	Z73.6
kriteerit:	iho-ongelmasta johtuva toiminnanvaja	
Huom.:	COOP/Wonca-taulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)	

S29	Muu ihon oire/vaiva	R23.3, R23.8
mukaan lukien:	hiussuonipurkauma, ihomuutos, navan ongelmat, petekkia, selluliitti, spontaani ekkymoosi	
pois lukien:	krooninen ihoaavauma S97; arpi S99	

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

S70	Vyöruusu	B02
kriteerit:	ryhmässä esiintyvät rakkulat, jotka sijaitsevat toispuoleisesti, yhden dermatomin alueella	
harkitse:	ihon kipu S01; punoitus S06	

S71	Herpes simplex	B00.0, B00.1, B00.8, B00.9
mukaan lukien:	huulirokahtuma, rokahtuma, huuliherpes, yskänrokko	
pois lukien:	silmän rokahtuma ilman sarveiskalvohaavaumaa F73; sukuelinten tulehdukset X90, Y72	
kriteerit:	rajoitetulla alueella, punaisella pohjalla esiintyvät rakkulat ja vastaavanlainen aiemmin todettu esiintymä tai virologinen/serologinen näyttö	
harkitse:	punoitus S06	

S72	Syyhy / muu punkkitauti	B86, B88.0, B88.2
kriteerit:	(1) voimakkaasti kutisevat ihomuutokset sekä käytävärivistöjä kämmenien, sormien, siittimen sivussa tai ihopoimuissa tai (2) loisten tai munien esiintyminen muutoksissa	
harkitse:	kutina S02	

S73	Täi- / muu ihosyöpäläistartunta	B85, B87, B88.1, B88.3, B88.8, B88.9
mukaan lukien:	kirput, punkit, puutiaiset, täit	
pois lukien:	tulehtuneet hyönteisenpuremat S11; hyönteisenpuremat S12	
kriteerit:	saivareita hiuksissa tai hyönteisiä iholla/vaatteissa	
harkitse:	kutina S02; paikallinen punoitus S06	

S74	Sieni-ihottuma	B35, B36
mukaan lukien:	ihon sienitulehdus, kynsisieni, rengaspälvisilsa, savipuoli	
pois lukien:	hiivasienitulehdus S75	
kriteerit:	(1) kutiavia hilseileviä muutoksia, joissa vaaleampi keskusta ja pieniä vesikelloja rajoilla tai (2) osoitettu sieni	

S75	Hiivasieni iholla	B37.2
mukaan lukien:	kynnen / peräaukon ympäristön / ihon sieni, sammalsienitauti, sienihiertymä	
pois lukien:	suun sammas D83; sukuelintulehdus X72, Y75	

S76	Ihotulehdus, muu	A46, A66, A67, L03.1, L03.2, L03.3, L03.8, L03.9, L08, L98.0
mukaan lukien:	märkäinen ihotulehdus, ruusu, selluliitti, streptokokki-ihotulehdus	
pois lukien:	äkämä/paise/ihonalaistulehdus/muu paikallinen ihotulehdus S11; märkärupi S84; ontelosyylä S95; akne S96	

S77	Pahanlaatuinen kasvain, ihon	C43, C44, C46.0, C46.1
mukaan lukien:	basaliooma, ihon levyepiteelisolusyöpä, melanooma, tummasyöpä, tyvisolusyöpä	
pois lukien:	ihon premaligni muutos S79	
kriteerit:	tyypillinen kudoksenäyte	
harkitse:	muu pahanlaatuinen kasvain (kun lähtökohta on epävarma) A79; ihon kasvain, jota ei ole määritelty hyvän- tai pahanlaatuiseksi/kun kudoksenäytettä ei ole käytettävissä S79	

S78	Rasvakasvain	D17
mukaan lukien:	lipooma	

S79	Hyvänlaatuinen/määrittämätön kasvain, ihon, muu D03, D04, D23, D48.5
mukaan lukien:	dermoidikysta, hyvänlaatuinen ihon kasvain / ihon kasvain, jota ei ole määriteltä hyvä- tai pahanlaatuiseksi / kun kudosta näyttää ei ole käytettävissä, premaligni muutos
pois lukien:	peräpukamajäännös K96; aurinkosarveistuma / solaarikeratoosi S80; hemangioma /ihon verisuonikasvain S81; syntymämerkki/ luomi S82; arpikasvain/keloidi/liikasarveistuminen/hyperkeratoosi, rasvasyyli / vanhuuden syyli S99

S80	Auringonpolttama / auringon aiheuttama sarveistuma L55, L56, L57, L58, L59
mukaan lukien:	auringon aiheuttama liikasarveistuminen, ihon valoherkkyys, monimuotoinen valoihoitus, seniilikeratoosi, säteilyihovaurio, vanhuussarveistuma
pois lukien:	ihmisen tekemän säteilyn aiheuttama ihovaurio A87, A88

S81	Verisuonikasvain/imusuonikasvain D18
mukaan lukien:	hemangioma, lymfangioma, portviiniläiskä, verisuonisyntymämerkki
kriteerit:	verisuoni- tai imusuonikasvain, joka kohoaa ihosta ja tyhjenee painettaessa
harkitse:	paikallinen turvotus S04

S82	Luomi D22
mukaan lukien:	pigmentoitunut syntymämerkki

S83	Synnynnäinen poikkeavuus, ihon, muu Q80, Q81, Q82, Q84
mukaan lukien:	haikaranpurema, suomutauti
pois lukien:	hemangioma ymfangioma S81

S84	Märkärupi L00, L01
mukaan lukien:	märkärupi toisen ihosairauden seurauksena
kriteerit:	täplistä, rakkuloista, märkäpäistä tai verestävän ihon päällä olevista rupista koostuva leviävä ihomuutos
harkitse:	muu paikallinen ihotulehdus S11

S85	Pilonidaalikysta/fisteli	L05
mukaan lukien:	karvatupsurakkula/-käytävä, pilonidaaliabskessi	
pois lukien:	ihoihminen rakkulakasvain / dermoidikysta S79	

S86	Seborrooinen ihottuma	L21
mukaan lukien:	hilse, karsta	
pois lukien:	rasvasyyli S99	
kriteerit:	punoituksen päällä oleva rasvainen, suomuinen muutos, joka yhdellä tai useammalla alueella päänahassa, kasvoissa, rintalastan päällä, lapaluiden välissä, navan ympäristössä ja ihopoimuissa - ja joka ei liity muuhun ihosairauteen	
harkitse:	paikallinen punoitus S06; yleistynyt punoitus S07	

S87	Atooppinen ihottuma/ekseema	L20
mukaan lukien:	taiveihottuma, vauvaihottuma	
pois lukien:	atooppinen ihottuma korva-aukossa H70; allerginen ihottuma S88; vaippaihottuma S89	
kriteerit:	kutiava, erittävä muutos kasvoissa ja niskassa, ranteissa ja käsissä, rinnassa, polvi- ja kyynärtaiteissa, johon liittyy / ei liity ihon jäkälöitymistä	
harkitse:	kutina S02; punoitus S06, S07	

S88	Allerginen ihottuma / kosketusihottuma	L23, L24, L25, L27.2, L27.8, L27.9, L30.0, L30.3, L30.4, L30.8, L30.9
mukaan lukien:	allerginen ihottuma, hiertymä, ihoallergia, kemiallinen ihottuma, määrittämätön ihottuma, määrittämätön ekseema	
pois lukien:	määrittämätön allerginen reaktio A92; silmäluomen kosketus- tai muu ihottuma F71; kosketus- tai muu ulkoisen korvakäytävän ihottuma H70; atooppinen ekseema S87; vaippaihottuma S89; nokkosrokko S98; dermatitis artefacta / neurodermatiitti S99	
kriteerit:	kutiava, punoittava muutos kemikaalille altistumiseen liittyen	
harkitse:	kutina S02; punoitus S06, S07	

S89	Vaippaihottuma	L22
kriteerit:	ihottuma ensisijaisesti vaippa-alueella ja taiteissa	

S90	Punatäplähilseily	L42
mukaan lukien:	pityriasis rosea	
kriteerit:	soikeat hilseilevät ihodermatomien suuntaiset muutokset, joita on edeltänyt yksittäinen muutos	
harkitse:	punoitus S06, S07	

S91	Psoriasis	L40
kriteerit:	hopeamaiset hilseilevät plakit polvissa/kyynärpäissä/päänahassa ja/tai pilkulliset/kuoppaiset kynnet	
Huom.:	Koodaa psoriasisniveletulehdus lisäksi koodilla L99.	

S92	Hikirauhasten sairaus	L30.1, L73.2, L74, L75
mukaan lukien:	dyshidroosi, hienerityshäiriö, hiki-ihottuma, hikirakkulatauti, hikirauhastulehdus, lämpöihottuma, pompholyx, rakkulaihottuma	
pois lukien:	liikahikoilu A09	

S93	Talirauhasen tukkeuma	L72.1
mukaan lukien:	aterooma, talirauhasrakkula	

S94	Sisäänkasvanut kynsi	L60.0
pois lukien:	kynsivallintulehdus S09	

S95	Ontelosyyli	B08.1
------------	--------------------	--------------

S96	Akne	L70
mukaan lukien:	finni, komedo, mustapää	
pois lukien:	lääkityksestä johtuva akne A85	

S97	Ihohaavauma, krooninen	I83.0, I83.2, L89, L97, L98.4
mukaan lukien:	decubitus, makuuhaava, painehaavauma, säärihaava	
pois lukien:	kuolio K92	

S98	Nokkosrokko	L50
mukaan lukien:	nokkosihottuma, nokkosrokko	
pois lukien:	lääkeallergia A85; angioödeema / allerginen turvotus A92	

S99	Muu ihon sairaus	L10, L11, L12, L13, L14, L26, L28, L30.2, L30.5, L41, L43, L44, L45, L51, L52, L53.0, L53.1, L53.2, L53.3, L53.8, L54, L60.2, L60.3, L60.8, L71, L72.0, L72.2, L72.8, L72.9, L73.0, L73.1, L73.8, L73.9, L80, L81.4, L81.5, L81.6, L81.7, L81.8, L81.9, L82, L83, L85, L86, L87, L88, L90, L91, L92, L93, L94, L95, L98.1, L98.2, L98.3, L98.5, L98.6, L98.8, L98.9, L99, Z94.5
mukaan lukien:	arpi, arpijuova, arpikasvain, hermostollinen ihotauti, jyväs-kasvama, koukkukynsi, LED, liikasarveistuma määrittämätön, monimuotoinen punavihoittuma, mykeröruusu, möhkönenä, punahukka, punajäkälä, rosokynsi, ruusufinni, rasvasyyli, rengasmainen jyväiskasvama, sarveistäytteinen väkäsolutkasvain, SLE, tekoihottuma, valkopälvi, vanhuudenluomi	

T Umpieritys, aineenvaihdunta ja ravitseminen

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

T01	Ylenmääräinen jano	R63.1
mukaan lukien:	vedenjuomahimo	

T02	Ylenmääräinen ruokahalu	R63.2
mukaan lukien:	syöntihimo, ylensyönti	
pois lukien:	ahmimishäiriö P86	

T03	Ruokahaluttomuus	R63.0
mukaan lukien:	ruokahalun puuttuminen, anoreksia	
pois lukien:	anorexia nervosa / laihuushäiriö P86	

T04	Syöttämisongelma, vauvan/lapsen	R63.3
mukaan lukien:	ongelma mitä/miten lapsi/vauva syö ja mitä/miten syöttää vauvalle/lapselle	
pois lukien:	ruoka-aineallergia A92; ruoka-aineyleherkkyys D99; henkisistä syistä johtuva syömis-/syöttämisongelma P11	

T05	Ruokailun ongelma, aikuisen	R63.3
mukaan lukien:	ongelma mitä/miten aikuinen syö ja mitä/miten syöttää aikuiselle	
pois lukien:	ruoka-aineallergia A92; nielemisvaikeus D21; ruoka-aineyleherkkyys D99; henkinen syömishäiriö / ruoasta kieltäytyminen P29; laihuushäiriö/syömishäiriö P86; ruokahaluttomuus T03	

T07	Painonnousu	R63.5
pois lukien:	liikalihavuus T82; ylipaino T83	

T08	Painon lasku	R63.4, R64
mukaan lukien:	kuihtuminen, näivetys, riutuminen	
pois lukien:	laihuushäiriö P86	

T10	Kasvun viivästymä	E34.3, R62.8, R62.9
mukaan lukien:	fysiologinen kasvun viivästyminen, kasvuhäiriö	
pois lukien:	viivästynyt kehitys P22; oppimishäiriö P24; henkinen jälkeenjääneisyys P85; viivästynyt murrosikä T99	

T11	Dehydraatio/kuivuminen	E86
mukaan lukien:	vedenpuute, nestevajaus	
pois lukien:	suolanpuute/elektrolyyttihäiriö T99	

T26	Huoli/pelko umpieritysrauhasten syövästä	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko umpieritysrauhasen syövästä ilman sairautta / kunnes diagnoosi on varmistettu	

T27	Huoli/pelko sisäeritykseen/aineenvaihduntaan liittyvästä muusta sairaudesta	Z71.1
mukaan lukien:	diabeteksen pelko	
pois lukien:	umpieritysrauhasten syövän pelko T26; jos potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko muusta sisäerityksen/aineenvaihdunnan sairaudesta ilman sairautta / kunnes diagnoosi on varmistettu	

T28	Toiminnanvaja, umpieritykseen/ravitsemukseen liittyvä	Z73.6
kriteerit:	aineenvaihdunnan / sisäeritysrauhasen / ravitsemuksen ongelmasta johtuva toiminnanvaja	
Huom.:	COOP/Wonca-taulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)	

T29	Muu umpieritykseen/aineenvaihduntaan/ravitsemukseen liittyvä oire/vaiva	R63.8
mukaan lukien:	alipaino, erityisruokavalio	
pois lukien:	hyperglykemia A91; nesteretentio K07	

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

T70	Umpierityselimen infektio	E06.0
pois lukien:	kilpirauhastulehdus T99	

T71	Pahanlaatuinen kasvain, kilpirauhasen	C73
kriteerit:	tyypillinen kudoksenäyte	
harkitse:	muu/määrittämätön umpierityselimen kasvain T73; struuma T81	

T72	Hyvänlaatuinen kasvain, kilpirauhasen	D34
pois lukien:	muu / määrittämätön umpierityselimen kasvain T73; struuma T81	

T73	Kasvain, endokrinologinen, muu/määrittämätön	C74, C75, D09.3, D35, D44
mukaan lukien:	muu endokriininen kasvain / endokriininen kasvain, jota ei ole määritelty hyvän- tai pahanlaatuiseksi / kun kudosnäytettä ei ole käytettävissä	

T78	Kilpirauhas-kielitiehyt/ rakkula, pysyväksi jäänyt	Q89.2
pois lukien:	struuma T81	

T80	Synnyynnäinen epämuodostuma, sisäeriterauhasten, muu	E00, Q89.1, Q89.2
mukaan lukien:	kilpirauhaskäpiökasvu, käpiö	
pois lukien:	kilpirauhas-kielitiehyt / rakkula T78	

T81	Struuma	E04
mukaan lukien:	kilpirauhaskyhy	
pois lukien:	kilpirauhasen kasvain T71, T72, T73; pysyväksi jäänyt kilpirauhas-kielitiehyt / rakkula T78; myrkkystruuma T85; kilpirauhasen vajaatoiminta T86	

T82	Lihavuus, merkittävä/vaikea	E66
mukaan lukien:	obesiteetti, sairaalloinen lihavuus	
pois lukien:	ylipaino T83	
kriteerit:	BMI $\geq$ 30	

T83	Ylipaino / lihavuus, lievä	E66
pois lukien:	merkittävä/vaikea lihavuus T82	
kriteerit:	BMI yli 25, mutta pienempi kuin 30	

T85	Kilpirauhasen liikatoiminta / tyreotoksikoosi	E05
mukaan lukien:	Gravesin tauti, myrkkystruuma	
pois lukien:	struuma T81	
kriteerit:	(1) laboratoriotutkimuksella todettu suurentunut kilpirauhas-hormonin määrä tai (2) kilpirauhaskyhy tai struuma ja vapina, laihtuminen ja kiihtynyt pulssi (yli 100/min levossa) tai silmä-löydöksiä (ulkonevat silmät, luomirako tai silmähalvaus)	

T86 Kilpirauhasen vajaatoiminta / myksedeema		E01, E02, E03
pois lukien:	kilpirauhaskäpiökasvu T80	
kriteerit:	(1) laboratoriotutkimuksella todettu alentunut kilpirauhas-hormonin määrä sekä tyreotropiinin liiallinen määrä tai (2) vähintään neljä seuraavista: heikkous/uupuneisuus, henkiset muutokset (kuten välinpitämättömyys, heikentynyt muisti, jälkeenhäilyisyys), äänenmuutokset (kuten karkeampi/matalampi/hitaampi puhe) herkkyys kylmälle, ummetus, karkeat/turvonneet kasvonpiirteet, kylmä ja kuiva iho / kellankalpea iho, vähentynyt hikoilu, ääreisosien turvotus	
harkitse:	aineenvaihdunnan muu vaiva T29	

T87 Hypoglykemia / matala verensokeri		E15, E16
mukaan lukien:	hyperinsulinismi, insuliinikooma	
kriteerit:	(1) hypoglykemia, joka osoitettu biokemiallisella tutkimuksella tai (2) diabetespotilaan tyyppilliset oireet, jotka lievittyvät suun kautta otetulla tai suonensisäisellä sokerilla	

T89 Diabetes, tyyppi 1		E10
mukaan lukien:	DM tyyppi 1, insuliinipuutosdiabetes, nuoruusiän diabetes, tyyppin 1 diabetes, ykköstyypin diabetes	
pois lukien:	lääkkeen aiheuttama hypoglykemia A85; yksittäinen hyperglykemialöydös A91; tyyppin 2 diabetes T90; raskausdiabetes W85	
kriteerit:	Oireeton henkilö: paastoplasman glukoosi vähintään 7,0 mmol/l tai glukoosirasitustestissä kahden tunnin arvo yli 11 mmol/l; kun poikkeava tulos on tarkistettu asianmukaisesti eri päivänä Henkilö, jolla klassiset diabeteksen oireet: satunnainen glukoosiarvon ylitys	
harkitse:	hyperglykemia A91; tyyppin II diabetes T90	
Huom.: (1) Koodaa lisäksi komplikaatiot kuten retinopatia F83, nefropatia U88 ja raskauden aikana W84. (2) Kriteereissä saattaa esiintyä vaihtelua eri maiden välillä.		

T90 Diabetes, tyyppi 2		E11, E12, E13, E14
mukaan lukien:	DM tyyppi 2, kakkostyyppin diabetes, myöhään alkanut diabetes, määrittämätön diabetes, aikuisiän diabetes	
pois lukien:	lääkkeen aiheuttama hyperglykemia A85; yksittäinen hyperglykemialöydös A91; insuliiniriippuvainen tyypin I diabetes T89; raskausdiabetes W85	
kriteerit:	Oireeton henkilö: paastoplasman glukoosi vähintään 7,0 mmol/l tai glukoosirasitustestissä kahden tunnin arvo yli 11 mmol/l; kun poikkeava tulos on tarkistettu asianmukaisesti eri päivänä Henkilö, jolla klassiset diabeteksen oireet: satunnainen glukoosiarvon ylitys	
harkitse:	hyperglykemia A91; insuliinista riippuvainen tyypin I diabetes T89	
Huom.: (1) Koodaa lisäksi komplikaatiot kuten retinopatia F83, nefropatia U88 ja raskauden aikana W84. (2) Kriteereissä saattaa esiintyä vaihtelua eri maiden välillä.		

T91	Vitamiinin puute / ravitsemuksellinen puutos	E40, E41, E42, E43, E44, E45, E46, E50, E51.1, E51.8, E51.9, E52, E53, E54, E55, E56, E58, E59, E60, E61, E63, E64
mukaan lukien:	aliravitseminen, beriberi, B-vitamiininpuutostauti, keripukki, ravinnosta johtuva kivennäisainepuutos, näivetykset, raudanpuute ilman anemiaa	
pois lukien:	raudanpuuteanemia B80; pernisiöosi anemia B81; imeytymishäiriösyndrooma / trooppinen rasvaripuli D99	

T92	Kihti	M10
mukaan lukien:	arthritis urica	
pois lukien:	lääkeaineen aiheuttama kihti A85; valekihti / muu kristalliarthropatia T99	

T93	Dyslipidemia	E78
mukaan lukien:	epänormaali lipoproteiinipitoisuus, hyperkolesterolemia, hyperlipidemia, keltakasvama, kohonneet kolesterolin / triglyseridiarvot, korkeat rasva-arvot	

T99	Muu endokriininen/aineenvaihdunnan/ravitsemuksen sairaus E06.1, E06.2, E06.3, E06.4, E06.5, E06.9, E07, E20, E21, E22, E23, E24, E25, E26, E27, E28, E29, E30, E31, E32, E34.0, E34.1, E34.2, E34.4, E34.5, E34.8, E34.9, E35, E65, E67, E68, E70, E71, E72, E73, E74, E75, E76, E77, E79, E80, E83, E84, E85, E87, E88, E90, M11, M83
mukaan lukien:	aikaistunut/viivästynyt murrosikä, aivolisäkkeen/lisäkilpi- rauhan/lisämunuaisen/munasarjan / muu endokriininen toimintahäiriö, amyloidoosi, Cushingin oireyhtymä, diabetes insipidus, Gilbertin syndrooma, hyperaldosteronismi, jätti- kärkisyys, kilpirauhastulehdus, kristalliniveltauti, kystinen fibroosi, luunpehmenemistauti, munuaisperäinen sokerivirtsai- suus, porfyria, valekihti
pois lukien:	ruoka-aineallergia A92; ruoka-aineintoleranssi D99; osteoporoosi L95

U Virtsaelimet

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

U01	Kipu virtsatessa	R30
mukaan lukien:	dysuria, polttava tunne virtsatessa	
pois lukien:	tihentynyt virtsaaminen U02; virtsaputkentulehdus U72	

U02	Tihentynyt virtsaamistarve	R35
mukaan lukien:	pollakisuria, runsasvirtsaisuus, yövirtsaaminen	

U04	Virtsankarkailu	N39.3, N39.4, R32
mukaan lukien:	elimellisestä syystä johtuva tahaton virtsantulo, ponnistusinkontinenssi, ponnistusvirtsankarkailu	
pois lukien:	henkisistä syistä johtuva virtsankarkailu P12	

U05	Virtsaamisongelma, muu	R34, R39.1
mukaan lukien:	virtsanerityksen puuttuminen, virtsan tiputtelu, vähävirtsaisuus	
pois lukien:	virtsaumpi U08	

U06	Verivirtsaisuus	N02, R31
mukaan lukien:	verta virtsassa	
kriteerit:	makroskooppisesti/mikroskooppisesti/kemiallisella testillä todettu veri virtsassa	

U07	Virtsaamiseen liittyvä muu oire/vaiva	R39.8
mukaan lukien:	pahanhajuinen virtsa, tumma virtsa	
pois lukien:	epänormaali virtsakoe U98	

U08	Virtsaumpi	R33
------------	-------------------	------------

U13	Rakkoon liittyvä oire/vaiva, muu	R39.0
mukaan lukien:	virtsarakon kipu, ärtynyt virtsarakko	

U14	Munuaiseen liittyvä oire/vaiva	N23
mukaan lukien:	munuaiskipu, munuaiskoliikki, munuaisongelma	
pois lukien:	lanne-/kylkikipu L05	

U26	Huoli/pelko virtsateiden syövästä	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on tauti, luokittele se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko virtsateiden syövästä ilman sairautta / kunnes diagnoosi varmistettu	

U27	Huoli/pelko muusta virtsatesairaudesta	Z71.1
pois lukien:	virtsaelinten syövän pelko U26; jos potilaalla on sairaus, luokittele se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko virtsateiden sairaudesta ilman sairautta / kunnes diagnoosi varmistettu	

U28	Toiminnanvaja	Z73.6, Z93.5, Z93.6, Z99.2
mukaan lukien:	heikentynyt virtsasuihku, munuaissiirto	
pois lukien:	virtsansarkailu U04	
kriteerit:	virtsateiden ongelmasta johtuva toiminnanvaja	
Huom.:	COOP/Wonca-taulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)	

U29 Muu virtsaelinten vaiva/oire	R39.8
pois lukien:	virtsarakon yliärtyisyys/kipu U13; munuaisongelmat U14

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

U70 Pyelonefriitti/munuaisaltaantulehdus	N10, N11, N12, N15.1, N15.9
mukaan lukien:	munuais- / munuaisseudun paise, munuaistulehdus
kriteerit:	(1) kaksi seuraavista: kylkikipu, munuaisarkuus, todettu krooninen munuaisvika sekä (2) kliininen tai laboratorio-kokein todettu virtsatietulehdus
harkitse:	virtsarakontulehdus / muu virtsatietulehdus U71

U71 Virtsarakontulehdus / muu virtsatietulehdus	N30, N39.0
mukaan lukien:	akuutti/krooninen rakkotulehdus (ei sukupuolitauti), alempien virtsateiden tulehdus, kystiitti, muualla luokittelematon virtsatietulehdus, oireeton bakteerivirtsaisuus
pois lukien:	munuaisaltaantulehdus U70; virtsaputkentulehdus U72; emätintulehdus X84; esinahantulehdus Y75
Huom.:	Koodaa raskauden aikana myös W84.

U72 Virtsaputkentulehdus	A56.2, B37.4, N34
mukaan lukien:	klamydian aiheuttama virtsaputkentulehdus, määrittelemätön virtsaputkentulehdus, virtsa-aukon tulehdus, virtsaputki-oireyhtymä
pois lukien:	naisen virtsaputken tippuri X71; naisen trikomonas X73; miehen virtsaputken tippuri Y71
kriteerit:	(1) erite virtsaputkesta ja tihentynyt, polttava, kivulias tai pakottava virtsaaminen ilman mikroskooppilla tai viljelyssä todettuja bakteereja virtsassa tai (2) virtsa-aukon inflammaatio
harkitse:	kivulias virtsaaminen U01; tihentynyt virtsaamisentarve U02: ärtynyt rakko U13; erite virtsaputkesta X29; Y03

U75 Pahanlaatuinen kasvain, munuaisen	C64, C65
kriteerit:	tyypillinen kudoksenäyte
harkitse:	virtsateiden määrittämätön kasvain U79

U76	Pahanlaatuinen kasvain, virtsarakon	C67
kriteerit:	tyypillinen kudosnäyte	
harkitse:	virtsaiteiden määrittämätön kasvain U79	

U77	Pahanlaatuinen kasvain, virtsaelimistön, muu	C66, C68
mukaan lukien:	virtsanjohtimen pahanlaatuinen kasvain, virtsaputken pahanlaatuinen kasvain	
pois lukien:	eturauhasen pahanlaatuinen kasvain Y77	
kriteerit:	tyypillinen kudosnäyte	
harkitse:	virtsaiteiden määrittämätön kasvain U79	

U78	Hyvänlaatuinen kasvain, virtsaiteiden	D30
mukaan lukien:	virtsarakon papilloomaa, virtsaiteiden polyyppi	
pois lukien:	eturauhasen liikakasvu Y85	
kriteerit:	tyypillinen kudosnäyte	
harkitse:	virtsaiteiden määrittämätön kasvain U79	

U79	Kasvain, virtsaiteiden, määrittämätön	D09.0, D09.1, D41
mukaan lukien:	munuaisen/virtsanjohtimen/virtsaputken/virtsarakon kasvain	
pois lukien:	kudosnäytteellä todistetut virtsaiteiden kasvaimet U75, U76, U77, U78	

U80	Virtsaiteiden vamma	S37.0, S37.1, S37.2, S37.3, T19.0, T19.1, T28.3, T28.8
mukaan lukien:	munuaisruuhje, vierasesine virtsaiteissa	

U85	Synnyynnäinen epämuodostuma, virtsaiteiden	Q60, Q61, Q62, Q63, Q64
mukaan lukien:	kaksoismunainen/-virtsanjohtin, synnyynnäinen monirakkulainen munainen	

U88	Munuaiskerästulehdus, glomerulonefriitti/nefroosi N00, N01, N03, N04, N05, N07, N08, N14, N15.0, N15.8, N16
mukaan lukien:	akuutti munuaiskerästulehdus, krooninen munuaiskerästulehdus, kutistusmunuainen, munuaissairaus, munuaissairaus särkylääkkeistä, munuaistulehdus, nefroottinen oireyhtymä, rappiomunuaistauti
pois lukien:	munuaisvika U99
kriteerit:	(1) vähintään kolme seuraavista: verivirtsaisuus, valkuaisvirtsaisuus, munuaisperäinen suolan ja veden kerääntyminen, alentunut munuaisten toiminta, pysyvä epänormaali virtsalöydös tai (2) munuaisbiopsialöydös
harkitse:	poikkeava virtsalöydös U98; munuaisvaiva U14

U90	Asentoon liittyvä valkuaisvirtsaisuus	N39.2
mukaan lukien:	ortostaattinen valkuaisvirtsaisuus	
kriteerit:	liikkumisen jälkeen ilmenevä valkuaisvirtsaisuus, ei valkuaisvirtsaisuutta yön yli makaamisen jälkeen eikä osoitettua munuaissairautta	
harkitse:	valkuaisvirtsaisuus määrittämätön U98	

U95	Virtsatiekivi	N20, N21, N22
mukaan lukien:	kalkkeuma/kivi munuaisessa/virtsanjohtimessa/virtsarakossa	
kriteerit:	(1) koliikkimainen kipu ja joko verivirtsaisuus tai aikaisempi virtsatiekivi tai (2) poistunut kivi tai (3) kuvantamisella osoitettu kivi	
harkitse:	verivirtsaisuus U06; munuaiskoliikki U14; muu virtsateiden oire u29; poikkeava virtsalöydös U98	

U98	Poikkeava virtsalöydös, määrittämätön	N39.1, R80, R81, R82
mukaan lukien:	märkävirtsaisuus, sokerivirtsaisuus, valkosoluja virtsassa, valkuaisvirtsaisuus	
pois lukien:	verivirtsaisuus / verta virtsassa U06; liikkumiseen liittyvä valkuaisvirtsaisuus / albuminuria U90	

U99	Muu virtsateiden sairaus	N06, N13, N17, N18, N19, N25, N26, N27, N28, N29, N31, N32, N33, N35, N36, N37, N39.8, N39.9, R39.2, T19.8, T19.9, Z90.5, Z90.6, Z94.0
mukaan lukien:	hypertrofinen munuainen, munuaisaltaan laajentuminen, munuaisten vajaatoiminta, uremia, vesimunuainen, virtsa-myrrytys, virtsanjohtimen takaisinvirtaus, virtsaputken kurouma, virtsaputken lihake, virtsarakon divertikkeli, virtsarakon kaulan tukkeuma	

W Raskaus, synnytys ja perhesuunnittelu

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

W01	Raskausepäily	Z32.0
mukaan lukien:	kuukautiset myöhässä, raskauteen viittaava oire	
pois lukien:	raskauden pelko W02; todettu raskaus W78; ei toivottu raskaus W79	

W02	Pelko raskaudesta	Z71.1
mukaan lukien:	huoli epätoivotun raskauden mahdollisuudesta	
pois lukien:	huoli/pelko todetusta raskaudesta W79	

W03	Raskaudenaikainen verenvuoto	O20, O46
mukaan lukien	uhkaava keskenmeno	
pois lukien:	synnytysverenvuoto W17	

W05	Raskauspahoinvointi/-oksentelu	O21
mukaan lukien:	aamupahoinvointi varmistetussa raskaudessa	

W10	Yhdynnänjälkeinen ehkäisy	Z30.3
mukaan lukien:	jälkiehkäisy	

W11 Raskaudenehkäisy pillerillä	Z30.4
mukaan lukien: suun kautta annettavaan hormonivalmisteseen perustuva perhesuunnittelu	

W12 Raskaudenehkäisy, kohdunsisäinen	Z30.1, Z30.5
mukaan lukien: perhesuunnittelu käyttäen kierukkaa	

W13 Sterilisaatio, naisen	Z30.2
mukaan lukien: perhesuunnittelu, johon liittyy naisen sterilisaatio	

W14 Raskaudenehkäisy, muu	Z30.0, Z30.8, Z30.9
mukaan lukien: muu ehkäisy, muu perhesuunnittelu	
pois lukien: perinnöllisyysneuvonta A98; tablettiehkäisy W11; kierukka W12; naisen sterilisaatio W13	

W15 Hedelmättömyys	N97, Z31
mukaan lukien: steriliteetti, primaari ja sekundaari	
kriteerit: ei raskautta 2 vuoden yrittämisestä huolimatta	
harkitse: muu raskauteen liittyvä oire / vaiva W29	

W17 Synnytyksen jälkeinen verenvuoto	O72
kriteerit: synnytyksen jälkeinen / 6 viikon sisällä synnytyksestä tapahtuva runsas verenvuoto	
harkitse: muu synnytyksen jälkeinen vaiva W18	

W18 Synnytyksen jälkeinen oire/vaiva, muu	O90.9
pois lukien: synnytyksenjälkeinen masennus P76; synnytyksenjälkeinen vuoto W17; imetysvaiva W19; lapsivuodeajan komplikaatio W96	
kriteerit: synnytykseen liittyvä / 6 viikon sisälle synnytyksestä ajoittuva vaiva	

W19	Imetykseen liittyvä oire/vaiva	O92.5, O92.6, O92.7
mukaan lukien:	maidoneritys rinnasta, rintamaidon ehtyminen, vieroitus	
pois lukien:	rintatulehdus lapsivuodeaikana W94; rohtuneet nännit W95	

W21	Huoli raskaudenaikaisesta kehonkuvasta	R46.8
------------	---	--------------

W27	Huoli/pelko raskauskomplikaatiosta	Z71.1
mukaan lukien:	pelko vauvan synnynnäisestä rakennepoikkeavuudesta	
pois lukien:	jos potilaalla on komplikaatio, se luokitellaan	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko komplikaatioista ilman, että niitä on tai ennen kuin ne on todettu	

W28	Toiminnanvaja, raskauteen ja synnytykseen liittyvä	Z73.6
mukaan lukien:	lantion epävakaus	
kriteerit:	raskaudesta johtuva tai siihen liittyvä toiminnanvaja	
Huom.:	COOP/Wonca-tilat soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)	

W29	Muu raskauteen liittyvä oire/vaiva	R68.8
mukaan lukien:	perhesuunnitteluun liittyvä oire/vaiva	

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

W70	Lapsivuodetulehdus/verenmyrkytys	O85, O86.1, O86.3
pois lukien:	raskauteen liittyvä jäykkäkouristus N72	
kriteerit	synnytyskanavan tai lisääntymiselinten tulehdus 6 viikon sisällä synnytyksestä	

W71	Raskautta komplisoiva tulehdus	O23, O41.1, O75.2, O75.3, O86.2, O86.4, O86.8, O98
pois lukien:	lapsivuodeajan tulehdus W70; rintatulehdus lapsivuodeaikana W94	

W72 Pahanlaatuinen kasvain, raskauteen liittyvä	C58
mukaan lukien: suonikalvon epiteliooma, suonikalvosyöpä	

W73 Hyvänlaatuinen/määrittämätön kasvain, raskauteen liittyvä	O01
mukaan lukien: rypäleraskaus	

W75 Raskautta komplisoiva vamma	T14.9
mukaan lukien: raskautta häiritsevän vamman seuraus	
pois lukien: uusi synnytyksestä johtuva vamma W92, W93	

W76 Synnynnäinen epämuodostuma, raskautta komplisoiva	O99.8
mukaan lukien: äidin epämuodostuma, joka voi vaikuttaa raskauteen/synnytykseen	

W78 Raskaus	Z32.1, Z33, Z34, Z36
mukaan lukien: varmistettu raskaus	
pois lukien: ei-toivottu raskaus W79; kohdunulkoinen raskaus W80; riskiraskaus W84	

W79 Raskaus, ei-toivottu	Z32.1
---------------------------------	--------------

W80 Raskaus, kohdunulkoinen	O00
kriteerit: varmistettu ultraäänitutkimuksella, vatsaontelon tähytyksellä, kuldoskopiolla tai leikkauksella	
harkitse: synnytyksenjälkeinen verenvuoto W03, muu raskaudenaikainen oire / vaiva W29	

W81 Raskausmyrkytys	O10, O11, O12, O13, O14, O15, O16
mukaan lukien: eklampsia, kohonnut verenpaine, pre-eklampsia, raskaus-toksemia, toksemia, turvotus ja valkuaisvirtsaisuus raskaudessa	
harkitse: muu raskaudenaikainen oire / vaiva W29	

W82 Keskenmeno	O02, O03, O05, O06
mukaan lukien:	epätäydellinen/keskeytynyt/toistuva/täydellinen keskenmeno
pois lukien:	synnytyksenjälkeinen verenvuoto W03; raskauden keskeytys W83; ennenaikaiset supistukset 28. raskausviikon jälkeen W92; sikiökuolema tai kuolleena syntyminen 28. raskausviikon jälkeen W93

W83 Raskauden keskeytys	O04, Z30.3
mukaan lukien:	raskauden päättäminen, kaikki komplikaatiot

W84 Riskiraskaus	O24.0, O24.1, O24.2, O24.3, O24.9, O25, O30, O31, O32, O33, O34, O35, O36, O40, O43, O44, O99.0, O99.1, O99.2, O99.3, O99.4, O99.5, O99.6, O99.7, Z35
mukaan lukien:	aikaisempi keisarileikkaus, diabetes / muu aikaisempi krooninen raskauteen vaikuttava sairaus, ennenaikainen synnytys, epäsuhta, eteisistukka, iäkäs ensisynnyttäjä, lapsiveden runsaus, moniraskaus, ikäisekseen pieni sikiö, raskaudenaikainen anemia, väärä tarjonta
pois lukien:	raskautta komplisoiva tulehdus W71; kohdunulkoinen raskaus W80; raskausmyrkytys W81; raskausdiabetes W85

W85 Raskausdiabetes	O24.4
mukaan lukien:	raskauden aikana ilmentynyt diabetes
pois lukien:	olemassa oleva tyypin 1 diabetes T89; olemassa oleva tyypin 2 diabetes T90
kriteerit:	voimassa olevat WHO:n kriteerit raskauden ajan diabetekselle
harkitse:	kohonnut verensokeri A91

W90 Normaali synnytys, elävä lapsi	O80, Z37.0, Z37.9, Z38, Z39
---	------------------------------------

W91 Normaali synnytys, kuollut lapsi	Z37.1, Z37.9
---	---------------------

W92 Komplisoitunut synnytys, elävä lapsi	
O42, O45, O60, O61, O62, O63, O64, O65, O66, O67, O68, O69, O70, O71, O73, O75.0, O75.1, O75.4, O75.5, O75.6, O75.7, O75.8, O75.9, O81, O82, O83, O84, Z37.2, Z37.5, Z37.9, Z38, Z39	
mukaan lukien:	elävänä syntynyt komplisoituneesta synnytyksestä: avustettu synnytys, eteisistukka synnytyksessä, keisarileikkaus, käynnistetty synnytys, käännös, perätilasynnytys, synnytyksen aiheuttamat vammat, vaikea synnytys
pois lukien:	synnytyksenjälkeinen verenvuoto W17; raskausmyrkytys W81

W93 Komplisoitunut synnytys, kuollut lapsi	
O42, O45, O60, O61, O62, O63, O64, O65, O66, O67, O68, O69, O70, O71, O73, O75.0, O75.1, O75.4, O75.5, O75.6, O75.7, O75.8, O75.9, O81, O82, O83, O84, Z37.1, Z37.3, Z37.4, Z37.6, Z37.7, Z37.9	
mukaan lukien:	kuolleena syntynyt komplisoituneesta synnytyksestä: avustettu synnytys, eteisistukka synnytyksessä, keisarileikkaus, käynnistetty synnytys, käännös, perätilasynnytys, synnytyksen aiheuttamat vammat, vaikea synnytys
pois lukien:	synnytyksenjälkeinen verenvuoto W17; raskausmyrkytys W81

W94 Rintatulehdus, imettämiseen liittyvä	O91
mukaan lukien:	rintarauhasen paise
pois lukien:	rintarauhastulehdus (ei imetyksen aikainen) X21
kriteerit:	kipu, rintatulehdus 6 viikon sisällä synnytyksestä tai imetyksen aikana
harkitse:	imetyshäiriö W19

W95 Rintarauhasen muu häiriö, raskauteen/imettämiseen liittyvä	
O92.0, O92.1, O92.2, O92.3, O92.4	
mukaan lukien:	rintarauhasen häiriö lapsivuodeaikana, rohtuneet nännit
pois lukien:	imetyshäiriö W19; rintatulehdus W94; raskauteen/imetykseen liittymätön rintaongelma X21

W96	Imettämiseen liittyvä komplikaatio, muu O87, O90.4, O90.8, O90.9
pois lukien:	lapsivuodeajan masennus P76; lapsivuodepsykoosi P98; lapsivuodeajan tulehdus W70; raskausmyrkytys W81; raskaudenaikainen rintaongelma W95

W99	Muu raskauteen/synnytykseen liittyvä häiriö O07, O08, O22, O26, O28, O41.0, O41.8, O41.9, O47, O48, O88, O90.5, O94, O95, O96, O97
pois lukien:	valeraskaus P75

X Naisen sukuelimet sisältäen rinnan

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

X01	Kipu sukuelimissä, naisen R10.2, R52
mukaan lukien:	emätinkipu, lantiokipu
pois lukien:	kuukautiskipu X02; yhdyntäkipu naisen X04; rintarauhasen kipu naisella X18

X02	Kuukautiskipu N94.4, N94.5, N94.6
X03	Kuukautisten välillä esiintyvä kipu N94.0
mukaan lukien:	keskikierron kipu, munasolun irtoamisesta aiheutuva kipu, ovulaatiokipu

X04	Yhdyntäkivut, naisen N94.1, N94.2
mukaan lukien:	vaginismi
pois lukien:	henkinen seksiongelma P07, P08

X05	Puuttuvat/niukat kuukautiset N91
mukaan lukien:	harventuneet kuukautiset, viivästyneet kuukautiset
pois lukien:	raskausepäily W01; raskauden pelko W02

X06	Runsaat kuukautiset	N92.0, N92.2, N92.4
mukaan lukien:	murrosiän runsaat kuukautiset, runsaat kuukautiset	

X07	Epäsäännölliset / tiheät kuukautiset	N92.1, N92.5, N92.6
mukaan lukien:	tiheät kuukautiset	
pois lukien:	runsaat kuukautiset / murrosiän runsaat kuukautiset X06	

X08	Välivuoto	N92.3, N93.8, N93.9
mukaan lukien:	dysfunktionaalinen kohtuvuoto, läpäisyvuoto, ovulaatiovuoto, tihentyneet kuukautiset, tiputtelu, välivuoto	
pois lukien:	vaihdevuosien jälkeinen vuoto X12; yhdynnänjälkeinen vuoto X13	

X09	Kuukautisia edeltävä oire/vaiva	N94.8, N94.9
pois lukien:	premenstruaalisyndrooma X89	

X10	Kuukautisten siirto	Z30.9
kriteerit:	säännöllisten, odotettujen kuukautisten siirto hormonilla	

X11	Vaihdevuosioireet/-vaiva	N95.1, N95.2, N95.3, N95.8, N95.9
mukaan lukien:	atrofinen emätintulehdus, seniili emätintulehdus, vaihdevuodet, vaihdevuosiin liittyvä oire/vaiva	
pois lukien:	vaihdevuosien jälkeinen vuoto X12	

X12	Verenvuoto emättimestä, vaihdevuosien jälkeinen	N95.0
kriteerit:	verenvuoto emättimestä joko kuusi kuukautta kuukautisten poisjäämisen tai laboratoriokokeella osoitetun menopaussin jälkeen	

X13	Verenvuoto emättimestä, yhdynnänjälkeinen	N93.0
mukaan lukien:	kosketusverenvuoto emättimestä	

X14	Vuoto emättimestä	N89.8
mukaan lukien:	valkovuoto	
pois lukien:	vuoto X06, X07, X08; atrofinen emätintulehdus X11; tippuri naisella X71; hiivatulehdus naisen sukuelimissä X72; trikomonas naisen sukuelimissä X73; klamydia naisella X92	
X15	Emättimen oire/vaiva, muu	N89.8, N89.9
mukaan lukien:	emättimen kuivuus	
pois lukien:	sukuelinkipu X01; elimellinen emätinkipu X04; atrofinen emätintulehdus X11	
X16	Ulkosynnyttimien oire/vaiva	L29.2, N90.9
mukaan lukien:	ulkosynnyttimien kuivuus, ulkosynnyttimien kutina	
pois lukien:	emätinkipu X01; emättimen paise X99	
X17	Lantionseudun oire/vaiva, naisen	N94.8, N94.9
pois lukien:	sukuelinten kipu naisella X01	
X18	Rintarauhasen kipu, naisen	N64.4
mukaan lukien:	rintarauhaskipu	
pois lukien:	rinnan kipu raskauden/imetyksen aikana W19	
X19	Rintarauhasen kyhmy, naisen	N63
mukaan lukien:	kyhmyiset rinnat	
X20	Nännin oire/vaiva, naisen	N64.0, N64.5
mukaan lukien:	nännin haavauma, nännin kipu/kutina, nännin vetäytyminen, vuoto nännistä	
pois lukien:	nännin oire/vaiva raskauden/imetyksen aikana W19	
X21	Rintarauhasen muu oire/vaiva, naisen	N61, N62, N64.3, N64.5, N64.9
mukaan lukien:	maidonvuoto rinnasta, mastopatia, nisäsairaus, rintarauhastulehdus (ei imetyksen aikainen)	
pois lukien:	rintatulehdus (imetyksen aikainen) W94	

X22	Huoli rintojen ulkonäöstä, naisen	R46.8
------------	--	--------------

X23	Huoli/pelko sukupuolitaudista, naisen	Z71.1
pois lukien:	HIV:n / AIDS:n pelko B25; jos potilaalla on sairaus, luokittele se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko sukupuolitaudista ilman sairautta / kunnes diagnoosi varmistettu	

X24	Huoli/pelko seksuaalisesta toimintahäiriöstä, naisen	Z71.1
pois lukien:	seksuaalitoiminnan häiriö P07; vähentynyt sukupuolinen tyydyttyneisyys P08	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko seksuaalisen toimintahäiriöstä ilman seksuaalista toimintahäiriötä	

X25	Huoli/pelko sukuelinsyövästä, naisen	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko sukuelimen syövästä ilman sairautta / kunnes diagnoosi varmistettu	

X26	Huoli/pelko rintasyövästä, naisen	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko rintasyövästä ilman sairautta / kunnes diagnoosi varmistettu	

X27	Huoli /pelko muusta sukuelimen/rintarauhasen sairaudesta, naisen	Z71.1
pois lukien:	naisen sukuelinsyövän pelko X25; naisen rintasyövän pelko X26; jos potilaalla on sairaus, luokittele se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko muun sukuelimen tai rinnan sairaudesta ilman sairautta / kunnes diagnoosi varmistettu	

X28	Toiminnanvaja, sukuelinten, naisen	Z73.6, Z90.7
pois lukien:	vähentynyt sukupuoli P07, vähentynyt sukupuoli tyydyttyneisyys P08, kivulias yhdyntä naisella X04	
kriteerit:	naisen sukuelimen tai rinnan/rintojen ongelmasta johtuva toiminnanvaja	
Huom.: COOP/Wonca-aulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)		

X29	Muu naisen sukuelinoire	N94.9, R36
mukaan lukien:	naisen virtsaputkivuoto	

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

X70	Kuppa, naisen	A50, A51, A52, A53, A65
mukaan lukien:	kuppa missä tahansa	
kriteerit:	Treponema pallidum osoitettu mikroskoopilla tai serologisilla kuppavasta-ainetestillä	

X71	Tippuri, naisen	A54
mukaan lukien:	tippuri missä tahansa	
kriteerit:	(1) märkäinen erite emättimestä todistetun taudinkantajan kontaktin jälkeen tai (2) vuodosta osoitettu gram-negatiivinen diplokokki tai (3) viljelty Neisseria gonorrhea	
harkitse:	virtsaputkentulehdus U72; erite virtsaputkesta X29	

X72	Hiiva sukuelimissä, naisen	B37.3, B37.4
mukaan lukien:	emättimen/kohdunkaulan hiivatulehdus	
kriteerit:	(1) tulehtunut virtsa-sukuelinten limakalvo tai iho tyypillisellä tarttuvalla eritteellä tai (2) todennettu hiivan esiintyminen	
harkitse:	erite emättimestä X14; emätintulehdus X84	

X73	Trikomonas sukuelimissä, naisen	A59.0
mukaan lukien:	naisen sukuelinten siimaeliötauti	
kriteerit:	tyypillinen pahanhajuinen vuoto tai mikroskopialla osoitettu trikomonas	
harkitse:	erite emättimestä X14; emätintulehdus X84	

X74	Sisäsynnytintulehdus	N70, N71, N73, N74
mukaan lukien:	kohdunlimakalvotulehdus, munasarjatulehdus, munatorvitulehdus, PID	
pois lukien:	sukupuoliyhteydessä tarttuva tauti naisella X70-X73; klamydia naisella X92	
kriteerit:	alavatsakipu ja merkittävä kosketteluarkuus kohdussa ja sivuelimissä sekä muu tulehduksen merkki	
harkitse:	lantion kongestiivinen oireyhtymä X99	

X75	Pahanlaatuinen kasvain, kohdunkaulan	C53
mukaan lukien:	kohdunkaulan carcinoma-in-situ X81, kohdunkaulan pintasolukerroksen kasvain (CIN) 3. aste X81	
pois lukien:	poikkeava kohdunkaulan irtosolunäyte (PAPA) luokka 1 ja 2 X86	
kriteerit:	tyypillinen histologia	

X76	Pahanlaatuinen kasvain, naisen rinnan	C50
mukaan lukien:	naisen rintarauhasen carcinoma-in-situ, tiehyensisäinen syöpä	
kriteerit:	tyypillinen histologia	
harkitse:	rintarauhasen kyhmy X19	

X77	Pahanlaatuinen kasvain, naisen sukuelimen, muu	C51, C52, C54, C55, C56, C57
mukaan lukien:	emättimen, kohdun, munasarjojen, sivuelinten, ulkosynnyttimien pahanlaatuinen kasvain	
pois lukien:	kohdunkaulan carcinoma-in-situ X75; muu naisen sukuelimen carcinoma-in-situ X81	
kriteerit:	tyypillinen histologia	
harkitse:	muu / määrittämätön sukuelimen kasvain X81	

X78	Lihaskasvain, kohdun	D25
mukaan lukien:	kohdunkaulan lihaskasvain, leiomyooma, myooma, sidekudoksen kohtu, sileälihaskasvain	
kriteerit:	kohdun suureneminen, joka ei johdu raskaudesta tai pahanlaatuisuudesta, yhdistyneenä yksittäiseen tai useisiin kiinteisiin kyhmyihin	

X79	Hyvänlaatuinen kasvain, naisen rintarauhasen	D24
mukaan lukien:	naisen rinnan fibroadenooma	
pois lukien:	rintarauhasen rakkulatauti X88	
kriteerit:	tyypillinen histologia	

X80	Hyvänlaatuinen kasvain, naisen sukuelinten	D26, D27, D28
pois lukien:	kohdunkaulan polyyppi X85; fysiologinen munasarjarakkula X99	

X81	Kasvain, naisen sukuelinten, muu/määrittämätön	D05, D06, D07.0, D07.1, D07.2, D07.3, D39, D48.6
mukaan lukien:	muu carcinoma-in-situ	
pois lukien:	kohdunkaulan carcinoma-in-situ X75; kohdun limakalvo-polyyppi X99	

X82	Sukuelinvamma, naisen	S30.2, S31.4, S31.5, S37.4, S37.5, S37.6, S38.0, S38.2, S39.8, S39.9, T19.2, T19.3, T28.3, T28.8, Z41.2
mukaan lukien:	vierasesine emättimessä, naisen ympärileikkaus	
pois lukien:	synnytyksestä johtuva sukuelimen vamma W92, W93	

X83	Synnyttäminen epämuodostuma, naisen sukuelinten	Q50, Q51, Q52, Q56, Q83
mukaan lukien:	kaksineuvoisuus, repeytymätön immenkalvo	
pois lukien:	muu perinnöllinen oireyhtymä A90	

X84	Emättimen/ulkosynnyttymien tulehdus, määrittämätön	N76, N77
mukaan lukien:	emätintulehdus, gardnerella	
pois lukien:	atrofinen emätintulehdus X11; hiiva sukuelimissä X72; sukuelimen trikomonas X73	

X85	Kohdunsuun sairaus, määrittämätön	N72, N84.1, N86, N88
mukaan lukien:	kohdunkaulan limakalvopolyyppi, kohdunkaulantulehdus, kohdunsuun eroosio/sierettymä, kohdunsuun valkotäpläisyys, vanha kohdunkaulan repeämä	
pois lukien:	kohdunsuun poikkeavuus raskaudessa/synnytyksessä/lapsivuodeaikana W77; poikkeava kohdunkaulan irtosolunäyte X86	

X86	Poikkeava irtosolunäyte	N87
mukaan lukien:	kohdunkaulan pintasolukerroksen kasvain (CIN) asteet 1 ja 2, kohdunkaulan solumuutos / solujen kasvuhäiriö, poikkeava PAPA	
pois lukien:	kohdunkaulan intraepiteliaalinen neoplasia (CIN)	

X87	Kohdun ja emättimen laskeuma	N81
mukaan lukien:	virtsarakon esiinluiskahdus, kohdun täydellinen esiinluiskahdus, peräsuolen esiinluiskahdus emättimeen	
pois lukien:	ponnistusvirtsankarkailu U04	

X88	Rintarauhasen rakkulatauti	N60
mukaan lukien:	rinnan krooninen rakkulasairaus, rinnan rakkulainen sidekudosrauhaskasvain, rinnan solumuutos, rinnan yksittäinen rakkula, sidekudos-rakkulasairaus rinnassa	

X89	Premenstruaalisyndrooma	N94.3
mukaan lukien:	PMS	
kriteerit:	vähintään kaksi kuukautiskierron mukaan syklistesti toistuvaa oiretta seuraavista: turvotus, rintojen arkuus/turvotus, päänsärky, ärtyisyys, mielialanvaihtelu	
harkitse:	kuukautisia edeltävä oire X09	

X90	Sukuelinherpes, naisen	A60
mukaan lukien:	naisen peräaukon herpes	
kriteerit:	pienet tyypillisen näköiset ja tyypillisellä paikalla olevat neste-rakkulat, jotka kehittyvät kivuliaiksi haavaumiksi ja ruviksi	

X91	Visvasyytä, naisen	A63.0
mukaan lukien:	HPV-infektio, kondylooma, sukuelinsyylä	
kriteerit:	tyypillinen kudosaivaurio tai kudosaite	

X92	Sukuelinklamydia, naisen	A56.0, A56.1, A56.3, A56.4, A56.8
kriteerit:	todettu klamydiainfektio	

X99	Muu naisen sukuelinsairaus	A55, A57, A58, A63.8, N61, N64.1, N64.2, N64.8, N75, N80, N82, N83, N84.0, N84.2, N84.3, N84.8, N84.9, N85, N89.0, N89.1, N89.2, N89.3, N89.4, N89.5, N89.6, N89.7, N90.0, N90.1, N90.2, N90.3, N90.4, N90.5, N90.6, N90.7, N90.8, N94.8, N94.9, N96, N98, Z90.1, Z90.7
mukaan lukien:	Bartholinin rakkula/paise, endometrioosi, fysiologinen munasarjan rakkula, kohdun limakalvosiroittuma, lantion verentungosyndrooma, sukuelinavanne	
pois lukien:	sukupuoliteitse tarttuva tauti määrittelemätön A78	

Y Miehen sukuelimet

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

Y01	Siittimen kipu	N48.9, R52
pois lukien:	kestokangistus / kivulias erektio Y08	

Y02	Kiveksen/kivespussin kipu	N50.9, R10.2, R52
mukaan lukien:	lantionpohjan kipu, välilihan kipu	

Y03	Vuoto virtsaputkesta	R36
------------	-----------------------------	------------

Y04	Siittimen oire/vaiva, muu	N48.9
mukaan lukien:	esinahan oire/vaiva	
pois lukien:	siittimen kipu Y01; kivulias erektio / kestokangistus Y08	

Y05	Kiveksen/kivespussin oire/vaiva	L29.1, N50.8, N50.9
mukaan lukien:	kyhmy kiveksessä	
pois lukien:	kiveksen/kivespussin kipu Y02	

Y06	Eturauhasen oire / vaiva	N42.8, N42.9
mukaan lukien:	eturauhasvaiva	
pois lukien:	tihentynyt virtsaaminen / virtsaamistarve U02; virtsaumpi U08	

Y07	Potenssiongelma, määrittämätön	N48.4
mukaan lukien:	elimellisestä syystä johtuva yhdyntäkyvyttömyys	
pois lukien:	vähentynyt sukupuolinen halukkuus P07; henkinen sukupuoli- nen kyvyttömyys / vähentynyt sukupuolinen tyydyttyneisyys P08	

Y08	Seksuaaliseen toimintaan liittyvä oire/vaiva, miehen	N48.3, N48.9
mukaan lukien:	kivulias erektio, kivulias sairaalloinen pitkittynyt erektio, kestokangistus	
pois lukien:	vähentynyt sukupuolinen halukkuus P07; henkinen sukupuoli- nen kyvyttömyys / vähentynyt sukupuolinen tyydyttyneisyys P08	

Y10	Alentunut hedelmällisyys / hedelmättömyys, miehen	N46
kriteerit:	hedelmöityksen epäonnistuminen kahden vuoden yrittämisestä huolimatta	

Y13	Sterilisaatio, miehen	Z30.2
mukaan lukien:	miehen sterilisaatioon liittyvä perhesuunnittelu	

Y14	Ehkäisyneuvonta, miehen	Z30.0, Z30.8, Z30.9
mukaan lukien:	ehkäisy määrittelemätön, perhesuunnittelu määrittelemätön	
pois lukien:	perinnöllisyysneuvonta A98	

Y16	Rintarauhasen oire/vaiva, miehen	N62, N63
pois lukien:	kyhmy miehen rintarauhasessa, miehen rintojen suureneminen	
pois lukien:	rintarauhasen sairaus miehellä Y99	

Y24	Huoli/pelko seksuaalisesta toimintahäiriöstä, miehen	Z71.1
pois lukien:	jos potilaalla on seksuaalinen toimintahäiriö, koodaa se tila	
kriteerit:	seksuaalisen toimintahäiriön huoli/pelko ilman häiriötä	

Y25	Huoli/pelko sukupuolitaudista, miehen	Z71.1
pois lukien:	HIV:n / AIDS:n pelko B25; kun potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko sukupuolitaudista ilman sairautta / kunnes diagnoosi varmistettu	

Y26	Huoli/pelko sukuelinten syövästä, miehen	Z71.1
pois lukien:	kun potilaalla on sairaus, koodaa se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko syövästä ilman sairautta / kunnes diagnoosi varmistettu	

Y27	Huoli/pelko muusta sukuelinsairaudesta, miehen	Z71.1
pois lukien:	sukupuolitaudin pelko Y25; sukuelinsyövän pelko Y26; jos potilaalla on sairaus, luokittele se	
kriteerit:	potilaan huoli/pelko muusta sukuelimen taudista ilman sairautta / kunnes diagnoosi varmistettu	

Y28	Toiminnanvaja, sukuelinten, miehen	Z73.6, Z90.7
pois lukien:	sukupuolinen toimintahäiriö P07, P08; sukupuolinen kyvyttömyys, määrittämätön Y07	
kriteerit:	miehen sukuelinten tai rinnan/rintojen ongelmaan liittyvä toiminnanvaja	
Huom.: COOP/Wonca taulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)		

Y29	Muu miehen sukuelinten oire	N50.9
------------	------------------------------------	--------------

Komponentti 7 – Taudit ja sairaudet

Y70	Kuppa, miehen	A50, A51, A52, A53, A65
mukaan lukien:	kuppa missä tahansa	
kriteerit:	Treponema pallidum osoitettu mikroskoopilla tai kuppavastaineilla	

Y71	Tippuri, miehen	A54
mukaan lukien:	tippuri missä tahansa	
kriteerit:	(1) märkäinen erite virtsaputkesta tai peräsuolesta sekä osoitettu gram-negatiivinen diplokokki todistetun taudin-kantajan kontaktin jälkeen tai (2) viljelty Neisseria gonorrhea	
harkitse:	virtsaputkentulehdus U72; erite virtsaputkesta Y03	

Y72	Sukuelinherpes, miehen	A60
mukaan lukien:	herpes peräaukossa tai sukuelimissä, miehen sukuelinherpes	
kriteerit:	pieniä nesterakkuloita, joiden ulkonäkö ja sijainti tyypillinen ja jotka kehittyvät kivuliaiksi haavaumiksi ja ruviksi	

Y73	Eturauhastulehdus/siemenrakkulatulehdus	A59.0, N41, N49.0
kriteerit:	eturauhasen/siemenrakkuloiden arkuus sekä tulehdukseen viittaava virtsakoe	

Y74	Kivestulehdus/lisäkivestulehdus	N45
pois lukien:	tuberkuloosi A70; sikotauti D71; tippurin aiheuttama lisäkivestulehdus Y71; kiveksen kiertymä Y99	
kriteerit:	kiveksen/lisäkiveksen turvotus ja arkuus – ilman muuta spesifiä syytä (kuten sikotauti, tippuri, tuberkuloosi, vamma tai kiertymä)	
harkitse:	kiveksen oire Y05	

Y75	Esinahan tulehdus	B37.4, N48.1
mukaan lukien:	terskan hiiva	
pois lukien:	syyhy S72; kuppa miehellä Y70; tippuri miehellä Y71; sukuelinherpes miehellä Y72	
kriteerit:	merkkejä esinahan/terskan tulehduksesta	

Y76	Visvasyylä, miehen	A63.0
mukaan lukien:	miehen HPV-tulehdus, sukuelinsyylät	
kriteerit:	tyypillisen näköinen muutos tai kudoksenäyte	

Y77	Pahanlaatuinen kasvain, eturauhasen	C61
kriteerit:	tyypillinen kudoksenäyte	
harkitse:	hyvänlaatuinen / määrittämätön miehen sukelinkasvain Y79	

Y78	Pahanlaatuinen kasvain, miehen sukelinten, muu	C50, C60, C62, C63
mukaan lukien:	kivessyöpä/itusolukasvain, miehen rintasyöpä	
kriteerit:	tyypillinen kudoksenäyte	
harkitse:	hyvänlaatuinen / määrittämätön miehen sukelinkasvain Y79	

Y79	Hyvänlaatuinen/määrittämätön kasvain, miehen sukelinten	D07.4, D07.5, D07.6, D24, D29, D40, D48.6
mukaan lukien:	miehen rinnan hyvänlaatuinen kasvain, miehen sukelinten ei hyvän- / pahanlaatuiseksi luokiteltu kasvain / kun kudoksenäytettä ei ole käytettävissä, miehen sukelinten fibrooma, miehen sukelinten hyvänlaatuinen kasvain	
pois lukien:	eturauhasen hyvänlaatuinen liikakasvu Y85	

Y80	Sukuelinvamma, miehen	S30.2, S31.2, S31.3, S31.5, S38.0, S38.2, T28.3, T28.8, Z41.2
mukaan lukien:	miehen ympärileikkaus	

Y81	Ahdas/liiallinen esinahka	N47
mukaan lukien:	esinahan kurouma	
kriteerit:	Liiallinen esinahka: pitkä esinahka, joka ei liu'u terskan yli	

Y82	Siittimen alahalkio	Q54
------------	----------------------------	------------

Y83	Kiveksen laskeutumattomuus / piilokiveksisyys	Q53
mukaan lukien:	piilokiveksisyys	
pois lukien:	kutistunut kives Y84	
kriteerit:	kivestä ei ole koskaan havaittu kivespussissa eikä sitä voida vetää kivespussiin	

Y84	Synnyynnäinen epämuodostuma, miehen sukuelinten muu	Q55, Q56, Q83
mukaan lukien:	kaksineuvoisuus, kutistunut kives	

Y85	Eturauhasen liikakasvu, hyvänlaatuinen	N40
mukaan lukien:	eturauhasen keskilohkon suurenema, eturauhasen liikakasvu, eturauhasperäinen ahtauma, suurentunut eturauhanen	
kriteerit:	tunnustelemalla/virtsarakontähystyksellä/kuvantamisella todettu suurentunut, pehmeä, kiinteä eturauhanen ilman eturauhassyöpää	
harkitse:	virtsaamisoire / -vaiva U01, U02, U03, U04, U05; virtsaumpi U08	

Y86	Hydroseele	N43.0, N43.1, N43.2, N43.3
mukaan lukien:	vesikives	
kriteerit:	(1) kivestä tai siemennuoraa ympäröivä, aristamaton, läpikuultava hyllyvä turvotus tai (2) kuvantamislöydös	
harkitse:	muu kivespussin / kiveksen oire / vaiva Y05	

Y99	Muu sukuelinten sairaus, miehen	A55, A57, A58, A63.8, N42.0, N42.1, N42.2, N42.8, N42.9, N43.4, N44, N48.0, N48.2, N48.5, N48.6, N48.8, N49.1, N49.2, N49.8, N49.9, N50.0, N50.1, N50.8, N50.9, N51, N64.8, Z90.7
mukaan lukien:	kiveksen kiertymä, lisäkiveksen rakkula, miehen rintarauhasen sairaus, siemenkohju	
pois lukien:	sukupuolitauti määrittämätön A78; miehen rintojen suureneminen Y16; rintasyöpä miehellä Y78	

Z Sosiaaliset ongelmat

Komponentti 1 - Oireet ja vaivat

Z01 Köyhyys/taloudellinen ongelma

Z59.5, Z59.6, Z59.7, Z59.8, Z59.9

Huom.: Ongelman luokittelu elinolosuhteisiin liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua. Potilaat voivat pitää elinolosuhteitaan ongelmana riippumatta siitä, millaisena ulkopuolinen asian näkee / millainen tilanne objektiivisesti arvioituna on. Kyseisten ongelmien luokittelu edellyttää sekä elinolojen erilaisuuden että yksilöllisten tulkintojen ymmärtämistä.

Z02 Ruokaan/veteen liittyvä ongelma

Z58.6, Z59.4

Huom.: Ongelman luokittelu elinolosuhteisiin liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua. Potilaat voivat pitää elinolosuhteitaan ongelmana riippumatta siitä, millaisena ulkopuolinen asian näkee / millainen tilanne objektiivisesti arvioituna on. Kyseisten ongelmien luokittelu edellyttää sekä elinolojen erilaisuuden että yksilöllisten tulkintojen ymmärtämistä.

Z03 Asumiseen/naapurustoon liittyvä ongelma

Z59.0, Z59.1, Z59.2, Z59.3, Z59.8, Z59.9

Huom.: Ongelman luokittelu elinolosuhteisiin liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua. Potilaat voivat pitää elinolosuhteitaan ongelmana riippumatta siitä, millaisena ulkopuolinen asian näkee / millainen tilanne objektiivisesti arvioituna on. Kyseisten ongelmien luokittelu edellyttää sekä elinolojen erilaisuuden että yksilöllisten tulkintojen ymmärtämistä.

Z04 Sosiaaliseen yhteisöön / kulttuuriin liittyvä ongelma

Z60.1, Z60.2, Z60.3, Z60.4, Z60.5, Z60.8, Z60.9

mukaan lukien: avioton raskaus

pois lukien: ei-toivottu raskaus W79

Huom.: Ongelman luokittelu elinolosuhteisiin liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua. Potilaat voivat pitää elinolosuhteitaan ongelmana riippumatta siitä, millaisena ulkopuolinen asian näkee / millainen tilanne objektiivisesti arvioituna on. Kyseisten ongelmien luokittelu edellyttää sekä elinolojen erilaisuuden että yksilöllisten tulkintojen ymmärtämistä.

Z05 Työhön liittyvä ongelma	Z56.1, Z56.2, Z56.3, Z56.4, Z56.5, Z56.6, Z56.7, Z57
Huom.: Ongelman luokittelu työolosuhteisiin liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua. Potilaat voivat pitää työolosuhteitaan ongelmana riippumatta siitä, millaisena ulkopuolinen asian näkee / millainen tilanne objektiivisesti arvioituna on. Kyseisten ongelmien luokittelu edellyttää sekä työolojen erilaisuuden että yksilöllisten tulkintojen ymmärtämistä.	

Z06 Työttömyyteen liittyvä ongelma	Z56.0
pois lukien: eläköitymisongelma P25 Huom. : Ongelman luokittelu työttömyyteen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua. Potilaat voivat pitää työttömyyttään ongelmana riippumatta siitä, millaisena ulkopuolinen asian näkee / millainen tilanne objektiivisesti arvioituna on. Kyseisten ongelmien luokittelu edellyttää sekä työttömyyteen liittyvien kysymysten että yksilöllisten tulkintojen ymmärtämistä.	

Z07 Koulutukseen liittyvät ongelma	Z55
mukaan lukien: lukutaidottomuus Huom.: Ongelman luokittelu koulutukseen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua. Potilaat voivat pitää koulutukseen liittyviä kysymyksiä ongelmana riippumatta siitä, millaisena ulkopuolinen asian näkee / millainen tilanne objektiivisesti arvioituna on. Kyseisten ongelmien luokittelu edellyttää sekä koulu-/koulutusolojen erilaisuuden että yksilöllisten tulkintojen ymmärtämistä.	

Z08 Toimeentuloon/sosiaaliturvaan liittyvä ongelma	Z59.7
Huom.: Ongelman luokittelu toimeentuloon/sosiaaliturvaan liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua. Potilaat voivat pitää oikeudellisia kysymyksiä ongelmana riippumatta siitä, millaisena ulkopuolinen asian näkee / millainen tilanne objektiivisesti arvioituna on. Kyseisten ongelmien luokittelu edellyttää sekä toimeentuloon/sosiaaliturvaan liittyvien kysymysten erilaisuuden että yksilöllisten tulkintojen ymmärtämistä.	

Z09 Oikeudellinen ongelma	Z65.0, Z65.1, Z65.2, Z65.3
Huom.: Ongelman luokittelu oikeudellisiin kysymyksiin liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua. Potilaat voivat pitää oikeudellisia kysymyksiä ongelmana riippumatta siitä, millaisena ulkopuolinen asian näkee / millainen tilanne objektiivisesti arvioituna on. Kyseisten ongelmien luokittelu edellyttää sekä oikeudellisten kysymysten erilaisuuden että yksilöllisten tulkintojen ymmärtämistä.	

Z10 Terveystieteiden järjestelmään liittyvä ongelma	Z64.4, Z75
Huom.: Ongelman luokittelu terveydenhuoltojärjestelmään liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua. Potilaat voivat pitää oikeudellisia kysymyksiä ongelmana riippumatta siitä, millaisena ulkopuolinen asian näkee / millainen tilanne objektiivisesti arvioituna on. Kyseisten ongelmien luokittelu edellyttää sekä terveydenhuoltojärjestelmään liittyvien kysymysten että yksilöllisten tulkintojen ymmärtämistä.	

Z11 Hoitomyönteisyyden/sairastamiseen liittyvä ongelma	Z75
mukaan lukien: heikko hoitomyönteisyys Huom.: Sosiaalisten ongelmien luokittelu sairastamiseen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z12 Parisuhdeongelma	T74.0, T74.3, Z63.0
mukaan lukien: henkinen pahoinpitely pois lukien: ruumiillinen pahoinpitely kumppanin toimesta Z13; ruumiillisen pahoinpitelyn uhri Z25 Huom.: Ongelman luokittelu parisuhdeongelmaksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z13 Kumppanin käytökseen liittyvä ongelma	Z63.0
mukaan lukien: pahoinpitely, uskottomuus pois lukien: ruumiillisen pahoinpitelyn uhri Z25 Huom.: Ongelman luokittelu aikuisen perheenjäsenen käytökseen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua	

Z14 Kumppanin sairastamiseen liittyvä ongelma	Z63.6
Huom.: Ongelman luokittelu toisen tai molemman aikuisen perheenjäsenen sairastamiseen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z15 Kumppanin menetykseen/kuolemaan liittyvä ongelma	Z63.4, Z63.5
mukaan lukien: avioero, ero Huom.: Ongelman luokittelu perheenjäsenen menetykseen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z16 Ongelma lapsisuhteessa	T74.0, T74.3, Z61, Z62, Z63.8
mukaan lukien: kasvatusongelma, lapsen (henkinen) pahoinpitely pois lukien: ruumiillinen pahoinpitely Z25 Huom.: Tilanteen luokittelu vanhemman ongelmaksi suhteessaan lapseen edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana. sekä toivoo apua.	

Z18 Lapsen sairastamiseen liittyvä ongelma	Z63.6
Huom.: Ongelman luokittelu lapsen sairastamiseen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z19 Lapsen menetyksestä/kuolemasta aiheutuva ongelma	Z63.4
Huom.: Ongelman luokittelu lapsen menetykseen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z20 Ihmissuhdeongelma liittyen vanhempaan/ perheenjäsenen	T74.0, Z63.1, Z63.8
mukaan lukien: ongelma vanhempien / aikuisen sisaruksen / muun perheenjäsenen välisessä suhteessa pois lukien: parisuhdeongelma Z12; ongelma suhteessa lapseen Z16; ystävyysuhdeongelma Z24 Huom.: Ongelman luokittelu perheen jäseniin liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z21	Vanhemman/perheenjäsenen käyttäytymiseen liittyvä ongelma Z63.1, Z63.9
pois lukien:	lapsen käyttäytymiseen liittyvä ongelma P22; aikuisen käyttäytymiseen liittyvä ongelma P23; puolison käyttäytymiseen liittyvä ongelma Z13
Huom.: Ongelman luokittelu vanhemman tai perheenjäsenen käyttäytymiseen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z22	Vanhemman/perheenjäsenen sairastamiseen liittyvä ongelma Z63.6, Z63.7
pois lukien:	puolison sairastamiseen liittyvä ongelma Z14
Huom.: Ongelman luokittelu vanhemman tai perheenjäsenen sairastamiseen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z23	Vanhemman/perheenjäsenen menetykseen/ kuolemaan liittyvä ongelma Z63.4
pois lukien:	puolison menetys Z15; lapsen menetys Z19
Huom.: Ongelman luokittelu vanhemman tai perheenjäsenen menetykseen liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z24	Ystäviin liittyvä ihmissuhdeongelma Z63.9
pois lukien:	ongelma suhteessa perheenjäseneseen Z20
Huom.: Ongelman luokittelu ystäviin liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z25	Väkivaltaan / vahingolliseen tapahtumaan liittyvä ongelma T74.1, T74.2, T74.8, T74.9, Z65.4, Z65.5
mukaan lukien:	ruumiillisen väkivallan, raiskauksen, sukupuolisen häirinnän tai hyökkäyksen uhriksi joutuminen
pois lukien:	asianmukaisiin kohtiin koodatut fyysiset ja psyykkiset ongelmat
Huom.: Sosiaalisen ongelman luokittelu väkivaltaan tai muuhun vastaavaan ikävään tapahtumaan liittyväksi edellyttää, että potilas ilmaisee huolensa asiasta ja pitää sitä ongelmana sekä toivoo apua.	

Z27	Huoli/pelko sosiaalisesta ongelmasta	Z71.1
mukaan lukien:	huoli/pelko sosiaalisesta ongelmasta	
pois lukien:	jos potilaalla on sosiaalinen ongelma, koodaa se	
kriteerit:	potilaan pelko sosiaalisesta ongelmasta ilman ongelmaa	

Z28	Toiminnanvaja, sosiaalinen	Z73.4, Z73.6
kriteerit:	sosiaalisesta ongelmasta johtuva toiminnanvaja, sisältäen eristyneisyyden / yksinasumisen / yksinäisyyden	
Huom.: COOP/Wonca-taulukot soveltuvat potilaan toimintakyvyn kuvaamiseen (ks. luku 8)		

Z29	Muu sosiaalinen ongelma, määrittämätön	Z58.0, Z58.1, Z58.2, Z58.3, Z58.4, Z58.5, Z58.8, Z58.9, Z63.2, Z63.3, Z63.7, Z63.8, Z63.9, Z64.0, Z64.1, Z65.8, Z65.9, Z72.6, Z72.8, Z72.9, Z73.5, Z73.8, Z73.9
mukaan lukien:	ympäröivistä olosuhteista johtuvat ongelmat, tekosairas	

11 Konversiokoodit ICD-10:stä

ICPC:n ja ICD-10 välinen suhde on kompleksinen. Kummassakin luokituksessa on joitakin käsitteitä, joille ei ole täsmällistä vastinetta toisessa luokituksessa. Useimmille otsikoille on kuitenkin yksi tai useampi vastine toisessa luokituksessa siten, että otsikot ovat liitettävissä ja koodien muuntaminen luokituksesta toiseen mahdollista. Luokitusten välinen konvertointi esitetään tässä kirjassa molempiin suuntiin, ICPC:stä ICD:hen ja ICD:stä ICPC:hen.

Näiden monimutkaisuuksien takia, muunnos luokituksesta toiseen ja takaisin ei välttämättä johda samaan alkuperäiseen koodiin. Tämä selittyy sillä, että konvertoitavalla koodilla voi kussakin suunnassa olla useita vaihtoehtoisia vastinpareja. Tarkat valinnat voidaan tehdä vain, mikäli otsikko on valittu tesaarusta käyttäen. Konversiotaulukot on sisällytetty tähän kirjaan osoittamaan yksinkertaisesti sen, miltä osin otsikoiden sisällöt peittävät toisiaan.

ICPC-2:sta ICD-10:een

ICPC-2:n otsikoiden taulukkoluettelossa (luku 10) jokaisen otsikon yhteydessä on esitetty kaikki ne ICD-10 -koodit, joihin kyseinen ICPC-koodi on liitettävissä. ICD-koodi on esitetty kolmen merkin tarkkuudella, kun ICPC-koodi liittyy kaikkiin kolmemerkkisen koodin alle jäsenyviin, neljän merkin tarkkuudella ilmoitettaviin otsikoihin. Mikäli ICPC-koodi liittyy vain osaan kolmemerkkisestä ICD-10-koodista, asianmukaiset neljämerkkiset ICD-10 -koodit on lueteltu erikseen. Se, että ICD-10 -koodi on esitetty tietyn ICPC-otsikon yhteydessä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kyseiset ICD-10-koodit liittyisivät vain tähän ICPC-2 otsikkoon. Jotkut ICD-10 -otsikot liittyvät useampaan kuin yhteen ICPC-2 otsikkoon, kuten alla olevasta konversioluettelosta on mahdollista havaita.

ICD-10:stä ICPC-2:een

Tässä luvussa on luetteloitu ICPC-vastineet kaikille kolmemerkkisille ICD-10 koodille. Niiltä osin kuin kaikki kolmemerkkisen ICD-10 -koodin alla olevat ICD:n neljän merkin tarkkuudella ilmoitettavat koodit eivät liity samaan ICPC-koodiin, konversiot on annettu käyttäen nelinumeroisia ICD-10 koodeja. Luetteloon ei ole sisällytetty ICD-10-luokituksen luvun XX otsikoita (Sairastavuuden ja kuolleisuuden ulkoiset tekijät), koska ICPC ei yleisesti ottaen perustu etiologiaan.

ICD-10	ICPC-2
A00	D70
A01	D70
A02	D70
A03	D70
A04	D70
A05	D70
A06	D70
A07	D70
A08	D70
A09	D73
A15	A70
A16	A70
A17	A70
A18	A70
A19	A70
A20	A78
A21	A78
A22	A78
A23	A78
A24	A78
A25	A78
A26	A78
A27	A78
A28	A78
A30	A78
A31	A78
A32.0	A78
A32.1	A78
A32.1	N71
A32.7	A78
A32.8	A78
A32.9	A78
A33	N72
A34	N72
A35	N72
A36	R83

ICD-10	ICPC-2
A37	R71
A38	A78
A39.0	N71
A39.1	A78
A39.2	A78
A39.3	A78
A39.4	A78
A39.5	K70
A39.8	A78
A39.9	A78
A40	A78
A41	A78
A42	A78
A43	A78
A44	A78
A46	S76
A48.0	A78
A48.1	R81
A48.2	A78
A48.3	A78
A48.4	A78
A48.8	A78
A49	A78
A50	X70
A50	Y70
A51	X70
A51	Y70
A52	X70
A52	Y70
A53	X70
A53	Y70
A54	X71
A54	Y71
A55	X99
A55	Y99
A56.0	U72

ICD-10	ICPC-2
A56.0	X92
A56.1	X92
A56.1	Y74
A56.1	Y99
A56.2	U72
A56.2	X92
A56.3	X92
A56.3	Y99
A56.4	X92
A56.4	Y99
A56.8	X99
A56.8	Y99
A57	X99
A57	Y99
A58	X99
A58	Y99
A59.0	U72
A59.0	X73
A59.0	Y73
A59.8	A78
A59.9	A78
A60	X90
A60	Y72
A63.0	X91
A63.0	Y76
A63.8	X99
A63.8	Y75
A63.8	Y99
A64	A78
A65	X70
A65	Y70
A66	S76
A67	S76
A68	A78
A69.0	D83
A69.1	D83

ICD-10	ICPC-2
A69.2	A78
A69.8	A78
A69.9	A78
A70	A78
A71	F86
A74.0	F70
A74.8	A78
A74.9	A78
A75	A78
A77	A78
A78	A78
A79	A78
A80	N70
A81	N73
A82	A77
A83	N71
A84	N71
A85.0	N70
A85.1	N71
A85.2	N71
A85.8	N71
A86	N71
A87	N71
A88.0	A76
A88.1	H82
A88.8	N73
A89	N73
A90	A77
A91	A77
A92	A77
A93	A77
A94	A77
A95	A77
A96	A77
A98	A77
A99	A77

ICD-10	ICPC-2
B00.0	S71
B00.1	S71
B00.2	R74
B00.2	S71
B00.3	N71
B00.4	N71
B00.5	F73
B00.7	A77
B00.8	S71
B00.9	S71
B01	A72
B02	S70
B03	A76
B04	A76
B05	A71
B06	A74
B07	S03
B08.0	A76
B08.1	S95
B08.2	A76
B08.3	A76
B08.4	A76
B08.5	R74
B08.8	A76
B09	A76
B15	D72
B16	D72
B17	D72
B18	D72
B19	D72
B20	B90
B21	B90
B22	B90
B23	B90
B24	B90
B25	A77

ICD-10	ICPC-2
B26	D71
B27	A75
B30	F70
B33.0	A77
B33.1	A77
B33.2	K70
B33.3	A77
B33.4	A77
B33.4	K99
B33.4	R99
B33.8	A77
B34	A77
B35	S74
B36	S74
B37.0	D83
B37.1	R83
B37.2	S75
B37.3	X72
B37.4	U72
B37.4	X72
B37.4	Y75
B37.5	N71
B37.6	K70
B37.7	A78
B37.8	A78
B37.9	A78
B38	A78
B39	A78
B40	A78
B41	A78
B42	A78
B43	A78
B44	R83
B45	A78
B46	A78
B47	A78

ICD-10	ICPC-2
B48	A78
B49	A78
B50	A73
B51	A73
B52	A73
B53	A73
B54	A73
B55	A78
B56	A78
B57	A78
B58.0	F73
B58.1	D97
B58.2	N71
B58.3	R83
B58.8	A78
B58.9	A78
B59	A78
B60	A78
B64	A78
B65	D96
B66	D96
B67	D96
B68	D96
B69	D96
B70	D96
B71	D96
B72	D96
B73	D96
B74	D96
B75	D96
B76	D96
B77	D96
B78	D96
B79	D96
B80	D96
B81	D96

ICD-10	ICPC-2
B82	D96
B83	D96
B85	S73
B86	S72
B87	S73
B88.0	S72
B88.1	S73
B88.2	S72
B88.3	S73
B88.8	S73
B88.9	S73
B89	A78
B90	A70
B91	N70
B92	A78
B94.0	F86
B94.1	N71
B94.2	D97
B94.8	A78
B94.9	A78
B95	A78
B96	A78
B97	A77
B99	A78
C00	D77
C01	D77
C02	D77
C03	D77
C04	D77
C05	D77
C06	D77
C07	D77
C08	D77
C09	R85
C10	R85
C11	R85

ICD-10	ICPC-2
C12	R85
C13	R85
C14.0	R85
C14.2	R85
C14.8	D77
C15	D77
C16	D78
C17	D77
C18	D75
C19	D75
C20	D75
C21	D75
C22	D77
C23	D77
C24	D77
C25	D76
C26	D77
C30.0	R85
C30.1	H75
C31	R85
C32	R85
C33	R84
C34	R84
C37	B74
C38.0	K72
C38.1	R85
C38.2	R85
C38.3	R85
C38.4	R85
C38.8	A79
C39	R85
C40	L71
C41	L71
C43	S77
C44	S77
C44.2	H75

ICD-10	ICPC-2
C45.0	R85
C45.1	D77
C45.2	K72
C45.7	R85
C45.7	D77
C45.7	R84
C45.9	A79
C46.0	S77
C46.1	L71
C46.2	D77
C46.3	B74
C46.7	A79
C46.8	A79
C46.9	A79
C47	N74
C48	D77
C49	L71
C49.0	H75
C50	X76
C50	Y78
C51	X77
C52	X77
C53	X75
C54	X77
C55	X77
C56	X77
C57	X77
C58	W72
C60	Y78
C61	Y77
C62	Y78
C63	Y78
C64	U75
C65	U75
C66	U77
C67	U76

ICD-10	ICPC-2
C68	U77
C69	F74
C70	N74
C71	N74
C72	N74
C73	T71
C74	T73
C75	T73
C76	A79
C77	B74
C78	A79
C78.3	H75
C79	A79
C80	A79
C81	B72
C82	B72
C83	B72
C84	B72
C85	B72
C88	B74
C90	B74
C91	B73
C92	B73
C93	B73
C94	B73
C95	B73
C96	B74
C97	A79
D00	D78
D01	D78
D02	R92
D02.3	H75
D03	S79
D04	S79
D04.2	H75
D05	X81

ICD-10	ICPC-2
D05	Y79
D06	X81
D07.0	X81
D07.1	X81
D07.2	X81
D07.3	X81
D07.4	Y79
D07.5	Y79
D07.6	Y79
D09.0	U79
D09.1	U79
D09.2	F74
D09.3	T73
D09.7	A79
D09.9	A79
D10	D78
D11	D78
D12	D78
D13	D78
D14.0	H75
D14.0	R86
D14.1	R86
D14.2	R86
D14.3	R86
D14.4	R86
D15.0	B75
D15.1	K72
D15.2	K72
D15.7	A99
D15.9	A99
D16	L97
D17	S78
D18	S81
D19.0	R86
D19.1	D78
D19.7	A99

ICD-10	ICPC-2
D19.8	R86
D19.9	A99
D20	D78
D21	L97
D21.0	H75
D22	S82
D23	S79
D23.2	H75
D24	X79
D24	Y79
D25	X78
D26	X80
D27	X80
D28	X80
D29	Y79
D30	U78
D31	F74
D32	N75
D33	N75
D34	T72
D35	T73
D36.0	B75
D36.1	N75
D36.7	A99
D36.9	A99
D37	D78
D38.0	R92
D38.1	R92
D38.2	R92
D38.3	R92
D38.4	R92
D38.5	H75
D38.5	R92
D38.6	R92
D39	X81
D40	Y79

ICD-10	ICPC-2
D41	U79
D42	N76
D43	N76
D44	T73
D45	B75
D46	B82
D47	B75
D48.0	L97
D48.1	H75
D48.1	L97
D48.2	N76
D48.3	D78
D48.4	D78
D48.5	H75
D48.5	S79
D48.6	X81
D48.6	Y79
D48.7	F74
D48.7	K72
D48.9	A99
D50	B80
D51	B81
D52	B81
D53	B82
D55	B82
D56	B78
D57	B78
D58	B78
D59	B82
D60	B82
D61.0	B79
D61.1	A85
D61.2	A86
D61.3	B82
D61.8	B82
D61.9	B82

ICD-10	ICPC-2
D62	B82
D63	B82
D64.0	B79
D64.1	B82
D64.2	A85
D64.2	A86
D64.3	B82
D64.4	B79
D64.8	B82
D64.9	B82
D65	B83
D66	B83
D67	B83
D68	B83
D69	B83
D7.2	X81
D70	B84
D71	B84
D72	B84
D73	B99
D74	B99
D75	B99
D76	B99
D77	B99
D80	B99
D81	B99
D82	B99
D83	B99
D84	B99
D86	B99
D89	B99
E00	T80
E01	T86
E02	T86
E03	T86
E04	T81

ICD-10	ICPC-2	ICD-10	ICPC-2	ICD-10	ICPC-2
E05	T85	E34.1	T99	E70	T99
E06.0	T70	E34.2	T99	E71	T99
E06.1	T99	E34.3	T10	E72	T99
E06.2	T99	E34.4	T99	E73	T99
E06.3	T99	E34.5	T99	E74	T99
E06.4	T99	E34.8	T99	E75	T99
E06.5	T99	E34.9	T99	E76	T99
E06.9	T99	E35	T99	E77	T99
E07	T99	E40	T91	E78	T93
E10	T89	E41	T91	E79	T99
E11	T90	E42	T91	E80	T99
E12	T90	E43	T91	E83	T99
E13	T90	E44	T91	E84	T99
E14	T90	E45	T91	E85	T99
E15	T87	E46	T91	E86	T11
E16.0	T87	E50	T91	E87	T99
E16.1	T87	E51.1	T91	E88	T99
E16.2	T87	E51.2	N99	E89	A87
E16.3	T87	E51.8	T91	E90	T99
E16.4	D86	E51.9	T91	F00	P70
E16.8	T99	E52	T91	F01	P70
E16.9	T87	E53	T91	F02	P70
E20	T99	E54	T91	F03	P70
E21	T99	E55	T91	F04	P71
E22	T99	E56	T91	F05	P71
E23	T99	E58	T91	F06	P71
E24	T99	E59	T91	F07	P71
E25	T99	E60	T91	F09	P71
E26	T99	E61	T91	F10.0	P16
E27	T99	E63	T91	F10.1	P15
E28	T99	E64	T91	F10.2	P15
E29	T99	E65	T99	F10.3	P15
E30	T99	E66	T82	F10.4	P15
E31	T99	E66	T83	F10.5	P15
E32	T99	E67	T99	F10.6	P15
E34.0	T99	E68	T99	F10.7	P15

ICD-10	ICPC-2
F10.8	P15
F10.9	P15
F11	P19
F12	P19
F13	P18
F13	P19
F14	P19
F15	P19
F16	P19
F17	P17
F18	P19
F19	P18
F19	P19
F20	P72
F21	P72
F22	P72
F23	P98
F24	P72
F25	P72
F28	P72
F29	P98
F30	P73
F31	P73
F32	P76
F33	P76
F34.0	P73
F34.1	P76
F34.8	P76
F34.9	P76
F38	P76
F39	P76
F40	P79
F41.0	P74
F41.1	P74
F41.2	P76
F41.3	P74

ICD-10	ICPC-2
F41.8	P74
F41.9	P74
F42	P79
F43.0	P02
F43.1	P82
F43.2	P02
F43.8	P02
F43.9	P02
F44	P75
F45.0	P75
F45.1	P75
F45.2	P75
F48.0	P78
F48.1	P99
F48.8	P99
F48.9	P99
F50.0	P86
F50.1	P86
F50.2	P86
F50.3	P86
F50.4	P86
F50.5	D10
F50.8	P29
F50.9	P29
F51	P06
F52.0	P07
F52.1	P08
F52.2	P08
F52.3	P08
F52.4	P08
F52.5	P08
F52.6	P08
F52.7	P08
F52.8	P08
F52.9	P08
F53.0	P76

ICD-10	ICPC-2
F53.1	P98
F53.8	P99
F53.9	P99
F54	P99
F55	P18
F59	P99
F60	P80
F61	P80
F62	P80
F63.0	P80
F63.1	P80
F63.2	P80
F63.3	P29
F63.8	P80
F63.9	P80
F64	P09
F65	P09
F66	P09
F68	P80
F69	P80
F70	P85
F71	P85
F72	P85
F73	P85
F78	P85
F79	P85
F80	P24
F81	P24
F82	P24
F83	P24
F84	P99
F88	P99
F89	P99
F90	P81
F91	P22
F91	P23

ICD-10	ICPC-2
F92	P22
F92	P23
F93	P22
F94	P22
F94	P23
F95	P10
F98.0	P12
F98.1	P13
F98.2	P11
F98.3	P11
F98.4	P10
F98.5	P10
F98.6	P10
F98.8	P22
F98.8	P23
F98.8	P29
F98.9	P22
F98.9	P23
F98.9	P29
F99	P99
G00	N71
G01	N71
G02	N71
G03	N71
G04	N71
G05	N71
G06	N73
G07	N73
G08	N73
G09	N73
G10	N99
G11	N99
G12	N99
G13	N99
G20	N87
G21	N87

ICD-10	ICPC-2
G22	N87
G23	N99
G24	N99
G25.0	N08
G25.1	N08
G25.2	N08
G25.3	N08
G25.4	N08
G25.5	N08
G25.6	N08
G25.8	N04
G25.8	N08
G25.9	N08
G26	N99
G30	P70
G31.0	N99
G31.1	N99
G31.2	P15
G31.8	N99
G31.9	N99
G32	N99
G35	N86
G36	N99
G37	N99
G40	N88
G41	N88
G43	N89
G44.0	N90
G44.1	N89
G44.2	N95
G44.3	N01
G44.4	A85
G44.8	N01
G45	K89
G46	K90
G47	P06

ICD-10	ICPC-2
G50.0	N92
G50.1	N03
G50.8	N92
G50.9	N92
G51	N91
G52	N99
G53	N91
G54	N94
G55	L86
G55	N94
G56.0	N93
G56.1	N94
G56.2	N94
G56.3	N94
G56.4	N94
G56.8	N94
G56.9	N94
G57	N94
G58	N94
G59	N94
G60	N94
G61	N94
G62	N94
G63	N94
G64	N94
G70	N99
G71	N99
G72	N99
G73	N99
G80	N99
G81	N18
G82	N18
G83	N18
G90	N99
G91	N99
G92	N99

ICD-10	ICPC-2
G93.0	N99
G93.1	N99
G93.2	N99
G93.3	A04
G93.4	N99
G93.5	N99
G93.6	N99
G93.7	N99
G93.8	N99
G93.9	N99
G94	N99
G95	N99
G96	N99
G97	A87
G98	N99
G98	N99
G99	N99
H00	F72
H01	F72
H02.0	F99
H02.1	F99
H02.2	F16
H02.3	F16
H02.4	F16
H02.5	F16
H02.6	F16
H02.7	F16
H02.8	F16
H02.8	F99
H02.9	F16
H02.9	F99
H03	F73
H04.0	F99
H04.1	F99
H04.2	F03
H04.3	F73

ICD-10	ICPC-2
H04.4	F73
H04.5	F99
H04.6	F99
H04.8	F99
H04.9	F99
H05.0	F73
H05.1	F73
H05.2	F99
H05.3	F99
H05.4	F99
H05.5	F99
H05.8	F99
H05.9	F99
H06	F99
H10.0	F70
H10.1	F71
H10.2	F70
H10.3	F70
H10.4	F70
H10.5	F70
H10.8	F70
H10.9	F70
H11.0	F99
H11.1	F99
H11.2	F99
H11.3	F75
H11.4	F99
H11.8	F99
H11.9	F99
H13	F70
H15	F99
H16.0	F85
H16.1	F73
H16.1	F79
H16.2	F73
H16.3	F73

ICD-10	ICPC-2
H16.4	F73
H16.8	F73
H16.9	F73
H17	F99
H18	F99
H19	F85
H20	F73
H21	F73
H22	F73
H25	F92
H26	F92
H27	F99
H28	F92
H30	F73
H31	F99
H32	F73
H33	F82
H34	F99
H35.0	F83
H35.1	F83
H35.2	F83
H35.3	F84
H35.4	F83
H35.5	F99
H35.6	F99
H35.7	F99
H35.8	F99
H35.9	F99
H36	F83
H40	F93
H42	F93
H43	F99
H44.0	F73
H44.1	F73
H44.2	F91
H44.3	F99

ICD-10	ICPC-2	ICD-10	ICPC-2	ICD-10	ICPC-2
H44.4	F99	H57.8	F02	H73.1	H74
H44.5	F99	H57.8	F13	H73.8	H71
H44.6	F79	H57.8	F15	H73.8	H99
H44.7	F79	H57.8	F29	H73.9	H99
H44.8	F99	H57.8	F75	H74	H99
H44.9	F99	H57.8	F99	H75	H74
H45	F99	H57.9	F29	H80	H83
H46	F99	H58	F99	H81	H82
H47	F99	H59	A87	H82	H82
H48	F99	H60	H70	H83.0	H82
H49	F95	H61.0	H99	H83.1	H82
H50	F95	H61.1	H99	H83.2	H82
H51	F95	H61.2	H81	H83.3	H85
H52	F91	H61.3	H99	H83.8	H99
H53.0	F99	H61.8	H99	H83.9	H99
H53.1	F04	H61.9	H99	H90	H86
H53.1	F05	H62	H70	H91.0	H86
H53.2	F05	H65	H72	H91.1	H84
H53.3	F05	H66.0	H71	H91.2	H86
H53.4	F99	H66.1	H74	H91.3	H86
H53.5	F99	H66.2	H74	H91.8	H86
H53.6	F99	H66.3	H74	H91.9	H02
H53.8	F05	H66.4	H71	H91.9	H86
H53.8	F99	H66.9	H71	H92.0	H01
H53.9	F05	H66.9	H74	H92.1	H04
H54.0	F94	H67	H71	H92.2	H05
H54.1	F94	H68	H73	H93.0	H99
H54.2	F94	H69	H73	H93.1	H03
H54.3	F94	H70.0	H71	H93.2	H02
H54.4	F28	H70.1	H74	H93.3	H99
H54.5	F28	H70.2	H74	H93.8	H13
H54.6	F28	H70.8	H74	H93.8	H29
H54.7	F05	H70.9	H74	H93.8	H99
H55	F14	H71	H74	H93.9	H29
H57.0	F99	H72	H77	H93.9	H99
H57.1	F01	H73.0	H71	H94	H99

ICD-10	ICPC-2
H95	A87
I00	K71
I01	K71
I02	K71
I05	K71
I06	K71
I07	K71
I08	K71
I09	K71
I10	K86
I11	K87
I12	K87
I13	K87
I15	K87
I20	K74
I21	K75
I22	K75
I23	K75
I24.0	K74
I24.1	K75
I24.8	K74
I24.9	K74
I25	K76
I26	K93
I27	K82
I28	K82
I30	K70
I31	K84
I32	K70
I33	K70
I34	K83
I35	K83
I36	K83
I37	K83
I38	K70
I39	K70

ICD-10	ICPC-2
I40	K70
I41	K70
I42.0	K84
I42.1	K84
I42.2	K84
I42.3	K84
I42.4	K73
I42.5	K84
I42.6	K84
I42.7	K84
I42.8	K84
I42.9	K84
I43	K84
I44	K84
I45	K84
I46	K84
I47	K79
I48	K78
I49	K80
I50	K77
I51	K84
I52	K84
I60	K90
I61	K90
I62	K90
I63	K90
I64	K90
I65	K91
I66	K91
I67.0	K91
I67.1	K91
I67.2	K91
I67.3	K91
I67.4	K87
I67.5	K91
I67.6	K91

ICD-10	ICPC-2
I67.7	K91
I67.8	K91
I67.9	K91
I68	K91
I69	K91
I70	K92
I71	K99
I72	K99
I73	K92
I74	K92
I77	K99
I78.0	K99
I78.1	K06
I78.8	K99
I78.9	K99
I79	K99
I80	K94
I81	K94
I82	K94
I83.0	S97
I83.1	H82
I83.1	K95
I83.2	H82
I83.2	S97
I83.9	K95
I84	K96
I85	K99
I86	K99
I87.0	K94
I87.1	K99
I87.2	K95
I87.8	K06
I87.8	K94
I87.9	K99
I88	B71
I89.0	K99

ICD-10	ICPC-2
I89.1	B99
I89.8	B99
I89.9	B99
I95.0	K88
I95.1	K88
I95.2	A85
I95.8	K88
I95.9	K88
I97	A87
I98	K99
I99	K99
J00	R74
J01	R75
J02.0	R72
J02.8	R74
J02.9	R74
J03.0	R72
J03.8	R76
J03.9	R76
J04	R77
J05.0	R77
J05.1	R83
J06	R74
J10.0	R81
J10.1	R80
J10.8	R80
J11.0	R81
J11.1	R80
J11.8	R80
J12	R81
J13	R81
J14	R81
J15	R81
J16	R81
J17	R81
J18	R81

ICD-10	ICPC-2
J20	R78
J21	R78
J22	R78
J30	R97
J31	R83
J32	R75
J33	R99
J34.0	R73
J34.1	R99
J34.3	R99
J34.8	R07
J34.8	R08
J34.8	R09
J34.8	R90
J34.8	R99
J34-2	R99
J35	R90
J36	R76
J37	R83
J38	R99
J38.5	R77
J39	R99
J40	R78
J41	R79
J42	R79
J43	R95
J44	R95
J45	R96
J46	R96
J47	R99
J60	R99
J61	R99
J62	R99
J63	R99
J64	R99
J65	R99

ICD-10	ICPC-2
J66	R99
J67	R99
J68	R99
J69	R99
J70	R99
J80	R99
J81	R99
J82	R99
J84	R99
J85	R83
J86	R83
J90	R82
J91	R82
J92	R99
J93	R99
J94	R82
J95	A87
J96	R99
J98	R99
J99	R99
K00.0	D82
K00.1	D82
K00.2	D82
K00.3	D82
K00.4	D82
K00.5	D82
K00.6	D82
K00.7	D19
K00.8	D82
K00.9	D82
K01	D82
K02	D82
K03.0	D82
K03.1	D82
K03.2	D82
K03.3	D82

ICD-10	ICPC-2
K03.4	D82
K03.5	D82
K03.6	D82
K03.7	D82
K03.8	D29
K03.8	D82
K03.9	D82
K04	D82
K05	D82
K06	D82
K07.0	D82
K07.1	D82
K07.2	D82
K07.3	D82
K07.4	D82
K07.5	D82
K07.6	D82
K07.6	L07
K07.8	D82
K07.9	D82
K08.0	D82
K08.1	D82
K08.2	D82
K08.3	D82
K08.8	D19
K08.8	D82
K08.9	D82
K09	D82
K10	D82
K10.8	L07
K11	D83
K12	D83
K13.0	D83
K13.1	D20
K13.2	D83
K13.3	D83

ICD-10	ICPC-2
K13.4	D83
K13.5	D83
K13.6	D83
K13.7	D20
K13.7	D83
K14.0	D83
K14.1	D83
K14.2	D83
K14.3	D83
K14.4	D83
K14.5	D20
K14.6	D20
K14.8	D20
K14.8	D83
K14.9	D20
K14.9	D83
K14.9	D84
K20	D84
K21	D84
K22	D84
K23	D84
K25	D86
K26	D85
K27	D86
K28	D86
K29	D87
K30	D07
K31.0	D87
K31.1	D87
K31.2	D87
K31.3	D87
K31.4	D87
K31.5	D87
K31.6	D87
K31.7	D78
K31.8	D87

ICD-10	ICPC-2
K31.9	D87
K35	D88
K36	D88
K37	D88
K38	D99
K40	D89
K41	D91
K42	D91
K43	D91
K44	D90
K45	D91
K46	D91
K50	D94
K51	D94
K52.0	D94
K52.1	D99
K52.2	D99
K52.8	D99
K52.9	D11
K52.9	D99
K55	D99
K56.0	D99
K56.1	D99
K56.2	D99
K56.3	D99
K56.4	D12
K56.5	D99
K56.6	D99
K56.7	D99
K57	D92
K58	D93
K59.0	D12
K59.1	D11
K59.2	D99
K59.3	D99
K59.4	D04

ICD-10	ICPC-2
K59.8	D99
K59.9	D99
K60	D95
K61	D95
K62.0	D78
K62.1	D78
K62.2	D99
K62.3	D99
K62.4	D99
K62.5	D16
K62.6	D99
K62.7	D99
K62.8	D04
K62.8	D99
K62.9	D99
K63.0	D99
K63.1	D99
K63.2	D99
K63.3	D99
K63.4	D99
K63.5	D78
K63.8	D99
K63.9	D99
K65	D99
K66	D99
K67	D99
K70	D97
K71	D97
K72	D97
K73	D97
K74	D97
K75	D97
K76	D97
K77	D97
K80	D98
K81	D98

ICD-10	ICPC-2
K82	D98
K83	D98
K85	D99
K86	D99
K87.0	D98
K87.1	D99
K90	D99
K91.0	A87
K91.1	D99
K91.2	D99
K91.3	A87
K91.4	A89
K91.5	D99
K91.8	D99
K91.9	D99
K92.0	D14
K92.1	D15
K92.2	D99
K92.8	D99
K92.9	D99
K93	D99
L00	S84
L01	S84
L02	S10
L03.0	S09
L03.1	S76
L03.2	S76
L03.3	S76
L03.8	S76
L03.9	S76
L04	B70
L05	S85
L08	S76
L10	S99
L11	S99
L12	S99

ICD-10	ICPC-2
L13	S99
L14	S99
L20	S87
L21	S86
L22	S89
L23	S88
L24	S88
L25	S88
L26	S99
L27.0	A85
L27.1	A85
L27.2	S88
L27.8	S88
L27.9	S88
L28	S99
L29.0	D05
L29.1	Y05
L29.2	X16
L29.3	D05
L29.8	S02
L29.9	S02
L30.0	S88
L30.1	S92
L30.2	S99
L30.3	S88
L30.4	S88
L30.5	S99
L30.8	S88
L30.9	S88
L40	S91
L41	S99
L42	S90
L43	S99
L44	S99
L45	S99
L50	S98

ICD-10	ICPC-2
L51	S99
L52	S99
L53.0	S99
L53.1	S99
L53.2	S99
L53.3	S99
L53.8	S99
L53.9	S06
L53.9	S07
L54	S99
L55	S80
L56	S80
L57	S80
L58	S80
L59	S80
L60.0	S94
L60.1	S22
L60.2	S99
L60.3	S99
L60.4	S22
L60.5	S22
L60.8	S99
L60.9	S22
L62	S22
L63	S23
L64	S23
L65	S23
L66	S23
L67	S24
L68	S24
L70	S96
L71	S99
L72.0	S99
L72.1	S93
L72.2	S99
L72.8	S99

ICD-10	ICPC-2
L72.9	S99
L73.0	S99
L73.1	S99
L73.2	S99
L73.8	S99
L73.9	S99
L74	S92
L75	S92
L80	S99
L81.0	S08
L81.1	S08
L81.2	S08
L81.3	S08
L81.4	S99
L81.5	S99
L81.6	S99
L81.7	S99
L81.8	S99
L81.9	S99
L82	S99
L83	S99
L84	S20
L85	S99
L86	S99
L87	S99
L88	S99
L89	S97
L90	S99
L91	S99
L92	S99
L93	S99
L94	S99
L95	S99
L97	S97
L98.0	S76
L98.1	S99

ICD-10	ICPC-2
L98.2	S99
L98.3	S99
L98.4	S97
L98.5	S99
L98.6	S99
L98.8	S99
L98.9	S99
L99	S99
M00	L70
M01	L70
M02	L99
M03	L99
M05	L88
M06	L88
M07	L99
M08	L88
M09	L99
M10	T92
M11	T99
M12	L99
M13	L91
M14	L99
M15	L91
M16	L89
M17	L90
M18	L91
M19	L91
M19	L92
M20	L98
M21	L98
M22.0	L80
M22.1	L80
M22.2	L99
M22.3	L99
M22.4	L99
M22.8	L99

ICD-10	ICPC-2	ICD-10	ICPC-2	ICD-10	ICPC-2
M22.9	L99	M25.8	L99	M47.1	L83
M23	L99	M25.9	L20	M47.1	L86
M24	L99	M25.9	L99	M47.2	L83
M25.0	L99	M30	K99	M47.2	L86
M25.1	L99	M31	K99	M47.8	L83
M25.2	L99	M32	L99	M47.8	L84
M25.3	L99	M33	L99	M47.9	L83
M25.4	L08	M34	L99	M47.9	L84
M25.4	L10	M35	L99	M48	L83
M25.4	L11	M36	L99	M48	L84
M25.4	L12	M40	L85	M49	L99
M25.4	L13	M41	L85	M50	L83
M25.4	L15	M42	L94	M51.0	L86
M25.4	L16	M43.0	L83	M51.1	L86
M25.4	L17	M43.0	L84	M51.2	L84
M25.4	L20	M43.1	L83	M51.2	L86
M25.5	L08	M43.1	L84	M51.3	L84
M25.5	L10	M43.2	L99	M51.3	L86
M25.5	L11	M43.3	L83	M51.4	L84
M25.5	L12	M43.4	L83	M51.4	L86
M25.5	L13	M43.5	L83	M51.8	L84
M25.5	L15	M43.5	L84	M51.8	L86
M25.5	L16	M43.6	L83	M51.9	L84
M25.5	L17	M43.8	L85	M51.9	L86
M25.5	L20	M43.9	L85	M53.0	L83
M25.6	L08	M45	L88	M53.1	L83
M25.6	L10	M46.0	L83	M53.2	L84
M25.6	L11	M46.0	L84	M53.3	L03
M25.6	L12	M46.1	L84	M53.3	L84
M25.6	L13	M46.2	L70	M53.8	L83
M25.6	L15	M46.3	L70	M53.8	L84
M25.6	L16	M46.4	L70	M53.9	L83
M25.6	L17	M46.5	L70	M53.9	L84
M25.6	L20	M46.8	L84	M54.0	L01
M25.7	L99	M46.9	L84	M54.0	L02
M25.8	L20	M47.0	L84	M54.0	L03

ICD-10	ICPC-2
M54.1	L99
M54.2	L01
M54.3	L86
M54.4	L86
M54.5	L03
M54.6	L02
M54.8	L02
M54.9	L02
M60.0	L70
M60.1	L18
M60.2	L18
M60.8	L18
M60.9	L18
M61	L99
M62.0	L99
M62.1	L99
M62.2	L99
M62.3	L99
M62.4	L99
M62.5	L19
M62.6	L19
M62.8	L99
M62.9	L99
M63	L99
M65.0	L70
M65.1	L70
M65.2	L87
M65.3	L87
M65.4	L87
M65.8	L87
M65.9	L87
M66	L99
M67.0	L99
M67.1	L99
M67.2	L99
M67.3	L87

ICD-10	ICPC-2
M67.4	L87
M67.8	L99
M67.9	L99
M68	L99
M70	L87
M71.0	L70
M71.1	L70
M71.2	L87
M71.3	L87
M71.4	L87
M71.5	L87
M71.8	L87
M71.9	L87
M72	L87
M73	L99
M75	L92
M76	L87
M77.0	L87
M77.1	L93
M77.2	L87
M77.3	L87
M77.4	L17
M77.5	L87
M77.8	L87
M77.9	L87
M79.0	L18
M79.1	L18
M79.2	N29
M79.2	N94
M79.2	N99
M79.3	L18
M79.4	L99
M79.5	L81
M79.6	L09
M79.6	L12
M79.6	L14

ICD-10	ICPC-2
M79.6	L17
M79.6	L18
M79.7	L18
M79.8	L99
M79.9	L19
M80	L95
M81	L95
M82	L95
M83	T99
M84	L99
M85	L99
M86	L70
M87	L99
M88	L99
M89	L99
M90	L99
M91	L94
M92	L94
M93	L94
M94	L99
M95	L99
M96	A87
M99	L99
N00	U88
N01	U88
N02	U06
N03	U88
N04	U88
N05	U88
N06	U99
N07	U88
N08	U88
N10	U70
N11	U70
N12	U70
N13	U99

ICD-10	ICPC-2
N14	U88
N15.0	U88
N15.1	U70
N15.8	U88
N15.9	U70
N16	U88
N17	U99
N18	U99
N19	U99
N20	U95
N21	U95
N22	U95
N23	U14
N25	U99
N26	U99
N27	U99
N28	U99
N29	U99
N30	U71
N31	U99
N32	U99
N33	U99
N34	U72
N35	U99
N36	U99
N37	U99
N39.0	U71
N39.1	U98
N39.2	U90
N39.3	U04
N39.4	U04
N39.8	U99
N39.9	U99
N40	Y85
N41	Y73
N42.0	Y99

ICD-10	ICPC-2
N42.1	Y99
N42.2	Y99
N42.8	Y06
N42.8	Y99
N42.9	Y06
N42.9	Y99
N43.0	Y86
N43.1	Y86
N43.2	Y86
N43.3	Y86
N43.4	Y99
N44	Y99
N45	Y74
N46	Y10
N47	Y81
N48.0	Y99
N48.1	Y75
N48.2	Y99
N48.3	Y08
N48.4	Y07
N48.5	Y99
N48.6	Y99
N48.8	Y01
N48.8	Y04
N48.8	Y08
N48.8	Y99
N48.9	Y04
N48.9	Y99
N49.0	Y73
N49.1	Y99
N49.2	Y99
N49.8	Y99
N49.9	Y99
N50.0	Y99
N50.1	Y99
N50.8	Y02

ICD-10	ICPC-2
N50.8	Y05
N50.8	Y29
N50.8	Y99
N50.9	Y05
N50.9	Y29
N50.9	Y99
N51	Y99
N60	X88
N61	X21
N61	X99
N62	X21
N62	Y16
N63	X19
N63	Y16
N64.0	X20
N64.1	X99
N64.2	X99
N64.3	X21
N64.4	X18
N64.5	X20
N64.5	X21
N64.5	Y16
N64.8	X21
N64.8	X88
N64.8	X99
N64.8	Y99
N64.9	X21
N64.9	X88
N64.9	X99
N64.9	Y99
N70	X74
N71	X74
N72	X85
N73	X74
N74.0	A70
N74.1	A70

ICD-10	ICPC-2
N74.2	X70
N74.3	X71
N74.4	X92
N74.8	X74
N75	X99
N76	X84
N77	X84
N80	X99
N81	X87
N82	X99
N83	X99
N84.0	X99
N84.1	X85
N84.2	X99
N84.3	X99
N84.8	X99
N84.9	X99
N85	X99
N86	X85
N87	X86
N88	X85
N89.0	X99
N89.1	X99
N89.2	X99
N89.3	X99
N89.4	X99
N89.5	X99
N89.6	X99
N89.7	X99
N89.8	X14
N89.8	X15
N89.9	X15
N90.0	X99
N90.1	X99
N90.2	X99
N90.3	X99

ICD-10	ICPC-2
N90.4	X99
N90.5	X99
N90.6	X99
N90.7	X99
N90.8	X99
N90.9	X16
N91	X05
N92.0	X06
N92.0	X07
N92.1	X07
N92.2	X06
N92.3	X08
N92.4	X06
N92.5	X07
N92.6	X07
N93.0	X13
N93.8	X08
N93.9	X08
N94.0	X03
N94.1	X04
N94.2	X04
N94.3	X89
N94.4	X02
N94.5	X02
N94.6	X02
N94.8	X01
N94.8	X09
N94.8	X17
N94.8	X29
N94.8	X99
N94.9	X09
N94.9	X17
N94.9	X29
N94.9	X99
N95.0	X12
N95.1	X11

ICD-10	ICPC-2
N95.2	X11
N95.3	X11
N95.8	X11
N95.9	X11
N96	X99
N97	W15
N98	X99
N99	A87
O00	W80
O01	W73
O02	W82
O03	W82
O04	W83
O05	W82
O06	W82
O07	W99
O08	W99
O10	W81
O11	W81
O12	W81
O13	W81
O14	W81
O15	W81
O16	W81
O20	W03
O21	W05
O22	W99
O23	W71
O24.0	W84
O24.1	W84
O24.2	W84
O24.3	W84
O24.4	W85
O24.9	W84
O25	W84
O26	W29

ICD-10	ICPC-2	ICD-10	ICPC-2	ICD-10	ICPC-2
O26	W99	O66	W92	O81	W93
O28	W99	O66	W93	O82	W92
O29	A87	O67	W92	O82	W93
O30	W84	O67	W93	O83	W92
O31	W84	O68	W92	O83	W93
O32	W84	O68	W93	O84	W92
O33	W84	O69	W92	O84	W93
O34	W84	O69	W93	O85	W70
O35	W84	O70	W92	O86.0	A87
O36	W84	O70	W93	O86.1	W70
O40	W84	O71	W92	O86.2	W71
O41.0	W99	O71	W93	O86.3	W70
O41.1	W71	O72	W17	O86.4	W71
O41.8	W99	O73	W92	O86.8	W71
O41.9	W99	O73	W93	O87	W96
O42	W92	O74	A87	O88	W99
O42	W93	O75.0	W92	O89	A87
O43	W84	O75.0	W93	O90.0	A87
O44	W84	O75.1	W92	O90.1	A87
O45	W92	O75.1	W93	O90.2	A87
O45	W93	O75.2	W71	O90.3	K84
O46	W03	O75.3	W71	O90.4	W96
O47	W99	O75.4	W92	O90.5	W99
O48	W99	O75.4	W93	O90.8	W96
O60	W92	O75.5	W92	O90.9	W18
O60	W93	O75.5	W93	O90.9	W96
O61	W92	O75.6	W92	O91	W94
O61	W93	O75.6	W93	O92.0	W95
O62	W92	O75.7	W92	O92.1	W95
O62	W93	O75.7	W93	O92.2	W95
O63	W92	O75.8	W92	O92.3	W95
O63	W93	O75.8	W93	O92.4	W95
O64	W92	O75.9	W92	O92.5	W19
O64	W93	O75.9	W93	O92.6	W19
O65	W92	O80	W90	O92.7	W19
O65	W93	O81	W92	O95	W99

ICD-10	ICPC-2
O96	W99
O97	W99
O98	W71
O99.0	W84
O99.1	W84
O99.2	W84
O99.3	W84
O99.4	W84
O99.5	W84
O99.6	W84
O99.7	W84
O99.8	W76
P00	A94
P01	A94
P02	A94
P03	A94
P04	A94
P05	A94
P07	A93
P08	A94
P10	A94
P11	A94
P12	A94
P13	A94
P14	A94
P15	A94
P20	A94
P21	A94
P22	A94
P23	A94
P24	A94
P25	A94
P26	A94
P27	A94
P28	A94
P29	A94

ICD-10	ICPC-2
P35	A94
P36	A94
P37	A94
P38	A94
P39	A94
P50	A94
P51	A94
P52	A94
P53	A94
P54	A94
P55	A94
P56	A94
P57	A94
P58	A94
P59	A94
P60	A94
P61	A94
P70	A94
P71	A94
P72	A94
P74	A94
P75	A94
P76	A94
P77	A94
P78	A94
P80	A94
P81	A94
P83	A94
P90	A94
P91	A94
P92	A94
P93	A94
P94	A94
P95	A95
P96	A94
Q00	N85

ICD-10	ICPC-2
Q01	N85
Q02	N85
Q03	N85
Q04	N85
Q05	N85
Q06	N85
Q07	N85
Q10.0	F81
Q10.1	F81
Q10.2	F81
Q10.3	F81
Q10.4	F81
Q10.5	F80
Q10.6	F81
Q10.7	F81
Q11	F81
Q12	F81
Q13	F81
Q14	F81
Q15	F81
Q16	H80
Q17	H80
Q18	D81
Q20	K73
Q21	K73
Q22	K73
Q23	K73
Q24	K73
Q25	K73
Q26	K73
Q27	K73
Q28	K73
Q30	R89
Q31	R89
Q32	R89
Q33	R89

ICD-10	ICPC-2
Q34	R89
Q35	D81
Q36	D81
Q37	D81
Q38	D81
Q39	D81
Q40	D81
Q41	D81
Q42	D81
Q43	D81
Q44	D81
Q45	D81
Q50	X83
Q51	X83
Q52	X83
Q53	X83
Q54	Y82
Q55	Y84
Q56	X83
Q56	Y84
Q60	U85
Q61	U85
Q62	U85
Q63	U85
Q64	U85
Q65	L82
Q66	L82
Q67	L82
Q68	L82
Q69	L82
Q70	L82
Q71	L82
Q72	L82
Q73	L82
Q74	L82
Q75	L82

ICD-10	ICPC-2
Q76	L82
Q77	L82
Q78	L82
Q79	L82
Q80	S83
Q81	S83
Q82	S83
Q83	X83
Q83	Y84
Q84	S83
Q85	A90
Q86	A90
Q87	A90
Q89.0	B79
Q89.1	T80
Q89.2	T78
Q89.2	T80
Q89.3	A90
Q89.4	A90
Q89.7	A90
Q89.8	B79
Q89.9	A90
Q90	A90
Q91	A90
Q92	A90
Q93	A90
Q95	A90
Q96	A90
Q97	A90
Q98	A90
Q99	A90
R00.0	K04
R00.1	K04
R00.2	K04
R00.8	K05
R01	K81

ICD-10	ICPC-2
R02	K92
R03.0	K85
R03.1	K29
R04.0	R06
R04.1	R29
R04.2	R24
R04.8	R29
R04.9	R29
R05	R05
R06.0	R02
R06.1	R04
R06.2	R03
R06.3	R04
R06.4	R98
R06.5	R04
R06.6	R29
R06.7	R07
R06.8	R04
R07.0	R21
R07.1	R01
R07.2	K01
R07.2	K02
R07.3	L04
R07.4	A11
R09.0	R29
R09.1	R82
R09.2	R29
R09.3	R25
R09.8	K03
R09.8	K29
R09.8	K81
R09.8	R21
R09.8	R29
R10.0	D01
R10.1	D02
R10.1	D06

ICD-10	ICPC-2
R10.2	D04
R10.2	D06
R10.2	X01
R10.2	Y02
R10.3	D04
R10.3	D06
R10.4	D01
R11	D09
R11	D10
R11	D29
R12	D03
R13	D21
R14	D08
R15	D17
R16.0	D23
R16.1	B87
R16.2	B87
R16.2	D23
R17	D13
R18	D29
R19.0	D24
R19.0	D25
R19.1	D29
R19.2	D29
R19.3	D29
R19.4	D18
R19.5	D18
R19.6	D20
R19.8	D29
R20.0	N06
R20.1	N06
R20.2	N05
R20.3	N06
R20.8	N06
R20.8	S01
R21	S06

ICD-10	ICPC-2
R21	S07
R22.0	S04
R22.1	S04
R22.2	S04
R22.3	S04
R22.4	S04
R22.7	S05
R22.9	S04
R23.0	S08
R23.1	S08
R23.2	S08
R23.3	S29
R23.4	S21
R23.8	S04
R23.8	S05
R23.8	S08
R23.8	S29
R25.0	N08
R25.1	N08
R25.2	L07
R25.2	L09
R25.2	L12
R25.2	L14
R25.2	L17
R25.2	L18
R25.3	N08
R25.8	N08
R26.0	N29
R26.1	N29
R26.2	N29
R26.8	A29
R26.8	L29
R26.8	N29
R27	N29
R29.0	N08
R29.0	N29

ICD-10	ICPC-2
R29.1	N29
R29.2	N29
R29.3	N29
R29.4	L13
R29.6	A29
R29.8	L04
R29.8	L05
R29.8	L07
R29.8	L09
R29.8	L12
R29.8	L14
R29.8	L17
R29.8	L29
R29.8	N29
R30	U01
R31	U06
R32	U04
R33	U08
R34	U05
R35	U02
R36	X29
R36	Y03
R39.0	U13
R39.1	U05
R39.2	U99
R39.8	U07
R39.8	U13
R39.8	U29
R40	A07
R41	P20
R42	N17
R43	N16
R44	P29
R45.0	P01
R45.1	P04
R45.2	P03

ICD-10	ICPC-2	ICD-10	ICPC-2	ICD-10	ICPC-2
R45.3	P03	R62.0	P22	R84	A91
R45.4	P04	R62.8	T10	R85	A91
R45.5	P04	R62.9	T10	R86	A91
R45.6	P04	R63.0	T03	R87	A91
R45.7	P29	R63.1	T01	R87	X86
R45.8	P29	R63.2	T02	R89	A91
R46.0	P29	R63.3	T04	R90	A91
R46.1	P29	R63.3	T05	R91	A91
R46.2	P29	R63.4	T08	R92	A91
R46.3	P29	R63.5	T07	R93	A91
R46.4	P29	R63.8	T29	R94	A91
R46.5	P29	R64	T08	R95	A95
R46.6	P29	R68.0	A29	R95	A96
R46.7	P29	R68.1	A16	R96	A96
R46.8	A18	R68.2	D20	R98	A96
R46.8	H15	R68.3	S22	R99	A96
R46.8	P29	R68.8	A02	S00.0	S12
R46.8	W21	R68.8	A08	S00.0	S15
R46.8	X22	R68.8	A29	S00.0	S16
R47	N19	R68.8	B04	S00.0	S17
R48	P24	R68.8	B29	S00.0	S19
R49	R23	R69	A99	S00.1	F75
R50	A03	R70	B99	S00.2	F79
R51	N01	R71	B99	S00.2	S12
R51	N03	R72	B84	S00.2	S15
R52	A01	R73	A91	S00.3	R88
R53	A04	R74	A91	S00.3	S12
R53	A05	R75	B90	S00.3	S15
R54	P05	R76	A91	S00.4	H78
R55	A06	R77	A91	S00.4	S12
R56	N07	R78	A91	S00.4	S15
R57	K99	R79	A91	S00.5	D80
R58	A10	R80	U98	S00.5	S12
R59	B02	R81	U98	S00.5	S15
R60	K07	R82	U98	S00.7	S12
R61	A09	R83	A91	S00.7	S15

ICD-10	ICPC-2
S00.7	S17
S00.7	S19
S00.8	S12
S00.8	S15
S00.8	S16
S00.8	S17
S00.8	S19
S00.9	S12
S00.9	S15
S00.9	S16
S00.9	S17
S00.9	S19
S01.0	S18
S01.1	F79
S01.2	R88
S01.2	S18
S01.3	H79
S01.4	S18
S01.5	D80
S01.7	S18
S01.8	S18
S01.9	S18
S02.0	N80
S02.1	N80
S02.2	L76
S02.3	L76
S02.4	L76
S02.5	D80
S02.6	L76
S02.7	L76
S02.8	L76
S02.8	L76
S02.8	N80
S02.9	D76
S02.9	N80
S03.0	L80

ICD-10	ICPC-2
S03.1	R88
S03.2	D80
S03.3	L80
S03.4	L79
S03.5	L79
S04	N81
S05.0	F79
S05.1	F75
S05.2	F79
S05.3	F79
S05.4	F79
S05.5	F79
S05.6	F79
S05.7	F79
S05.8	F79
S05.9	F79
S06.0	N79
S06.1	N80
S06.2	N80
S06.3	N80
S06.4	N80
S06.5	N80
S06.6	N80
S06.7	N80
S06.8	N80
S06.9	N80
S07.0	H79
S07.0	N80
S07.1	N80
S07.8	N80
S07.9	N80
S08.0	N80
S08.1	H79
S08.8	N80
S08.9	N80
S09.0	N80

ICD-10	ICPC-2
S09.1	L81
S09.2	H79
S09.7	N80
S09.8	H79
S09.8	N80
S09.9	D80
S09.9	F79
S09.9	H79
S09.9	L81
S09.9	N80
S09.9	N81
S09.9	R88
S10.0	D80
S10.0	R88
S10.0	S16
S10.1	S12
S10.1	S15
S10.1	S17
S10.1	S19
S10.7	S12
S10.7	S15
S10.7	S17
S10.7	S19
S10.8	S12
S10.8	S15
S10.8	S16
S10.8	S17
S10.8	S19
S10.9	S12
S10.9	S15
S10.9	S16
S10.9	S17
S10.9	S19
S11	A80
S11	S18
S12	L76

ICD-10	ICPC-2
S13.0	L80
S13.1	L80
S13.2	L80
S13.3	L80
S13.4	L79
S13.5	L79
S13.6	L79
S14	N81
S15	A80
S16	L81
S17.0	R88
S17.8	A81
S17.9	A81
S18	A81
S19.7	A81
S19.8	A81
S19.8	R88
S19.9	A81
S20.0	S16
S20.1	S12
S20.1	S15
S20.1	S17
S20.1	S19
S20.2	L81
S20.2	S16
S20.3	S12
S20.3	S15
S20.3	S17
S20.3	S19
S20.4	S12
S20.4	S15
S20.4	S17
S20.4	S19
S20.7	S12
S20.7	S15
S20.7	S17

ICD-10	ICPC-2
S20.7	S19
S20.8	S12
S20.8	S15
S20.8	S17
S20.8	S19
S21	A80
S21	S18
S22	L76
S23.0	L80
S23.1	L80
S23.2	L80
S23.3	L79
S23.4	L79
S23.5	L79
S24	N81
S25	A80
S26	A80
S27	R88
S28	A81
S29	A81
S30.0	L81
S30.0	S16
S30.1	L81
S30.1	S16
S30.2	X82
S30.2	Y80
S30.7	S12
S30.7	S15
S30.7	S17
S30.7	S19
S30.8	S12
S30.8	S15
S30.8	S17
S30.8	S19
S30.9	S12
S30.9	S15

ICD-10	ICPC-2
S30.9	S17
S30.9	S19
S31.0	S18
S31.1	S18
S31.2	Y80
S31.3	Y80
S31.4	X82
S31.5	X82
S31.5	Y80
S31.7	A81
S31.8	S18
S32	L76
S33.0	L80
S33.1	L80
S33.2	L80
S33.3	L80
S33.4	L81
S33.5	L84
S33.6	L79
S33.7	L84
S34	N81
S35	A80
S36.0	B76
S36.1	D80
S36.2	D80
S36.3	D80
S36.4	D80
S36.5	D80
S36.6	D80
S36.7	A81
S36.8	D80
S36.9	D80
S37.0	U80
S37.1	U80
S37.2	U80
S37.3	U80

ICD-10	ICPC-2
S37.4	X82
S37.5	X82
S37.6	X82
S37.7	A81
S37.8	A81
S37.9	A80
S38.0	X82
S38.0	Y80
S38.1	A80
S38.2	X82
S38.2	Y80
S38.3	A80
S39.0	A80
S39.0	A81
S39.0	L81
S39.6	A81
S39.7	A81
S39.8	A80
S39.8	A81
S39.8	L81
S39.8	X82
S39.8	Y80
S39.9	A80
S39.9	A81
S39.9	L81
S39.9	X82
S39.9	Y80
S40.0	L81
S40.0	S16
S40.7	S12
S40.7	S15
S40.7	S17
S40.7	S19
S40.8	S12
S40.8	S15
S40.8	S17

ICD-10	ICPC-2
S40.8	S19
S40.9	S19
S41	S18
S42	L76
S43.0	L80
S43.1	L80
S43.2	L80
S43.3	L80
S43.4	L79
S43.5	L79
S43.6	L79
S43.7	L79
S44	N81
S45	A80
S46	L81
S47	L81
S48	L81
S49	L81
S50.0	L81
S50.0	S16
S50.1	L81
S50.1	S16
S50.7	S12
S50.7	S15
S50.7	S17
S50.7	S19
S50.8	S12
S50.8	S15
S50.8	S17
S50.8	S19
S50.9	S19
S51	S18
S52	L72
S53.0	L80
S53.1	L80
S53.2	L79

ICD-10	ICPC-2
S53.3	L79
S53.4	L79
S54	N81
S55	A80
S56	L81
S57	L81
S58	L81
S59	L81
S60.0	L81
S60.0	S16
S60.1	L81
S60.1	S16
S60.2	L81
S60.2	S16
S60.7	S12
S60.7	S15
S60.7	S17
S60.7	S19
S60.8	S12
S60.8	S15
S60.8	S17
S60.8	S19
S60.9	S19
S61	S18
S62	L74
S63.0	L80
S63.1	L80
S63.2	L80
S63.3	L79
S63.4	L79
S63.5	L79
S63.6	L79
S63.7	L79
S64	N81
S65	A80
S66	L81

ICD-10	ICPC-2
S67	L81
S68	L81
S69	L81
S70.0	L81
S70.0	S16
S70.1	L81
S70.1	S16
S70.7	S12
S70.7	S15
S70.7	S17
S70.7	S19
S70.8	S12
S70.8	S15
S70.8	S17
S70.8	S19
S70.9	S19
S71	S18
S72	L75
S73.0	L80
S73.1	L79
S74	N81
S75	A80
S76	L81
S77	L81
S78	L81
S79	L81
S80.0	L81
S80.0	S16
S80.1	L81
S80.1	S16
S80.7	S12
S80.7	S15
S80.7	S17
S80.7	S19
S80.8	S12
S80.8	S15

ICD-10	ICPC-2
S80.8	S17
S80.8	S19
S80.9	S19
S81	S18
S82.0	L76
S82.1	L73
S82.2	L73
S82.3	L73
S82.4	L73
S82.5	L73
S82.6	L73
S82.7	L73
S82.8	L73
S82.9	L73
S83.0	L80
S83.1	L80
S83.2	L96
S83.3	L96
S83.4	L78
S83.5	L96
S83.6	L78
S83.7	L96
S84	N81
S85	A80
S86	L81
S87	L81
S88	L81
S89	L81
S90.0	L81
S90.0	S16
S90.1	L81
S90.1	S16
S90.2	L81
S90.2	S16
S90.3	L81
S90.3	S16

ICD-10	ICPC-2
S90.7	S12
S90.7	S15
S90.7	S17
S90.7	S19
S90.8	S12
S90.8	S15
S90.8	S17
S90.8	S19
S90.9	S18
S91	L74
S92	L80
S93.0	L80
S93.1	L79
S93.2	L80
S93.3	L77
S93.4	L79
S93.5	L79
S93.6	L79
S94	N81
S95	A80
S96	L81
S97	L81
S98	L81
S99	L81
T00	A81
T01	A81
T02	A81
T03	A81
T04	A81
T05	A81
T06.0	N81
T06.1	N81
T06.2	N81
T06.3	K99
T06.4	L81
T06.5	A81

ICD-10	ICPC-2
T06.8	A81
T07	A81
T08	L76
T09.0	L81
T09.0	S12
T09.0	S15
T09.0	S17
T09.0	S19
T09.0	S19
T09.1	S18
T09.2	L79
T09.2	L80
T09.3	N81
T09.4	N81
T09.5	L81
T09.6	L81
T09.8	L81
T09.9	L81
T10	L76
T11.0	L81
T11.0	S12
T11.0	S15
T11.0	S16
T11.0	S17
T11.0	S19
T11.1	S18
T11.2	L79
T11.2	L80
T11.3	N81
T11.4	A80
T11.5	L81
T11.6	L81
T11.8	L81
T11.9	L81
T12	L76
T13.0	L81

ICD-10	ICPC-2
T13.0	S12
T13.0	S15
T13.0	S16
T13.0	S17
T13.0	S19
T13.1	S18
T13.2	L79
T13.2	L80
T13.3	N81
T13.4	A80
T13.5	L81
T13.6	L81
T13.8	L81
T13.9	L81
T14.0	S12
T14.0	S15
T14.0	S16
T14.0	S17
T14.0	S19
T14.1	S13
T14.1	S15
T14.1	S18
T14.1	S19
T14.2	L76
T14.3	L79
T14.3	L80
T14.4	N81
T14.5	A80
T14.6	L81
T14.7	A80
T14.7	L81
T14.8	A80
T14.9	A80
T14.9	B77
T14.9	W75
T15	F76

ICD-10	ICPC-2
T16	H76
T17	R87
T18	D79
T19.0	U80
T19.1	U80
T19.2	X82
T19.3	X82
T19.8	U99
T19.9	U99
T20	S14
T21	S14
T22	S14
T23	S14
T24	S14
T25	S14
T26	F79
T27	R88
T28.0	D80
T28.1	D80
T28.2	D80
T28.3	U80
T28.3	X82
T28.3	Y80
T28.4	A80
T28.5	D80
T28.6	D80
T28.7	D80
T28.8	U80
T28.8	X82
T28.8	Y80
T28.9	A80
T29	A81
T30	S14
T31	S14
T32	S14
T33	A88

ICD-10	ICPC-2
T34	A88
T35	A88
T36	A84
T37	A84
T38	A84
T39	A84
T40	A84
T41	A84
T42	A84
T43	A84
T44	A84
T45	A84
T46	A84
T47	A84
T48	A84
T49	A84
T50	A84
T51	A86
T52	A86
T53	A86
T54	A86
T55	A86
T56	A86
T57	A86
T58	A86
T59	A86
T60	A86
T61	A86
T62	A86
T63	A86
T64	A86
T65	A86
T66	A88
T67	A88
T68	A88
T69	A88

ICD-10	ICPC-2
T70.0	H79
T70.1	R88
T70.2	A88
T70.3	A88
T70.4	A88
T70.8	A88
T70.9	A88
T71	A88
T73	A88
T74.0	Z12
T74.0	Z16
T74.0	Z20
T74.1	Z25
T74.2	Z25
T74.3	Z12
T74.3	Z16
T74.8	Z25
T74.9	Z25
T75	A88
T78.0	A92
T78.1	A92
T78.2	A92
T78.3	A92
T78.4	A92
T78.8	A88
T78.9	A88
T79.0	A82
T79.1	A82
T79.2	A82
T79.3	S11
T79.4	A82
T79.5	A82
T79.6	L99
T79.7	A82
T79.8	A82
T79.9	A82

ICD-10	ICPC-2
T80	A87
T81	A87
T82	A89
T83	A89
T84	A89
T85	A89
T86	A87
T87	A87
T88.0	A87
T88.1	A87
T88.2	A87
T88.3	A87
T88.4	A87
T88.5	A87
T88.6	A85
T88.7	A85
T88.8	A87
T88.9	A87
T90	A82
T91	A82
T92	A82
T93	A82
T94	A82
T95	A82
T96	A82
T97	A82
T98	A82
Z00	A97
Z01	A98
Z02	A97
Z03	A99
Z04	A99
Z08	A99
Z09	A99
Z10	A98
Z11	A98

ICD-10	ICPC-2
Z12	A98
Z13	A98
Z20	A23
Z21	B90
Z22	A99
Z23	A98
Z24	A98
Z25	A98
Z26	A98
Z27	A98
Z28	A23
Z29	A98
Z30.0	W14
Z30.0	Y14
Z30.1	W12
Z30.2	W13
Z30.2	Y13
Z30.3	W10
Z30.3	W83
Z30.4	W11
Z30.5	W12
Z30.8	W14
Z30.8	Y14
Z30.9	W14
Z30.9	X10
Z30.9	Y14
Z31.0	W15
Z31.0	Y10
Z31.1	W15
Z31.2	W15
Z31.3	W15
Z31.4	W15
Z31.4	Y10
Z31.5	A98
Z31.6	W15
Z31.6	Y10

ICD-10	ICPC-2
Z31.8	W15
Z31.8	Y10
Z31.9	W15
Z31.9	Y10
Z32.0	W01
Z32.1	W78
Z32.1	W79
Z33	W78
Z34	W78
Z35	W84
Z36	W78
Z37.0	W90
Z37.1	W91
Z37.1	W93
Z37.2	W92
Z37.3	W93
Z37.4	W93
Z37.5	W92
Z37.6	W93
Z37.7	W93
Z37.9	W90
Z37.9	W91
Z37.9	W92
Z37.9	W93
Z38	W90
Z38	W92
Z39	W90
Z39	W92
Z40	A98
Z41.0	A99
Z41.1	A99
Z41.2	X82
Z41.2	Y80
Z41.3	A99
Z41.8	A99
Z41.9	A99

ICD-10	ICPC-2
Z42	A99
Z43	A89
Z44	A89
Z45	A89
Z46.0	F17
Z46.0	F18
Z46.1	A89
Z46.2	A89
Z46.3	D19
Z46.4	A89
Z46.5	A89
Z46.6	A89
Z46.7	A89
Z46.8	A89
Z46.9	A89
Z47	A99
Z48	A99
Z49	A99
Z50	A99
Z51	A99
Z52	A99
Z53	A99
Z54	A99
Z54.7	Z05
Z55	Z07
Z55.6	Z05
Z56.0	Z06
Z56.1	Z05
Z56.2	Z05
Z56.3	Z05
Z56.4	Z05
Z56.5	Z05
Z57	Z05
Z58.0	Z29
Z58.1	Z29
Z58.2	Z29

ICD-10	ICPC-2
Z58.3	Z29
Z58.4	Z29
Z58.5	Z29
Z58.6	Z02
Z58.8	Z29
Z58.9	Z29
Z59.0	Z03
Z59.1	Z03
Z59.2	Z03
Z59.3	Z03
Z59.4	Z02
Z59.5	Z01
Z59.6	Z01
Z59.7	Z01
Z59.7	Z08
Z59.8	Z01
Z59.8	Z03
Z59.9	Z01
Z59.9	Z03
Z60.0	P25
Z60.0	Z04
Z60.0	Z04
Z60.1	Z04
Z60.2	Z04
Z60.3	Z04
Z60.8	Z04
Z60.9	Z04
Z61	Z16
Z62	Z16
Z63.0	Z12
Z63.0	Z13
Z63.1	Z20
Z63.1	Z21
Z63.2	Z29
Z63.3	Z29
Z63.4	Z15

ICD-10	ICPC-2
Z63.4	Z19
Z63.4	Z23
Z63.5	Z15
Z63.6	Z14
Z63.6	Z18
Z63.6	Z22
Z63.7	Z22
Z63.7	Z29
Z63.8	Z16
Z63.8	Z20
Z63.8	Z29
Z63.9	Z21
Z63.9	Z24
Z63.9	Z29
Z64.0	W79
Z64.1	Z29
Z64.2	P29
Z64.3	P29
Z64.4	Z10
Z65.0	Z09
Z65.1	Z09
Z65.2	Z09
Z65.3	Z09
Z65.4	Z25
Z65.5	Z25
Z65.8	Z29
Z65.9	Z29
Z70	A98
Z71.0	A99
Z71.1	A13
Z71.1	A25
Z71.1	A26
Z71.1	A27
Z71.1	B25
Z71.1	B26
Z71.1	B27

ICD-10	ICPC-2
Z71.1	D26
Z71.1	D27
Z71.1	F27
Z71.1	H27
Z71.1	K24
Z71.1	K25
Z71.1	K27
Z71.1	L26
Z71.1	L27
Z71.1	N26
Z71.1	N27
Z71.1	P27
Z71.1	R26
Z71.1	R27
Z71.1	S26
Z71.1	S27
Z71.1	T26
Z71.1	T27
Z71.1	U26
Z71.1	U27
Z71.1	W02
Z71.1	W27
Z71.1	X23
Z71.1	X24
Z71.1	X25
Z71.1	X26
Z71.1	X27
Z71.1	Y24
Z71.1	Y25
Z71.1	Y26
Z71.1	Y27
Z71.1	Z27
Z71.2	A99
Z71.3	A99
Z71.4	A99
Z71.5	A99

ICD-10	ICPC-2
Z71.6	A99
Z71.7	A99
Z71.8	A20
Z71.8	A99
Z71.9	A99
Z72.0	A23
Z72.1	A23
Z72.2	A23
Z72.3	A23
Z72.4	A23
Z72.5	A23
Z72.6	Z29
Z72.8	Z29
Z72.9	Z29
Z73.0	P29
Z73.1	P29
Z73.2	A23
Z73.3	P29
Z73.4	Z28
Z73.5	Z29
Z73.6	A28
Z73.6	B28
Z73.6	D28
Z73.6	F28
Z73.6	H28
Z73.6	K28
Z73.6	L28
Z73.6	N28
Z73.6	P28
Z73.6	R28
Z73.6	S28
Z73.6	T28
Z73.6	U28
Z73.6	W28
Z73.6	X28
Z73.6	Y28
Z73.6	Z28

ICD-10	ICPC-2
Z73.8	Z29
Z73.9	Z29
Z74	A28
Z75	Z10
Z75	Z11
Z76.0	A99
Z76.1	A99
Z76.2	A99
Z76.3	A99
Z76.4	A99
Z76.5	Z29
Z76.8	A99
Z76.9	A99
Z80	A21
Z81	A23
Z82.0	A23
Z82.1	A23
Z82.2	A23
Z82.3	K22
Z82.4	K22
Z82.5	A23
Z82.6	A23
Z82.7	A23
Z82.8	A23
Z83	A23
Z84	A23
Z85	A21
Z86.0	A23
Z86.1	A23
Z86.2	A23
Z86.3	A23
Z86.4	A23
Z86.5	A23
Z86.6	A23
Z86.7	K22
Z87	A23
Z88	A23

ICD-10	ICPC-2
Z89	L99
Z90.0	A99
Z90.1	X99
Z90.2	R99
Z90.3	D99
Z90.4	D99
Z90.5	U99
Z90.6	U99
Z90.7	X28
Z90.7	X99
Z90.7	Y28
Z90.7	Y99
Z90.8	A99
Z91.0	A23
Z91.1	A23
Z91.2	A23
Z91.3	A23
Z91.4	A23
Z91.5	A23
Z91.5	P77
Z91.6	A23
Z91.8	A23
Z92	A23
Z93	A89
Z94	A89
Z95	A89
Z96	A89
Z97	A89
Z98.0	D99
Z98.1	L99
Z98.2	N99
Z98.8	A99
Z99.0	A28
Z99.1	R28
Z99.2	U28
Z99.3	A28
Z99.8	A28
Z99.9	A28

12 Aakkosellinen luettelo

A

aamupahoinvointi raskaudessa	W05
aaveraaja	N94
abskessi, peritonsillaari-	R76
abskessi, peräanaali-	D95
abskessi, pilonidaali-	S85
ADD	P81
adenovirus	A77
AFFEKTIIVINEN PSYKOOSI	P73
agranulositytoosi, selittämätön	B84
AHDAS ESINAHKA	Y81
AHDISTUNEISUUDEN/ HERMOSTUNEISUUDEN/ JÄNNITTYYNEISYYDEN TUNNE	P01
ahdistuneisuus ja masennus, sekamuot.	P76
ahdistus, määrittämätön	P01
AHDISTUSHÄIRIÖ/-TILA	P74
ahdistusneuroosi	P74
ahmimishäiriö	P86
ahtauma, mahaportin	D81
ahtauttava keuhkoputkitulehdus, kr.	R95
aikaisempi amputaatio	A82
aikaisempi keisarileikkaus	W84
aikaistunut murrosikä	T99
AIKUISEN ELÄMÄNVAIHEKRIISI	P25
aikuisen käytöshäiriö	P80
aineenvaihdunnan muu sairaus	T99
aineenvaihduntaan liittyvä muu oire/vaiva	T29
AIVASTELU	R07
aivoembolia	K90
aivohalvauksen jälkitila	K91
AIVOHALVAUS	K90
aivoinfarkti	K90
aivoiskemia, ohimenevä	K89

aivojen hapenpuute, ohimenevä	K89
aivojen verenkiertohäiriö, ohimenevä	K89
aivokalvokasvain	N75
AIVOKALVONTULEHDUS	N71
aivokalvontulehdus, sikotaudin aih.	D71
aivokalvo-oireyhtymä	N29
aivolisäkkeen toimintahäiriö	T99
aivopaise	N73
aivoruhje	N73
aivotromboosi	K90
AIVOTULEHDUS	N71
aivotulppauma	K90
aivotärähdyksen myöhäisseuraus	N79
AIVOTÄRÄHDYS	N79
aiovamma ilman kallovammaa	N80
aiovamma kallovamman kanssa	N80
aivoverenkierron häiriön aiheuttama vaurio	K90
aivoverenkiertohäiriö, ohimenevä	K89
aivoverenvuoto	K90
aivoverenvuoto, vammasta johtuva	N80
aivoverisuonen pullistuma	K91
aivoverisuonitapahtuma (CVA)	K90
aivoverisuonitukos	K90
AIVOVERISUONTEN SAIRAUS	K91
ajan tajun hämärtyminen	P20
ajos	S10
AKNE	S96
akustikusneurinooma	N75
akuutti munuaiskerästulehdus	U88
akuutti nivelkierukan vaurio	L96
akuutti polven nivelkierukan vamma	L96
akuutti psykoosi	P98
akuutti rakkotulehdus	U71
akuutti reaktiivinen monihermosairaus	N94
akuutti risticiteiden vaurio	L96
AKUUTTI STRESSIREAKTIO	P02
akuutti sydäninfarkti	K75
akuutti tonsilliitti	R76
akuutti välikorvatulehdus, märkäinen	H71
akuutti ylähengitystietulehdus	R74
alahalkio, siittimen	Y82
alahengitystietulehdus, akuutti	R78
alaraajakrampit	L14

alaselkäkipu	L03
alaselän kipu	L03
ALASELÄN OIRE/VAIVA	L03
alempien virtsateiden tulehdus	U71
ALENTUNUT HEDELMÄLLISYYS / HEDELMÄTTÖMYYS, MIEHEN	Y10
alhainen verenpaine	K29
aliravitsemus	T91
alkoholiaivo-oireyhtymä	P15
alkoholimaksatulehdus	D97
alkoholin pitkäaikainen väärinkäyttö	P15
ALKOHOLIN VÄÄRINKÄYTTÖ, AKUUTTI	P16
ALKOHOLIN VÄÄRINKÄYTTÖ, KROONINEN	P15
alkoholipsykoosi	P15
alkoholismi	P15
alkueläimen aih.tulehdus hengitysteissä	R83
alleginen konjunktiviitti	F71
ALLERGIA / ALLERGINEN REAKTIO, MÄÄRITTÄMÄTÖN	A92
allergia, lääkeaine-	A85
allergia, nenäoireinen	R97
ALLERGINEN IHOTTUMA	S88
ALLERGINEN NUHA	R97
allerginen turvotus	A92
Alzheimerin tauti	P70
amblyopia	F99
amputaatio, aikaisempi	A82
amputaatio, vamman aiheuttama	L81
amyloidoosi	T99
anaalispasmi	D04
anafylaksia, lääke oikein annosteltu	A85
anafylaktinen shokki	A92
anemia, aplastinen	B82
ANEMIA, B12-VITAMIININ/FOLAATIN PUUTE	B81
anemia, hemolyyttinen, hankittu	B82
anemia, hemolyyttinen, synnynnäinen	B78
anemia, hemolyyttinen, perinnöllinen	B78
anemia, makrosyyttinen	B81
anemia, megaloblastinen	B82
ANEMIA, MUU/MÄÄRITTÄMÄTÖN	B82
anemia, pernisiöösi	B81
anemia, raskaudenaikainen	W84
anemia, raudanpuute-	B80
anemia, sirppisolu-	B78

anemia, synnynnäinen	B79
anemia, verenhukan aiheuttama	B80
anestesiashokki	A87
angiina, Vincentin	D83
angina pectoris, epästabili / instabiili	K74
angioneuroottinen edeema	A92
anoreksia	T03
ANOREKSIA/BULIMIA	P86
antaa ylen	D10
aorta-aneurysma	K99
aortaläpän vika, ei-reumaattinen	K83
aplastinen anemia	B82
apnea	R04
appendisiitti	D88
apuvälineen aiheuttama kipu	A89
apuvälineen epämukavuus	A89
apuvälineen haitta	A89
apuvälineen soveltumattomuus	A89
arka kurkku	R21
arka suu	D20
arkuus, ihon	S01
armokuolemakeskustelu	A20
arpi	S99
arpi aikaisemmasta vammasta	A82
arpijuova	S99
arpikasvain	S99
arthritis urica	T92
asentohuihaus, hyvänlaatuinen	H82
ASENTOON LIITTYVÄ MATALA VERENPAINEN / HYPOTENSIO	K88
ASENTOON LIITTYVÄ VALKUAISVIRTAISUUS	U90
asentoriippuvainen matala verenpaine	K88
askites	D29
aspiraatiokeuhkokuume	R99
aspiraatiopneumonia	R99
ASTMA	R96
astma, sydän-	K77
ASUMISEEN / NAAPURUSTOON LIITTYVÄ ONGELMA	Z03
aterooma	S93
ATOOPPINEN IHOTTUMA/EKSEEMA	S87
atrofinen emätintulehdus	X11
auringon aih. liikasarveistuminen	S80
AURINGONPOLTTAMA / AURINGON AIHEUTTAMA	
SARVEISTUMA	S80

autismi	P99
autoimmuunitauti, veren	B99
avioero	Z15
avioton raskaus	Z04
avoin valtimokäytävä	K73
avustettu synnytys	W92

B

B12-VITAMIININ PUUTE	B81
bakteerivirtsaisuus, oireeton	U71
Bartholinin rakkula / paise	X99
basaliooma	S77
basilaarivaltimon vajaatoiminta	K89
Bellin pareesi	N91
beriberi	T91
bigemina	K80
borrelioosi	A78
bronkiektasia	R99
BRONKIOLIITTI	R78
bruselloosi	A78
bursiitti, olkapään	L92
BURSIITTI/TENDINIITTI/SYNOVIITTI, MUU	L87
B-vitamiininpuutostauti	T91

C

carcinoma-in-situ, kohdunkaulan	X75
carcinoma-in-situ, naisen rinta	X76
cluster-päänsärky	N90
Collesin murtuma	L72
COPD	R95
coxsackie-virustauti	A77
CP-aivovaurio	N99
Crohnin tauti	D94
Cushingin oireyhtymä	T99
decubitus	S97

D

dehydraatio	T11
DEHYDRAATIO/KUIVUMINEN	T11

delirium	P71
DEMENTIA	P70
denguekuume	A77
depressio, maaninen	P73
dermatomyosiitti	L99
diabeettinen monihermosairaus	N94
diabeettinen verkkokalvosairaus	F83
diabeteksen pelko	T27
diabetes, 1 tyyppin	T89
diabetes, 2 tyyppin	T90
diabetes insipidus	T99
diabetes, insuliininpuutos-	
diabetes, kakkostyyppin	T90
diabetes, myöhään alkanut	T90
diabetes, määrittämätön	T90
diabetes, nuoruusiällä alkanut	T89
DIABETES, TYYPPI 1	T89
DIABETES, TYYPPI 2	T90
diabetes, raskauden aikana ilmentynyt	W85
diabetes, raskaus	W85
diabetes, raskausajan	W84
diskoidi LE-tauti	S99
diskusprolapsi	L86
dissosiaatiohäiriö	P75
divertikkeli, Meckelin	D81
divertikkeli, ruokatorven	D84
divertikkeli, virtsarakon	U99
divertikuliitti	D92
Downin oireyhtymä	A90
Dupuytrenin kontraktuura	L87
dysfunktionaalinen kohtuvuoto	X08
dyshidroosi	S92
DYSLIPIDEMIA	T93
dysuria	U01

E

ehkäisy pillerillä, raskauden	W11
ehkäisy, kohdunsisäinen	W12
ehkäisy, määrittelemätön	Y14
ehkäisy, naisen, muu	W14
ehkäisy, yhdynnänjälkeinen	W10

EHKÄISYNEUVONTA, MIEHEN	Y14
Ei sairauden käsittelyä	A97
EI SAIRAUTTA	A97
ei-elimellinen impotenssi	P08
ekinokokki	D96
ekkymoosi, spontaani	S29
eklampsia	W81
ekseema, määrittämätön	S88
elimellisestä syy, yhdyntäkyvyttömyys	Y07
eläimen purema	S13
ELÄIMEN/IHMISEN PUREMA	S13
eläköitymiskriisi	P25
elävänä synt. komplisoitunut synnytys	W92
emfyseema	R95
emätinkipu	X01
emätinkipu, henkisistä syistä	P08
emätintulehdus, gardnerella	X84
emätintulehdus, seniili	X11
emättimen kosketusverenvuoto	X13
emättimen kuivuus	X15
EMÄTTIMEN OIRE/VAIVA, MUU	X15
emättimen tulehdus	X84
emättimen verenvuoto, postmenopaus.	X12
emättimen vierasesine	X82
emättimen vuoto	X14
emättimen/kohdunkaulan hiivatulehdus	X72
EMÄTTIMEN/ULKOSYNNYTTIMIEN TULEHDUS, MÄÄRITTÄMÄTÖN	X84
endokriininen muu sairaus	T99
endometrioosi	X99
ennaltaehkäisevä toimenpide	A98
ennaltaehkäisy, sairauden	A98
ennenaikainen siemensyöksy	P08
ennenaikainen sydämenlyönti	K80
ennenaikainen synnytys	W84
ENNENAIKAISESTI SYNTYNYT LAPSI	A93
ensisynnyttäjä, iäkäs	W84
enterovirusinfektio, muu	N70
eosinofilia, selittämätön	B84
epicondylitis lateralis	L93
EPILEPSIA	N88
epilepsia NUD	N88
epistaxis	R06

epiteliooma, suonikalvon	W72
epäilevyys	P29
epäily raskaudesta	W01
epämukavuus, ylävatsan	D02
epämuodostuma aik. vammasta	A82
epämuodostuma hengityselinten, synn.	R89
epämuodostuma, jalan synnynnäinen, muu	L82
epämuodostuma, komplisoi raskautta	W76
epämuodostuma, määrittämätön	A90
epämuodostuma, ruoansulatuselinten	D81
epämuodostuma, sappitiehyeiden	D81
epämuodostuma, synn. keuhkopussin	R89
epämuodostuma, synn. keuhkoputken	R89
epämuodostuma, synnynnäinen, hermoston	N85
epämuodostuma, synnynnäinen, henkitorven	R89
epämuodostuma, synnyn. keuhkojen	R89
epämuodostuma, synnyn. kurkun	R89
epämuodostuma, synnyn., nenän	R89
epämuodostuma, synnyn., nielun	R89
epämuodostuma, synnynnäinen, nielun	R89
epämuodostuma, verenkiertoelinten	K73
epämuodostuma, virtsateiden synnyn.	U85
epämuodostumat, useat	A90
epämuotoisuus, raajan, hankittu	L98
epämuotoisuus, selkärangan hankittu	L85
epänormaali hengitys	R04
epänormaali kuvantamislöydös	A91
epänormaali kävely	N29
epänormaali liporoteiinipitoisuus	T93
epänormaali patologia	A91
epänormaali räpyttely	F14
EPÄNORMAALI YSKÖS	R25
epänormaalit verihiutalet	B83
epäselvä puhe	N19
epästabiili angina pectoris	K74
epäsuhta, raskaudenajan	W84
EPÄSÄÄNNÖLLISET/TIHEÄT KUUKAUTISET	X07
epätavallisen ulkonevat laskimot	K06
epätäydellinen keskenmeno	W82
epävakaas, lantion	W28
erektio, kivulias	Y08
erektio, pitkittynyt, kivulias	Y08
erektio, sairaalloinen	Y08

erilaiset yhtäaikaiset henkiset oireet	P29
ERITE KORVASTA	H04
erite nenänielussa	R08
erite, keuhkopussin tulehduksellinen	R82
eritteinen välikorvantulehdus	H72
ERITYINEN OPPIMISHÄIRIÖ	P24
erityisruokavalio, alipaino	T29
ero	Z15
eroosio, kohdunkaulan	X85
eryteema useissa paikoissa	S07
esiinluiskahdus, kohdun täydellinen	X87
esiinluiskahdus, peräsuoli emättimeen	X87
esiinluiskahdus, virtsarakon	X87
esinahan kurouma	Y81
esinahan oire/vaiva	Y04
ESINAHAN TULEHDUS	Y75
essentielli verenpaine	K86
eteisistukka	W84
eteisistukka synnytyksessä	W92
eteislisälyönnit	K80
eteisten väliseinän puutos	K73
ETEISVÄRINÄ/ETEISLEPATUS	K78
etukammion verenpurkauma	F75
eturauhasen hyvänlaatuinen liikakasvu	Y85
eturauhasen kasvain, pahanlaatuinen	Y77
eturauhasen keskilohkon suurenema	Y85
eturauhasen liikakasvu	Y85
ETURAUHASEN LIIKAKASVU, HYVÄNLAATUINEN	Y85
ETURAUHASEN OIRE/VAIVA	Y06
eturauhasen sidekudoskasvain	Y85
eturauhasen tulehdus	Y74
eturauhasperäinen ahtauma	Y85
eturauhastulehdus	Y73
ETURAUHASTULEHDUS / SIEMENRAKKULATULEHDUS	Y73
eturauhasvaiva	Y06
etäpesäke, karsinomatoosi	A79
eutanasiakeskustelu	A20

F

Fallotin tetralogia	K73
fibromyalgia	L18

fibrooma, miehen sukuelinten	Y79
fibulan murtuma	L73
finni	S96
finni, ruusu-	S99
fisteli, pilonidaali-	S85
flebiitti	K94
flunssa	R74
FOLAATIN PUUTE	B81
FYSIKAALISEN TEKIJÄN HAITTAVAIKUTUS	A88

G

ganglion	L87
gastroenteriitti	D73
gastrojejunaalinen haavauma	D86
gastrojejunaalinen syöpymä	D86
giardiaasi	D70
Gilbertin syndrooma	T99
grand mal	N88
Gravesin tauti	T85
Guillan-Barren oireyhtymä	N94

H

haarakatkos	K84
haava, ihon	S18
haava, ihonalaiskudoksen	S18
haava, pohjukaissuolen	D85
haava, repaleinen	S18
haava, ruhje-	S17
haava, viilto-	S18
HAAVA/LASERAATIO	S18
haavainen paksusuolen tulehdus	D94
haavan aukeaminen, leikkauksen jälk.	A87
haavauma, nännin	X20
haavauma, puhjennut, ruokatorven	D85
haavauma, ruokatorven	D84
haavauma, sarveiskalvon	F85
haavauma, tukkiva, ruokatorven	D85
haavauma, vuotava, ruokatorven	D85
haikaranpurema	S83
haimasairaus	D99

haimasyöpä	D76
haimatulehdus, sikotaudin aiheuttama	D71
haistamiskyvyttömyys	N16
haitallinen käyttö, tupakan	P17
haittavaikutus, kuumen aiheuttama	A88
haittavaikutus, kylmän aiheuttama	A88
haittavaikutus, liikkeen aiheuttama	A88
haittavaikutus, paineen aiheuttama	A88
haittavaikutus, salaman aiheuttama	A88
haittavaikutus, säteilyn aiheuttama	A88
hajapesäkekovettuma	N86
HAJUN/MAUN HÄIRIÖ	N16
hallusinaatio, määrittämätön	P29
haluttomuus, seksuaalinen	P07
HALVAUS/HEIKKOUS	N18
hammaskipu	D19
hammasmätiä	D82
hammasongelma	D19
hammaspaise	D82
hammassärky	D19
hampaan puhkeaminen	D19
hampaan vamma	D80
hampaiden narskuttelu	D29
hampaiden vihlonta	D19
HAMPAIDEN/IKENIEN OIRE/VAIVA	D19
HAMPAIDEN/IKENIEN SAIRAUUS	D82
hankapii	N85
haparointi	N29
hapenpuute, raajan	K92
hapenpuutteesta joht.sydänlihassairaus	K76
hapenpuutteesta johtuva sydäntauti	K76
happamat röyhtäisy	D03
happamen nousu nieluun	D03
happivajaus, toiminnanvajaus	R28
HAPPOVAIVA/RUOANSULATUSHÄIRIÖ	D07
hapuili	N29
harha-aistimus	P29
harhatuntemus, raajojen	N05
HARMAAKAIHI	F92
harvalyöntisyys	K80
harventuneet kuukautiset	X05
hautuma, hiiva-	S75
Heberdenin kyhmyt	L91

HEDELMÄTTÖMYYS	W15
heikentyminen, libidon	P07
heikentyminen, sukupuoli. tyydytyksen	P08
heikentynyt virtsasuihku	U28
heikko hoitomyönteisyys	Z11
heikko itseluottamus	P28
heikko itsetunto	P28
heikko itsetunto, heikko itseluottamus	P28
heikko sydän	K29
heikkohermoisuus	P78
heikkous, nivelen	L20
heikkous, virustulehduksen jälkeinen	A04
HEIKKOUS/VÄSYMYS, YLEINEN	A04
heinänuha	R97
heisimato	D96
helmiäiskasvain	H74
hemangiooma	S81
hematemesis	D14
hematooma	S16
hemofilia	B83
hemolyyttinen anemia, hankittu	B82
hengenahdistuksen helpottuminen pystyasennossa	R02
HENGENAHDISTUS/DYSPNEA	R02
hengittämättömyys, unenaikainen	P06
HENGITYKSEN HÄIRIÖ, MUU	R04
hengityksen pidättäminen	R04
HENGITYKSEN VINKUNA	R03
hengitys, epänormaali	R04
hengitys, kivulias	R01
hengitys, pahanhajuinen	D20
hengitys, tihentynyt	R04
HENGITYSELIMIIN LIITTYVÄ KIPU	R01
hengityselimistön vamma	R88
hengityselinten kasvain	R92
HENGITYSELINTEN KASVAIN, MÄÄRITTELEMÄTÖN	R92
hengityselinten muu oire/vaiva	R29
hengityselinten muu sairaus	R99
hengityselinten synnynnäinen epämuodostuma	R89
HENGITYSELINTEN VAMMA, MUU	R88
hengitystauko	R04
hengitysteiden toiminnanvaja	R28
HENGITYSTIEINFEKTIO, MUU	R83
hengitysvaikeus	R04

hengitysvaikeus	R29
hengitysvajaus	R99
henkilöllisyyden tajun hämärtyminen	P20
henkinen orgasmikyvyttömyys	P08
henkinen pahoinpitely	Z12
henkinen pahoinpitely, lapsen	Z16
henkiset oireet, erilaiset, yhtäikaist	P29
henkisistä syistä johtuva emätinkipu	P08
henkitorven kasvain, pahanlaatuinen	R84
henkitorven synn. epämuodostuma	R89
hepatiitti, vitrus-	D72
hepatomegalia	D23
hermostollinen ihotauti	S99
HERMOSTON INFEKTIO, MUU	N73
hermoston kasvain NUD	N76
hermoston muu oire/vaiva	N29
hermoston muu sairaus	N99
hermoston synnynnäinen epämuodostuma	N85
HERMOSTON VAMMA, MUU	N81
hermostuneisuuden tunne	P01
hermosärky, määrittelemätön	N99
hermovamma	N81
hermovaurio	N94
herpes peräaukossa	Y72
HERPES SIMPLEX / YSKÄNROKKO	S71
herpes, peräaukko, naisella	X90
herpes, silmä, ei sarveiskalvohaavaa	F73
herpesinfektio, sukupuolielinten	Y72
hidas virustulehdus	N73
hienerityshäiriö	S92
hiertymä	S88
HIERTYMÄ/NAARMU/RAKKULA	S17
hiilidioksylijäämä, toiminnanvajaus	R28
hiilimonoksidin myrkyvaikutus	A86
hiippaläpän kääntyminen	K83
hiippaläpän prolapsi	K83
hiippaläpän vuoto	K83
hiippaläpänahauma	K71
HIIVA SUKUELIMISSÄ, NAISEN	X72
hiiva terskassa	Y76
HIIVASIENI IHOLLA	S75
hiivasieni, ihon	S75
hiivasieni, kynnen	S75

hiivasieni, peräaukon ympäristön	S75
hiivatulehdus, emättimen	X72
hiivatulehdus, kohdunkaulan	X72
hiki-ihottuma	S92
hikirakkula	S92
HIKIRAUHASTEN SAIRAU	S92
hikirauhastulehdus	S92
hikka	R29
hikoilu	A09
hikoilu, liika-	A09
hikoilu, yö-	A09
HIKOILUONGELMA	A09
hiljainen sydänlihaksen hapenpuute	K76
hilse	S86
hilseily, ihon	S21
hilseily, ihon	S21
himo, syönti-	T02
HIINKUYSKÄ	R71
Hirschsprungin tauti	D81
hirsutismi	S24
hitsaajan silmä	F79
hiussuonipurkauma	S29
hiusten menettäminen	S23
HIV/AIDS	B90
HODGKININ TAUTI / LYMFoomA	B72
hoidettu syöpä	A21
hoitomyönteisyys, heikko	Z11
HOITOMYÖNTEISYYTEEN / SAIRASTAMISEEN LIITTYVÄ ONGELMA	Z11
hoitosäteily leikkauksen jälkeinen	A87
horkka	A02
Hortonin oireyhtymä	N90
houretila	P71
HPV-infektio	X91
HUIMAU	N17
huimaus, asento-, hyvänlaatuinen	H82
HUIMAU	H82
hukkuminen	A88
huolestunut	P03
HUOLI LÄÄKKEEN/HOIDON SIVUVAIKUTUKSESTA	A13
HUOLI /PELKO MUUSTA SUKUELIMEN/RINTARAUHASEN SAIRAUDESTA, NAISEN	X27
huoli epätoivotun raskauden mahdollisuudesta	W02

HUOLI KORVIEN ULKONÄÖSTÄ	H15
huoli lääkehoidon seurauksista	A13
huoli mielisairaudesta	P27
HUOLI RASKAUDENAIKAISESTA KEHONKUVASTA	W21
HUOLI RINTOJEN ULKONÄÖSTÄ, NAISEN	X22
HUOLI SEKSUAALISESTA SUUNTAUTUMISESTA	P09
huoli sosiaalisesta ongelmasta	Z27
HUOLI ULKONÄÖSTÄ	A18
huoli vanhenemisesta	P05
HUOLI/PELKO AIDS:STA/HIV:STÄ	B25
HUOLI/PELKO HENGITYSELINTEN MUUSTA SAIRAUDESTA	R27
HUOLI/PELKO HENGITYSELINTEN SYÖVÄSTÄ	R26
HUOLI/PELKO HERMOSTON SYÖVÄSTÄ	N26
HUOLI/PELKO IHOSYÖVÄSTÄ	S26
HUOLI/PELKO KOHONNEESTA VERENPAINEESTA / VERENPAINETAUDISTA	K25
HUOLI/PELKO KORVATAUDISTA	H27
HUOLI/PELKO MIELENTERVEYDEN HÄIRIÖSTÄ	P27
HUOLI/PELKO MUUSTA IHOSAIRAUDESTA	S27
HUOLI/PELKO MUUSTA NEUROLOGISESTA SAIRAUDESTA	N27
HUOLI/PELKO MUUSTA SAIRAUDESTA, MÄÄRITTÄMÄTÖN	A27
HUOLI/PELKO MUUSTA SUKUELINSAIRAUDESTA, MIEHEN	Y27
HUOLI/PELKO MUUSTA VIRTSAITESAIRAUDESTA	U27
HUOLI/PELKO RASKAUSKOMPLIKAATIOSTA	W27
HUOLI/PELKO RINTASYÖVÄSTÄ, NAISEN	X26
HUOLI/PELKO RUUANSULATUSELIMEN MUUSTA SAIRAUDESTA	D27
HUOLI/PELKO RUUANSULATUSELIMEN SYÖVÄSTÄ	D26
HUOLI/PELKO SEKSUAALISESTA TOIMINTAHÄIRIÖSTÄ, MIEHEN	Y24
HUOLI/PELKO SEKSUAALISESTA TOIMINTAHÄIRIÖSTÄ, NAISEN	X24
HUOLI/PELKO SILMÄSAIRAUDESTA	F27
HUOLI/PELKO SISÄERITYKSEEN/AINEENVAIHDUNTAAN LIITTYVÄSTÄ MUUSTA SAIRAUDESTA	T27
HUOLI/PELKO SOSIAALISESTA ONGELMASTA	Z27
HUOLI/PELKO SUKUELINSYÖVÄSTÄ, NAISEN	X25
HUOLI/PELKO SUKUELINTEN SYÖVÄSTÄ, MIEHEN	Y26
HUOLI/PELKO SUKUPUOLITAUDISTA, MIEHEN	Y25
HUOLI/PELKO SUKUPUOLITAUDISTA, NAISEN	X23
HUOLI/PELKO SYDÄNSAIRAUDESTA	K24
HUOLI/PELKO SYÖVÄSTÄ, MÄÄRITTÄMÄTÖN	A26
HUOLI/PELKO TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN SYÖVÄSTÄ	L26

HUOLI/PELKO UMPIERITYSRAUHASTEN SYÖVÄSTÄ	T26
HUOLI/PELKO VEREN TAI VERTA MUODOSTAVIEN ELINTEN MUUSTA TAUDISTA	B27
HUOLI/PELKO VEREN TAI VERTA MUODOSTAVIEN ELINTEN SYÖVÄSTÄ	B26
HUOLI/PELKO VERENKIERTOELIMISTÖN MUUSTA SAIRAUDESTA	K27
HUOLI/PELKO VIRTSAATEIDEN SYÖVÄSTÄ	U26
huono puhtaus	P29
huonokuuloisuus, ikään liittyvä	H84
huonovointisuus	A05
huulet, rohtuneet	D20
huulien syöpymä	D83
huuli-kitalakihalkio	D81
huulirokahtuma	S71
HUUMEIDEN KÄYTTÖ	P19
huumeiden vieroitusoireet	P19
huumeriippuvaisuus	P19
HYDROSEELE	Y86
hyperaldosteronismi	T99
hyperglykemia	A91
hyperinsulinismi	T87
HYPERKINEETTINEN OIREYHTYMÄ	P81
hyperkolesterolemia	T93
hyperlipidemia	T93
hypertrofinen munuainen	U99
HYPERVENTILAATIO	R98
HYPOGLYKEMIA / MATALA VERENSOKERI	T87
hypokondria	P75
hypomania	P73
hypotonia	K29
hysteria	P75
HYVÄNLAATUINEN KASVAIN, HENGITYSELINTEN	R86
HYVÄNLAATUINEN KASVAIN, HERMOSTON	N75
HYVÄNLAATUINEN KASVAIN, KILPIRAUHASEN	T72
HYVÄNLAATUINEN KASVAIN, NAISEN RINTARAUHASEN	X79
HYVÄNLAATUINEN KASVAIN, NAISEN SUKUELINTEN	X80
hyvänlaatuinen kasvain, silmän / silmän seudun	F74
hyvänlaatuinen kasvain, tuki- ja liikuntaelinten	
hyvänlaatuinen kasvain, virtsateiden	U78
HYVÄNLAATUINEN KASVAIN, VIRTSAATEIDEN	U78
hyvänlaatuinen tukirangan kasvain	L97
HYVÄNLAATUINEN/MÄÄRITTÄMÄTÖN KASVAIN,	

RUOANSULATUSKANAVAN	D78
HYVÄNLAATUINEN/MÄÄRITTÄMÄTÖN KASVAIN, TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN	L97
HYVÄNLAATUINEN/MÄÄRITTELEMÄTÖN KASVAIN, VERTAMUODOSTAVIEN ELINTEN	B75
HYVÄNLAATUINEN/MÄÄRITTÄMÄTÖN KASVAIN, IHON, MUU	S79
HYVÄNLAATUINEN/MÄÄRITTÄMÄTÖN KASVAIN, MIEHEN SUKUELINTEN	Y79
HYVÄNLAATUINEN/MÄÄRITTÄMÄTÖN KASVAIN, RASKAUTEEN LIITTYVÄ	W73
hyttymishäiriö	B83
hyökkäyksen uhri	Z25
HYÖNTEISEN PUREMA/PISTO	S12
häiriö, immuunipuutos-	B99
häiriö, komplementin	B99
häiriö, leukanivelen	D82
häiriö, muu, raskauteen liittyvä	W99
häiriö, rintarauhasen lapsivuodeaikana	W95
häiriö, suolatasapaino	A91
häiriö, uni-	P06
hämähäkkiluomi	K06
hämäräsokeus	F99
häntäluukipu	L03
höltyminen, nikaman	L83
höltymä, nikama-	L84
hörökorva	H80

I

ienpaise	D82
ientulehdus	D82
ihmisen purema	S13
IHMISSUHDEONGELMA LIITTYEN VANHEMPAAN/ PERHEESEEN	Z20
ihmissuhdeongelma, ystäviin liittyvä	Z24
iho, kuiva	S21
ihoallergia	S88
IHOHAAVAUMA, KROONINEN	S97
ihohetula, peräpukamien jälkeen	K96
IHOINFEKTIO VAMMAN JÄLKEEN	S11
ihomuutos	S29

ihomuutos, premaligni	S79
ihon arkuus	S01
ihon hilseily	S21
ihon kasvain NUD	S79
IHON KIPU/ARKUUS	S01
ihon kivulias muutos	S01
ihon kuoriutuminen	S21
ihon levyepiteelisolusyöpä	S77
ihon muu oire/vaiva	S29
ihon muu sairaus	S99
IHON RAKENTEE OIRE/VAIVA	S21
ihon rypyt	S21
ihon sieni	S75
ihon sienitulehdus	S74
ihon sinertäminen	S08
ihon valoherkkyys	S80
IHON VAMMA, MUU	S19
ihon vierasesine	S15
IHON VÄRIN MUUTOS, MUU	S08
ihonalaisrasvakerroksen tulehdus	L99
ihonkovettumatauti	L99
ihotauti, hermostollinen	S99
ihottuma, allerginen	S88
ihottuma, korvakäytävän	H70
ihottuma, kosketus-	S88
ihottuma, laskimo-	K95
ihottuma, määrittämätön	S88
ihottuma, sieni-	S74
ihottuma, taive-	S87
ihottuma, teko-	S99
ihottuma, vaippa-	S89
ihottuma, vauva-	S87
ihottuma,seborrooinen	S86
ihotulehdus, haavan jälkeen	S11
IHOTULEHDUS, MUU	S76
ihotulehdus, märkäinen	S76
ihotulehdus, pureman jälkeen	S11
ihotulehdus, streptokokki-	S76
ihotulehdus, traum. haavan jälkeen	L81
ihotulehdus, vamman jälkeen	L81
ikenen tulehdus	D19
ikenen verenvuoto	D19
ikterus	D13

IKÄHUONOKUULOISUUS	H84
ikänäkö	F91
ileus	D99
ilmaa keuhkopussissa	R99
ilmavaivat	D08
ILMAVAIVAT/RÖYHTÄILY	D08
IMETTÄMISEEN LIITTYVÄ KOMPLIKAATIO, MUU	W96
IMETYKSEEN LIITTYVÄ OIRE/VAIVA	W19
imeytymishäiriö	D99
immunisaatio	A87
impotenssi, ei-elimellinen	P08
imukudoksen sairaus, muu	B99
imukudoksen vamma	B77
IMUSOLMUKE, SUURENTUNUT/KIVULIAS	B02
IMUSOLMUKETULEHDUS, AKUUTTI	B70
IMUSOLMUKETULEHDUS, KROONINEN/MÄÄRITTÄMÄTÖN	B71
imusolmuketulehdus, suoliliepeen	B71
imusolmukkeen oire / vaiva	B02
imusolmukkeen paise	B70
imusuoni-/immuunijärjestelmän muu oire/vaiva	B29
imusuonikasvain	S81
imusuoniturvotus	K99
imuunipuutoshäiriö	B99
infektio, ruoansulatuskanavan	D70
infektio, tuki ja liikuntaelinten	L70
infektio, umpierityselimen	T70
infektioripuli	D70
INFLUENSSA	R80
influenssakeuhkokuume	R81
influenssan kaltainen sairaus	R80
insuliinikooma	T87
insuliininpuutosdiabetes	T89
intabiili angina pectoris	K74
irtoaminen, verkkokalvon	F82
irtosolunäyte, poikkeava	X86
iskeeminen rintakipu	K74
ISKEEMINEN SYDÄNSAIRAUS ILMAN RINTAKIPUA	K76
ISKEEMINEN SYDÄNSAIRAUS JA RINTAKIPU	K74
iskias	L86
itkevä, vastasyntynyt, ylenmäärin	A16
itseluottamus, heikko	P28
ITSEMURHA/ITSEMURHAYRITYS	P77
itsemurhan yrittämisestä, pelko	P27

itsemurhayritys, onnistunut	P77
itsestään revähtänyt jänne	L99
itsesyntyinen matala verenpaine	K88
itsetunto, heikko	P28
itusolukasvain, miehen	Y78
iäkäs ensisynnyttäjä	W84

J

jalan synnynnäinen epämuodostuma, muu	L82
JALAN/VARPAAN OIRE/VAIVA	L17
jalat, turvonneet	K07
jalka, latuska-	L98
jalka, lättä-	L98
jalkapöytäkipu	L17
jalkaterän luun murtuma	L74
jano, ylenmääräinen	T01
jatkuva kaatumakouristustila	N88
jatkuva sopeutumishäiriö	P82
jet lag	A88
johtumishäiriöt, muut	K84
juomahimo, veden-	T01
juoppohulluus	P15
juopumus	P16
juova, arpi-	S99
juurioireyhtymä, yläraajojen	L83
jyväiskasvama	S99
jäkälätauti	S99
jälkiehkäisy	W10
jälkitila, aivohalvauksen	K91
jännerakkula	L87
jännetulehdus, märkäinen	L70
jännetulehdus, olkapään	L92
jännetupentulehdus	L87
jännittyneisyyden tunne	P01
JÄNNITYSPÄÄNSÄRKY	N95
jänteen kutistuma	L99
järkytyksen jälkeinen stressi	P02
jättikärkisyyys	T99
jättipaksusuoli	D81
jäykistävä selkärangan niveltulehdus	L88
jäykkyys, nivelen	L20

JÄYKKÄKOURISTUS
jäätynyt olkapää

N72
L92

K

kaarijalka	L82
kaatuilu	A29
kaatumakouristustila, jatkuva	N88
kaatumatauti	N88
kahtena kuuleminen	H02
kaihi, harmaa-	F92
kaihi, viher-	F93
kaikuminen, korvien	H03
kaivertajatoukka	D96
kakeksia	T08
kakkostyyppin diabetes	T90
kaksineuvoisuus, ehjä immenkalvo	X83
kaksineuvoisuus, kutistunut kives	Y84
kaksisuuntainen mielialahäiriö	P73
kaksittaissykintä	K80
kaksoiskuvat	F05
kaksoismunuainen	U85
kaksoisvirtsanjohdin	U85
kaljuuntuminen	S23
KALJUUS / HIUSTENLÄHTÖ	S23
kalkkeuma munuaisessa	U95
kalkkeuma virtsanjohtimessa	U95
kalkkeuma virtsarakossa	U95
kalkkiutunut jänne	L87
kalpeus	S08
kalvotulehdus	L87
kammioiden väliseinän puutos	K73
kammiooperäiset lisälyönnit	K80
kammioitiheälyöntisyys	K79
kampurajalka	L82
kampylobakteerin aiheuttama ripuli	D70
kardiomyopatia	K84
karies	D82
karkailu, virtsan-	U04
KARSASTUS	F95
karsinomatoosi	A79
karsta	S86

kartiolisäkkeen sairaus, muu	H99
kartiolisäkkeentulehdus	H74
karvatupentulehdus	S10
karvatupsukäytävä	S85
karvatupsurakkula	S85
kastelu, yö-	P12
kasvain NUD / benigni, GI-kanava	D70
kasvain NUD, hermoston	N76
kasvain NUD, korvan	H75
kasvain NUD, miehen sukuelimet	Y79
kasvain NUD, ruoansulatuskanavan	D78
kasvain NUD, silmän/silmänympäristön	F74
kasvain NUD, tukirangan	L97
kasvain NUD, verenkiertoelimistön	K72
kasvain NUD/hyvänlaatuinen, raskaus	W73
kasvain, arpi-	S99
kasvain, benigni, ruoansulatuskanavan	D78
KASVAIN, ENDOKRINOLOGINEN, MUU/ MÄÄRITTELEMÄTÖN	T73
kasvain, hengityselinten	R92
kasvain, henkitorven, pahanlaatuinen	R84
KASVAIN, HERMOSTON, MÄÄRITTÄMÄTÖN	N76
kasvain, keuhkojen, pahanlaatuinen	R84
kasvain, keuhkopussin, pahanlaatuinen	R85
kasvain, keuhkoputken pahanlaatuinen	R84
kasvain, kohdunkaulan lihas-	X78
kasvain, kohdunkaulan pinnallinen	X86
kasvain, kohdunkaulan, pintakerros	X75
KASVAIN, KORVAN	H75
kasvain, kurkunpään, pahanlaatuinen	R85
kasvain, miehen rinnan	Y79
kasvain, miehen sukuelimet, hyvänlaat.	Y79
kasvain, munuaisen	U79
kasvain, määrittämätön, tuki- ja liikuntaelinten	L97
KASVAIN, NAISEN SUKUELINTEN, MUU/ MÄÄRITTELEMÄTÖN	X81
kasvain, nenän, pahanlaatuinen	R85
kasvain, nielun, pahanlaatuinen	R85
kasvain, rakon pahanlaatuinen	U76
kasvain, rasva-	S78
KASVAIN, SILMÄN / SILMÄN SEUDUN	F74
kasvain, sivuontelon, pahanlaatuinen	R85
kasvain, mahalaukun pahanlaatuinen	D74

KASVAIN, VERENKIERTOELINTEN	K72
kasvain, virtsanjohtimen	U79
kasvain, virtsanjohtimen pahanlaatuinen	U77
kasvain, virtsaputken	U79
kasvain, virtsaputken pahanlaatuinen	U77
kasvain, virtsarakon	U79
kasvain, virtsarakon pahanlaatuinen	U76
kasvain, virtsateiden hyvänlaatuinen	U78
KASVAIN, VIRTSAEIDEN, MÄÄRITTÄMÄTÖN	U79
kasvain, välikarsinan, pahanlaatuinen	R85
kasvatusongelma	Z16
KASVOHERMOHALVAUS / BELLIN PAREESI	N91
KASVOKIPU	N03
kasvuhäiriö, fysiologinen	T10
kasvuhäiriö, kohdunkaulan solujen	X86
kasvukipu lapsella	L29
kasvun viivästyminen, fysiologinen	T10
KASVUN VIIVÄSTYMÄ	T10
kateellisuus	P22
katetriongelma	A89
katkaisu, vamman aiheuttama	L81
katkokävely	K92
kaukotaitteisuus	F91
kaulan tukkeuma, virtsarakon	U99
kaularangan nikamavälilevyvaurio	L83
kaularankakuluma	L83
KAULARANKAOIREYHTYMÄ	L83
kaularankaperäinen päänsärky	L83
kaulavaltimon sivuääni	K81
kehitys, viivästynyt	P22
KEHITYSVAMMAISUUS	P85
keinoläppäongelma	A89
keisarileikkaus	W92
keisarileikkaus, aikaisempi	W84
keliakia	D99
KELTAISUUS	D13
keltakasvama	T93
keltatauti	D13
kemiallinen ihottuma	S88
kemikaalin aiheuttama palovamma	S14
keripukki	T91
KESKENMENO	W82
keskenmeno, epätäydellinen	W82

keskenmeno, keskeytynyt	W82
keskenmeno, toistuva	W82
keskenmeno, täydellinen	W82
keskenmeno, uhkaava	W03
keskeytynyt keskenmeno	W82
keski-ikäen kriisi	P25
keskikierron kipu	X03
keskikorvan polyyppi	H99
keskittymishäiriö	P20
keskustelu armokuolemasta	A20
keskustelu eutanasiasta	A20
kestokangistus	Y08
KEUHKOAHTAUMATAUTI	R95
KEUHKOEMBOLIA	K93
keuhkoinfarkti	K93
keuhkoissa nestettä	R29
keuhkojen kasaanpainuminen	R99
keuhkojen synn. epämuodostuma	R89
keuhkojen toiminnanvaja	R28
keuhkojen verentungos	K77
keuhkojen veritukkotulppauma	K93
keuhkojen vierasesine	R87
keuhkokomplikaatio, muu sairaus aih.	R99
keuhkokongestio	R29
KEUHKOKUUME	R81
keuhkokuume, aspiraatio-	R99
keuhkokuume, bakteeri- /virus-	R81
keuhkokuume, influenssa-	R81
keuhkolaajentuma	R95
keuhko-ontelontulehdus	R78
keuhkopaise	R83
KEUHKOPERÄINEN SYDÄNTAUTI	K82
keuhkoperäinen sydänvika, krooninen	K82
keuhkopussin kipu	R01
keuhkopussin märkäkertymä	R83
keuhkopussin pahanlaatuinen kasvain	R85
keuhkopussin synn. epämuodostuma	R89
keuhkopussin tulehduksellinen erite	R82
keuhkopussintulehdus	R82
KEUHKOPUSSINTULEHDUS / NESTEKERTYMÄ	
KEUHKOPUSSISSA	R82
keuhkoputkein vierasesine	R87
keuhkoputken kasvain, pahanlaatuinen	R84

keuhkoputkentulehdus NUD	R78
KEUHKOPUTKENTULEHDUS, KROONINEN	R79
keuhkoputkentulehdus, vinkuva	R96
KEUHKOPUTKENTULEHDUS/BRONKIOLIITTI, AKUUTTI	R78
keuhkoputkien synn. epämuodostuma	R89
keuhkovaltimoläpän vika, ei-reumaatt.	K83
keuhkoverenkierron kohonnut paine	K82
keuhkoverisuonien sairaus	K82
keuhkoödeema	K77
kielen vamma	D80
kieli, peitteinen	D20
kielijänne	D81
kielitulehdus	D83
kierokaula	L83
kierokyttyräselkäisyys	L85
kieroselkäisyys	L85
kierrukka perhesuunnittelussa	W12
kiertäjäkalvosinoireyhtymä	L92
KIHTI	T92
kiihko, määrittämätön	P04
kiilautunut ulostemöykky	D12
kiinnikkeitä vatsaontelossa	D99
kiinteät liikkuvat täplät näkökentässä	F04
KILPIRAUHASSEN LIIKATOIMINTA / TYREOTOKSIKOOSI	T85
KILPIRAUHASSEN VAJAATOIMINTA / MYKSEDEEMA	T86
KILPIRAUHAS-KIELITIEHYT/ RAKKULA PYSYVÄKSI JÄÄNYT	T78
kilpirauhaskyhy	T81
kilpirauhaskääpiökasvu	T80
kilpirauhastulehdus	T99
kipu / paine nenäontelossa	R09
kipu jalkapöydässä	L17
kipu kasvoissa	N03
KIPU SILMÄSSÄ	F01
KIPU SUKUELIMISSÄ, NAISEN	X01
KIPU VIRTSAATESSA	U01
kipu, emätin-	X01
kipu, keskikierron	X03
kipu, keuhkopussin	R01
kipu, lantio-, naisella	X01
kipu, lantionpohjan, miehellä	Y02
kipu, munasolun irtoamisesta johtuva	X03
kipu, munuaisesta johtuva	U14
kipu, nenä-	R08

kipu, nivel-	L20
kipu, nännin	X20
kipu, peräaukon	D04
kipu, rintarauhas-	X18
kipu, siittimen	Y01
kipu, sydän	K01
kipu, sydänperäinen	K01
kipu, verenkiertoperäinen, muu	K03
kipu, virtsarakon	U13
kipu, välilihan	Y02
KIPU, YLEINEN / MONESSA PAIKASSA	A01
kipu, yleistynyt, krooninen	A01
kipu, ylävatsa-	D02
kirput	S73
kirroosi	D97
KIRURGISEN TAI MUUN HOIDON KOMPLIKAATIO	A87
kiveksen kyhmy	Y05
KIVEKSEN LASKEUTUMATTOMUUS/ PIILOKIVEKSISYYS	Y83
KIVEKSEN/KIVESPUSSIN KIPU	Y02
KIVEKSEN/KIVESPUSSIN OIRE/VAIVA	Y05
kivennäisainepuutos, ravinnosta johtuva	T91
kives, vesi-	Y86
kiveskiertymä	Y99
kivessyöpä	Y78
kivestulehdus, sikotaudin aiheuttama	D71
KIVESTULEHDUS/ LISÄKIVESTULEHDUS	Y74
kivi munuaisessa	U95
kivi virtsanjohtimessa	U95
kivi virtsarakossa	U95
kivi, sylkirauhas-	D83
kivi, virtsatie-	U95
kivulias erektio	Y08
kivulias hengitys	R01
kivulias muutos ihossa	S01
kivulias punoitus ihossa	S01
kivulias yhdyntä	P08
klamydian aih. virtsaputkentulehdus	U72
KOHDUN JA EMÄTTIMEN LASKEUMA	X87
kohdun limakalvosirottuma	X99
kohdun sileälihaskasvain	X78
kohdun täydellinen esiinluiskahdus	X87
kohdunkaulan carcinoma-in-situ	X75
kohdunkaulan kasvain, pintakerros	X75

kohdunkaulan lihaskasvain	X78
kohdunkaulan limakalvopolyyppi	X85
kohdunkaulan repeämä, vanha	X85
kohdunkaulan/emättimen hiivatulehdus	X72
kohdunkaulantulehdus	X85
kohdunlimakalvotulehdus	X74
kohdunsuun eroosio	X85
KOHDUNSUUN SAIRAUS, MÄÄRITTÄMÄTÖN	X85
kohdunsuun sierettymä	X85
kohdunsuun valkotäpläisyys	X85
kohmettunut	N06
kohonneet kolesteroliarvot	T93
kohonneet triglyseridiarvot	T93
kohonnut lasko	B99
KOHONNUT VERENPAIN	K85
kohonnut verenpaine raskaudessa	W81
kohonnut verenpaine, ei tautia	K85
kohonnut verenpaine, labiili	K85
kohonnut verenpaine, ohimenevä	K85
kohouma	A08
kohtaukset, paikalliset	N88
KOHTAUKSITTAINEN TIHEÄLYÖNTISYYS	K79
kohtu, sidekudoksen	X78
kohtuvuoto, dysfunktionaalinen	X08
kolesteroliarvot, kohonneet	T93
koliikki	D01
koliikki, munuais-	U14
kollapsi	A06
kolmiliuskaläpän vika, ei reumaattinen	K83
KOLMOISHERMOSÄRKY	N92
komedo	S96
komplementin häiriö	B99
komplikaatio, malarian	A73
komplikaatio, raskauden päättäminen	W83
komplikaatio, tuhkarokon	A71
komplikaatio, vesirokon	A72
komplikaatio, vihurirokon	A74
komplisoitumaton verenpainetauti	K86
KOMPLISOITUNUT SYNNYTYKS, ELÄVÄ LAPSI	W92
komplisoitunut synnytys, elävänä synt.	W92
KOMPLISOITUNUT SYNNYTYKS, KUOLLUT LAPSI	W93
komplisoitunut verenpainetauti	K87
kondylooma	X91

konjunktiviitti, bakteeri-/virus-	F70
konversiohäiriö	P75
kooma	A07
korkeat rasva-arvot	T93
KOROSTUNEET LASKIMOT	K06
korvakäytävän ihottuma	H70
korvakäytävän paise	H70
korvakäytävän suun vamma	H70
KORVAKÄYTÄVÄN TULEHDUS	H70
korvakäytävän äkämä	H70
korvalehden vamma	H70
korvalehti, ylilukuinen	H80
KORVAN KIPU/SÄRKY	H01
korvan lukkoisuus	H13
korvan muu oire/vaiva	H29
korvan muu sairaus	H99
KORVAN TUKKOISUUS	H13
KORVAN VAMMA, MUU	H79
KORVAN VAMMA, PINNALLINEN	H78
korvan verenvuoto	H05
korvan vierasesine	H76
korvasta verta	H05
korvasylkirauhastulehdus	D83
korvatorven tukkeuma / toimintahäiriö	H73
KORVATORVENTULEHDUS	H73
korvausneuroosi	P80
KORVAVAHATULPPA	H81
korvavaikko	H81
korvien kaikuminen	H03
korvien kutina	H29
korvien paineen tunne	H29
korvien poksahdus	H29
korvien rasahdus	H29
KORVIEN SOIMINEN/TINNITUS	H03
KOSKETUSIHOTTUMA	S88
kosketusverenvuoto emättimestä	X13
koti-ikävä	P02
koukkukynsi	S99
koukkumato	D96
KOULUTUKSEEN LIITTYVÄT ONGELMA	Z07
KOURISTELU/KOURISTUSKOHTAUS	N07
kouristus	N08
kouristus, verisuonten	K92

kovakalvon pintatulehdus	F99
kovakalvontulehdus	F99
kovettuma	S20
krampit, paksusuolen	D93
kriisi	P02
kriisi, eläköitymis-	P25
kriisi, keski-ikä	P25
kristalliniveltauti	T99
kromosomipoikkeavuus, muu	A90
krooninen aktiivinen hepatiitti	D72
krooninen keuhkoperäinen sydänvika	K82
krooninen keuhkoputkitulehdus	R95
krooninen munuaiskerästulehdus	U88
krooninen nielurisatulehdus	R90
krooninen polven sisäinen vika	L99
krooninen rakkotulehdus	U71
krooninen rakkulasairaus, rinnan	X88
krooninen sairaus ja raskaus	W84
KROONINEN SUOLISTOTULEHDUS / HAAVAINEN PAKSUSUOLEN TULEHDUS	D94
krooninen sydämen sisäkalvotulehdus	K83
krooninen uupumusoireyhtymä	A04
krooninen välikorvan tulehdus	H74
krooninen yleistynyt kipu	A01
kuihtuminen	T08
kuiva iho	S21
kuiva kurkku	R21
kuiva päänahka	S24
kuiva silmä	F13
kuiva suu	D20
kuivuus, ulkosynnyttimen	X16
kulttuuriin liittyvä ongelma	Z04
kulttuurishokki	P02
kuluma, kaularanka-	L83
KUMPPANIN KÄYTÖKSEEN LIITTYVÄ ONGELMA	Z13
KUMPPANIN MENETYKSEEN/KUOLEMAAN LIITTYVÄ ONGELMA	Z15
KUMPPANIN SAIRASTAMISEEN LIITTYVÄ ONGELMA	Z14
kuolaaminen	D20
KUOLEMA	A96
KUOLEMANPELKO	A25
kuolio	K92
kuolleena syntynyt, avustettu synnytys	W93

kuolleenä syntynyt, keisarileikkaus	W93
kuolleenä syntynyt, komplis. synnytys	W93
kuolleenä syntynyt, käynnistetty synn.	W93
kuolleenä syntynyt, käännös	W93
kuolleenä syntynyt, perätilasynnytys	W93
kuolleenä syntynyt, synn.aih. vammat	W93
kuolleenä syntynyt, vaikea synnytys	W93
kuoriutuminen, ihon	S21
kuorsaus	R04
kuppa missä tahansa, nainen	X70
kuppa missä tahansa, mies	Y70
KUPPA, MIEHEN	Y70
KUPPA, NAISEN	X70
kuristumisen tunne	D21
kurkku, arka	R21
kurkku, punoittava	R21
kurkku, tulehtunut	R21
kurkkukipu	R21
kurkkumätä	R83
kurkun synnynnäinen epämuodostuma	R89
kurkun toiminnanvaja	R28
KURKUN/NIELUN OIRE/VAIVA	R21
kurkunkannentulehdus	R83
kurkunpään pahanlaatuinen kasvain	R85
kurkunpään vierasesine	R87
KURKUNPÄÄN/HENKITORVEN TULEHDUS, AKUUTTI	R77
kurouma, virtsaputken	U99
KUTINA	S02
kutina, korvien	H29
kutina, nännin	X20
kutina, peräaukon	D05
kutina, ulkosynnyttimien	X16
kutiseva silmä	F13
kutistuma, jänteen	L99
kutistunut kives	Y84
kutistumunuainen	U88
kuukautiset myöhässä	W01
kuukautiset, harventuneet	X05
kuukautiset, puuttuvat tai niukat	X05
kuukautiset, runsaat	X06
kuukautiset, tihentyneet	X08
kuukautiset, tiheät	X07
kuukautiset, tiheät	X07

kuukautiset, viivästyneet	X05
KUUKAUTISIA EDELTÄVÄ OIRE/VAIVA	X09
KUUKAUTISKIPU	X02
KUUKAUTISTEN SIIRTO	X10
KUUKAUTISTEN VÄLILLÄ ESIINTYVÄ KIPU	X03
kuuleminen kahtena	H02
kuulohermokasvain	N75
kuuloisuus, liikaherkkä-	H02
kuulon erottamishäiriö	H02
kuulon alenema, tunne	H02
KUULO-OIRE	H02
kuuman aiheuttama haittavaikutus	A88
KUUME	A03
kuume ihottumalla	A76
kuumekouristus, kouristus	N07
kuumetila	A03
KUUROUS	H86
kuurous, molempien korvien	H86
kuurous, synnynnäinen	H86
kuurous, tilapäinen	H28
kuurous, yhden korvan	H28
kuuroutumisen pelko	H27
kuvan atamis löydös, epänormaali	A91
kyhmy	S04
kyhmy kiveksessä	Y05
kyhmy miehen rintarauhasessa	Y16
kyhmy naisen rintarauhasessa	X19
kyhmy/kyhmyt rinnassa, naisella	X19
KYHMY/PATTI, PAIKALLINEN	S04
KYHMY/PATTI/MUHKURA MAHASSA, MÄÄRITTÄMÄTÖN	D24
kyhmyt	S05
kyhmyt	S05
KYHMYT/PATIT, YLEISTYNEET	S05
kyhmytulehdus, valtimoiden	K99
KYLJEN/KAINALON OIRE/VAIVA	L05
kylkikipu	L05
kylkiluurustontulehdus	L99
kylmän aiheuttama haittavaikutus	A88
kylmäkyhmyt	A88
kynnen irtoaminen	S19
KYNNEN OIRE/VAIVA	S22
kynnenalainen vierasesine	S15
kynnensieni	S75

kynsi, koukku-	S99
kynsi, roso-	S99
kynsi, sisäänkasvanut	S94
kynsisieni	S74
kynsivallintulehdus	S09
kystiitti	U71
kystinen fibroosi	T99
kyttyräselkäisyys	L85
kyynelpussintulehdus	F73
kyyneltietukos, vauvan	F80
KYYNÄRLUUN/VÄRTTINÄLUUN MURTUMA	L72
KYYNÄRPÄÄN OIRE/VAIVA	L10
kyynärvarren oire /vaiva	L09
KÄDEN/JALKATERÄN LUIDEN MURTUMA	L74
KÄDEN/SORMEN OIRE/VAIVA	L12
käheys	R23
kämmenluun murtuma	L74
KÄSIVARREN OIRE/VAIVA	L09
kävely, epänormaali	N29
käynnistetty synnytys	W92
käyttö, tupakan haitallinen	P17
käytävä, karvatupsu-	S85
käytös, outo	P29
käännös, sikiön	W92
kääpiö	T80
kömpelyys	A29
KÖYHYYS / TALOUDELLINEN ONGELMA	Z01

L

laajentuma, keuhko-	R95
laajentuminen, munuaisaltaan	U99
laajentunut paksusuoli, sekundaarinen	D99
lacrimaatio	F03
laihuushäiriö	P86
laiminlyönti	P23
laktoosi-intoleranssi	D99
lannekipu	L05
lanneselkäkipu	L03
lantiokipu	X01
lantion epävakaus	W28
lantionpohjan kipu	Y02

LANTIONSEUDUN OIRE/VAIVA, NAISEN	X17
lapsen kasvukivut	L29
LAPSEN KÄYTTÖSOIRE/-VAIVA	P22
LAPSEN MENETYKSESTÄ / KUOLEMASTA AIHEUTUVA ONGELMA	Z19
lapsen raivokohtaus	P22
lapsen ruokintaongelma	T04
LAPSEN SAIRASTAMISEEN LIITTYVÄ ONGELMA	Z18
LAPSEN SYÖMISONGELMA	P11
lapsi, ennenaikaisesti syntynyt	A93
lapsi, ylivilkas	P22
lapsiveden runsaus	W84
lapsivuodeajan rintarauhasen häiriö	W95
LAPSIVUODETULEHDUS/VERENMYRKYTYS	W70
lappisudenaikainen viaton sivuääni	K81
laskimoiden vajaatoiminta	K95
laskimoihottuma	K95
laskimoihottuma, laskimoiden vajaatoiminta, laskimosalpaus	K95
laskimosalpaus	K95
laskimot, epätavallisen ulkonevat	K06
laskimotukos, pinnallinen	K94
laskimotukos, pinnallinen	K94
laskimotukos, syvä	K94
laskimotukos, syvä	K94
LASKIMOTULEHDUS / LASKIMON TUKKOTULEHDUS	K94
lasko, kohonnut	B99
lasku, painon	T08
lateraali epikondyliitti	L93
latuskajalka	L98
LED	L99
Legg-Calve-Perthes'in tauti	L94
legionella	R81
lehmärokko	A77
leikkauksen jälk hoitosäteilyn ongelma	A87
leikkauksen jälk. haavan aukeaminen	A87
leikkauksen jälkeinen tulehdus	A87
leikkauksen jälkeinen tutkimus	A87
leikkauksen jälkeinen verenvuoto	A87
leikkaushaavatyrä	D91
leiomyooma	X78
LEUAN OIRE/VAIVA	L07
leukanivelen häiriö	D82
leukanivelen oire	L07

LEUKEMIA	B73
leukemia, kaikki muodot	B73
leukosytoosi, selittämätön	B84
levoton, vastasyntynyt, ylenmäärin	A16
LEVOTTOMAT JALAT	N04
levottomuus, määrittämätön	P04
levyepiteelisolusyöpä, ihon	S77
libidon heikentyminen	P07
lihake, virtsaputken	U99
lihaksen heikkous	L19
lihaksen riutuminen	L19
lihaksen surkastuma	L19
lihasjänteyshäiriö	N08
lihasjäykkyys	L19
LIHASKASVAIN, KOHDUN	X78
lihaskasvain, kohdunkaulan	X78
LIHASKIPU	L18
lihaskipu, niskan	L01
lihaskireys	L19
lihasnykimätauti	N08
LIHASOIRE/-VAIVA, MÄÄRITTELEMÄTÖN	L19
lihastulehdus	L99
LIHAVUUS, MERKITTÄVÄ/VAIKEA	T82
lihavuus,sairaalloinen	T82
LIIALLINEN ESINAHKA	Y81
liikahikoilu	A09
liikakarvoitus	S24
liikasarveistuma, määrittämätön	S99
liikatoiminta, pernan	B99
liikehermosairaus	N99
liikenneonnettomuus	A80
liikkeen aiheuttama haittavaikutus	A88
liikkuvat täplät näkökentässä	F04
liimakorva	H72
SEROOSI VÄLIKORVANTULEHDUS	H72
likinäköisyys	F91
likitaitteisuus	F91
limainen paksusuolentulehdus	D93
limakalvohaavauma, suun	D83
limakalvopolyyppi, kohdunsuun	X85
limakalvoturvotus	R09
limapussitulehdus, olkanivelen	L92
limapussiturpoama	L98

limarakkula	D83
lipooma	S78
lipoproteeini pitoisuus, epänormaali	T93
lisäkilpirauhasen toimintahäiriö	T99
lisäkiveksen rakkula	Y99
lisälyönnit	K80
lisämunuaisen toimintahäiriö	T99
LONKAN NIVELRIKKO	L89
LONKAN OIRE/VAIVA	L13
lonkan sekundaarinen nivelrikko	L89
lonkkahermosärky	L86
lonkkaluksaatio	L82
luhistuma, nikama-, määrittämätön	L84
lukemisen vaikeus	F05
lukihäiriö	P24
lukinkalvonalainen verenvuoto	K90
lukinkalvonalainen verenvuoto	N80
lukinkalvonulkoinen verenvuoto	N80
lukkoisuus, korvan	H13
lukutaidottomuus	Z07
lumisokeus	F79
luomatauti	A78
luomen ihosairaus	F72
luomen ihotulehdus	F72
LUOMI	S82
luomi, riippu-	F16
luomi, vanhuuden	S99
LUOMIEN OIREET/VAIVAT	F16
luomirakkula	F72
luomirauhasen rakkula	F72
luomitukirauhasen rakkula	F72
luomitulehdus	F72
LUOMITULEHDUS/NÄÄRÄNNÄPPY/LUOMIRAKKULA	F72
luukadosta johtuva murtuma	L95
luulohäiriö	P75
luulosairaus	P75
luulotauti	P75
luumätä	L70
luun Pagetin tauti	L99
luunpehmenemistauti	T99
luupiikit	L87
LUU-RUSTOKASVUHÄIRIÖ	L94
luutumaton murtuma	L99

luuydintulehdus	L70
lyijyn myrkkyyvaikutus	A86
Lymen tauti	A78
lymfangioma	S81
lyöntien tuntuminen, sydämen	K04
lämpöihottuma	S92
länkisääri	L98
läpäisyvuoto	X08
lättäjalka	L98
lääkehoidon seuraukset, huoli/pelko	A13
LÄÄKEMYRKYTYS	A84
lääketiet. toimenpide, ennaltaehkäisy	A98
lääkkeen aiheuttama parkinsonismi	N87
lääkkeen allergia	A85
LÄÄKKEEN HAITTAVAIKUTUS	A85
lääkkeen sivuvaikutus	A85
LÄÄKKEEN VÄÄRINKÄYTTÖ	P18
lääkkeen yliannostus	A84
löysät ulosteet	D11

M

maaninen depressio	P73
MADOT JA MUUT LOISET	D96
mahaflunssa	D73
mahakipu	D01
mahalaukun akuutti laajentuminen	D87
mahalaukun haavauma	D86
mahalaukun polyyppi	D78
mahalaukun syöpymä	D86
mahalaukun syöpä	D74
MAHALAUKUN TOIMINTAHÄIRIÖ	D87
mahalaukun/välimaaaston haavauma	D86
mahalaukun/välimaaaston syöpymä	D86
mahalaukuntulehdus	D87
mahan epämukavuus	D01
mahan kipu	D01
mahan kouristus	D01
mahan kramppi	D01
mahanpoiston jälkioireisto	D99
mahansuun kouristus	D84
mahaontelon elimen vamma	D80
mahaportinahtaus	D81

mahassa muhkura	D24
mahassa patti	D24
mahassa tuumori NUD	D24
mahasuolisairaus, allerginen	D99
mahasuolisairaus, toksinen	D99
MAHA-SUOLITULEHDUS, TARTTUVAKSI OLETETTU	D73
mahasyöpä	D74
maha-tyhjäsuoilihaava	D86
maidoneritys rinnasta	W19
maidonvuoto rinnasta	X21
makrosyyttinen anemia	B81
MAKSAN SUURENTUMA	D23
MAKSASAIRAUS, MÄÄRITTÄMÄTÖN	D97
maksasyöpä	D77
maksatulehdus, määrittämätön	D97
MAKULADEGENERAATIO, TARKAN NÄÖN ALUEEN	
RAPPEUMA	F84
makuuhaava	S97
MALARIA	A73
malarian komplikaatio	A73
maligni kohonnut verenpaine	K87
Mallory-Wissin syndrooma	D84
maltankuume	A78
mania	P73
Marfanin oireyhtymä	A90
MASENNUKSEN TUNNE	P03
masennus ja ahdistuneisuus, sekamuot.	P76
masennus, synnytyksenjälkeinen	P76
MASENNUSTILA	P76
mastopatia	X21
matala verenpaine, ortostaattinen	K88
Meckelin divertikkeli	D81
megaloblastinen anemia	B82
melanooma	S77
MELEENA	D15
melukuurous	H85
MELUVAMMA	H85
meningismi	N29
mesoteliooma	R85
miehen HPV-tulehdus	Y76
miehen muu sukuelinsairaus	Y99
miehen muu sukuelinten oire/vaiva	Y29
miehen rintarauhasen kyhmy	Y16

miehen rintarauhasen sairaus	Y99
miehen rintojen suureneminen	Y16
miehen sukuelinherpes	Y72
miehen sukuelinten fibrooma	Y79
MIEHEN SUKUELINTEN MUU SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA	Y84
miehen ympärileikkaus	Y80
mielenterveyden muu häiriö	P99
mielialahäiriö, kaksisuuntainen	P73
MIGREENI	N89
mitraalistennoosi	K71
molempien korvien kuurous	H86
molempien silmien sokeus	F94
monihermosairaus, akuutti, reaktiivinen	N94
monilihaskipu	L99
monimuotoinen punavihottuma	S99
monimuotoinen valoihottuma	S80
monirakkulainen munuainen, synnyn.	U85
moniraskaus	W84
MONIVAMMA	A81
MONONUKLEOOSI	A75
MS-tauti	N86
muhkura mahassa	D24
MUIDEN AINEIDEN MYRKKYVAIKUTUS	A86
MUISTIHÄIRIÖ	P20
muistinmenetys	P20
muistinmenetys, ohimenevä	K89
multippeli myelooma	B74
MULTIPPELISKLEROOSI	N86
munasarjan rakkula, fysiologinen	X99
munasarjan toimintahäiriö	T99
munasarjatulehdus	X74
munasolun irtoamisesta joht. kipu	X03
munatorvitulehdus	X74
munuainen, hypertrofinen	U99
munuainen, vesi-	U99
munuaisaltaan laajentuminen	U99
munuaisaltaantulehdus	U70
MUNUAISEEN LIITTYVÄ OIRE/VAIVA	U14
munuaisen kasvain	U79
munuaiskerästulehdus, akuutti	U88
MUNUAISKERÄSTULEHDUS, GLOMERULONEFRIITTI/ NEFROOSI	U88

munuaiskerästulehdus, krooninen	U88
munuaiskipu	U14
munuaiskoliikki	U14
munuaisongelma	U14
munuaispaise	U70
munuaisruhje	U80
munuaissairaus	U88
munuaissairaus särkylääkkeistä	U88
munuaisseudun paise	U70
munuaissiirto	U28
munuaisten vajaatoiminta	U99
munuaistulehdus	U70
munuaistulehdus	U88
munuaisvaltimon sivuääni	K81
munuiasperäinen sokerivirtsaisuus	T99
murhe	P02
murrosikä, aikaistunut	T99
murrosikä, viivästynyt	T99
murrosiän runsaat kuukautiset	X06
murtuma, fibulan	L73
murtuma, jalkaterän luun	L74
murtuma, kämmenluun	L74
murtuma, luukadosta johtuva	L95
murtuma, luutumaton	L99
murtuma, nilkka-	L73
murtuma, nilkkaluun	L74
murtuma, Pottin	L73
murtuma, radiuksen	L72
murtuma, ranneluun	L74
murtuma, reisiluun	L75
murtuma, reisiluunkaulan	
murtuma, sormi-	L74
murtuma, tibian	L73
murtuma, ulnan	L72
murtuma, varvas-	L74
murtuma, virheellisesti luutunut	L99
musta silmä	F75
mustapää	S96
mustat ulosteet	D15
mustelma	S16
MUSTELMA/RUHJE	S16
musteneminen silmissä	A06
muu carcinoma-in situ	X81

muu ehkäisy, naisella	W14
muu endokriinen kasvain NUD	T73
muu endokriininen toimintahäiriö	T99
MUU ENDOKRIININEN/AINEENVAIHDUNNAN/ RAVITSEMUKSEN SAIRAUUS	T99
muu enterovirus	N70
MUU HENGITYSELINTEN OIRE/VAIVA	R29
MUU HENGITYSELINTEN SAIRAUUS	R99
MUU HERMOSTON SAIRAUUS	N99
MUU HERMOSTOON LIITTYVÄ OIRE/VAIVA	N29
muu häiriö, raskauteen liittyvä	W99
MUU IHON OIRE/VAIVA	S29
MUU IHON SAIRAUUS	S99
MUU IMUSUONI-/IMMUUNIJÄRJESTELMÄN OIRE/VAIVA	B29
MUU KORVAN OIRE/VAIVA	H29
MUU KORVAN/KARTIOLISÄKKEEN SAIRAUUS	H99
muu kromosomipoikkeavuus	A90
MUU MIEHEN SUKUELINTEN OIRE /VAIVA	Y29
MUU MIELENTERVEYDEN HÄIRIÖ	P99
MUU MURTUMA	L76
MUU NAISEN SUKUELINOIRE	X29
MUU NAISEN SUKUELINSAIRAUUS	X99
muu niveltulehdus	L91
muu oire/vaiva, silmän	F29
MUU OIRE/VAIVA, TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN	L29
MUU OIRE/VAIVA, VERENKIERTOELIMISTÖN	K29
muu perhesuunnittelu, naisen	W14
MUU PSYKKINEN OIRE/VAIVA	P29
muu raskauden ehkäisy, naisen	W14
MUU RASKAUTEEN LIITTYVÄ OIRE/VAIVA	W29
MUU RASKAUTEEN/SYNNYTYKSEEN LIITTYVÄ HÄIRIÖ	W99
MUU RUOANSULATUSSELIMEN OIRE/VAIVA	D29
MUU RUOANSULATUSSELINTEN TAUTI	D99
MUU SILMÄN OIRE/VAIVA	F29
MUU SILMÄSAIRAUUS	F99
MUU SUKUELINTEN SAIRAUUS, MIEHEN	Y99
muu synnynnäinen silmän epämuodostuma	F81
MUU TARKEMMIN MÄÄRITTELEMÄTÖN SOSIAALINEN ONGELMA	Z29
MUU TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN SAIRAUUS	L99
MUU UMPIERITYKSEEN/AINEENVAIHDUNTAAN/ RAVITSEMUKSEEN LIITTYVÄ OIRE/VAIVA	T29
muu vaiva / oire, raskauteen liittyvä	W29

MUU VEREN / VERTA MUODOSTAVAN ELIMEN /	
IMUKUDOKSEN / PERNAN SAIRAUS	B99
MUU VERENKIERTOELIMISTÖN OIRE/VAIVA	K29
MUU VERENKIERTOELIMISTÖN SAIRAUS	K99
MUU VIRTSAELINTEN OIRE/VAIVA	U29
MUU VIRTSAATEIDEN SAIRAUS	U99
MUU YLEISOIRE/-VAIVA	A29
muun jänteen nyrjähdys	L79
muun jänteen venähdys	L79
muun nivelen nyrjähdys	L79
muun nivelen venähdys	L79
muutos suolen toiminnassa	D18
MUUTOS ULOSTEESTA / SUOLEN TOIMINNASSA	D18
muutos, kivulias, ihossa	S01
muutos, silmän värin	F15
myastenia	N99
myeloproliferatiivinen tauti	B74
mykeröruusu	S99
mykoplasma	A78
Münchhausenin oireyhtymä	P80
myooma	X78
myringiitti	H71
myrkkysteuma	T85
myrkkysaikutus hiilimonoksidille	A86
myrkkysaikutus lyijylle	A86
myrkkysaikutus teollisille aineille	A86
myrkkysaikutus, käärmeiden	A86
myrkkysaikutus, myrkyll. hyönteisten	A86
myrkkysaikutus, myrkyllisten eläinten	A86
myrkkysaikutus, myrkyllisten kasvien	A86
myrkkysaikutus, paikallinen	A86
myrkkysaikutus, yleinen	A86
myrkkysaikutus, yliannostuksen	A84
myrkyllisten eläinten myrkkysaikutus	A86
myrkyllisten hyönteisten myrkkysaika.	A86
myrkyllisten kasvien myrkkysaikutus	A86
myrkyllisten käärmeiden myrkkysaika.	A86
myrkytys, raskaus-	W81
myrkytys, virtsa-	U99
myöhäisseuraus, vamman	A82
myöhäisaikutus, polion	N70
myöhäisaikutus, tuberkuloosin	A70
myöhään alkanut diabetes	T90

märkäinen ihotulehdus	S76
märkäinen jännetulehdus	L70
märkäinen niveltulehdus	L70
märkäkertymä, keuhkopussin	R83
märkäpesäke	S10
MÄRKÄRUPI	S84
märkärupi, sekundaarinen	S84
märkävirtsaisuus	U98
määrittelemätön rintarankakipu	L02
määrittelemätön virtsaputkentulehdus	U72
määrittelemätön yläselkäkipu	L02
määrittämätön ahdistus	P01
määrittämätön diabetes	T90
määrittämätön ekseema	S88
määrittämätön kiihko	P04
määrittämätön levottomuus	P04
määrittämätön maksatulehdus	D97
määrittämätön nikamaluhistuma	L84
määrittämätön pelko	P01
määrittämätön suoliston parasiitti	D96
möhkönenä	S99

N

naarmu	S17
naisen muu sukuelinsairaus	X99
naisen peräaukon herpes	X90
naisen rinnan fibroadenooma	X79
naisen sterilisaatio	W13
naisen sukuelinten siimaeliötauti	X73
naisen virtsaputkivuoto	X29
naisen ympärileikkaus	X82
napatyträ	D91
napsusormi	L87
navan ongelmat	S29
nefroottinen oireyhtymä	U88
nenä, möhkö-	S99
nenä, punainen	R08
nenä, ulkoneva	R08
nenäkipu	R08
nenäkurkkutulehdus	R74
nenän limakalvoulkonemat	R99

NENÄN OIRE/VAIVA, MUU	R08
nenän pahanlaatuinen kasvain	R85
nenän sivuontelon tulehdus	R75
NENÄN SIVUONTELOTULEHDUS, AKUUTTI/KROONINEN	R75
nenän synnynnäinen epämuodostuma	R89
nenän toiminnanvaja	R28
NENÄN TUKKOISUUS	R07
nenän tukkoisuus	R07
nenän vamma	R88
nenän vierasesine	R87
nenän väliseinän siirtymä	R99
NENÄN ÄKÄMÄ/PAISE	R73
nenänielun erite	R08
nenä-nielutulehdus, pitkälinen	R83
nenäoireinen allergia	R97
nenäontelo, tukkeutunut	R09
nenäontelon paikallinen tulehdus	D09
nenäontelossa kipu / paine	R09
nenäpolyypit	R99
NENÄVERENVUOTO	R06
nenävuoto	R07
nestekertymä	K07
nestettä keuhkoissa	R29
netkapolvet	L82
neulanpisto	S19
NEURASTENIA/YLIRASITTUNEISUUS	P78
neurofibromatoosi	A90
neurologisen muun sairauden pelko	N27
neuroosi, määrittämätön	P99
neuropatia	N94
neutropenia, selittämätön	B84
neuvottelu, ennaltaehkäisy	A98
nielaistu vierasesine	D79
nielemishäiriö	D21
NIELEMISONGELMA	D21
nielu-henkitorvitulehdus	R78
nielun pahanlaatuinen kasvain	R85
nielun synnynnäinen epämuodostuma	R89
nielun tauti, muu	R99
nielun toiminnanvaja	R28
nielupaise	R76
NIELURISATULEHDUS, AKUUTTI	R76
nielurisatulehdus, akuutti	R76

nielurisatulehdus, krooninen	R90
nielurisatulehdus, streptokokki-	R72
NIELURISOJEN/KITARISOJEN LIIKAKASVU	R90
nielutulehdus	R74
nielutulehdus, pitkälinen	R83
nielutulehdus, streptokokki-	R72
nikamahölytymä	L84
nikamaluhistuma, määrittämätön	L84
nikaman hölytyminen	L83
nikaman pikkunivelrappeuma	L84
nikamasiirtymä	L84
nikamavälilevyluiskahdus	L86
nikamavälilevyrappeuma	L86
nikamavälilevyvaurio, kaularangan	L83
NILKAN NYRJÄHDYS/VENÄHDYS	L77
NILKAN OIRE/VAIVA	L16
nilkkaluun murtuma	L74
nilkkamurtuma	L73
NILKKATURVOTUS	K07
niska-hartiakipu	L83
niskakipu lihaksissa	L01
niskakipu rangassa	L01
niskakipu tukirakenteissa	L01
NISKAN OIRE/VAIVA	L01
niskaolkavarsioireyhtymä	L83
niskasärky	L01
nisäsairaus	X21
nivelen heikkous	L20
nivelen jäykkyys	L20
nivelen kipu	L20
NIVELN NYRJÄHDYS/VENÄHDYS, MÄÄRITTÄMÄTÖN	L79
niveljäykistymä	L99
nivelkierukan akuutti vamma, polven	L96
nivelkierukan vaurio, akuutti	L96
nivelkipu	L20
NIVELOIRE/-VAIVA, MÄÄRITTELEMÄTÖN	L20
nivelrikko	L91
nivelrikko, lonkan, sekundaarinen	L89
NIVELRIKKO, MUU	L91
nivelrikko, olkapään	L92
nivelrikko, polven	L90
nivelrikko, polven, sekundaarinen	L90
nivelrikko, rangen	L84

nivelsairaus, vamman aiheuttama	L91
niveltulehdus, muu	L91
niveltulehdus, märkäinen	L70
niveltulehdus, nuoruusiän	L88
niveltulehdus, olkanivelen	L92
niveltulehdus, reumaattinen	L88
niveltulehdus, selkärangan jäykistävä	L88
niveltulehdus, seroposiivinen	L88
nivelturvotus	L20
NIVUSTYRÄ	D89
noidannuoli	L03
nokkosihottuma	S98
NOKKOSROKKO	S98
NORMAALI SYNNYTYS, ELÄVÄ LAPSI	W90
NORMAALI SYNNYTYS, KUOLLUT LAPSI	W91
notkoselkä	L85
nuha NUD, pitkälinen	R83
nuha, akuutti	R74
nuha, vasomotorinen	R97
NUOREN KÄYTÖSOIRE/-VAIVA	P23
nuoruusiällä alkanut diabetes	T89
nuoruusiän niveltulehdus	L88
nykimäkouristus	N08
nykinä	N08
nykäys	N08
nyrjähdys, muun jänteen	L79
nyrjähdys, muun nivelen	L79
nyrjähdys, polven	L78
nystagmus	F14
näivetys	T91
näköhermon nystyn turvotus	F99
näkökenttäpuutos	F05
näkökentän kiinteät/liikkuvat täplät	F04
NÄKÖKYVYN HÄIRIÖ, MUU	F05
näköväsytys	F05
nännin haavauma	X20
nännin kipu	X20
nännin kutina	X20
NÄNNIN OIRE/VAIVA, NAISEN	X20
nännin vetäytyminen	X20
nännin vuoto	X20
nännit, rohtuneet	W95
näppylä	S04

näppylät	S05
NÄRÄSTYS	D03
näärännäppy	F72

O

obesiteetti	T82
ohimenevä aivoiskemia	K89
ohimenevä psykoosi	P98
ohutsuolen umpipussi	D81
oikean kammion vajaatoiminta	K77
OIKEUDELLINEN ONGELMA	Z09
oire, lymfaattisen kudoksen	B04
oire, veren	B04
oire/vaiva, huulen	D20
oire/vaiva, kielen	D20
oire/vaiva, kyynärvarren	L09
oire/vaiva, olkavarren	L09
oire/vaiva, rintakehän	L04
oire/vaiva, sivuontelon	R09
oire/vaiva, suun	D20
oire/vaiva, tuki- ja liikuntaelinten	L29
oire/vaiva, ulkosynnyttimien	X16
oire/vaiva, vaihdevuosi-	X11
oire/vaiva, virtsaamiseen liittyvä muu	U07
oireeton bakteerivirtsaisuus	U71
oireyhtymä, Cushing	T99
oireyhtymä, Down	A90
oireyhtymä, kiertäjäkalvosin-	L92
oireyhtymä, Marfan	A90
oireyhtymä, Münchhausenin	P80
oireyhtymä, polionjälkeinen	N70
oireyhtymät kipusäteilillä tai ilman	L83
OKSENTELU	D10
oksentelu, raskaus-	W05
olkanivelen limapussitulehdus	L92
olkanivelen nivelrikko	L92
olkanivelen niveltulehdus	L92
olkapää, jäätynyt	L92
olkapään jännetulehdus	L92
OLKAPÄÄN OIRE VAIVA	L08
OLKAPÄÄN OIREYHTYMÄ	L92

olkavarren oire / vaiva	L09
ONGELMA LAPSISUHTEESSA	Z16
ongelma perheen ihmissuhteissa	Z20
ongelma sosiaalisessa yhteisössä	Z04
ongelma, apuväline-	A89
ongelma, hoitosäteilyn jälkeinen	A87
ongelma, katetri-	A89
ongelma, keinoläppä-	A89
ongelma, perheen käyttäytyminen	Z21
ongelma, perheen sairastaminen	Z22
ongelma, perheenjäsenen kuolema	Z23
ongelma, perheenjäsenen menetys	Z23
ongelma, siirtoelin-	A89
ongelma, sosiaaliturvaan liittyvä	Z08
ongelma, suoliavanne-	A89
ongelma, tahdistin-	A89
ongelma, tekonivel-	A89
ongelma, terveydenhuoltojärjestelmän	Z10
ongelma, työhön liittyvä	Z05
ongelma, työttömyyteen liittyvä	Z06
ongelma, vahingollisen tapahtuman	Z25
ongelma, vanhemman kuolema	Z23
ongelma, vanhemman käyttäytyminen	Z21
ongelma, vanhemman menetys	Z23
ongelma, vanhemman sairastaminen	Z22
ongelma, väkivaltaan liittyvä	Z25
ongelma, ympäröivistä olosuht. johtuva	Z29
ongelma, ystäviin liittyvä ihmissuhde-	Z24
ongelman seuranta, määrittelemätön	A99
onnistunut itsemurhayritys	P77
ONTELOSYYLÄ	S95
ontuminen	N29
ORGAANINEN PSYKOOSI, MUU	P71
orgasmikyvyyttömyys, henkinen	P08
ortopnea	R02
ortostaattinen matala verenpaine	K88
ortostaattinen valkuaisvirtsaisuus	U90
Osgood-Schlatterin tauti	L94
osittainen mol. korvien kuurous	H86
osittainen molempien silmien sokeus	F94
osteitis deformans	L99
osteokondroosi	L94
OSTEOPOROOSI	L95

OTOSKLEROOSSI	H83
outo käytös	P29
ovulaatiokipu	X03
ovulaatiovuoto	X08

P

Pagetin tauti, luun	L99
pahanhajuinen hengitys	D20
pahanhajuinen virtsa, tumma virtsa	U07
pahanlaat. kasvain, tuki- ja liikuntael.	L71
pahanlaatuinen kasvain, emättimen	X77
PAHANLAATUINEN KASVAIN, ETURAUHASEN	Y77
PAHANLAATUINEN KASVAIN, HAIMAN	D76
PAHANLAATUINEN KASVAIN, HENGITYSELINTEN, MUU	R85
pahanlaatuinen kasvain, henkitorven	R84
PAHANLAATUINEN KASVAIN, HERMOSTON	N74
PAHANLAATUINEN KASVAIN, IHON	S77
pahanlaatuinen kasvain, keuhkojen	R84
PAHANLAATUINEN KASVAIN, KEUHKOJEN/KEUHKO- PUTKEN	R84
pahanlaatuinen kasvain, keuhkopussin	R85
pahanlaatuinen kasvain, keuhkoputken	R84
PAHANLAATUINEN KASVAIN, KILPIRAUHASEN	T71
pahanlaatuinen kasvain, kohdun	X77
PAHANLAATUINEN KASVAIN, KOHDUNKAULAN	X75
pahanlaatuinen kasvain, kurkunpään	R85
PAHANLAATUINEN KASVAIN, MIEHEN SUKUELINTEN, MUU	Y78
pahanlaatuinen kasvain, munasarjojen	X77
PAHANLAATUINEN KASVAIN, MUNUAISEN	U75
PAHANLAATUINEN KASVAIN, NAISEN RINNAN	X76
PAHANLAATUINEN KASVAIN, NAISEN SUKUELIMEN, MUU	X77
pahanlaatuinen kasvain, nenän	R85
pahanlaatuinen kasvain, nielun	R85
PAHANLAATUINEN KASVAIN, PAKSUSUOLEN/PERÄSUOLEN	D75
pahanlaatuinen kasvain, rakon	U75
PAHANLAATUINEN KASVAIN, RASKAUTEEN LIITTYVÄ	W72
PAHANLAATUINEN KASVAIN, RUUANSULATUSSELINTEN, MUU/MÄÄRITTÄMÄTÖN	D77
pahanlaatuinen kasvain, silmän / silmän seudun	F74
pahanlaatuinen kasvain, sivuelinten	X77

pahanlaatuinen kasvain, sivuontelon	R85
PAHANLAATUINEN KASVAIN, TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN	L71
pahanlaatuinen kasvain, ulkosynnytt.	X77
PAHANLAATUINEN KASVAIN, MAHALAUKUN	D74
PAHANLAATUINEN KASVAIN, VIRTSAELIMISTÖN, MUU	U77
pahanlaatuinen kasvain, virtsanjohtimen	U77
pahanlaatuinen kasvain, virtsaputken	U77
pahanlaatuinen kasvain, virtsarakon	U76
PAHANLAATUINEN KASVAIN, VIRTSAKON	U76
pahanlaatuinen kasvain, välikarsinan	R85
pahanlaatuinen kohonnut verenpaine	K87
PAHANLAATUINEN VERITAUTI, MUU	B74
pahoinpitely	Z13
pahoinpitely, henkinen	Z12
pahoinpitely, lapsen (henkinen)	Z16
PAHOINVOINTI	D09
pahoinvointi, raskaus	W05
paikallinen myrkkyyvaikutus	A86
paikallinen nenäontelon tulehdus	R73
paikallinen suolitulehdus	D94
paikallinen turvotus	S04
paikalliset kohtaukset	N88
paikan tajun hämärtyminen	P20
painajainen	P06
paineen aiheuttama haittavaikutus	A88
paineen aiheuttama tärykalvovamma	H79
paineen tunne korvissa	H29
painehaavauma	S97
PAINON LASKU	T08
painon tunne rinnassa	K02
PAINON/PURISTUKSEN TUNNE SYDÄNALASSA	K02
PAINONNOUSU	T07
PAISE	S10
paise, korvakäytävän	H70
paise, munuaisen	U70
paise, munuaisseudun	U70
paise, nielu-	R76
paise, peräsuolentakainen	D95
paise, rintarauhasen	W94
paise, umpilisäkkeen	D88
paksusuolen krampit	D93
paksusuolen polyypit	D78
paksusuolen tulehdus, haavainen	D94

paksusuolentulehdus, limainen	D93
paksusuolikipu	D06
pala kurkussa	R21
PALLEATYRÄ	D90
pallopunasoluisuus	B78
palovamma	S14
PALOVAMMA	S14
palovamma, kemikaalin aiheuttama	S14
palpitaatio	K04
paniikkihäiriö	P74
PAPA, poikkeava	X86
papilloomia, virtsarakon	U78
papula	S04
papulat	S05
parainfluenssa	R80
parapertussis	R71
parasiitti, suoliston, määrittämätön	D96
pareesi	N18
PARISUHDEONGELMA	Z12
Parkinsonin tauti	N87
PARKINSONISMI	N87
parkinsonismi, lääkkeen aiheuttama	N87
patologia, epänormaali	A91
patologinen murtuma NUD	L99
patti	A08
patti mahassa	D24
peitteinen kieli	D20
pelko itsemurhan yrittämisestä	P27
pelko kuuroutumisesta	H27
pelko lääkehoidon seurauksista	A13
pelko mielenterveyden häiriöstä	P27
PELKO RASKAUDESTA	W02
pelko ruoansulatuselinten syövästä	D26
pelko sosiaalisesta ongelmasta	Z27
pelko vauvan synnynnäisestä viasta	W27
pelko, hengityselinten syövän	R26
pelko, hermoston syövän	L26
pelko, ihosyövän	S26
pelko, muu neurologinen sairaus	N27
pelko, määrittämätön	P01
pelko, naisen rintasyövän	W26
pelko, raskauskomplikaation	W27
pelko, silmätaudin	F27

pelko, sokeuden	F27
pelko, sukuelinten syövän miehellä	Y26
pelko, sydänkohtauksen	K24
pelko, sydänsairauden	K24
pelko, syövän	A26
pelko, syövän, virtsateiden	U26
pelko, tuki- ja liikuntaelinten syövän	L26
pelko, umpieritysrauhasten syövän	T26
pelko, umpieritysrauhasten syövän	T26
pelko, verenkiertoelimistön sairauden	K27
pelko, verenpainetaudin	K25
pelko, verta muod. elinten syövän	B26
pelko, virtsateiden syövän	U26
pelko/huoli diabeteksestä	T27
PELKOTILA / PAKKO-OIREINEN HÄIRIÖ	P79
PEPTINEN HAAVA, MUU	D86
perheen ihmissuhdeongelma	Z20
perhesuunnittelu ja miehen sterilisaatio	Y13
perhesuunnittelu käyttäen kierukkaa	W12
perhesuunnittelu sis. naisen sterilisaatio	W13
perhesuunnittelu, hormooni per os	W11
perhesuunnittelu, muu	W14
perhesuunnittelu, määrittelemätön, miehen	Y14
perhesuunnitteluun liittyvä oire/vaiva	W29
perianaaliabskessi	D95
PERINATAALIKUOLEMA	A95
PERINNÖLLINEN HEMOLYYTTINEN ANEMIA	B78
perinnöllisyysneuvonta	A98
peritoniitti	D99
peritonsillaariabskessi	R76
pernan liikatoiminta	B99
pernan sairaus, muu	B99
PERNAN SUURENTUMA	B87
pernan vamma	B77
PERNAREPEÄMÄ, VAMMAN AIHEUTTAMA	B76
pernisiöösi anemia	B81
PERSOONALLISUUDEN HÄIRIÖ	P80
persoonallisuushäiriö	P80
Perthesin tauti	L94
pertussis	R71
PERÄAUKON HAAVAUMA/PAISE	D95
peräaukon herpes	Y72
peräaukon herpes, naisella	X90

peräaukon kipu	D04
PERÄAUKON KUTINA	D05
peräaukon suonikohjut	K96
peräaukon ympäristön sienä	S75
peräaukon ympäristön verenpurkauma	K96
PERÄPUKAMAT	K96
peräpukamat, sisäiset	K96
peräpukamien jälkeinen ihohetula	K96
PERÄSUOLEN/PERÄAUKON KIPU	D04
peräsuolen esiinluiskahdus emättimeen	X87
peräsuolen kouristus	D04
peräsuolen kramppi	D04
peräsuolen polyyppi	D78
peräsuolen spasmi	D04
peräsuolen suonikohjut	K96
peräsuolen verenvuoto	D16
peräsuolen vierasesine	D79
peräsuolentakainen paise	D95
peräsuoliavanne	D95
peräsuolikouristuskohtaus	D04
perätilasynnytys	W92
pesäkekovettumatauti	N86
petekkia	S29
petit mal	N88
PID	X74
pidätyskyvyttömyys, ulosteen	D17
pieni sikiö ikäisekseen	W84
piereskely	D08
pieru	D08
pigmentaatio	S08
pigmentoitunut syntymämerkki	S82
pihtipolvi	L98
piilokiveksisyys	Y83
PIILOLASEIHIN LIITTYVÄT OIREET/VAIVAT	F18
piilolinssiongelmät	F18
piiskaniskuvamma	L79
pikkunivelrappeuma, nikaman	L84
PILKUT NÄKÖKENTÄSSÄ	F04
pilonidaaliabskessi	S85
PILONIDAALIKYSTÄ/FISTELI	S85
pinnallinen laskimotukos	K94
pinnallinen vamma, korva	H78
pisamat	S08

pistely jalkaterien	N05
pistely, sormien	N05
pistely, varpaiden	N05
pistohaava	S19
pitkittynyt erektio, kivulias	Y08
pitkällinen nenä-nielutulehdus	R83
pitkällinen nielutulehdus	R83
pitkällinen nuha NUD	R83
pityriasis rosea	S90
pleurodynia	R01
PMS	X89
pneumokonioosi	R99
pneumonia, aspiraatio-	R99
pneumoniitti	R99
pneumonitis	R81
pneumothorax	R99
POHJUKAISSUOLEN HAAVA	D85
pohjukaissuolen polyyppi	D78
pohjukaissuolitulehdus	D87
POIKKEAVA IRTOSOLUNÄYTE	X86
poikkeava silmien ulkonäkö	F15
POIKKEAVA TUTKIMUSTULOS, MÄÄRITTÄMÄTÖN	A91
POIKKEAVA VIRTSAALÖYDÖS, MÄÄRITTÄMÄTÖN	U98
POIKKEAVA/EPÄSÄÄNNÖLLINEN PULSSI, MUU	K05
POIKKEAVAT SILMÄN LIIKKEET	F14
POIKKEAVAT TAHATTOMAT LIIKKEET	N08
poikkeavuus, punasolu-	B99
poksahdus korvissa	H29
POLIO / MUU ENTEROVIRUS	N70
polion myöhäisvaikutus	N70
polionjälkeinen oireyhtymä	N70
pollakisuria	U02
polttava silmä	F13
polttava tunne ihossa	S01
polttava tunne virtsatessa	U01
POLVEN NIVELKIERUKAN/RISTISITEIDEN VAMMA, AKUUTTI	L96
POLVEN NIVELRIKKO	L90
polven nivelrikko, sekundaarinen	L90
POLVEN NYRJÄHDYS/VENÄHDYS	L78
POLVEN OIRE/VAIVA	L15
polven sisäinen vika, krooninen	L99
polven venähdys	L78

polvilumpiovika	L99
polysytemia	B75
polysytemia, sekundaarinen	B99
polyyppi, keskikorvan	H99
polyyppi, kohdunsuun limakalvo-	X85
polyyppi, mahalaukun	D78
polyyppi, paksusuolen	D78
polyyppi, peräsuolen	D78
polyyppi, pohjukaissuolen	D78
polyyppi, virtsarakon	U78
pompholyx	S82
ponnistusinkontinenssi	U04
ponnistusvirtsankarkailu	U04
porfyria	T99
portviiniläiskä	S81
POTENSSIONGELMA, MÄÄRITTELEMÄTÖN	Y07
Pottin murtuma	L73
pre-eklampsia	W81
prealigni ihomuutos	S79
PREMENSTRUAAALI-SYNDROOMA	X89
PROTEESIN HAITTAVAIKUTUS	A89
pruritus	S02
pseudokruppi	R77
PSORIASIS	S91
psoriniveltulehdus	L99
psykoosi, akuutti	P98
psykoosi, depressiivinen	P76
PSYKOOSI, MÄÄRITTÄMÄTÖN / MUU	P98
psykoosi, ohimenevä	P98
psykoosi, reaktiivinen	P98
psykoosi, synnytyksenjälkeinen	P98
psykopatia	P80
psykkinen muu oire/vaiva	P29
psykkinen oire / vaiva, muu	P29
psykkinen shokki	P02
puhe, epäselvä	N19
puheenkehityksen viivästyminen	P22
PUHEHÄIRIÖ	N19
puhekyvyttömyys	N19
puhennut haavauma, ruokatorven	D85
puhkeaminen	S19
puhkeaminen, umpilisäkkeen	D88
puhtaus, huono	P29

pullistuma, aivoverisuonen	K91
punahukka	S99
punainen nenä	R08
PUNAINEN SILMÄ	F02
punajäkälä	S99
punasolupoikkeavuus	B99
punastuminen	S08
punatauti	D70
punatauti määrittelemätön	D73
PUNATÄPLÄHILSEILY	S90
PUNATÄPLÄTAUTI / HYYTYMISHÄIRIÖ	B83
punavihottuma, monimuotoinen	S99
punkit	S73
punkkitauti	S72
punoittava kurkku	R21
punoitus	S06
punoitus useissa paikoissa	S07
PUNOITUS, PAIKALLINEN	S06
punoitus, paikallinen	S06
punoitus, yleinen	S07
PUNOITUS, YLEINEN	S07
purema, eläimen	S13
purema, ihmisen	S13
purentavika	D82
purkauma, hiussuoni-	S29
puutiaiset	S73
puutos, ravitsemuksellinen	T91
puuttuminen, virtsanerityksen	U28
PUUTTUVAT/NIUKAT KUUKAUTISET	X05
puutuneisuus	N06
PYELONEFRIITTI / MUNUAISALTAAN TULEHDUS	U70
pylorusstenooosi	D81
PYYNTÖ/KESKUSTELU ARMOKUOLEMASTA/EUTANASIASTA	A20
PYÖRTYMINEN	A06
pyörtymisen tunne	N17
pälvi, valko-	S99
pälvikalju	S23
pälvisokeus	F05
PÄÄN VAMMA, MUU	N80
päänahan kuivuus	S24
PÄÄNAHAN/HIUSTEN OIRE/VAIVA, MUU	S24
PÄÄNSÄRKY	N01
päänsärky, clustertyyppinen	N90

päänsärky, kaularankaperäinen	L83
päänsärky, vammanjälkeinen	N01
päänsärky, verisuoniperäinen	N89

Q

Q-kuume	A78
---------	-----

R

RAAJAN EPÄMUOTOISUUS, EI SYNNYNNÄINEN	L98
raajan hapenpuute	K92
raajojen harhatuntemus	N05
raajojen polton tunne	N05
raajojen tikustaminen	N05
radiuksen tyypimurtuma	L72
rahinat	R03
raiskauksen uhri	Z25
raivokohtaus, lapsen	P22
rakkoon liittyvä oire / vaiva, muu	U13
RAKKOON LIITTYVÄ OIRE/VAIVA, MUU	U13
rakkotulehdus, akuutti / krooninen	U71
rakkotulehdus, ei sukupuolitauti	U71
rakkula, ihon	S17
rakkula, karvatupsu-	S85
rakkula, lima-	D83
rakkula, rinnan yksittäinen	X88
rakkula, rinnan yksittäinen	X88
rakkula, talirauhas-	S93
rakkulaihottuma	S92
rakkulainen sidekudoskasvain, rinnan	X88
rakkulainen sidekudosrauhaskasvain	X88
rakkulatauti, rintarauhasen	X88
rangan kipu, niska-	L01
rangan nivelrikko	L84
rangan subluksaatio	L80
RANNEKANAVAOIREYHTYMÄ	N93
ranneluun murtuma	L74
RANTEEN OIRE/VAIVA	L11
rappeuma, verkkokalvon	F83
rappiomunuaistauti	U88
rasahtelu korvissa	H29

rasitusoireyhtymä, vamman jälkeinen	P82
rasitusrintakipu	K74
raskauden aikana ilmentynyt diabetes	W85
RASKAUDEN KESKEYTYS	W83
raskauden päättäminen, komplikaatio	W83
raskaudenaikainen anemia	W84
raskaudenaikainen krooninen sairaus	W84
RASKAUDENAIKAINEN VERENVUOTO	W03
raskaudenajan epäsuhta	W84
RASKAUDENEHKÄISY PILLERILLÄ	W11
RASKAUDENEHKÄISY, KOHDUNSIÄINEN	W12
RASKAUDENEHKÄISY, MUU	W14
RASKAUS	W78
RASKAUS, EI-TOIVOTTU	W79
RASKAUS, KOHDUNULKOINEN	W80
raskaus, riski-	W84
raskaus, rypäle-	W73
raskaus, varmistettu	W78
RASKAUSDIABETES	W85
RASKAUSEPÄILY	W01
raskauskomplikaation pelko	W27
RASKAUSMYRKYTYS	W81
RASKAUSPAHOINVOINTI/-OKSENTELU	W05
raskaustoksemia	W81
raskauteen liittyvä muu häiriö	W99
raskauteen liittyvä muu oire/vaiva	W29
raskauteen viittaava oire	W01
raskautta häiritsevän vamman seuraus	W75
RASKAUTTA KOMPLISOIVA TULEHDUS	W71
RASKAUTTA KOMPLISOIVA VAMMA	W75
rasva-arvot, korkeat	T93
RASVAKASVAIN	S78
rasvamaksa	D97
rasvaripuli	D99
rasvasyylä	S99
rasvoittuma, valtimon-	K92
raudanpuute ilman anemiaa	T91
RAUDANPUUTEANEMIA	B80
rauhaskuume	A75
rauheus	A04
ravitsemukseen liittyvä muu oire/vaiva	T99
ravitsemukseen liittyvä muu sairaus	T99
ravitsemuksellinen puutos	T91

Raynaudin oire	K92
reaktiivinen monihermosairaus, akuutti	N94
reaktiivinen psykoosi	P98
reaktio, vasovagaalinen	A06
refluksi	D84
refluksi, ruokatorven	D84
refluksitauti	D84
REIKÄ TÄRYKALVOSSA	H77
REISILUUN MURTUMA	L75
reisiluun pään irtauma	L94
reisityrä	D91
reislunkaulan murtuma	L75
Reiterin tauti	L99
rengaspälvilisä	S74
repalehaava	S18
repeämä	S18
repeämä, ihon	S18
repeämä, ihonalaiskudoksen	S18
repeämä, kohdunkaulan, vanha	X85
RETINOPATIA, VERKKOKALVON RAPPEUMA	F83
reuma, selkäranka	L88
REUMAATTINEN/SEROPOSITIIVINEN NIVELTULEHDUS	L88
REUMAKUUME / REUMAATTINEN SYDÄNTAUTI	K71
reumatismi	L18
reumattiinen sydäntauti	K71
riippuluomi	F16
riippuvaisuus huumeista	P19
riittämättömyyden tunne	P03
RIKAN TUNNE SILMÄSSÄ	F13
riketsioosi	A78
rinnan krooninen rakkulasairaus	X88
rinnan krooninen rakkulasairaus	X88
rinnan maidonvuoto	X21
rinnan rakkulainen sidekudoskasvain	X88
rinnan sidekudosrauhaskasvain	X88
rinnan solumuutos	X88
rinnan solumuutos	X88
rinnan yksittäinen rakkula	X88
rinnan yksittäinen rakkula	X88
rinnassa painon tunne	K02
rinta, carcinoma-in situ, naisella	X76
rintakehäkipu	L04
RINTAKEHÄN OIRE/VAIVA	L04

rintakipu, iskeeminen	K74
RINTAKIPU, MÄÄRITTÄMÄTÖN	A11
rintakipu, rasis-	K74
rintakipu, tukirankaperäinen	L04
rintamaidon ehtyminen	W19
rintarangan oire/vaiva	L02
rintarankakipu, määrittelemätön	L02
rintarauhasen häiriö lapsivuodeaikana	W95
RINTARAUHASEN KIPU, NAISEN	X18
rintarauhasen kyhmy miehellä	Y16
RINTARAUHASEN KYHMY, NAISEN	X19
RINTARAUHASEN MUU HÄIRIÖ, RASKAUTEEN/ IMETTÄMISEEN LIITTYVÄ	W95
RINTARAUHASEN MUU OIRE/VAIVA, NAISEN	X21
RINTARAUHASEN OIRE/VAIVA, MIEHEN	Y16
rintarauhasen paise	W94
RINTARAUHASEN RAKKULATAUTI	X88
rintarauhasen sairaus miehellä	Y99
rintarauhaskipu	X18
rintarauhastulehdus	X21
RINTATULEHDUS, IMETTÄMISEEN LIITTYVÄ	W94
rintojen suureneminen miehellä	Y16
RIPULI	D11
ripuli, rasva-	D99
ripuli, salmonellan aiheuttama	D70
risakipu	R21
risat, suurentuneet	R21
RISKIRASKAUS	W84
riskitekijä, muu sairauden	A23
riskitekijä, sydän- ja verisuonisair.	K22
riskitekijä, syöpäsairauden	A21
riskitekijä, syövän	A21
ristiselkäkipu	L03
ristiselän kipu	L03
ristisiteiden vaurio, akuutti	L96
riutuminen	T08
rohina	R03
rohtuneet huulet	D20
rohtuneet nännit	W95
rokahtuma	S71
rosokynsi	S99
ruhje silmässä	F75
ruhje, silmän	F75

RUHJE/VERENVUOTO, SILMÄN	F75
ruhjehaava	S17
rumpupalikkasormet	S22
RUNSAAT KUUKAUTISET	X06
runsaat kuukautiset	X06
runsasvirtsaisuus	U02
RUOANSULATUSELINTEN VAMMA, MUU	D80
RUOANSULATUSKANAVAN INFECTIO	D70
ruoansulatuskanavan kasvain NUD	D78
ruoka-aineallergia	A92
RUOKAAN/VETEEN LIITTYVÄ ONGELMA	Z02
ruokahalu, ylenmääräinen	T02
RUOKAHALUTTOMUUS	T03
RUOKAILUN ONGELMA, AIKUISEN	T05
ruokamyrkytys	D73
ruokatorven refluksisairaus	D84
RUOKATORVEN SAIRAU	D84
ruokatorven suonikohjut	K99
ruokatorven vierasesine	D79
ruokatorvidivertikkeli	D84
ruokatorvihaavauma	D84
ruokatorvipullistuma	D84
ruokatorvitulehdus	D84
ruokatorviumpeuma	D81
ruokayliherkkyys	D99
ruostokappelita irrottava niveltauti	L94
ruuansulatuselimen muu oire/vaiva	D29
ruuansulatuselinten muu tauti	D99
ruumiillisen väkivallan uhri	Z25
ruusu	S76
ruusufinni	S99
rypyt, ihon	S21
rypäleraskaus	W73
RYTMIHÄIRIÖ, MÄÄRITTÄMÄTÖN	K80
RÄHMIVÄ/VUOTAVA SILMÄ	F03
röyhtäily	D08

S

sairaalloinen lihavuus	T82
sairas sinus-oireyhtymä	K80
sairauden ennaltaehkäisy	A98
sairauden määrittämätön riskitekijä	A23

sairauden pelko, ruoansulatuslinten	D27
sairauden pelko, verenkiertoelimistön	K27
SAIRAUDEN RISKITEKIJÄ, MÄÄRITTÄMÄTÖN	A23
SAIRAUDEN TUNNE	A05
sairaus, huulen	D83
sairaus, kielen	D83
sairaus, nissä-	X21
sairaus, ruokatorven	D84
sairaus, verenkiertoelimistön muu	K99
SAIRAUS/TILA, MÄÄRITTÄMÄTÖN LUONNE/PAIKKA	A99
salaman aiheuttama haittavaikutus	A88
salmonelloosi	D70
sammalsienitauti	S75
sammas, NUD	A78
sammas, suun	D83
sappikipukohtaus	D98
sappikivi	D98
sappirakkosyöpä	D77
SAPPIRAKON TULEHDUS / SAPPIKIVITAUTI	D98
sappitiehyiden epämuodostuma	D81
sappitietulehdus	D98
SARJOITTAINEN PÄÄNSÄRKY	N90
sarkoidoosi	B99
sarveiskalvohaavauma, dendriittinen	F85
sarveiskalvohaavauma, herpeettinen	F85
SARVEISKALVON HAAVAUMA	F85
sarveiskalvon kuoriutuma	F79
sarveiskalvon samentuma	F99
sarveiskalvon tulehdus	F73
sarveiskalvontulehdus, virusperäinen	F85
SARVEISTUMA/KOVETTUMA	S20
sarveistäytteen väkäsolukasvain	S99
savipuoli	S74
Scheuermannin tauti	L94
SEBORROOINEN IHOTTUMA	S86
sekamuot. ahdistuneisuus ja masennus	P76
sekavuustila	P71
seksuaalinen haluttomuus	P07
SEKSUAALISEEN TOIMINTAAN LIITTYVÄ OIRE/VAIVA, MIEHEN	Y08
sekundaarinen laajentunut paksusuoli	D99
sekundaarinen polven nivelrikko	L90
sekundaarinen polysytemia	B99

selittämätön agranulosytoosi	B84
selittämätön leukosytoosi	B84
selittämätön neutropenia	B84
selkärangan jäykistävä niveltulehdus	L88
SELKÄRANGAN RAKENTEELLINEN POIKKEAVUUS, EI-SYNNYNNÄINEN	L85
selkärankahalkio	N85
selkärankareuma	L88
SELKÄSAIRAUUS ILMAN SÄTEILYKIPUA	L84
SELKÄSAIRAUUS JA SÄTEILYKIPU	L86
selkäydinvamma	N81
selluliitti	S76
selän venähdys	L84
senesenssi	P05
seniili emätintulehdus	X11
seniilikeratoosi	S80
seniliteetti	P05
sepelvaltimospasmi	K74
sepelvaltimotauti	K76
seuranta, määrittelemätön, ongelman	A99
seuraus vammasta, raskaana olevalla	W75
sferosytoosi	B78
shokki, kulttuuri-	P02
sick sinus-syndrooma	K80
sidekalvonalainen verenvurkaus	F75
sidekalvontulehdus, bakteeri-/virus-	F70
sidekalvontulehdus, tarttuva	F70
SIDEKALVOTULEHDUS, ALLERGINEN	F71
SIDEKALVOTULEHDUS, TARTTUVA	F70
sidekudoksen kohtu	X78
sidekudoskasvain, eturauhasen	Y85
sidekudoskasvain, rakkulainen, rinnan	X88
sidekudos-rakkulasairaus rinnassa	X88
sidekudos-rakkulasairaus rinnassa	X88
sidekudosrauhaskasvain, rinnan	X88
sidekudossarkoma, luusarkoma	L71
sidekudostulehdus	L18
siemenkohtu	Y99
siemenrakkulatulehdus	Y73
siemensyöksy, ennenaikainen	P08
sienien aiheuttama hengitystietulehdus	R83
SIENI-IHOTUMA	S74
sienitulehdus, ihon	S74

sierettymä, kohdunsuun	X85
siimaeliötauti, naisen sukuelimet	X73
siipikalvo	F99
siirtoelinongelma	A89
siirtymä, nikama-	L84
SIITTIMEN ALAHALKIO	Y82
SIITTIMEN KIPU	Y01
SIITTIMEN OIRE/VAIVA, MUU	Y04
SIJOILTAANMENO	L80
sijoiltaanmeno, mikä tahansa	L80
sikiö, pieni ikäisekseen	W84
sikiöaikainen vihurirokko	A74
sikotaudin aih. aivokalvontulehdus	D71
sikotaudin aiheuttama haimatulehdus	D71
sikotaudin aiheuttama kivistulehdus	D71
SIKOTAUTI	D71
sileälihaskasvain, kohdun	X78
SILMIEN POIKKEAVA ULKONÄKÖ	F15
silmissä musteneminen	A06
silmä, kuiva	F13
silmä, kutiseva	F13
silmä, musta	F75
silmä, polttava	F13
silmä, punainen	F02
silmä, rähmivä	F03
silmä, turvonnut	F15
silmä, verestävä	F02
silmä, vetinen	F03
silmä, vetistävä	F03
silmä, vuotava	F03
silmäherpes ilman sarveiskalvohaavaa	F73
silmäkuopan poikkeavuus	F99
silmäkuopan tulehdus	F73
SILMÄLASEIHIN LIITTYVÄT OIREET/VAIVAT	F17
silmlasiongelmät	F17
silmäluomen sisäänkäntyminen	F99
silmäluomen uloskäntyminen	F99
silmän kasvain, pahanl./hyvänlaatuinen	F74
silmän liikkeet, poikkeavat	F14
silmän outo tunne	F13
silmän rakenteen ongelma, piilolinssi	F18
silmän rakenteen ongelma, silmälasit	F17
silmän ruhje	F75

silmän toiminnan ongelma, piilolinssi	F18
silmän toiminnan ongelma, silmälasit	F17
silmän toiminnanvaja	F28
silmän tunteen ongelma, piilolinssi	F18
silmän tunteen ongelma, silmälasit	F17
silmän verenvuoto	F75
silmän vierasesine	F76
silmän värin muutos, turvonnut silmä	F15
silmäanaluset, tummat	S08
silmänympäristön kasvain NUD	F74
silmäsairaus, muu	F99
SILMÄTULEHDUS, MUU	F73
silmätulehdus, muu	F73
SILMÄVAMMA, MUU	F79
silmävamma, muu	F79
silmäverenvuoto	F75
silmävärve	F14
sinertävyys, ihon	S08
sirppisoluanemia	B78
sirppisoluisuus	B78
sisäiset peräpukamat	K96
sisäiset vammat, useat	A81
sisäkorvatulehdus	H82
SISÄSYNNYTINTULEHDUS	X74
sisäänhengitys, vinkuva	R03
sisäänhengitysvaikeus	R04
SISÄÄNKASVANUT KYNSI	S94
sisäänkasvava silmäripsi	F99
sivunastan tulehdus, ulomman	L93
SIVUONTELON OIRE/VAIVA	R09
sivuontelon pahanlaatuinen kasvain	R85
sivuontelon tulehdus	R75
sivuvaikutus, lääkkeen	A85
sivuääni kaulavaltimosta	K81
sivuääni munuaisvaltimosta	K81
SIVUÄÄNI SYDÄMESSÄ, MÄÄRITTÄMÄTÖN	K81
sivuääni, viaton lapsuudenaikainen	K81
Sjögrenin oireyhtymä	L99
SKITSOFRENIA	P72
skitsofrenian kaikki muodot	P72
SLE	L99
sokaistuminen	F05
sokerivirtsaisuus	U98

sokerivirtsaisuus, munuaisperäinen	T99
sokeuden pelko	F27
SOKEUS	F94
sokeus, molempien silmien	F94
sokeus, molempien silmien osittainen	F94
sokeus, tilapäinen	F05
sokeus, yhden silmän	F28
solmukeperäiset lisälyönnit	K80
solujen kasvuhäiriö, kohdunkaulan	X86
solumuutos, kohdunkaulan	X86
solumuutos, rinnan	X88
solumuutos, rinnan	X88
solumuutos, veren hyvänlaatuinen	B75
solumuutos, veren määrittelemätön	B75
SOMATISAATIOHÄIRIÖ	P75
sopeutumishäiriö	P02
sopeutumishäiriö, jatkuva	P82
sormet, rumpupalikka-	S22
sormi, tulehtunut	S09
sormi, vasara-	L98
SORMIEN/JALKATERIEN/VARPAIDEN PISTELY	N05
sormimurtuma	L74
sosiaalinen ongelma, huoli/pelko	Z27
sosiaalinen ongelma, muu/määrittämätön	Z29
sosiaalinen toiminnanvaja	Z28
sosiaaliseen kulttuuriin liittyvä ongelma	Z04
SOSIAALISEEN YHTEISÖÖN/ KULTTUURIIN LIITTYVÄ ONGELMA	Z04
sosiaaliturvaan liittyvä ongelma	Z08
spasmi, sepelvaltimo-	K74
splenomegalia	B87
spontaani ekkymoosi	S29
sterilisaatio, miehen	Y13
STERILISAATIO, MIEHEN	Y13
STERILISAATIO, NAISEN	W13
steriliteetti, primaari ja sekundaari	W15
streptokokki-ihotulehdus	S76
streptokokkinielurisatulehdus	R72
streptokokkinielutulehdus	R72
STREPTOKOKKITONSILLIITTI	R72
stressi	P02
STRUUMA	T81
subaraknoidaalivuoto (SAV)	K90

subluksaatio	L80
subluksaatio, rangan / nikamien	L80
sukkulamato	D96
sukuelinavanne	X99
sukuelinherpes miehellä	Y72
SUKUELINHERPES, MIEHEN	Y72
SUKUELINHERPES, NAISEN	X90
SUKUELINKLAMYDIA, NAISEN	X92
sukuelinsairaus, muu, miehellä	Y99
sukuelinsyylä	X91
sukuelinsyyliä miehellä	Y76
sukuelinten fibrooma, miehellä	Y79
sukuelinten oire, muu, miehellä	Y29
sukuelinten sairaus, muu, naisella	X99
sukuelinten siimaeliötauti naisella	X73
SUKUELINVAMMA, MIEHEN	Y80
SUKUELINVAMMA, NAISEN	X82
sukupuolinen halu, vähentynyt	P07
sukupuolinten herpes	Y72
sukupuolisen häirinnän uhri	Z25
SUKUPUOLISEN TYYDYTTÄMISEN HEIKENTYMINEN	P08
sukupuoliteitse leviävä tauti NAS	A78
sumentunut näkö	F05
suolatasapainohäiriö	A91
suolen toiminta, tihentynyt	D11
suolen tukkeutuminen	D99
SUOLEN UMPIPUSSITAUTI	D92
suolentukkeumaoireisto	D99
suoliavanne, peräsuolen	D95
suoliavanneongelma	A89
suoliliepeen imusolmuketulehdus	B71
suolilievesuonen sairaus	D99
suolinkainen	D96
suolitulehdus, paikallinen	D94
suomutauti	S83
suonenveto	L14
suonikalvon epiteliooma	W72
suonikalvosyöpä	W72
suonikohju muualla kuin alaraajoissa	K99
suonikohjuhaavauma	S97
SUONIKOHJUT, ALARAAJOJEN	K95
suonikohjut, peräaukon	K96
suonikohjut, peräsuolen	K96

suonitulehdus	K99
supraventrikulaarinen tiheälyöntisyys	K79
suru	P02
surullinen	P03
suu- ja sorkkatauti	A77
suu, kuiva	D20
suun kuivuus	D20
suun limakalvohaavauma	D83
suun vierasesine	D79
SUUN/KIELEN/HUULEN OIRE/VAIVA	D20
SUUN/KIELEN/HUULEN SAIRAUUS	D83
suurentuneet risat	R21
suurentunut eturauhanen	Y85
suurentunut silmänpaine	F93
suutulehdus	D83
syanoosi	S08
sydämen sisäkalvon tulehdus	K70
sydämen sisäkalvon tulehdus, kroon.	K83
sydämen sivuääni, määrittämätön	K81
SYDÄMEN VAJAATOIMINTA	K77
sydämen valtimopullistuma	K76
SYDÄMENTYKYTYTYS / SYDÄMEN LYÖNTIEN TUNTUMINEN	K04
SYDÄN- JA VERISUONISAIRAUDEN RISKITEKIJÄ	K22
sydän, heikko	K29
sydänastma	K77
SYDÄNINFARKTI, AKUUTTI	K75
sydäninfarkti, alle 4 vkon ikäinen	K75
sydänkatkos	K84
sydänkipu	K01
sydänkohtauksen pelko	K24
sydänlaajentuma	K84
sydänlihaksen hiljainen hapenpuute	K76
sydänlihastulehdus	K70
SYDÄNLÄPPIEN EI-REUMAATTINEN TAUTI NUD	K83
sydänongelma	K29
sydänongelma, alhainen verenpaine, hypotonia, heikko sydän	K29
SYDÄNPERÄINEN KIPU	K01
sydämpussin sairaus	K84
sydämpussintulehdus (ei-reumaattinen)	K70
sydämpysähdys	K84
sydäntauti ja valtimokovettumatauti	K76
SYDÄNTAUTI, MUU	K84
sydäntauti, reumaattinen	K71

sydänvika, keuhkoperäinen	K82
sylkirauhaskivi	D83
sylkirauhastulehdus, korva-	D83
syndroma Down	A90
syndroma Horton	N90
syndroma Marfan	A90
syndrooma, Cushing	T99
syndrooma, Gilbert	T99
syndrooma, premenstruaalinen	X89
syndrooma, tyhjän pesän	P25
synkopee	A06
synn. epämuodostuma, henkitorven	R89
synn. epämuodostuma, keuhkojen	R89
synn. epämuodostuma, keuhkopussin	R89
synn. epämuodostuma, keuhkoputkien	R89
synn. epämuodostuma, kurkun	R89
synn. epämuodostuma, nenän	R89
synn. epämuodostuma, nielun	R89
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, VIRTSAEIDEN	U85
synnynnäinen anemia	B79
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, SISÄERITE- RAUHASTEN, MUU	T80
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN	L82
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, HENGITYSELINTEN	R89
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, KORVAN	H80
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, MIEHEN SUKUELINTEN, MUU	Y84
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, NAISEN SUKUELINTEN	X83
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, RASKAUTTA KOMPLISOIVA	W76
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, RUUANSULATUSSELIMEN	D81
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, VERENKIERTOELINTEN	K73
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, VERTA MUODOSTAVIEN ELINTEN JA IMUSUONISTON, MUU	B79
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, VIRTSAEIDEN	U85
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, HERMOSTON	N85
synnynnäinen hemolyttinen anemia	B78
synnynnäinen kallon epämuotoisuus	L82
synnynnäinen kasvojen epämuotoisuus	L82

synnynnäinen kuurous	H86
SYNNYNNÄINEN EPÄMUODOSTUMA, MÄÄRITTÄMÄTÖN / USEAT EPÄMUODOSTUMAT	A90
SYNNYNNÄINEN POIKKEAVUUS, IHON, MUU	S83
synnytykseen liittyvä muu häiriö	W99
synnytyksen aiheuttamat vammat	W92
SYNNYTYKSEN JÄLKEINEN OIRE/VAIVA, MUU	W18
SYNNYTYKSEN JÄLKEINEN VERENVUOTO	W17
synnytyksenjälkeinen masennus	P76
synnytyksenjälkeinen psykoosi	P98
synnytys, avustettu	W92
synnytys, ennenaikainen	W84
synnytys, käynnistetty	W92
synnytys, perätila-	W92
synnytys, vaikea	W92
synoviitti, muu	L87
syntymämerkki, pigmentoitunut	S82
syntymämerkki, verisuoni-	S81
syntynyt lapsi, ennenaikaisesti	A93
syvä laskimotukos	K94
SYYHY / MUU PUNKKITAUTI	S72
SYYLÄ	S03
syylä, rasva-	S99
syylät, miehen sukuelin-	Y76
syömis- / syöttämisongelma, aikuisella	T05
syömis- / syöttämisongelma, lapsella	T04
syömishäiriö	P29
syömisongelma, lapsen	P11
syöntihimo	T02
syöpymä, huulien	D83
syöpä, hoidettu	A21
syöpä, ihon levyepiteelisolu-	S77
syöpä, itsellä tai suvussa esiintynyt	A21
SYÖPÄ, MÄÄRITTÄMÄTÖN	A79
syöpä, ruoansulatuskanavan, muu	D77
syöpä, suonikalvo	W72
syöpä, tiehyensisäinen	X76
syöpä, tumma-	S77
syöpä, tyvisolu-	S77
syöpäläistartunta	S73
SYÖPÄSAIRAUDEN RISKITEKIJÄ	A21
syöttämisongelma, lapsen	P11
SYÖTTÄMISONGELMA, VAUVAN/LAPSEN	T04

syövän pelko, hengityselinten	R26
syövän pelko, hermoston	L26
syövän pelko, ihon	S26
syövän pelko, miehen sukuelinten	Y26
syövän pelko, rintasyövän naisella	W26
syövän pelko, ruoansulatuselinten	D26
syövän pelko, tuki- ja liikuntaelinten	L26
syövän pelko, umpieritysrauhasten	T26
syövän pelko, umpieritysrauhasten	T26
syövän pelko, verta muod. elinten	B26
syövän pelko, virtsateiden	U26
särky eri paikoissa	A01
särky, hampaiden	D19
särky, hartia-	L01
särky, niska-	L01
säteilyihovaurio	S80
säteilyn aiheuttama haittavaikutus	A88
SÄÄREN/REIDEN OIRE/VAIVA	L14
säärihaava	S97
SÄÄRILUUN/POHJELUUN MURTUMA	L73

T

tahaton virtsantulo, elimellinen syy	U04
tahattomat liikkeet, poikkeavat	N08
tahdistinongelma	A89
taittovika	F91
TAITTOVIRHE	F91
taiveihottuma	S87
tajun hämärtyminen, ajan	P20
tajun hämärtyminen, henkilöllisyyden	P20
tajun hämärtyminen, paikan	P20
tajunnanmenetykset, äkilliset	K89
TAJUTTOMUUS	A07
takaisinvirtaus, virtsanjohtimen	U99
talassemia	B78
taliarauhasrakkula	S93
TALIRAUHASSEN TUKKEUMA	S93
tanssitauti	K71
tarjonta, väärä	W84
tarkkaavaisuushäiriö	P81
TARTTUVA TAUTI, MUU/MÄÄRITTÄMÄTÖN	A78
tarttuvaksi oletettu oksentelu	D73

tarttuvaksi oletettu ripuli	D73
tartuntatauti, verenkiertoelinten	K70
tartuntatautikontakti	A23
tasapainohäiriö	N17
taudinkantaja, määrittelemätön	A99
tekoihottuma	S99
tekonivelongelma	A89
tekosairas	Z29
tendiniitti, muu	L87
tendiniitti, olkapään	L92
TENNISKYYNÄRPÄÄ	L93
teollisten aineiden myrkkyyvaikutus	A86
terskan hiiva	Y76
tervamaiset ulosteet	D15
TERVEYDEN YLLÄPITO / SAIRAUDEN ENNALTAEHKÄISY	A98
TERVEYDENHUOLTOJÄRJESTELMÄÄN LIITTYVÄ ONGELMA	Z10
tetanus	N72
tetralogia, Fallotin	K73
TIA	K89
TIA / OHIMENEVÄ AIVOVERENKIERTOHAIRIÖ	K89
tibian murtuma	L73
tic douloureux	N92
tic-oireyhtymä	P10
tieheälyöntisyys, kammio-	K79
tiehyensisäinen syöpä	X76
tihentyneet kuukautiset	X08
tihentynyt hengitys	R04
tihentynyt suolen toiminta	D11
TIHENTYNYT VIRTSAAMISTARVE	U02
tiheälyöntisyys	K04
tiheälyöntisyys, kohtauksittainen	K79
tiheät kuukautiset	X07
tiiputtelu, virtsan-	U28
tikustaminen, raajojen	N05
tilapäinen kuurous	H28
tilapäinen sokeus	F05
tippuri missä tahansa, miehellä	Y71
tippuri missä tahansa, naisella	X71
TIPPURI, MIEHEN	Y71
TIPPURI, NAISEN	X71
tiputtelu	X08
TOIMEENTULOON / SOSIAALITURVAAN LIITTYVÄ ONGELMA	Z08

toiminnanvaja, endokriininen	T28
TOIMINNANVAJAUS, HENGITYSELINTEN	R28
toiminnanvaja, hengitysteiden	R28
TOIMINNANVAJAUS, HERMOSTON	N28
TOIMINNANVAJAUS, IHON	S28
toiminnanvaja, keuhkojen	R28
TOIMINNANVAJAUS, KORVAN	H28
toiminnanvaja, kurkun	R28
TOIMINNANVAJAUS, MÄÄRITTÄMÄTÖN	A28
toiminnanvaja, nenän	R28
toiminnanvaja, nielun	R28
toiminnanvaja, raskaus ja synnytys	W28
TOIMINNANVAJAUS, RASKAUTEEN JA SYNNYTYKSEEN LIITTYVÄ	W28
toiminnanvaja, ruoansulatuselinten	D28
TOIMINNANVAJAUS, RUUANSULATUSELIMEN	D28
TOIMINNANVAJAUS, SILMÄN	F28
TOIMINNANVAJAUS, SOSIAALINEN	Z28
TOIMINNANVAJAUS, SUKUELINTEN, MIEHEN	Y28
TOIMINNANVAJAUS, SUKUELINTEN, NAISEN	X28
toiminnanvaja, tuki- ja liikuntaelinten	L28
TOIMINNANVAJAUS, TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN	L28
TOIMINNANVAJAUS, UMPIERITYKSEEN/RAVITSEMUKSEEN LIITTYVÄ	T28
toiminnanvaja, veren	B28
TOIMINNANVAJAUS, VEREN / VERTAMUODOSTAVIEN KUDOSTEN	B28
TOIMINNANVAJAUS, VERENKIERRON	K28
toiminnanvaja, vertamuodost.kudos	B28
toiminnanvaja, virtsaelinten	U28
TOIMINNANVAJAUS, VIRTSAELINTEN	U28
TOIMINNANVAJAUS/VAMMA, PSYKKINEN	P28
toimintahäiriö / tukkeuma, korvan	H73
toimintahäiriö, aivolisäkkeen	T99
toimintahäiriö, endokriininen, muu	T99
toimintahäiriö, lisäkilpirauhasen	T99
toimintahäiriö, lisämunuaisen	T99
toimintahäiriö, munsarjan	T99
toistuva keskenmeno	W82
tokkura	A07
tokkuraisuus	A29
toksemia	W81
toksoplasmoosi	A78

tonsilliitti, akuutti	R76
tonsilliitti, streptokokki-	R72
TRAKOOMA	F86
transfusioreaktio	A87
trauman aiheuttama tärykalvovamma	H79
trauman jälkeinen rasitusoireyhtymä	P82
trigeminusneuralgia	N92
triglyseridiarvot, kohonneet	T93
trikiini	D96
TRIKOMONAS SUKUELIMISSÄ, NAISEN	X73
trisomia	A90
tromboflebiitti	K94
tromboosi, valtimo-	K92
trombosytopenia	B83
TUBERKULOOSI	A70
tuberkuloosin myöhäisvaikutus	A70
TUHKAROKKO	A71
tuhkarokon komplikaatio	A71
TUHRIMINEN	P13
tukehtumisen tunne	D21
TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN INFEKTIO	L70
TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN MUUN SAIRAUDEN PELKO	L27
tuki- ja liikuntaelinten synnynnäinen epämuodostuma	L82
TUKI- JA LIIKUNTAELINTEN VAMMA, MUU	L81
tuki- ja liikuntaelinten muu oire/vaiva	L29
tuki- ja liikuntaelinten muu sairaus	L99
tukirakenteiden kipu, niskassa	L01
tukirangan määrittelemätön kasvain	L97
tukirankaperäinen rintakipu	L04
tukkeuma / toimintahäiriö, korvan	H73
tukkeuma, talirauhasen	S93
tukkeuma, virtsarakon kaulan	U99
tukkeutuminen, suolen	D99
tukkeutunut nenäontelo	R09
tukkeutunut ulkoinen peräpukama	K96
tukkiva haavauma, ruokatorven	D85
tukkoisuus, nenän	R07
tulehdus, karvatupen-	S10
tulehdus, kieli-	D83
tulehdus, kohdunlimakalvo-	X74
tulehdus, kurkunkannen-	R83
tulehdus, kynsivalli	S09
tulehdus, leikkauksen jälkeinen	A87

tulehdus, munasarja-	X74
tulehdus, munatorvi-	X74
tulehdus, munuaisaltaan-	U70
tulehdus, määrittelemätön paikka	A78
tulehdus, nenäontelon paikallinen	D09
tulehdus, raskautta komplisoiva	W71
tulehdus, rintarauhas- (ei imetys)	X21
tulehdus, rintarauhas- (imetys)	W94
tulehdus, sappirakon	D98
tulehdus, sarveiskalvon	F73
tulehdus, silmäkuopan	F73
tulehdus, sisäsynnytin-	X74
tulehdus, suu	D83
tulehdus, umpipussi-	D92
tulehdus, valtimon sisäkalvon	K92
tulehdus, virtsaputken	U72
tulehdus, värikalvon	F73
tulehdus, värikalvon ja sädekehän	F73
tulehdus, ylähengitysteiden akuutti	R74
tulehtunut kurkku	R21
TULEHTUNUT SORMI/VARVAS	S09
tulehtunut varvas	S09
tulirokko	A78
tulppauma, valtimo-	K92
tumma virtsa	U07
tummasyöpä	S77
tummat silmäanaluset	S08
tunne kuulon alenemasta	H02
tunne raajojen poltosta	N05
tunne, kuristumisen	D21
tunne, polttava, ihossa	S01
tunne, polttava, virtsatessa	U01
tunne, pyörtymisen	N17
tunne, riittämättömyyden	P03
tunne, rinnan, painon	K02
tunne, sairauden	A05
tunne, tukehtumisen	D21
tunne, vanhuuden	P05
tunnottomuus	N06
TUNTOHÄIRIÖ, MUU	N06
tuntohäiriö, muu	N06
TUPAKOINTI	P17
tupakointiongelman	P17

tuppeuma	D99
turutneisuus	N06
turvonneet huulet	D20
turvonneet jalat	K07
turvotukset useissa paikoissa	S05
TURVOTUS	A08
turvotus ja valkuaisvirtsaisuus, raskaus	W81
turvotus nilkoissa	K07
turvotus, nivel-	L20
turvotus, paikallinen	S04
turvotus, vatsan	D25
turvotus, ylävatsan	D02
tutkimus, leikkauksen jälkeinen	A87
tuumori mahassa NUD	D24
tyhjän pesän syndrooma	P25
tykytys, sydämen	K04
tyrä, leikkaushaava-	D91
tyrä, napa-	D91
tyrä, reisi-	D91
tyrä, vatsa-	D91
tyrä, vatsan alueen muu	D91
tyvisolusyöpä	S77
tyypin 1 diabetes	T89
TYÖHÖN LIITTYVÄ ONGELMA	Z05
TYÖTTÖMYYTEEN LIITTYVÄ ONGELMA	Z06
TÄI- / MUU IHOSYÖPÄLÄISTARTUNTA	S73
täit	S73
täplät näkökentässä, kiinteät/liikkuvat	F04
täristyshalvaus	N87
tärykalvo, puhjennut	H77
tärykalvotulehdus, akuutti	H71
tärykalvovamma	H79
täydellinen keskenmeno	W82
täydellinen mol. korvien kuurous	H86
täyteläisyys, ylävatsan	D02

U

uhkaava keskenmeno	W03
uhri, hyökkäyksen	Z25
uhri, raiskauksen	Z25
uhri, rumiillisen väkivallan	Z25

uhri, sukupuolisen häirinnän	Z25
uimarin korva	H70
ulkoneva nenä	R08
ulkonevat laskimot, epätavallisen	K06
ulkonäkö, silmien poikkeava	F15
ulkonäköön liittyvä huoli	A18
ulkosynnyttimien kuivuus	X16
ulkosynnyttimien kutina	X16
ULKOSYNNYTTIMIEN OIRE/VAIVA	X16
ulkosynnyttimien tulehdus	X84
ulnan murtuma	L72
uloste, musta	D15
uloste, tervamainen	D15
ulosteeseen muutos	D18
ULOSTEEN PIDÄTYSKYVYTTÖMYYS	D17
ulosteessa verta	D16
ulosteet, löysät	D11
ulosteinkontinenssi	D17
ulostemöykky, kiilautunut	D12
UMMETUS	D12
umpeuma, ruokatorvi-	D81
umpieritykseen liittyvä muu oire/vaiva	T99
UMPIERITYSELIMEN INFEKTIO	T70
umpilisäkkeen paise	D88
umpilisäkkeen puhkeaminen	D88
UMPILISÄKKEEN TULEHDUS	D88
umpipussi, ohutsuolen	D81
umpipussintulehdus	D92
umpipussitauti	D92
umpipussitauti, suolen	D92
uneliaisuus	A29
unenaikainen hengittämättömyys	P06
unettomuus	P06
uniapnea	P06
UNIHÄIRIÖ	P06
unissakävely	P06
uremia	U99
useat sisäiset vammat	A81
useissa paikoissa turvotukset	S05
uskottomuus	Z13
uupumus	A04

V

vaginismi	X04
vaihdevuodet	X11
vaihdevuosien jälkeinen verenvuoto	X12
VERENVUOTO EMÄTTIMESTÄ, VAIHDEVUOSIEN JÄLKEINEN	X12
vaihdevuosiin liittyvä oire / vaiva	X11
VAIHDEVUOSIOIREET/-VAIVA	X11
vaikea lukea	F05
vaikeus, hengitys-	R04
vaikeus, sisäänhengitys-	R04
vaikkua korvassa	H81
vainoharha	P72
VAIPPAIHOTTUMA	S89
vaiva / oire, virtsaelinten muu	U29
vaivaisenluu	L98
vajaatoiminta, laskimoiden	K95
vajaatoiminta, munuaisten	U99
vajaatoiminta, oikean kammion	K77
vajaatoiminta, sydämen	K77
vajaatoiminta, vasemman kammion	K77
vajavuus, verenvuotohäiriön aiheutt.	B28
valekihti	T99
valekuristustauti	R77
valeraskaus	P75
valkopälvi	S99
valkosoluja virtsassa	U98
VALKOSOLUJEN POIKKEAMA, SELITTÄMÄTÖN	B84
valkosolut, poikkeavat	B84
valkotäpläisyys, kohdunsuun	X85
valkovuoto	X14
valkuaisainepuutos	B82
valkuaisvirtsaisuus	U98
valkuaisvirtsaisuus raskaudessa	W81
valkuaisvirtsaisuus, ortostaattinen	U90
valoherkkyys, ihon	S80
valoihottuma, monimuotoinen	S80
valonarkuus	F05
valtasuonen pullistuma	K99
valtimoiden kyhmytulehdus	K99
valtimokovettumasta joht. sydäntauti	K76
VALTIMOKOVETTUMATAUTI / ÄÄREISVERISUONTEN SAIRAUS	K92

valtimo-laskimoavanne	K99
valtimon sisäkalvon tulehdus	K82
valtimonrasvoittuma	K82
valtimopullistuma, muu	K99
valtimopullistuma, sydämen	K76
valtimotromboosi	K92
valtimotukos	K92
valtimotulehdus	K99
valtimotulppauma	K92
vamma imudoksessa	B77
vamma pernassa	B77
VAMMA VERTAMUODOSTAVASSA ELIMESSÄ / IMUKUDOKSESSA / PERNASSA, MUU	B77
vamma, akuutti polven nivelkierukan	L96
vamma, hampaan	D80
vamma, hengityselimistön	R88
vamma, kielen	D80
vamma, korvakäytävän suun	H70
vamma, korvalehden	H70
vamma, korvan, pinnallinen	H78
vamma, mahaontelon elimen	D80
VAMMA, MÄÄRITTÄMÄTÖN	A80
vamma, nenän	R88
vamma, raskautta komplisoiva	W75
vamma, ruoansulatuselinten	D80
vamma, virtsateiden	U80
VAMMAN / TRAUMAN JÄLKEINEN RASITUSOIREYHTYMÄ	P82
vamman aiheuttama amputaatio	L81
vamman aiheuttama katkaisu	L81
vamman aiheuttama nivelsairaus	L91
vamman aiheuttaman haavan tai pureman jälkeinen ihotulehdus	S11
vamman jälkeinen ihotulehdus	L81
vamman jälkiseuraus, raskaus	W75
VAMMAN MYÖHÄISSEURAUUS	A82
vammanjälkeinen päänsärky	N01
vammasta aiheutunut pernarepeämä	B76
vammat, synnytyksen aiheuttamat	W92
vammat, useat sisäiset	A81
vanha kohdunkaulan repeämä	X85
vanha sydäninfarkti	K76
VANHEMMAN/PERHEEN KÄYTTÄYTYMISEEN LIITTYVÄ ONGELMA	Z21

VANHEMMAN/PERHEEN SAIRASTAMISEEN LIITTYVÄ ONGELMA	Z22
VANHEMMAN/PERHEENJÄSENEEN MENETYKSEEN/ KUOLEMAAN LIITTYVÄ ONGELMA	Z23
vanhusmaisuu	P05
VANHUUDEN TUNNE/VANHUSMAISUUS/SENILITEETTI	P05
vanhuuden tylsistyminen	P70
vanhuudenkaari	F99
vanhuudenluomi	S99
vanhuussarveistuma	S80
vapina	N08
varmistettu raskaus	W78
varvas, tulehtunut	S09
varvasmurtuma	L74
vasarasormi	L98
vasemman kammion vajaatoiminta	K77
vasen haarakatkos	K84
vaskuliitti	K99
vasomotorinen nuha	R97
vasovagaali reaktio	A06
vastasyntyneen koliikki	D01
VASTASYNTYNEEN SAIRASTAVUUS, MUU	A94
vastasyntyneen sairastavuus, muu	A94
vastasyntynyt, ylenmäärin levoton	A16
vastasyntynyt, ylenmäärin itkevä	A16
vatsakalvontulehdus	D99
VATSAKIPU, YLEINEN	D01
VATSAN ALUEEN KIPU, PAIKALLINEN, MUU	D06
VATSAN ALUEEN TYRÄ, MUU	D91
VATSAN TURVOTUS	D25
vatsan turvotus ilman kyhmyä	D25
vatsaontelon kiinnikkeet	D99
vatsatyrä	D91
vaurio, nivelkierukan, akuutti	L96
vaurio, ristisiteiden, akuutti	L96
vauvaihottuma	S87
VAUVAN KYYNELTIETUKOS	F80
vauvarokko	A76
vavistus	N08
vedenjuomahimo	T01
vedenpuute	T11
venähdys, muun jänteen	L79
venähdys, muun nivelen	L79

venähdys, polven	L78
venähdys, selän	L84
VEREEN / LYMFÄÄTTISEEN KUDOKSEEN LIITTYVÄ OIRE/VAIVA	B04
veren autoimmuunitauti	B99
veren hyvänlaatuinen solumuutos	B75
veren määrittelemätön solumuutos	B75
veren yskiminen	R24
veren/vertamuodostavan elimen muu sairaus	B99
verenhukan aiheuttama anemia	B80
verenkierron toiminnanvaja	K28
verenkiertoelimistön kasvain NUD	K72
verenkiertoelimistön muu oire/vaiva	K29
verenkiertoelimistön muu sairaus	K99
verenkiertoelinten kasvain	K72
verenkiertoelinten synnynnäinen epämuodostuma	K73
VERENKIERTOELINTEN TARTUNTATAUTI	K70
VERENKIERTOPERÄINEN KIPU, MUU	K03
verenpaine, kohonnut	K85
verenpaine, kohonnut, maligni	K87
verenpaine, kohonnut, pahanlaatuinen	K87
verenpaine, matala, asentoriippuvainen	K88
verenpaine, matala, itsesyntyinen	K88
verenpaine, matala, ortostaattinen	K88
verenpainetauti ja verkkokalvosairaus	F83
VERENPAINETAUTI, KOMPLISOITUMATON	K86
VERENPAINETAUTI, KOMPLISOITUNUT	K87
verenpurkauma, etukammion	F75
verenpurkauma, sidekalvonalainen	F75
verentungos, keuhkojen	K77
verenvuoto ikenistä	D19
VERENVUOTO KORVASSA/KORVASTA	H05
VERENVUOTO PERÄSUOLESTA	D16
verenvuoto silmässä	F75
verenvuoto, emättimen, kosketus-	X13
verenvuoto, emättimen, postmenop.	X12
verenvuoto, leikkauksen jälkeinen	A87
VERENVUOTO, MÄÄRITTÄMÄTÖN	A10
verenvuoto, raskaudenaikainen	W03
verenvuoto, synnytyksen jälkeinen	W17
verenvuoto, yhdynnänjälkeinen	X13
verenvuotohäiriöiden aih. vajavuus	B28
verenvuototauti	B83

verestävä silmä	F02
verihiutaleet, epänormaalit	B83
VERIOKSENNUS/HEMATEMEESI	D14
veripolvi	L81
verisolupoikkeavuus NUD	B99
VERISUONIKASVAIN/IMUSUONIKASVAIN	S81
verisuoniperäinen päänsärky	N89
verisuonisyntymämerkki	S81
verisuonten kouristus	K92
veritukkotulppauma, keuhkojen	K93
VERIVIRTSAISUUS	U06
VERIYSKÄ	R24
veriyskös	R24
VERKKOKALVON IRTOAMINEN	F82
verkkokalvon rappeuma	F83
verkkokalvosairaus, diabeettinen	F83
verkkokalvosairaus, hypertensiivinen	F83
verruca	S03
verta korvassa / korvasta	H05
verta ulosteessa	D16
verta virtsassa	U06
vertamuodostavan elimen vamma	B77
vesikives	Y86
vesimunuainen	U99
vesipää	N85
vesipöhö	K07
vesiripuli	D11
VESIROKKO	A72
vesirokon komplikaatio	A72
vesivatsa	D29
vetinen silmä	F03
vetistävä silmä	F03
vetäytyminen, nännin	X20
vierasesine emättimessä	X82
VIERASESINE IHOSSA	S15
vierasesine keuhkoissa	R87
vierasesine keuhkoputkissa	R87
VIERASESINE KORVASSA	H76
vierasesine kurkunpäässä	R87
vierasesine kynnen alla	S15
VIERASESINE NENÄSSÄ/KURKUNPÄÄSSÄ/KEUHKOPUTKISSA	R87
vierasesine nielaistu	D79
vierasesine peräsuolella	D79

vierasesine ruoansulatuskanavassa	D79
vierasesine ruokatorvessa	D79
VIERASESINE RUUANSULATUSKANAVASSA	D79
VIERASESINE SILMÄSSÄ	F76
vierasesine suussa	D79
vierasesine virtsateissä	U80
vierasesine, ruoansulatuskanava	D79
vierasesine, syvä	L81
vieroitus, rintamaidon	W19
vieroitusoireet, huumeiden	P19
GLAUKOOMA	F93
vihlovat hampaat	D19
VIHURIROKKO	A74
vihurirokko, sikiöaikainen	A74
vihurirokon komplikaatio	A74
viilto, ihon	S18
viilto, ihonalaiskudoksen	S18
viiltohaava	S18
viivästyminen, puheenkehityksen	P22
viivästyneet kuukautiset	X05
viivästynyt kehitys	P22
viivästynyt murrosikä	T99
vilunväreet	A02
VILUNVÄRISTYKSET	A02
vilustuminen	R74
Vincentin angiina	D83
vinkuva keuhkoputkentulehdus	R96
virheellisesti luutunut murtuma	L99
virtsa, pahanhajuinen	U07
virtsa, tumma	U07
VIRTSAAMISEEN LIITTYVÄ MUU OIRE / VAIVA	U07
virtsaamisongelma, muu	U05
VIRTSAAMISONGELMA. MUU	U05
virtsaamistarve, tihentynyt	U02
virtsaelinten muu oire/vaiva	U29
virtsaisuus, runsas-	U02
virtsaisuus, veri-	U06
virtsaisuus, vähä-	U28
virtsamyrkytys	U99
virtsanerityksen puuttuminen	U28
virtsanjohtimen kasvain	U79
virtsanjohtimen pahanlaatuinen kasvain	U77
VIRTSANKARKAILU	U04

virtsaantiputtelu	U28
virtsaantulo tahaton, elimellinen syy	U04
virtsaputken kasvain	U79
virtsaputken kasvain, pahanlaatuinen	U77
virtsaputken kurouma	U99
virtsaputken lihake	U99
virtsaputken pahanlaatuinen kasvain	U77
virtsaputken takaisinvirtaus	U99
virtsaputken vuoto	Y03
VIRTSAPUTKENTULEHDUS	U72
virtsaputkentulehdus, klamydian aih.	U72
virtsaputkentulehdus, määrittelemätön	U72
virtsaputkivuoto, naisen	X29
virtсарakko, ärtynyt	U13
virtсарakon divertikkeli	U99
virtсарakon esiinluiskahdus	X87
virtсарakon kasvain	U79
virtсарakon kasvain, pahanlaatuinen	U76
virtсарakon kaulan tukkeuma	U99
virtсарakon kipu	U13
virtсарakon pahanlaatuinen kasvain	U76
virtсарakon papillooma	U78
VIRTSARAKONTULEHDUS/MUU VIRTSATIETULEHDUS	U71
virtсassa valkosoluja	U98
virtсassa verta	U06
virtсasuihku, heikentynyt	U28
virtсateiden muu sairaus	U99
virtсateiden polyyppi	U78
VIRTSATEIDEN VAMMA	U80
virtсateiden vierasesine	U80
virtсatessa polttava tunne	U01
VIRTSATIEKIVI	U95
virtсatietulehdus NUD	U71
virtсatietulehdus, muu	U71
VIR TSAUMPI	U08
virushepatiitti	D72
VIRUSHEPATIITTI	D72
VIRUSTAUTI, JOHON LIITTYY IHOTTUMA, MUU	A76
VIRUSTAUTI, MUU/MÄÄRITTÄMÄTÖN	A77
virustulehduksen jälkeinen heikkous	A04
VISVASYYLÄ, MIEHEN	Y76
VISVASYYLÄ, NAISEN	X91
visvasyyliä, naisen	X91

VITAMIININ PUUTE / RAVITSEMUKSELLINEN PUUTOS	T91
vuotava haavauma, ruokatorven	D85
vuotava nenä	R07
VUOTO EMÄTTIMESTÄ	X14
vuoto nännistä	X20
VUOTO VIRTSAPUTKESTA	Y03
vuoto, dysfunktionaalinen kohtu-	X08
vuoto, nenä-	R07
VYÖRUUSU	S70
vyötärökipu	L05
VÄHENTYNYT SUKUPUOLINEN HALU	P07
vähävirtsaisuus	U28
VÄKIVALTAAN / VAHINGOLLISEEN TAPAHTUMAAN LIITTYVÄ ONGELMA	Z25
väkäsolukasvain, sarveistäytteinen	S99
välikarsinan pahanlaatuinen kasvain	R85
välikarsinan tauti	R99
VÄLIKORVANTULEHDUS, SEROOSI	H72
välikorvatulehdus, akuutti, märkäinen	H71
VÄLIKORVATULEHDUS, KROONINEN	H74
välikorvatulehdus, määrittämätön	H71
VÄLIKORVATULEHDUS/TÄRYKALVOTULEHDUS, AKUUTTI	H71
välilihan kipu	Y02
välitön järkytyksen jälkeinen stressi	P02
välivuoto	X08
VÄLIVUOTO	X08
värikalvontulehdus	F73
värin muutos, silmän	F15
värinäön heikkous	F99
värisokeus	F99
värttinäluun murtuma	L72
väsymys	A04
väsymys, näkö-	F05
väsyneet silmät	F05
väärinkäyttö, alkoholin pitkäaikainen	P15
väärinkäyttö, lääkkeen	P18
väärä tarjonta	W84

Y

yhden korvan kuurous	H28
yhden silmän sokeus	F28

YHDYNNÄNJÄLKEINEN EHKÄISY	W10
VERENVUOTO EMÄTTIMESTÄ, YHDYNNÄN JÄLKEINEN	X13
yhdyntä, kivulias	P08
YHDYNTÄKIVUT, NAISEN	X04
yhdyntäkyvyttömyys, elimellinen syy	Y07
ykköstyypin diabetes	T89
yleinen myrkyvaikutus	A86
yleinen toiminnanvaja	A28
yleiset vatsakivut	D01
yleisoire/-vaiva, muu	A29
yleistynyt kipu, krooninen	A01
ylenanto	D10
ylenmäärin itkevä vastasyntynyt	A16
ylenmäärin levoton vastasyntynyt	A16
YLENMÄÄRÄINEN JANO	T01
YLENMÄÄRÄINEN RUOKAHALU	T02
ylensyönti	T02
yliannostuksen myrkyvaikutus	A84
ylilukuinen korvalehti	H80
YLIPAINO / LIHAVUUS, LIEVÄ	T83
ylivilkas lapsi	P22
ylivilkkaus	P81
ylläpito, terveyden	A98
YLÄHENGITYSTIEINFECTIO, AKUUTTI	R74
ylähengitystietulehdus	R74
ylämahakipu	D02
yläraajojen juurioireyhtymä	L83
yläselkäkipu, määrittelemätön	L02
YLÄSELÄN OIRE/VAIVA	L02
YLÄVATSAKIPU	D02
ylävatsan epämukavuus	D02
ylävatsan turvotus	D02
ylävatsan täyteläisyys	D02
ympärileikkaus, miehen	Y80
ympärileikkaus, naisen	X82
ympäroivista olosuht. joht. ongelma	Z29
YSKÄ	R05
yskä, veri-	R24
yskänrokko	S71
yskös, epänormaali	R25
YSTÄVIIN LIITTYVÄ IHMISSUHDEONGELMA	Z24
yöhikoilu	A09

YÖKASTELU
yövirtsaaminen

P12
U02

Ä

äidin epämuodostuma	W76
äkämä	S10
äkämä, korvakäytävän	H70
änkytys	P10
ÄNKYTYS / TIC-OIREYHTYMÄ	P10
ärsyyntynyt iho	S02
ÄRTYISÄ VAUVA	A16
ÄRTYNEISYYS	P04
ÄRTYNYT PAKSUSUOLI	D93
ärtynyt virtsarakko	U13
ÄÄNEN OIRE/VAIVA	R23
äänen puutos	R23
äänenkato	R23
ääntöhäiriö	N19
ÄÄREISHERMOSAIRAUS	N94
ÄÄREISHERMOTULEHDUS	N94
ääreisverisuonten sairaus	K92

Ö

ödeema, keuhko-	K77
-----------------	-----